

G HMP

Galerie hlavního města Prahy
Výroční zpráva 2022

Galerie hlavního města Prahy

Výroční zpráva 2022

OBSAH

Zhodnocení činnosti GHMP za rok 2022	8
Výhled na rok 2023	15
Správa a investice	20
Výstavy GHMP v roce 2022	21
Dům U Kamenného zvonu	24
HEROIN CRYSTAL. Generace devadesátých let v GHMP	24
John Wehrheim: Paradise Lost	26
Light Underground IV: NEXT ROOM	28
PĚT NEJISTÝCH SITUACÍ. Představení nových hudebních kompozic inspirovaných díly ze sbírek Galerie hlavního města Prahy	30
Městská knihovna	32
Světy Jindřicha Chalupeckého	32
Bienále Ve věci umění / Matter of Art	36
Ivan Meštrović (1883–1962). Sochař a světoobčan	38
Dům fotografie	41
Věštění z noční oblohy částečně zakryté mraky. Role fotografie v postmediální době	41
Pražská Pallas a Moravská Hellas 1902: Auguste Rodin v Čechách a na Moravě	44
Kobka – Smíchovská náplavka	46
Invaze	46
Zámek Troja	47
Suška – Kameny / Škoda – Objekty	47
Bio Troja	49
Bílkova vila	50
Výstavy mimo objekty GHMP	52
Budova Evropského parlamentu, Brusel (Spinelli Building)	52
Návštěvnost	55
Akviziční činnost	57
Odborná správa sbírky, činnost registru a systémová příprava na rekonstrukci depozitáře v Buštěhradě	68
Odborná činnost sbírkového oddělení	70
Oddělení správy veřejné plastiky	75
Péče a restaurování uměleckých děl ve veřejném prostoru	76
Parallels	81
Program Umění pro město	83
Katalog veřejných plastik a web Umění pro město	83

Nově vytvořené kanály pro propagaci programu Umění pro město a edukaci veřejnosti	85
UMĚNÍ PRO MĚSTO – nové trvalé instalace současného umění v Praze	87
Umění pro město 2022 – program pro dočasné umělecké intervence ve veřejném prostoru	88
Spolupráce s Dopravním podnikem	88
Spolupráce s TCP – výstavy v komunitní Kobce 17 na Smíchovské náplavce	92
Spolupráce s NKP Vyšehrad	94
Umělecký festival Slunovrat	95
Vodoláška na Štvanici	99
Čekání proměny	100
Light Underground	101
SOKL	102
MuralartUM	106
Wall Street 2022	108
 Restaurátorské oddělení	109
Preventivní ochrana sbírek, konzervace a restaurování sbírkového fondu a děl ze souboru veřejné plastiky	111
Péče o nemovité kulturní památky ve správě GHMP	113
Z další činnosti restaurátorského oddělení GHMP	120
 Oddělení komunikace, programů a ediční činnosti	122
PR a marketing	125
Mediální podpora	126
Outdoorová kampaň	127
Rozhlasová kampaň	127
Podcasty	128
Spoiler Alert	129
Kampaň na sociálních sítích	129
Web ghmp.cz	129
Merch	130
Qartal	131
Doprovodné programy 2022	133
Newsletter / News GHMP	133
GHMP online	134
Doprovodné programy „na živo“	134
Bílek 150	138
Bio Troja	139
Ediční činnost	140
Distribuční činnost	142
Artotéka	142
Knihkupectví GHMP	142
E-shop GHMP	143
Veletrhy	143
Art Book Fair	144
Program GHMP Member a GHMP Patron	146

GHMP Member	146
GHMP Member Plus	147
Member Channel.	148
Program GHMP Patron	149
Limitované edice	149
Program stáží v rámci Oddělení komunikace, programů a ediční činnosti	151
Partnerství	153
PR směrem do galerie	154
 Edukační aktivity a ostatní doprovodné akce	155
Práce se školami a širokou veřejností	159
Programy pro školy	160
Volnočasová nabídka – mimoškolní a celoživotní vzdělávání	161
Programy pro rodiny s dětmi a ostatní zájemce z řad široké veřejnosti	162
Programy pro děti s rodiči na mateřské a rodičovské dovolené	165
Aktivity pro dospělé a seniory	167
Skupiny znevýhodněných a handicapovaných	169
Programy pro návštěvníky se zrakovým postižením	170
Integrační workshopy pro cizince žijící v ČR	171
Edukační aktivity, doprovodné programy a služby GHMP pro uprchlíky z Ukrajiny.	172
Veřejná plastika a její zpřístupňování.	176
Mimořádné akce	177
Online edukace	179
Odborná činnost edukačního oddělení.	182
Konference, semináře, projekty a další odborné aktivity	182
Spolupráce s Komorou edukačních pracovníků Rady galerií ČR	185
Odborné praxe a stáže pro studenty VŠ a SŠ, další spolupráce s VŠ	186
Spolupráce s externisty a tým edukačního oddělení	188
Prostory pro edukaci	190
Edukační centrum v Colloredo-Mansfeldském paláci	191
Eko-ateliér v oranžerii Zámku Troja	193
Čítárna a studovna odborné literatury a časopisů v Bílkově vile	194
Sponzoři a vícezdrojové financování	196
Vize a plány pro další období	197
 Komentář k rozboru hospodaření pro rok 2022	200
Hlavní činnost	202
Doplňková činnost	204
Komentář – účelové prostředky	204
Inventarizace.	204
Investiční příspěvek.	205
Fond odměn	205
Rezervní fond	205
 Běžná údržba objektů	206
Depozitáře Buštěhrad-Bouchalka	208

Zámek Troja	.208
Colloredo-Mansfeldský palác	.208
Dům fotografie	.208
Dům U Kamenného zvonu	.209
Městská knihovna	.209
Týnská 8.	.209
Bílkova vila	.209
Dům Františka Bílka v Chýnově	.209
Ateliér Hany Wichterlové	.210

Stavební práce a obnova objektů – Kapitálové výdaje a účelové investiční prostředky k investičním akcím	211
--	-----

Zdůvodnění ponechání nevyčerpaných prostředků – kapitálových výdajů z roku 2022 a jejich převod do roku 2023	218
---	-----

Zdůvodnění nedočerpání ponechaných investičních prostředků v FI GHMP v roce 2022 – s žádostí o jejich ponechání ke stejnému účelu v roce 2023	222
--	-----

ZHODNOCENÍ ČINNOSTI GHMP ZA ROK 2022

Posláním Galerie hlavního města Prahy (GHMP) je shromažďovat, vystavovat a restaurovat díla výtvarného umění. Galerie poskytuje standardizované veřejné služby a soustředí se na soustavný vědecký výzkum zaměřený zejména na díla 19. až 21. století a týkající se uměleckých děl z pražské veřejné plastiky, dále na průběžné, koncepční rozšiřování sbírkového fondu dokládající vývoj na domácí i zahraniční výtvarné scéně s akcentem na město Prahu. Nedílnou součástí její činnosti je kulturně-výchovná a zážitková činnost s těžištěm v oblasti vizuálního umění, vydávání a prodej tiskovin a publikací vycházejících z činnosti organizace. GHMP se také podílí na vytváření koncepčních podkladů a naplňování Kulturní politiky hl. města Prahy. V neposlední řadě GHMP jako řádný hospodář pečuje o svěřený majetek – sbírkový fond, konvolut veřejné plastiky i o objekty, které užívá k naplňování své činnosti.

Tyto rámcové cíle, vycházející ze strategických dokumentů (Zřizovací listina GHMP, Střednědobá koncepce GHMP, Strategie akviziční činnosti GHMP, směrnice Režim práce se sbírkami aj.), jsou systematicky naplňovány napříč všemi činnostmi naší instituce. Průběžně po celý rok vyhodnocujeme zásah, který naše projekty a aktivity mají, a dle potřeby je přizpůsobujeme aktuální situaci. Velkou pozornost věnujeme doprovodným programům a spolupráci s různými vzdělávacími institucemi, je to nutné i proto, že nemáme stálou expozici a musíme se na naše partnery obracet o to intenzivněji. V tomto kontextu pracujeme s mnoha různými skupinami návštěvníků, od dětí všech kategorií (školy i zájmová uskupení), rodin s dětmi a různých profesních organizací (sdružení učitelů, Uměleckohistorická společnost aj.) až po programy pro seniory. K propagaci našich aktivit využíváme všechny dostupné (a někdy i nedostupné či alternativní) komunikační kanály.

Je možné konstatovat, že po pandemických letech se chod naší instituce vrátil do „starých kolejí“, nicméně v celé společnosti bylo možné, zejména v několika prvních měsících roku, sledovat jistou opatrnost a spíše uzavřenost k veřejným službám a aktivitám. Ve výstavním a doprovodném programu připraveném v předchozích letech, který obsahoval i některé tituly odsouvané z důvodu pandemie (zejména velký mezinárodní projekt věnovaný sochaři Ivanu Meštrovičovi), už naštěstí nebylo potřeba dělat zásadnější změny a mohli jsme ho realizovat v plnohodnotném režimu, v druhé polovině roku už i s velmi dobrou návštěvností (např. výstava fotografií Johna Wehrheima). Důležitým počinem GHMP byla retrospektivní výstava ambiciózním způsobem představující generaci umění devadesátých let optikou Galerie hlavního města Prahy, *Heroin Crystal*, která představila zásadní roli, již instituce v té době na poli nejsoučasnějšího umění sehrávala. Její zahájení se termínově setkalo s ukončením jiné naší institucionální výstavy, *No Art Today?*, která představila nové akvizice GHMP za poslední tři roky. Díky mimořádně vstřícnému přístupu našeho zřizovatele k rozšiřování sbírek (včetně rozšířených finančních zdrojů v době pandemie umožňujících pomoc výtvarníkům a výtvarnicím v podmínkách ztížené komunikace s diváky) bylo možné představit opravdu ucelený výběr umění posledních několika let (v Městské knihovně) a nové akvizice zejména z oblasti umění akce a performance

(Dům fotografie), a to ve vtipné architektonické instalaci Tomáše Džadoně – recenze konstatovaly, že výstava *No Art Today?* vůbec nepůsobí jako povinné akviziční výstavy, ale přesně naopak, jako jasný a čitelný kurátorský projekt, což ukazuje i jasnou linii, v jejímž rámci jsou akvizice v GHMP vedeny. Na dalších dvou projektech jsme spolupracovali se dvěma subjekty působícími na poli současného umění: se Společností Jindřicha Chalupického a platformou tranzit.cz. Společnost Jindřicha Chalupického se vedle sledování výtvarné scény soustředí na osobu teoretika Jindřicha Chalupického. Výstava *Světý Jindřicha Chalupického* (patřící rovněž mezi původně odložené) představila výsledky rozsáhlého výzkumu; sledovala jeho teoretické texty, výběr z prací autorů, které systematicky sledoval, až po netradiční připomenutí Chalupického téměř vášně pro Marcela Duchampa. Tranzit.cz připravil druhý ročník *Bienále Ve věci umění*, představující témata zranitelnosti, odolnosti a traumatu, a to jak kolektivního, tak individuálního. Tím se, bohužel, přesně protnul s nejzásadnější celosvětovou událostí roku 2022.

24. února 2022 napadla vojska Ruské federace Ukrajinu s cílem obsadit část jejího území. Ruský prezident Putin vsadil na moment překvapení a na přesvědčení, že Ukrajina ustoupí, nicméně obrovským nasazením všech ukrajinských obyvatel, vedených prezidentem Volodymyrem Zelenskym, se podařilo postup ruských vojsk zastavit, bohužel dodnes není konflikt u konce a boje jsou neméně intenzivní než na začátku. Ruská agrese vyvolala mohutnou uprchlickou vlnu, Česká republika se stala jednou ze zemí aktivně přijímajících uprchlíky, tyto skupiny tvořily hlavně matky s dětmi, protože mužská část populace zůstala v napadené zemi. GHMP se jako jedna z prvních kulturních institucí v České republice zapojila do pomoci emigrantům. Už 3. března jsme vytvořili v centru pro uprchlíky v Kongresovém centru tvůrčí kreativní pointy, kde se mohly děti alespoň na chvíli zabavit, zatímco jejich matky vyřizovaly nejnnutnější dokumenty. Tato pomoc ukrajinským občanům trvala a trvá stále, zejména Edukační oddělení GHMP připravuje celou řadu programů, na jejichž realizaci se podílí řada ukrajinských lektorek a pedagožek, čímž také vytváří potřebná pracovní místa pro nově příchozí. Tématu útoku a jeho reflexe skrze vizuální umění byla také věnována operativně připravená výstava děl umělců z okupované Oděsy v Kobce 17 na Smíchovské náplavce s příznačným názvem *Invaze*.

Ruský útok ovlivnil i několik let připravované české předsednictví v Radě Evropské unie, které trvalo od 1. července do 31. prosince 2022. GHMP se podílela na kulturním programu souvisejícím s předsednictvím hned několika projekty, dvěma přímo v Bruselu a jedním evropským. V budově Rady Evropy byla připravena výstava *Fyzioognomie současnosti*, představující výběr děl pracujících s tématem těla a tělesnosti (dílo Daniela Balabána přímo reagovalo na ruskou invazi); v prostorách Pražského domu jsme vystavili práce Michala Škody a Čestmíra Sušky, kteří zároveň uvedli svá díla v Zámku Troja. Třetím, největším počinem byl festival *Parallels*, připravený ve spolupráci se Studiem Bubec a sdružením Architektura, který se v pěti evropských městech (Bratislava, Vídeň, Brusel, Berlín, Lodž) věnoval tématům souvisejícím s veřejným prostorem, snažil se propojit naši a místní uměleckou komunitu a vyvolal i řadu zajímavých a podnětných diskuzí.

Stále rostoucí návštěvnost zaznamenávala dlouhodobá expozice *Slovanské epopeje* na zámku v Moravském Krumlově, která byla slavnostně otevřena v září 2021. V roce 2022 se dále rozbíhaly i doprovodné programy, město Krumlov také na zámku průběžně rozšiřovalo kulturní nabídku nejrozličnějšího typu, mj. byla jedna ze zámeckých chodeb věnována výstavě – reflexi historických faktů zobrazených na Muchových plátnech, kterou připravil Ústav pro studium totalitních režimů.

Velmi dobrou odezvu u široké i odborné veřejnosti má časopis *Qartal*, vydávaný od posledního čtvrtletí roku 2020. Šéfredaktor Pavel Klusák se snaží o představení jak témat důležitých pro současnou muzejní a galerijní praxi, tak i významných projektů GHMP. Do *Qartalu* přispívají respektované osobnosti napříč obory i komunitou. Na *Qartal* ve smyslu snahy oslovit publikum nejenom skrze výstavy a doprovodné programy navazuje i Art Book Fair, jehož druhý ročník proběhl na podzim v trojském Zámku a který zaznamenal velký zájem návštěvníků i nakladatelů z Česka i ze zahraničí. Součástí bylo několik panelových diskuzí, které otevíraly důležitá témata jako podpora autorské tvorby, cenotvorba za vydané publikace i férový způsob odměňování tvůrců. V areálu Zámku Troja nadále pokračuje dlouhodobý program Bio Troja, který představuje platformu pro širokou škálu programů a diskuzí témat spojených s environmentálním uměním, ekologií a klimatickou změnou. Spolu s eko-ateliérem, ve kterém působí edukační oddělení, tvoří již trvalou součást naší programové struktury na Zámku Troja.

V oblasti širší práce se zejména dospělou veřejností jsme se vrátili k řadě formátů funkčních před pandemií (komentované prohlídky, přednášky, diskuze, kulaté stoly aj.) a zároveň jsme zůstali u nových formátů určených pro online prostředí, které si našly pravidelný okruh odběratelů (podcasty, krátká videa k jednotlivým výstavám, edukační materiály aj.).

Oddělení komunikace, programů a ediční činnosti připravilo několik publikací různého formátu – mezi nejvýraznější počiny patří odborná publikace věnovaná sochaři Ivanu Meštrovičovi, kterou připravil mezinárodní kolektiv autorů a jež byla, stejně jako publikace věnovaná roli fotografie v postmediální době, podpořena grantem Ministerstva kultury. Neméně zásadním se stal rozsáhlý katalog doprovázející výstavu *Heroin Crystal. Generace 90. let v GHMP*, v němž je publikována i řada zajímavých archivních materiálů z této dynamické doby.

Rok 2022 se stal rokem intenzivní revize sbírek, zejména sochařské podsbírky, která souvisí s přípravou na stěhování této kolekce do externího depozitáře z důvodu připravované rekonstrukce stávajícího prostoru. Ke konci roku 2021 nastoupila na pozici registrarky Katarína Garčárová, která předtím působila v Národním muzeu a poté na Ministerstvu kultury Slovenské republiky, a revize správy sbírky se systematicky ujala. V prosinci roku 2022 proběhla v GHMP kontrola dodržování zákona 122/2000 o správě sbírky a vedení komplexní agendy – GHMP v lednu 2023 obdržela závěrečný protokol, v němž se konstatuje, že GHMP jako správce sbírky povinnosti plynoucí ze zákona plní. Kontrolní skupina došla k závěru, že správa sbírky je na dobré úrovni a o předměty je řádně pečováno.

GHMP se systematicky věnuje veřejnému prostoru – jak stávajícím plastikám, tak novým instalacím – a akcím v něm se odehrávajícím. V roce 2022 převzala GHMP do správy další plastiky, které buď nebyly evidovány ve správě u žádného subjektu, nebo jejich správa nebyla administrativně vyřešena. GHMP spolu s městskými částmi aktivně pracuje na rozšíření Katalogu Umění pro město, který taktová nespravovaná díla pomáhá identifikovat a zajistit jim potřebnou péči. Mezi nově svěřené plastiky patří například socha sv. Jana Nepomuckého při kostele sv. Jana Křtitele Na Prádle, kde byly ihned zahájeny restaurátorské práce. Dále pokračovaly práce na restaurování některých děl, například bylo ukončeno restaurování sousoší mužů s býky před Pražskou tržnicí na Praze 7, zahájeno bylo také sedm výběrových řízení na výběr dodavatele restaurátorských prací, mj. v souvislosti s několika díly z Karlova mostu; tyto práce budou realizovány v roce 2023. V roce 2023 by se naopak mělo na Karlův most vrátit sousoší sv. Luitgardy, plánováno je totiž dokončení rekonstrukce nosného polopíle pod sochou. V rámci programu Umění pro město proběhla celá řada nových aktivit – vzhledem k velkému zájmu veřejnosti o dění ve městě v souvislosti s veřejným prostorem vznikl mj. nový internetový magazín ForUm – platforma pro různé obory věnující se umění ve veřejném prostoru; od června 2022 byl spuštěn nový podcast *Umění pro město* podrobněji představující aktivity tohoto programu. Ve spolupráci s platformou Neolokátor byl natočen osmidílný cyklus *Umění na periferii*, který je možné shlédnout na MALL.TV. Proběhla také odborná konference *Kámen, město, papír*, která mapovala různé přístupy měst a obcí k veřejnému prostoru v nejširším slova smyslu. Z nových trvalých plastik je ve spolupráci s Dopravním podnikem Praha připravován soutěžní dialog na umělecké dílo při podchodu u metra Florenc, které bude souviset s postupně realizovanou rekonstrukcí celého prostoru nad stanicí metra Florenc. Spolupráce s Dopravním podnikem pokračuje i na dalších místech v Praze, své tradiční místo si již získaly akce v Galerii Vltavská (na kaskádovitě zdi u výstupu z metra již byly realizovány 3 projekty). Ve znovu otevřeném vestibulu ve stanici metra Anděl, směr výstupu Ženské domovy, vznikla ve zrekonstruovaných vitrinách netradiční výstava *Minulá budoucnost* – spolupráce bude pokračovat i v roce 2023 a jedná se i o nových formátech. V rámci programu Umění pro město proběhla řada dalších akcí, někdy ve spolupráci s ostatními pražskými subjekty. Třetím rokem pokračuje projekt MuralartUM na podporu streetartových intervencí, graffiti a velkoplošných maleb, muralů v Praze, realizováno bylo 8 nových děl. GHMP se skrze Umění pro město podílela i na streetartovém festivalu *Wall Street 2022*, který vznikl v součinnosti s dalšími galeriemi z Prahy 6 a 7.

Edukační oddělení se vedle svých běžných aktivit soustředěných na práci se školami a v létě na příměstské tábory a tvůrčí dílny zapojilo do podpory dětí a rodin z Ukrajiny. V tomto směru ještě rozšířilo dlouhodobou spolupráci s Oddělením národnostních menšin a cizinců MHMP a mj. navázalo spolupráci s UNICEF (OSN): bylo a je potřeba připravit řadu materiálů přeložených do ukrajinštiny a hradit honoráře ukrajinským lektorkám a spolupracovnicím. Snaha skloubit běžné aktivity Edukačního oddělení v již běžném provozu a řadu nových projektů pro cizince přivedla oddělení téměř na

hranice personálních kapacit. Nicméně i přesto se jeho zaměstnanci zapojili do několika projektů, které se snaží v kontextu revize stávajících učebních plánů systematictěji zahrnout neškolní vzdělávání do nově připravovaných osnov. V tomto ohledu je mj. důležitá koalice mezioborových pedagogických asociací a skupin (KOMPAS), která je partnerem pro Ministerstvo školství i Ministerstvo kultury. Záměrem je zapojovat kreativní a progresivní metody do vzdělávacích procesů, podporovat možnosti neformálního vzdělávání v paměťových a kulturních institucích a zvyšovat digitální a vizuální gramotnost a kritické myšlení související s vizuálním obsahem. GHMP v tomto procesu hraje podstatnou roli. Vedle toho dál aktivně spolupracuje s řadou dalších subjektů (např. s komorou edukačních pracovníků Rady galerií), nabízí odborné praxe a stáže pro studenty středních i vysokých škol a udržuje tým externích spolupracovníků.

Restaurátorské oddělení se významným způsobem podílí na ochraně sbírkového fondu GHMP – v roce 2022 to byla mj. příprava děl pro dvě nové stálé expozice související s dílem Františka Bílka (Bílkova vila v Praze a Dům Františka Bílka v Chýnově) a na výstavu *Heroin Crystal*. Přestože jde v druhém případě o relativně mladá díla, použité materiály (plasty, různé podložky, pojiva, elektrotechnika aj.) vyžadovaly zásadní restaurátorské zásahy – to mimo jiné ukazuje cestu, kterou se bude tento obor v dalších letech ubírat. Pokračují také průběžné restaurátorské práce na zámku v Troji (zejména vnější výzdoba, která nejvíce reaguje na povětrnostní podmínky) a v Colloredo-Mansfeldském paláci (dokončeno restaurování Neptunovy kašny včetně sochařské výzdoby i okolní dlažby). Z menších počinů byla například opravena a zprovozněna mramorová fontánka v prostoru mezi výstavními sály a kancelářemi.

PR a marketing se vedle klasické outdoorové kampaně soustředil na různé formy sdělení skrze sociální sítě, bylo natočeno několik reportáží pro platformu Artyčok TV a ve spolupráci s mediálním domem Economia vznikly podcasty z cyklu *Na dotek Petra Viziny*. Významné bylo připomenutí 150. výročí narození našeho kmenového autora, Františka Bílka. Při této příležitosti bylo uspořádáno několik akcí včetně programu na den jeho narození, 6. listopadu. Dobře se rozvíjí programy GHMP Member a GHMP Patron, jejichž cílem je vytvořit okruh přátel a podporovatelů galerie. V tomto programu jsou nabízeny i speciální bonusy jako setkání ve výstavách, Member Channel postavený na neformálních rozhovorech na zajímavá a netradiční témata ze světa umění aj.

GHMP se zapojila i do několika výzev z Národního plánu obnovy. Na podzim získala grant v rámci iniciativy Status umělce, v jehož rámci připravila široké dotazníkové šetření na téma odměňování umělecké práce ze strany kulturních institucí výtvarného umění v rámci platné legislativy ČR a přístupu jejich zřizovatelů. Dále byly podány dva granty v rámci výzvy digitalizace (jeden pro vlastní sbírkový fond, druhý pro segment veřejné plastiky).

GHMP se v celé své činnosti během roku 2022 snažila chovat udržitelně, ekonomicky zodpovědně a s respektem k lidské práci i všem typům zdrojů. Na energetickou krizi jsme zareagovali revizí vlastních provozních

stereotypů a podařilo se nám nalézt některé efektivnější metody fungování, hlavně co se týká kancelářských provozů či efektivnější práce s výstavními materiály, které se nám stále častěji daří recyklovat. Odpovědné chování v rámci klimatické změny považujeme za jedno z nejdůležitějších opatření pro budoucnost.

Veškeré aktivity v rámci rozsáhlých investičních akcí Galerie jsou popsány v samostatné kapitole.

VÝHLED NA ROK 2023

Rok 2023 se od počátečních dnů nejeví o nic klidnější, než byl rok minulý. Válka na Ukrajině pokračuje s neztenčenou silou, experti se bojí dlouhé poziční války, což znamená, že GHMP bude nadále stejně intenzivně pokračovat ve všech podpůrných programech pro ukrajinské spoluobčany, kteří jsou nyní v Česku. Vedle toho pak zažíváme velmi vyhrocený boj o nového prezidenta České republiky.

Výstavní program pro rok 2023 je charakterizován větší mírou tematických výstav, které si vyžádaly delší přípravu a nyní přichází jejich čas. Rostoucí náklady prakticky na všechno, co souvisí s výstavním programem, jsme se rozhodli poněkud rozvolnit termíny výstav, což se týká zejména Městské knihovny, kde budou během roku zahájeny dvě výstavy. V Domě U Kamenného zvonu a v Domě fotografie pak proběhnou tradičně tři výstavy. V Knihovně bude po ukončení Meštrovicovy výstavy otevřena dlouho očekávaná retrospektiva děl dnes již legendární autorky Jitky Svobodové, která kromě výběru kreseb představí i málo známé olejomalby ze šedesátých let a řadu objektů. Následující, také dlouho připravovaný výstavní projekt vychází z knihy Miroslava Petříčka *Myšlení obrazem*. Kurátorka Jitka Hlaváčková, výtvarnice Kateřina Štenclová a samotný filozof Petříček během řady diskuzí dospěli k názoru, že by bylo zajímavé jeho teoretickou sbírku esejů zkusit převést do vizuální podoby. Není to výstava, která má jeho hojně čtenou a citovanou knihu ilustrovat, můžeme ji chápat jako jakousi diskuzi Miroslava Petříčka se sebou samým. Výstava i doprovodná publikace *Myšlení obrazem* je projekt klíčový, který přinese zcela odlišný pohled na současnou domácí tvorbu, než bývá v galeriích obvyklé, a zaměří se na analýzu vizuálního jazyka a jeho způsoby komunikace s divákem.

V Domě U Kamenného zvonu byla v polovině ledna ukončena velmi dobře navštěvovaná výstava Johna Wehrheima, po níž následuje projekt představující živou a dynamickou tvorbu Margity Titlové, výtvarnice, která se pohybuje v širokém spektru médií a jejíž práce nás pohlcují vírem energie. Ve Zvonu budeme dále pokračovat v dramaturgické lince představující starší experimentální tvorbu, kterou tentokrát zastupuje srbský autor mezinárodního věhlasu, Dragoljub „Raša“ Todosijević. Následuje výstava reflektující „pohyblivý obraz“, ovšem ve „statické“ podobě, budeme sledovat díla inspirovaná filmovým uměním či z něho vycházející a různé modifikace jeho percepce v tvorbě současných výtvarných umělců.

V Domě fotografie budou za sebou představeny dvě osobnosti české fotografie, Karel Otto Hrubý a o generaci mladší Jaroslav Beneš. První byl nejen vynikajícím fotografem, ale také významnou postavou brněnské kulturní scény, tato výstava je obměnou té, která mu složila hold v brněnském Domě umění před několika lety. Jaroslav Beneš je fotograf odlišného habitu a jeho práce jsou inspirovány esenciálními formami minimalismu, nicméně vznikají v urbánním prostředí velkoměst a odrážejí tak jeho environmentální realitu. Poslední výstava v Domě fotografie představí přední autorky video-artu s díly, v nichž reflektují nejen své životní etapy ve vztahu k současným sociálním a globálním výzvám.

V Troji budeme pokračovat v seriálu o českých sochařích různých generací.

V roce 2023 bude představena tvorba Václava Požárka, od roku 1969 působícího ve Švýcarsku. V sochařské tvorbě se zabývá objekty na hranici umění a utilitárních předmětů z našeho reálného prostředí. Většina na první pohled působí, jako by měla sloužit nějaké těžko definovatelné funkci. Pracuje s nalezenými materiály, nicméně jich užívá s určitou uhlazeností a elegancí. Díky často výrazné barevnosti mohou v trojském areálu dobře rezonovat. V Troji budeme dále intenzivně rozvíjet rozšířený multižánrový koncept tohoto prostoru odkazující na možné formy interakce a sblížení mezi uměním a přírodními vědami na pozadí klimatických změn. Zámek Troja s rozlehlou zahradou a bezprostředním okolím břehů Vltavy, Botanické a Zoologické zahrady nabízí dobrou příležitost pro lokální i mezinárodní dialog odborníků, laiků, ale i pro místní komunitu zájímající se o výtvarné umění, hudbu, přírodní a humanitní vědy či ekologii. Galerie hlavního města Prahy zde chce nabízet novou formu spolupráce s veřejností, ale také s různými organizacemi i jednotlivci jako příklad aktivního uvažování o životním prostředí, přírodě a klimatu, které se staly klíčovými otázkami dneška. V zámecké oranžerii také již několik let působí Eko-ateliér provozovaný Edukačním oddělením GHMP, který slouží návštěvníkům galerie k rozvoji kreativity, k tvůrčí reflexi výtvarného umění a relaxaci v turisticky rušné části Prahy. Ateliér je určen pro děti, všechny typy škol, rodiny, dospělé, seniory, návštěvníky se specifickými potřebami i pro další skupiny i individuální zájemce. V tomto sezónním kreativním prostoru jsou realizovány edukační programy, které zprostředkovávají a představují výstavy i sbírky GHMP a také barokní umění v souvislosti s historií zámku. Jsou zde rozvíjeny mezioborové přesahy a realizují se tu programy se zaměřením na ekologický a environmentální kontext ve vztahu k umění. Navázáním, propojením a rozvíjením jak aktivit Eko-ateliéru, tak počinů svázaných s projektem Bio Troja budeme komplexně rozvíjet tematiku udržitelnosti ve městě, uvědomělého chápání okolního prostředí i relaxace ve městě bez nutnosti dalekého cestování. Během roku 2023 proběhne několik projektů: tvůrčí dílny, zvukové instalace, komunitní projekty, projekce nebo letní kino. GHMP se zároveň zapojí do všech akcí, které se v Troji konají: Světový den životního prostředí, Víkend zahrad, Den pro Trojskou kotlinu aj. GHMP bude nově iniciovat výrazné rozšíření spolupráce se všemi aktéry pohybujícími se v Troji, tj. s městskými částmi i dalšími organizacemi (Botanická zahrada, Pražské vodovody a kanalizace aj.). Na tento záměr naváže i část aktivit dlouhodobého projektu Umění pro město, v jehož rámci již byla v trojské kotlině realizována řada podnětných akcí a uměleckých intervencí. Obecně budeme při přípravě akcí pro rok 2023 v rámci programu Umění pro město mj. vycházet z evaluační konference, kterou GHMP zorganizovala na konci minulého roku a vytvořila tím prostor pro odbornou diskuzi o systémové podpoře umění ve veřejném prostoru v celé České republice. Umění pro město se bude soustředit na rozvoj a provoz webových platforem, propagaci a edukaci publika, což souvisí mj. s online katalogem děl ve veřejném prostoru nebo s internetovým magazínem ForUM, který chápeme jako důležitou platformu pro diskuzi o umění a pohybu ve veřejném prostoru, a konečně i s novým podcastem projektu Umění pro město. Na úspěšnou konferenci pořádanou v roce 2022 letos navážeme konferencí pro stakeholdery a spolupracující instituce – workshopy a odborné přednášky se budou věnovat správě a restaurování veřejných plastik a odstraňování

nechtěných nebo nevhodných děl ve veřejném prostoru. V roce 2023 budeme pokračovat i v projektu SOKL, na kterém GHMP spolupracuje s IPR Praha a dalšími městskými subjekty – pod hlavičkou SOKL vznikají dočasné instalace nebo expozice pečlivě vybraných uměleckých děl či mikrovýstavy ve veřejném prostoru. Důležitá je právě spolupráce s městskými organizacemi a partnery, která vede veřejnost ke změně postoje k funkcím a využívání městského prostranství. Koncepce projektu SOKL vychází především ze specifík městského prostoru i současného umění. V roce 2023 vznikne instalace v rámci akce Vektor – Dejvice (spolupráce umělců s VŠCHT, ČVUT a dalšími školami), jejíž podstatou jsou dočasná umělecká díla spojující vědu a umění; dále AudiUM, tedy zvukové instalace v tunelu mezi Žižkovem a Karlínem. Umění pro město bude pokračovat ve spolupráci s TCP Pražské náplavky (projekty pro Kobku 17), Dopravním podnikem hl. m. Prahy, s NKP Vyšehrad, Holešovickou tržnicí aj. Uskuteční se i čtvrtý ročník projektu *Light Underground*, koncipovaného pro sklepní prostory Domu U Kamenného zvonu a postaveného na hudebně-světelných performancích.

V obou objektech souvisejících s životem a tvorbou Františka Bílka je nainstalována od roku 2022 nová stálá expozice, v pražské vile navíc i výstava mapující vztah mezi Otokarem Březinou a Františkem Bílkem, záměrem je představit široké spektrum doprovodných programů. GHMP je členem mezinárodního uskupení Iconic Houses, jehož členové spravují a provozují podobné rodné domy a ateliéry. V květnu 2023 proběhne v Praze mezinárodní setkání a konference organizovaná právě Iconic Houses, v němž bude GHMP hrát aktivní roli.

V roce 2023 čeká Odborné oddělení celá řada úkolů a projektů – vedle výstav se bude soustředit na stěhování sbírek související s přesunem jejich části do externího depozitáře. Pokračovat budeme v přípravě dlouhodobého výstavního programu a také v systematickém průzkum ateliérů v rámci akviziční činnosti. V oblasti komunikace a PR budeme pokračovat v intenzivní formě komunikace s veřejností v mnoha formách, reagující i na aktuální trendy v tomto oboru; uspořádáme třetí ročník úspěšného veletrhu Art Book Fair s široce koncipovaným doprovodným programem jak pro odbornou veřejnost z řad nakladatelů a tvůrců knih, tak pro milovníky knih a trojské kotliny. Velkou pozornost věnujeme vydávání časopisu *Qartal*, kde na pozici šéfredaktora po Pavlu Klusákovi nastupuje Petr Vizina. Jako klíčová se jeví je dlouhodobá spolupráce s médii i partnery, k tomu mj. slouží dobře se rozvíjející Member program.

Edukační oddělení se kromě celé řady aktivit navazujících na činnost z roku 2022 bude věnovat spolupráci na systémovém řešení zapojení neformálního vzdělávání do komplexního vzdělávání v České republice. Zástupci GHMP budou nadále působit v pracovních komisích na Ministerstvu školství a Ministerstvu kultury. Kromě již stávajících i velmi úspěšných a intenzivních akcí pro cizince, menšiny, komunity a uprchlíky bude v roce 2023 zahájen nový cyklus mezigeneračních a integračních aktivit. Plánujeme maximální využití finanční podpory z fondu UNICEF. Nadále plánujeme posilovat spolupráci s vysokými školami, rozvíjet odborné aktivity, rozšiřovat edukační knihovnu

GHMP v EC a v CMP, podporovat advokacii v rámci uměleckého, kreativního a neformálního vzdělávání, pokračovat v aktivitách pro znevýhodněné a seniory.

V rámci správy sbírkového fondu se budeme soustředit zejména na stěhování sbírek uložených na Bouchalce, proběhne i plánované restaurování vybraných děl. Podobně budou pokračovat restaurátorské práce v Zámku Troja a u veřejné plastiky.

GHMP bude i v roce 2023 usilovat o vícezdrojové financování, vedle pronájmů, barterů aj. zejména skrze vhodné dotační tituly – na rok 2023 jsme podali žádost na MK ČR o podporu celoročního výstavního programu a dvou publikací, a v rámci národního plánu obnovy na dva projekty související s digitalizací – ve všech případech čekáme na výsledky.

Je vidět, že GHMP čeká v roce 2023 pestrý a náročný program, doufáme, že nebude přerušen žádnou podobnou událostí, jako byl ruský útok na Ukrajinu, a že budeme moci realizovat všechny plány a vize pro letošní rok.

Správa a investice

V roce 2023 bude jednou z našich priorit provést stavební úpravy nových depozitářů v areálu Bouchalka. V těchto dnech dokončujeme výběrové řízení na generálního dodavatele. Tato akce je plánována na dva roky a jedná se o velmi komplikovanou a nákladnou investiční akci. Po dokončení rekonstrukce, které je plánováno na konec roku 2024, Galerie získá moderní depozitáře s vysokým zabezpečením pro své sbírky a vyřeší tak letitý problém s jejich odpovídajícím uložením.

Dalším důležitým projektem bude vybrat dodavatele a zahájit výměnu střešní krytiny a rekonstrukci krovů nad všemi křídly Colloredo-Mansfeldského paláce. V roce 2022 jsme zajistili stropní fresku v hlavním sále paláce, ale bohužel se nám nepodařilo vysoutěžit dodavatele na stavební práce pro obnovu střešního pláště. Došlo k opětovnému vypsání soutěže – věříme, že tentokrát vhodného dodavatele vybereme.

V areálu Zámku Troja dojde během prvního čtvrtletí k dokončení restaurování pilastrů na zámecké budově a k dokončení opravy kamenného soklu. V letošním roce plánujeme vysoutěžit dodavatele na opravu střešního pláště zámecké budovy spolu s akutní opravou oken ve věžích; práce chceme zahájit co nejdříve.

V Domě U Kamenného zvonu plánujeme pro rok 2023 vypracovat projektovou dokumentaci inženýrských sítí s návrhem řešení havarijního stavu kanalizace. Další projekt, který bychom rádi realizovali, je rekonstrukce a restaurování prampouchu spojujícího Dům U Kamenného zvonu a chrám Matky Boží před Týnem a obnovit prvky elektro-sítě této historické budovy.

Vzhledem k válečné situaci v Evropě, která způsobila mimo jiné ekonomickou a energetickou krizi, se snažíme hledat řešení, jak snížit náklady na energie při zachování chodu historických objektů, které nám jsou svěřeny do péče. I přes těžkou situaci věříme a doufáme, že se naše plány rozvoje Galerie podaří naplnit.

VÝSTAVY GHMP V ROCE 2022

Výstavní dramaturgie Galerie hlavního města Prahy v roce 2022 se snažila dohnat to, co bylo zameškáno v letech ovlivněných pandemií a různými protiepidemickými opatřeními. Byly do ní zařazeny výstavy, které jsme byli nuceni odložit (*Světy Jindřicha Chalupeckého, Heroin Crystal, Ivan Meštrović*). Prostor dostaly i tituly, které vzešly z dlouhodobých plánů a příprav (*Role fotografie v postmediální době, František Bílek a Otokar Březina* aj.).

Podařilo se nám zpřístupnit 14 výstav a na ně navázaných doprovodných programů, které se těšily dobrému zájmu veřejnosti. V návaznosti na covidovou dobu jsme zůstali u aktivnější komunikace v online prostředí a nadále využíváme různé komunikační kanály, i když prioritou pochopitelně byla snaha přivést co největší počet návštěvníků fyzicky do výstavních prostor.

Radikálním vstupem do našeho života ve všech jeho rovinách byl ruský útok na Ukrajinu, zahájený 24. února 2022. Ten den pořádala GHMP v Domě fotografie diskuzi k akčnímu umění sedmdesátých let 20. století a její úvod byl věnován zásadnímu odsouzení této agrese. Téma války na Ukrajině a pomoci uprchlíkům se pak prolínalo celou další činností GHMP – odborné oddělení mj. připravilo výstavu v prostoru Kobky 17 na Smíchovské náplavce, na které byla vystavena díla výtvarníků z okupované Oděsy.

Jinak se výstavní program držel připraveného harmonogramu, v Městské knihovně byly zahájeny tři výstavy: se Společností Jindřicha Chalupeckého byl připraven mimořádně přínosný projekt o životě a díle teoretika a uměleckého kritika Jindřicha Chalupeckého, který významným způsobem ovlivňoval československou i středoevropskou scénu během 20. století a jehož postoje a myšlenky jsou komunikovány a analyzovány dodnes. Po Chalupeckém následoval druhý ročník bienále současného umění *Ve věci umění*, který připravil tranzit.cz a jenž se i v roce 2022 dotkl řady důležitých témat jako je vztah násilí a běžného života, vyrovnání se s traumaty, život v nestabilních a z našeho pohledu nestandardních podmínkách... Vyvrcholením výstav v Městské knihovně byl rozsáhlý projekt věnovaný tvorbě a životním osudům významného sochaře Ivana Meštroviće, který představil výběr z jeho klíčových děl v netradiční instalaci Dominika Langa. Sochařství a jeho velké osobnosti stále zůstávají v centru naší pozornosti, a to i v projektech zabývajících se širším celospolečenským a kulturním kontextem událostí a výstav s nimi spojených (*Auguste Rodin v Čechách a na Moravě*, výstava, která se odehrála v poslední čtvrtině roku v Domě fotografie), a v Troji pokračoval po roční pauze seriál sochařských vizitek, tentokrát s dvojicí Čestmír Suška a Michal Škoda, jejichž práce byly představeny i v Pražském domě v Bruselu u příležitosti zahájení českého předsednictví v Radě Evropské unie. Kromě této výstavy připravila GHMP v Bruselu v prostorách Evropského parlamentu i výstavu *Fyziognomie současnosti*, věnovanou různým projevům současného figurativního umění v médiu malby a sochy; k výstavě vyšel katalog ve čtyřech jazykových mutacích a partnery pro jeho realizaci byli Evropský parlament a Úřad vlády České republiky.

V Domě U Kamenného zvonu byla velmi dobře přijata i navštěvována výstava fotografií Johna Wehrheima *Paradise Lost*, která se vrací do americké reality sedmdesátých let, kdy se za alternativním životem v komunitě utíkalo na Havaj. Klíčovým počinem GHMP, který předcházel Wehrheimově výstavě, byl projekt *Heroin Crystal – Generace devadesátých let v GHMP*, jenž skrze díla z našich sbírek, rozsáhlý archivní výzkum a řadu dalších badatelských aktivit představil a připomněl roli, kterou sehrála Galerie hlavního města Prahy v období devadesátých let, a také pozoruhodnou kolekci děl z té doby, kterou se jí podařilo nashromáždit. Nedílnou součástí projektu se stala i rozsáhlá odborná publikace, která přispívá k aktuálnímu tématu dějin výstavních počínů v Československu/Česku.

V Domě U Kamenného zvonu se odehrály i dva krátkodobé projekty, další pokračování dlouhodobého projektu *Light Underground* a nový, multižánrový počín, propojující mladé skladatele současné vážné hudby s konkrétními díly ze sbírek GHMP. Tento projekt navazuje na dlouhodobý zájem věnovaný zvuku, partiturám, akustickému umění a jejich propojení.

V roce 2022 jsme si připomněli 150. výročí narození Františka Bílka – kromě odpolední vzpomínkové akce byla reinstalována stálá expozice v obou objektech spravovaných GHMP a spojených se životem Františka Bílka – v Bílkově vile a jeho letním domě v rodném Chýnově.

Cyklos *Slovanská epopěj* Alfonse Muchy byl i v roce 2022 vystaven v zámku Moravský Krumlov, kde budí čím dál větší návštěvnickou pozornost.

Zároveň pracujeme na dlouhodobém konceptu aktivit speciálně připravovaných pro Zámek Troja a tamní širší lokalitu – vycházíme z témat jako udržitelnost nebo zelené městské zóny a propojujeme je s uměním a herně-edukativními prvky.

Proběhlá výstavní sezóna byla zaměřena na široké spektrum témat, které doprovodila řada tematicky propojených programů – debatami počínaje a streamy či podcasty konče.

Dům U Kamenného zvonu

HEROIN CRYSTAL. Generace devadesátých let v GHMP

14. 4. – 29. 8. 2022

Kurátorka: Olga Malá

Počátek vymezeného období datuje rok 1994, kdy se uskutečnil první ročník *Bienále mladého umění Zvon '94*, a jeho závěr rok 2002, během něž skončila dlouhodobá expozice umělců generace devadesátých let *Contemporary Collection – Czech Art in the '90s*, která byla po dobu čtyř let umístěna v suterénu Domu U Zlatého prstenu (1998–2002). Přitom je zřejmé, že „institucionální“ závěr období je nutno chápat jen jako pracovní zvolenou variantu, protože spolupráce Galerie hlavního města Prahy s autory této generace nebyla vlastně nikdy přerušena a trvá v nejrůznějších podobách dodnes. Významovou symbolickou tečku výstavy spíše představuje ikonická instalace Mileny Dopitové *Sixtysomething* z roku 2003 nebo nostalgická výstava *Restaurence U nemocnice* (Staroměstská radnice, 2002) Michala Pěchoučka, autora, který se svou tvorbou zdá být rozkročen mezi devadesátkami a další nastupující generací nultých let.

Název výstavy *Heroin Crystal* inspirovala stejnojmenná instalace a fotografie Jiřího Černického z roku 1999, která je charakteristická působivou vizualitou se zneklidňujícím podtextem typickým pro devadesátá léta obecně. Projekt *Heroin Crystal* byl primárně vázán na GHMP jako instituci a neměl ambici hodnotit léta devadesátá, nejednalo se o přehled postihující komplexně dění těchto let. Jednalo se o sbírkovou výstavu představující díla, která byla vystavována a zakupována Galeríí hlavního města Prahy průběžně od devadesátých let až do současnosti. Představil tvorbu patnácti umělců, kteří byli v letech 1994–2002 účastníky výstav, jež byly autorsky a kurátorsky připravovány ve spolupráci Olgy Malé a Karla Srpa. V souhrnu to byly tři *Bienále mladého umění* v Domě U Kamenného zvonu (1994, 1996, 1999), samostatné výstavy v experimentálním prostoru 2. patra Staroměstské radnice, dlouhodobá expozice v Domě U Zlatého prstenu (1998–2002) a reprezentativní výstavy českých umělců v zahraničí jako *I semi del Futuro*, Milano Europa (PAC, Palazzo del Triennale, Milano 2001), *Corps et traces dans la création tchèque 1962–2002* (Musée des beaux-arts de Nancy, 2002), 48. ročník bienále v Benátkách (*Zemzoo*, Veronika Bromová, 1999) a výstava *Close Echoes* (Městská knihovna v Praze, Kunsthalle Krems, 1998), na níž vedle rakouských a českých umělců vystavovali protagonisté legendární generace YBAs (Young British Artists), kteří na tehdejší evropské umělecké scéně udávali tón.

Výstava *Heroin Crystal* se symbolicky vracela na „místo činu“ do Domu U Kamenného zvonu, kde byl v roce 1994 odstartován první ročník *Bienále mladého umění Zvon '94*. Její koncepce se snažila na jedné straně archiválním a přitom vizuálně přitažlivým způsobem přiblížit návštěvníkům tvorbu patnácti autorů generace devadesátých let. V expozici a v katalogu jsou vedle děl akcentovány také dokumentární materiály jako pozvánky, katalogy a fotografie z výstav a vernisáží nebo reakce tisku. V katalogu s texty Michala Kolečka, Terezie Nekvindové, Jakuba Krále, Miroslava Petříčka a Olgy Malé je věnována samostatná kapitola „Archivu“, který se v chronologickém sledu zabývá jednotlivými výstavami. *Heroin Crystal* mířil stejně jako památné první bienále v roce 1994 k širší veřejnosti, v jejímž kulturním povědomí není tvorba umělců této generace možná ještě tak výrazně zapsána. Je zde také zdůrazněna edukativním momentem; existuje již generace mladých lidí, kteří ještě neměli příležitost vidět na vlastní oči kupříkladu legendární sci-fi instalaci Veroniky Bromové *Na hraně obzoru* stejně jako řadu dalších klíčových děl té doby. Vedle ikonických známých prací výstava představila také projekty méně známé, které přispívají k ucelenějšímu obrazu o uměleckém směřování tehdejší doby. Jejich prostřednictvím chce návštěvníkům sdělnou formou přiblížit témata,

jež stála v popředí zájmu umělců: autostylizace a performance (K. Kintera, M. Pěchouček, Kamera Skura), identita a ženská problematika (M. Dopitová), ekologické a sociální aspekty (J. Černický), reflexe mediální reality (Š. Šimlová, K. Vincourová), fenomén lidského těla (V. Bromová, P. Humhal, M. Othová, M. Thelenová), sci-fi (F. Díaz, P. Svárovský) a akcentace přírody, městské krajiny (L. Jasanský – M. Polák) i arteficiálního prostoru (J. Příhoda).

K výstavě byl připraven rozsáhlý doprovodný program pro nejrůznější cílové skupiny.

Heroin Crystal, pohled do instalace výstavy s dílem: Jiří Černický, *Modřínové květy*, 1998, kombinovaná technika, délka 450 cm, Galerie hlavního města Prahy, P 1540, foto Tomáš Souček

Heroin Crystal, pohled do instalace výstavy s díly: Milena Dopitová, *Sixtysomething*, 2003, videoinstalace, Galerie hlavního města Prahy, F 112; Štěpánka Šimlová, *Kino*, 1996, fotoinstalace (fotografie, dřevo), 204 × 376,5 cm, Galerie hlavního města Prahy, F 712, foto Tomáš Souček

Dům U Kamenného zvonu

John Wehrheim: Paradise Lost

12. 10. 2022 – 8. 1. 2023

Kurátoři: Adam Ligas, Martin Řezníček, Magdalena Juříková

Galerie hlavního města Prahy připravila evropskou premiéru fotografické kolekce *Taylor Camp*, seznamující se životem v havajské komunitě, která neměla žádné zákony ani pravidla, přesto ji však spojovala touha po svobodě. Vernisáže výstavy se osobně zúčastnil autor fotografií John Wehrheim, jehož díla byla vystavována v nejprestižnějších galeriích napříč USA. Za fotografickou sbírku a dokumentární film o Bhútánu získal John Wehrheim dvě ceny Emmy.

Osídlení Taylor Camp na havajském ostrově Kauai se, do svého zničení represivními složkami v roce 1977, stalo společenským fenoménem a podobně jako známý festival Woodstock i mementem své doby – vrcholného období hnutí hippies. Příběh fotografií začíná v bouřlivém roce 1969, kdy vrcholily demonstrace mladých lidí na západním pobřeží USA, zasazující se především o ukončení války ve Vietnamu. Stupňovaly se násilnosti a společenská situace byla natolik napjatá, že se studentům nabízely jen dvě možnosti – vzít do ruky zbraň, anebo odejít. V této době vlastnil Howard Taylor, bratr herečky Elizabeth Taylor, tři hektary půdy na havajském ostrově Kauai. Když se doslechl, že na ostrově bylo zatčeno třináct mladých lidí za potulku, rozhodl se jim pomoci – vyplatil za ně kauci a nabídl jim, aby si založili kemp na jeho lukrativním pozemku u pláže. Postupně se zvěsti o kempu rozšířily i na pevninu a začali do něj proudit lidé z různého spektra společnosti – od válečných veteránů přes rodiny s dětmi až po mladé studenty. Všechny ale spojovalo jedno – touha po svobodě. Právě ta podle Wehrheima udržovala v kempu dobrou atmosféru a soudržnost, a to bez psaných pravidel. Když John v roce 1971 poprvé vstoupil do kempu s fotoaparátem, obyvatelé neskrývali ostych. Postupně si však s nimi, díky svým fotografiím, vybudoval vztah založený na hluboké důvěře. Začali ho zvat na návštěvy svých příbytků na stromech a uvolněná atmosféra mu tak umožnila zachytit život v kempu takový, jaký skutečně byl – jako pomalý sen bez zákonů, v soužití s přírodou. Romantické představy však podle Wehrheima narušovaly problémy s drogami, alkoholem nebo sexuálním obtěžováním.

Výstava kombinovala jak portréty jednotlivých členů komunity, tak momentky z každodenního života. Představuje jedinečný dokument ilustrující již nezopakovatelný způsob života a sdílených hodnot.

Pohled do výstavy Johna Werheima *Paradise Lost* v Domě U Kamenného zvonu,
foto Tomáš Souček

Dům U Kamenného zvonu

Light Underground IV: NEXT ROOM

10. a 11. 11. 2022

Vystavující autorky: Sára Vondrášková, Markéta Vacovská, Mária Júdová

Kurátorka: Sandra Baborovská

Projekt *Light Underground*, jehož cílem je oživit sklepení Domu U Kamenného zvonu hudbou, pohybem a světlem, pokračoval i v roce 2022. Ženské trio – hudebnice Sára Vondrášková, tanečnice a choreografka Markéta Vacovská a multimediální umělkyně Mária Júdová – ve své pohybově zvukové performanci *NEXT ROOM* reflektovaly extrémní podoby civilizační zábavy spolu s brutalitou a tenzí současného světa.

Performance měla vyvolat v divácích mírnou klaustrofobickou úzkost ze světa sociálních sítí, ve kterém fungujeme jako přízraky. Mezilidská komunikace v online světě s absencí dotyku a přemírou času stráveného apatickým zíráním na videa návodů na cokoli jsou důkazem naší vyprázdněnosti. Představení s projekcí od Márie Júdové, složené právě z těchto stroboskopicky sestavených „mindfuck“ videí, končí loadovacím kolečkem zářícím nad hlavami choreografky a tanečnice Markéty Vacovské a hudebnice a zpěvačky Sary Vondráškové. Obě improvizují v reálném čase na videokoláž, která osvětluje jejich těla. Ačkoli se podle autorek jedná o nenarativní a nemoralizující představení, tento očišťující moment je jakousi katarzí příběhu, za nějž si může každý dosadit sám sebe a po chvíli pokračovat zase dál, do „next roomu“. „Možná, že nám slova nikdy tak úplně nestačily, i když to skvěle předstíráme / Co kdybychom se jednou zastavili a jen tak byli. Co by se pak stalo? Kdyby zmizel prostor a čas a všechny kontury, linie, hrany, body, tvary, gesta. Jak by se naše tělo pohybovalo?“

Na konci října 2022 vydal label LTE kazetu *Club as a Shelter*, vycházející ze stejnojmenné výstavy projektu *Light Underground*. Dílo Olivera Torra pracuje s akustickou pamětí a tvoří soundtrack k mlhavé vzpomínce na daný prostor. Doprovodné texty Františka Feketea a Karla Veselého zahrnují témata klubové kultury a jejích rysů a dotvářejí tak koncepci díla.

Performance realizovaná v rámci projektu *Light Underground* ve sklepení
Domu U Kamenného zvonu, foto Václav Brtnický

Dům U Kamenného zvonu

PĚT NEJISTÝCH SITUACÍ. Představení nových hudebních kompozic inspirovaných díly ze sbírek Galerie hlavního města Prahy

Koncert a debata s autory 9. 12. 2022

Výstava 9. 12. 2022 – 1. 1. 2023

Kurátoři výstavy: Jitka Hlaváčková, Ian Mikyska

Autoři skladeb: Michaela Antalová, Jordan Dykstra, Sylvia Lim, Ian Mikyska, Michal Wróblewski

Autoři děl ze sbírek GHMP: Aleksandra Vajd, Stanislav Kolíbal, Pavla Sceranková, Radoslav Kratina, Marie Kratochvílová

Interpretace skladeb: Prague Quiet Music Collective

Pět nejistých situací byla první spolupráce ansámblu Prague Quiet Music Collective s Galerií hlavního města Prahy. PQMC oslovil pět současných skladatelů, kteří se nechali inspirovat pěti výtvarnými díly ze sbírek GHMP, v reakci na něž zkomponovali nové skladby. Na výstavě v kapli Domu U Kamenného zvonu bylo možné tuto interakci sledovat přímo, a to v několika rovinách: přítomna byla původní díla, nově vzniklé partitury i nahrávky skladeb.

Součástí autorského týmu pilotního ročníku 2022 se stala slovenská skladatelka žijící v Norsku Michaela Antalová, Američan Jordan Dykstra, britská autorka Sylvia Lim a čeští skladatelé Michal Wróblewski a Ian Mikyska. Cílem započaté spolupráce je postupné rozvíjení mezioborového dialogu mezi autory/autorkami a díly vizuálního a akustického umění 20. a 21. století a vytvoření otevřené kolekce autorských hudebních skladeb na motivy uměleckých děl ze sbírek GHMP. Zamýšleným výstupem této spolupráce je víceletý cyklus koncertů a výstav, z nichž projekt *Pět nejistých situací* byl tím úvodním.

Proces výběru děl, která byla předložena osloveným skladatelkám a skladatelům jako inspirační zdroje pro letošní ročník, byl pozoruhodný sám o sobě. Kurátoři intuitivně sahalí po dokumentacích děl nejen abstraktních a strukturálních, něčím se blížících již existujícím typům grafických partitur, ale především po dílech procesuálních nebo těch, která se ve svém konceptu zabývají časovostí a pomíjivostí. Ve vzniklém souboru tak bylo možno nalézt kinetické sochy, fotografie i videa, často záznamy performancí, nebo procesuální i gestické malby či kresby. Z výběru si skladatelé a skladatelky nakonec, po debatách s kurátory i po setkáních se samotnými díly, zvolili za své inspirační zdroje práce pěti českých umělkyň a umělců velmi různých generací a východisek: původem slovinské fotografky Aleksandry Vajd, českých sochařů druhé poloviny 20. století Stanislava Kolíbala a Radoslava Kratiny, sochařky Pavly Scerankové a do nedávna téměř neznámé brněnské fotografky činné v sedmdesátých až osmdesátých letech, Marie Kratochvílové. A jako se v původním výběru potkaly kombinace různých typů vizuálních médií, tak na jejich základě vznikly i velmi různé druhy notací: typ, délka a instrumentace výsledných skladeb jsou zcela rozdílné.

Díky spolupráci s hudebníky a hudebnicemi získávají nový život díla dlouho uložená v depozitářích, jednotlivé smysly zde mezi sebou vedou dialog. V projektu se alespoň na čas podařilo překlenout normativně oddělené oblasti, které však mají svůj základ v jednom psychofyzickém systému, naší smyslové soustavě. Otázky, které situace paralelní (zraková, sluchová, resp. hmatová) percepce vyvolává, se týkají například i aktuálně řešených otázek z oboru neurofilozofie nebo psychologie umění.

PĚT NEJISTÝCH SITUACÍ, koncert 9. 12. 2022, foto Karel Šuster

PĚT NEJISTÝCH SITUACÍ, výstava v kapli Domu U Kamenného zvonu,
foto Karel Šuster

PĚT NEJISTÝCH SITUACÍ, výstava v kapli Domu U Kamenného zvonu
doplněná o záznam skladeb, foto Karel Šuster

Městská knihovna

Světy Jindřicha Chalupického

16. 3. – 19. 6. 2022

Pořadatelé: Galerie hlavního města Prahy a Společnost Jindřicha Chalupického

Kurátorský tým: Tereza Jindrová, Karina Kottová, Tomáš Pospiszl

Kurátor expozice ruského umění: Tomáš Glanc

Výstavní architektura: Studio Richard Loskot

Grafické řešení: Marek Nedělka a Anežka Minaříková

Spolupráce za GHMP: Jakub Král, Helena Musilová

Výstava se uskutečnila za finanční podpory Ministerstva kultury České republiky, Magistrátu hlavního města Prahy, Státního fondu kultury a Statutárního města Brna

Projekt o životě a díle teoretika, kritika, kurátora a esejisty Jindřicha Chalupického si kladl za cíl představit klíčovou osobnost české historiografie dějin umění druhé poloviny 20. století jak optikou jeho aktivit na tuzemské umělecké scéně, tak skrze síť jeho mezinárodní spolupráce.

Výstava vznikla jako pokus o přiblížení myšlenkového odkazu této stále živé osobnosti české kultury. Záměrem bylo také v širších souvislostech poukázat na roli teoretika umění nebo kurátora ve společnosti – jeho jedinečnou možností je propojovat rozličné osobnosti, místa i oblasti zájmu. Skrze linii vlastního přemýšlení o světě vytýčuje místo, které v současném světě zaujímá umění. Záměrem tohoto projektu nebylo vytvořit Chalupickému symbolický pomník, ale naopak skrze dialog historických děl a prací současných umělkyní a umělců, literátů, filozofek a dalších osobností reflektovat, co z Chalupického myšlenek a aktivit je relevantní pro současnost, a co nám může být nápomocné v umělecky, politicky, lidsky i ekologicky nelehkých dobách.

Chalupický celoživotně propagoval a obhajoval nové umělecké směry a zajímal se o obecné otázky umění, především o smysl umění v moderní společnosti. Byl obráncem umění ve spojení s životem. V dnešních termínech bychom si snad mohli dovolit použít termín aktivistického či angažovaného umění. Nevěřil v pouze estetickou funkci uměleckého díla a kultury obecně. Šíře zájmů a vlivu Jindřicha Chalupického byla zárukou, že se diváčky a diváci výstavy v nějaké podobě střetnou s podstatnou částí české a potažmo mezinárodní kulturní a intelektuální historie 20. století. Na výstavě byla prezentována díla více než šedesáti umělkyní a umělců několika generací: od zahraničních autorů jako např. Ilja Kabakov přes práce autorek a autorů českého poválečného umění, například Adrieny Šimotové nebo Vladimíra Boudníka, až po reflexe současných umělkyní a umělců, jako jsou Anežka Hošková nebo Václav Magid.

Rozmanitost a bohatost života a díla Jindřicha Chalupického určily i formát výstavy: prostory druhého patra Městské knihovny byly rozděleny do několika zdánlivě samostatných sekcí, odlišných nejen tematicky, ale i formálně. Našli jsme zde pohled do Chalupického bytu ve Vršovicích, kde na stěnách visely obrazy, jimiž žil obklopen spolu se svou ženou, literátkou Jiřinou Haukovou. V „čítárně“ jsme se u velkého stolu setkali s více než třiceti vybranými texty, které se věnují tvorbě i životním příběhům Chalupického oblíbených autorek a autorů. „Čítárna“ sousedila s „obrazárnou“, obsahující kanonická i neprávem zapomenutá díla českého a slovenského umění druhé poloviny 20. století, která měli návštěvníci možnost shlédnout nejprve jen skrze průhled ve stěně jako jakési reference k Chalupickým textům, než se k nim dostali blíž skrze další výstavní sekce. Impozantně pojatý prostor výstavy navrhlo architektonické studio Richarda Loskota, významného českého vizuálního umělce.

Prominentní místo bylo na výstavě věnováno Francouzi Marcelu Duchampovi, který byl pro Chalupce nej důležitějším umělcem 20. století. V roce 1969 se mu podařilo zorganizovat výstavu Duchampových konceptuálních děl v pražské Galerii Václava Špály. Na základě Duchampova ikonického díla známého jako *Velké sklo* a Chalupceho skic pro možnou rekonstrukci jeho nedokončené části vznikla na aktuální pražské výstavě unikátní světelně-prostorová instalace od Richarda Loskota. Sekce věnovaná ruskému umění představuje další bod výstavy s mezinárodním přesahem. Od roku 1965 až do druhé poloviny 70. let Jindřich Chalupce opakovaně navštěvoval SSSR, hlavně Moskvu a Leningrad, kde navázal kontakt především s aktérkami a aktéry neoficiální nebo polooficiální kulturní scény. Návštěvnice a návštěvníci *Světů Jindřicha Chalupceho* tak viděli práce, které tehdy Chalupce shlédl nebo potenciálně mohl vidět v navštívených ateliérech. Součástí této sekce bylo také unikátní album kreseb, které Chalupce dostal ke svým sedmdesátým narozeninám od šesti moskevských umělců včetně Ilji Kabakova nebo Viktora Pivovarova.

Vzhledem k aktuálně probíhajícímu válečnému napadení Ukrajiny ze strany Ruska se Společnost Jindřicha Chalupceho po dohodě s GHMP rozhodla nerealizovat plánovanou zápůjčku uměleckých děl z Moskevského muzea moderního umění a sekci realizovat z lokálních, potažmo evropských sbírek. Organizátoři zároveň vyzvali ukrajinské a ruské umělkyně a umělce působící v České republice, aby se volně pojatým příspěvkem na výstavě vyjádřili k otázce, jak aktuálně přistupovat k prezentaci ruského umění a k tamějším kulturním institucím – co od nich jako umělecká komunita můžeme očekávat a požadovat.

V takzvaných „kabinetech“, tedy řadě menších výstavních místností, se střídaly archivní materiály s reakcemi a intervencemi současných umělekyní a umělců. Byla zde například sekce věnovaná autorům Skupiny 42, na niž navázal záznam site-specific inscenace uvedené v pražském hotelu Opera. Inscenace vznikla na základě odpovědí současných autorek a autorů na Chalupceho kanonický text *Svět, v němž žijeme*. Umělkyně Anežka Hošková svou instalací kombinující odkazy k historické ornamentice i současným neoromantickým subkulturám reagovala na Chalupceho publikaci *Expresionisté*, věnovanou jeho oblíbeným spisovatelům: Richardu Weinerovi, Jakubovi Demlovi, Ladislavu Klímovi a Jaroslavu Haškovi. Série akvarelů Václava Magida byla reakcí na specifický formát alba, rozšířený mezi moskevskými umělci, se kterými byl Chalupce v kontaktu, a zároveň cituje jeho článek *Moskevský deník* z roku 1973.

Jindřich Chalupce byl jediným teoretikem umění, který se v sedmdesátých a osmdesátých letech minulého století snažil uchopit a reflektovat „ženské umění“. Ve svých úvahách o umění svých současnic nicméně nezastíral skepsi k feministickému umění. Součástí nově vzniklých děl pro výstavu je film francouzské umělkyně Julie Béna s názvem *Letters from Prague*. Autorka, která dlouhodobě působí v Praze, v díle humorně a současně břitce reaguje na to, jak se i dnes patriarchální společnost staví k umělkyním. Unikátní příspěvek na výstavu připravilo také americké kurátorsko-umělecké duo Triple Candie (Shelly Bancroft a Peter Nesbett). Na základě dochované korespondence s americkým slavistou Williamem Harkinsem a členem hnutí Fluxus Dickem Higginsem vznikla instalace, která ilustruje Chalupceho intenzivní zájem o dění na mezinárodní umělecké scéně a současně těžkosti doby, ve které se snažil tento zájem udržet a naplnit – řada dopisů a zasílaných materiálů ze zámoří totiž opakovaně k českému adresátovi nedorazila.

Vystavující umělkyně a umělci: Natalja Abalakova, Jiří Balcar, Václav Bartovský, Eva Bednářová, Julie Béna, Zdeněk Beran, Vladimír Boudník, Ivan Čujkov, Jiří David, skupina Dviženije, Michail Grobman, Jiřina Hauková, Anežka Hošková, František Hudeček, František Gross, Dalibor Chatrný, Vladimír Jakovlev, Vladimír Jankilevskij, František Janoušek, Věra Janoušková, Magdalena Jetelová, Ilja Kabakov, Olga Karlíková, Eva Kmentová, Jiří Kolář, Milan Knížák, Stanislav Kolíbal, Jan Kotík, Alena Kučerová, Kamil Lhoták, Richard Loskot, Václav Magid, Mikuláš Medek, Jan Mlčoch, Alex Mlynářčík,

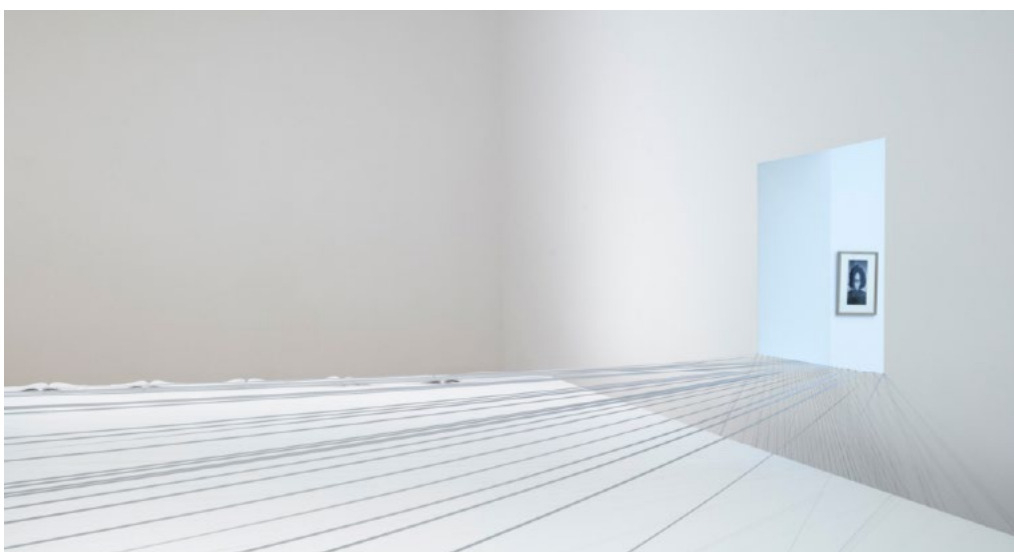
Karel Nepraš, Ladislav Novák, Lev Nusberg, Petra Oriešková, Theodor Pištěk, Viktor Pivovarov, Naděžda Plíšková, Vlasta Prachatická, Milan Ressel, František Ronovský, Zdeněk Rykr, Jan SágI, Zorka Ságlová, Zora (Járová) Smetanová, Ůlo Sooster, Adriena Šimotová, Eduard Štejnberg, Petr Štembera, Triple Candie (Shelly Bancroft & Peter Nesbett), Jitka Válová, Květa Válová, Jaroslav Vožniak, Ladislav Zívr, Jana Želibská, Anatolij Žigalov

Pohled do instalace výstavy *Světy Jindřicha Chalupeckého*, část Obrazárna, v popředí dílo Karla Nepraše *Přepadení králíkárnny* ze sbírek Galerie hlavního města Prahy (P 1526), foto Tomáš Souček

Pohled do instalace výstavy *Světy Jindřicha Chalupeckého*, část věnovaná Chalupeckého spolupráci s moskevskou výtvarnou scénou, foto Tomáš Souček

Pohled do instalace výstavy *Světy Jindřicha Chalupeckého*, část Čítárna, foto Tomáš Souček

Městská knihovna

Bienále Ve věci umění / Matter of Art

20. 6. – 23. 10. 2022

Pořadatelé: tranzit.cz a Galerie hlavního města Prahy

Kurátorský tým: Rado Ištok, Renan Laru-an a Piotr Sikora ve spolupráci s týmem tranzit.cz

Minulost, která nás pronásleduje: „Jak přemýšlet o vztahu násilí a života? Jak můžeme dovolit své zranitelnosti, aby zranitelnou zůstala?“ Bienále *Ve věci umění 2022* zvalo k objevování různých uměleckých pozic, které kladou tyto navzájem propojené otázky skrze vyjádření různých pocitů, médií a další výstupy. Výstava je sborem hlasů, který je někdy harmonický a jindy kakofonický a který hledá cesty, jimiž je možné zpochybnit zažitě příběhy o zcela soběstačných hrdinských postavách, jež dokážou vyvinout mimořádné úsilí ke zdolávání nepřízně osudu. Odkud pochází rčení, že co nás nezabije, to nás – a za jakou cenu – posílí? Umění na této výstavě oproti tomu vyprávělo příběhy o zranitelných tělech a neuspokojivých společenských uspořádáních, jež jsou závislá na jiných a navzájem neoddělitelných tělech, prostředích a infrastrukturách. Umělecká díla byla vybírána s ohledem na skutečnost, že si všichni musíme hledat své místo v kontextu různých mocenských dynamik a hierarchií. Výstava začlenila „menšinovou“ perspektivu dětí, tzv. neprofesionálních umělců a umělkyní, dospělých dětí a introvertních lidí i „neplnohodnotnou“ zkušenost chronicky nemocných, předčasně zemřelých a „monstrózních lidí“ jakožto aktérů, kteří jednají, tvoří a určují významy. Vystavená díla si byla stejně tak vědoma, že násilnost současných podmínek je zakořeněna v historických traumatech a že za každou soudobou krizi, jakými jsou pandemie či válka, tkví minulost. Někdy – jako na této výstavě – získávají dopady násilí na těla a věci prostřednictvím umění výmluvnější podobu. I když nás učili, že utrpení nás posiluje nebo že trauma lze vyléčit, chceme navrhnout alternativní řešení: pečujme o svá zranitelná místa.

V rozmanitém souboru instalací, obrazů, soch a objektů se zrcadlily odlišné přístupy i záběr jednotlivých kurátorů. Koncepce výstavy sledovala několik tematických vektorů. Hned několik umělců se věnovalo vztahu společnosti k „neakceptovatelným“ emocím a jejich potenciálu v obraně či odporu vůči útlaku a násilí. Tématem projektu rumunské umělkyně Larisy Crunteanu byla hysterie. Dílo představilo různé ženské literární postavy a kladlo otázku, jak se přehnané reakce těchto žen pojí se společenskou nespravedlností, s níž se musely vyrovnávat. Autodidaktická malířka OMARA – Mara Oláh své obrazy využívala k tomu, aby se vyrovnala se svými životními traumaty i s těžkostmi, se kterým se setkávala jako Romka žijící v Maďarsku. Japonský avantgardní umělec Šúdži Terajama spekoval o paralelním světě, v němž jsou děti novými autoritami etické imaginace a dospělí se stávají novou menšinou. Kontroverzní film *Emperor Tomato Ketchup* zpodobňuje příběh diktatury dětí nad dospělými. Některé části filmu zobrazující násilí vyvolávají diskuse i padesát let od jeho vzniku. Námět odkazuje na moderní historii Japonska v období druhé světové války a tamní poválečnou společenskou situaci. Další umělci se ve svých dílech zabývali politickými, historickými a společenskými aspekty materiálního světa. Dvojice Anca Benera a Arnold Estefan se ve své videoinstalaci zaměřila na téma těžby diamantů v Namibii za pomoci lodě postavené v rumunské loděnici a poukázala na provázanost globálních ekonomických systémů založených na vytěžování přírodních zdrojů a jejich dopad na krajinu. V projektu *Plenitelé* umělkyně Michal BarOr vystavila fotografie „zlodějů“ přistižených při krádeži uměleckých artefaktů. Fotografie pochází z izraelského archeologického úřadu, kde sloužily jako důkazní materiál. V kontextu izraelsko-palestinského konfliktu se tak umělkyně ptala, jak určujeme, kdo a kým je nazýván plenitelem či zlodějem. Další výraznou kurátorskou linií bylo téma historických traumat a křehkosti těch, kteří jimi prošli. Umělkyně Hanni Kamaly do své kritiky

strukturálních mocenských vztahů vnesla křehkost a příběhy o utrpení připomněla formou alternativních památníků. Abstraktní sochy evokovaly příběhy konkrétních lidí, kteří byli zbaveni důstojnosti či svobody a byli vystaveni různým formám násilí. Ceija Stojka byla v deseti letech i s rodinou deportována do Osvětimi a dalších táborů. Pobyt přežila a v osmdesátých letech jako první prolomila mlčení týkající se romského holocaustu v Rakousku. Koncem osmdesátých let se sama začala učit kreslit a malovat a toto téma zpracovávat formou obrazů. Podobně jako u Stojky je východiskem díla Charlotte Salomon rovněž vyrovnání se s tíživou osobní minulostí – matka, teta i babička malířky spáchaly sebevraždu. V cyklu *Život? Nebo divadlo?, Zpěvohra* se mísí intelektuální a populární kultura. Obrazy obsahují scénáře – ironické texty či vtipné dialogy – a „soundtrack“, který má dodat vyprávění akustické pozadí. Salomonino dílo ve výstavě rezonovalo s hlasy dalších předčasně zemřelých.

Umělci*kyně a autoři*rky: Hamja Ahsan (UK), Gwendolyn Albert (US / Česká republika), APART Collective (Slovensko), Michal BarOr (Izrael), Anca Benera & Arnold Estefan (Rumunsko), Hera Büyüktasçıyan (Turecko), Larisa Crunțeanu (Rumunsko), Nolan Oswald Dennis (Jihoafrická republika), Patricia Domínguez (Chile), Mandy El-Sayegh s Alice Walter a Lily Oakes (UK), Brenda Fajardo (Filipíny), Florin Flueraș (Rumunsko), Ramon Guillermo (Filipíny), Filip Herza (Česká republika), Jana Horváthová (Česká republika), Robin Hartanto (Indonésie), Robert Gabris (Rakousko) a Luboš Kotlár (Slovensko) z kolektivu i pack* (dříve s Cat Jugravu), Brigitta Isabella (Indonésie), Hanni Kamaly (Norsko/Švédsko), Barbora Kleinhamplová (Česká republika), Alina Kleytman (Ukrajina) a Marie Lukáčová (Česká republika), Jacques de Koning (Nizozemsko), Jana Krejcarová-Černá (†) (Česká republika), Tarek Lakhri (Francie), Renz Lee (†) (Filipíny), Dorota Jagoda Michalska (Polsko), Candice Lin (US), Fathia Mohidin & Adele Marcia Kosman (Švédsko), OMARA – Mara Oláh (†) (Maďarsko), Linh Valerie Pham (Vietnam) s Ha Thuy Hang a postavami Reneho O. Villanuevy, Alina Popa (†) s Florinem Fluerašem (Romania), Pižmo (Česká republika), Kolektiv Prádelna (Česká republika), Ábel Ravasz (Slovensko), Anna Remešová (Česká republika), Vincent Rumahloine (Indonésie), Charlotte Salomon (†) (Německo), Rudolf Samohejl (Česká republika), Františka Schormová (Česká republika), Sina Seif (Německo/Írán), Jana Shostak (Polsko/Bělorusko), Sráč Sam (Česká republika), Ceija Stojka (†) (Rakousko), Bára Šimková (Česká republika), Olúfemi O. Táíwò (US), Šúdži Terajama (†) s Tecuja Čiba a artefakty Ashita no Joe (Japonsko), Marie Tučková (Česká republika), Rene O. Villanueva (†) s Jo Atienza (Filipíny), Lenka Vítková (Česká republika), Zai Xu (Česká republika)

Pohled do instalace, foto Tomáš Souček

Městská knihovna

Ivan Meštrović (1883–1962). Sochař a světoobčan

24. 11. 2022 – 26. 2. 2023

Autorky a kurátorky výstavy: Barbara Vujanović, Sandra Baborovská, spolupráce Ondřej Vojtěchovský

Výstava byla pořádána ve spolupráci s Muzei Ivana Meštroviće v Záhpřebu

Záštitu nad výstavou převzali Mgr. Martin Baxa, ministr kultury České republiky, a Dr. Nina Obuljen Koržinek, ministryně kultury a sdělovacích prostředků Chorvatské republiky

Chorvatský sochař Ivan Meštrović (1883, Chorvatsko – 1962, Indiana, USA) zanechal svým komplexním dílem a tvůrčí dráhou nesmazatelnou stopu na mezinárodní umělecké scéně. Spolu s pevným ukotvením v antické a středomořské tradici si zároveň osvojil dominantní prvky archaičnosti, Vídeňské secese, symbolismu, impresionismu, art deca, neoklasicismu a pozdního realismu, jimž pokaždé dokázal vtisknout vlastní nezaměnitelnou pečeť. Během šesti desetiletí jeho kariéry nacházely námětové okruhy, které jej zajímaly především – zahrnující řadu náboženských motivů, figurálních studií, portrétů a monumentálních soch – významné potvrzení na výstavách pořádaných doma i v zahraničí. Meštrović často využíval svého mezinárodního věhlasu a popularity k tomu, aby široké veřejnosti představil své umělecké i politické ideály, jež – v souladu s jeho životní zkušeností – podléhaly změnám. Například Meštrovićovo přátelství s rodinou Masaryků mu poskytlo příležitost vyjádřit své rozčarování nad poměry v Království Srbů, Chorvatů a Slovinců, později Království Jugoslávie, na jehož vzniku se sám podílel a které svým dílem reprezentoval. Meštrović si vytvořil mimořádně rozsáhlou síť kontaktů, mezi něž patřili i mnozí českoslovenští umělci a politici. Názorově a účastí v protirakouském zahraničním odboji za 1. světové války byl spřízněn s Tomášem Garrigueem Masarykem. Blízké přátelství navázal se sochařem Bohumilem Kafkou (1878–1942). Oba sochaři si mezi léty 1907–1909 pravidelně dopisovali. Meštrović současně v roce 1908 Kafku portrétoval. Jejich vztah byl oboustranně přínosný; díky němu se mimo jiné Meštrović stal členem České akademie věd a umění a zasloužil se o to, aby se komise pro zřízení Žižkova pomníku na Vítkově nakonec rozhodla pro Kafkův návrh (1933).

Okouzlení futuristickou malířkou Růženou Zátkovou (1885–1923), Meštrovićovou důvěrnou společnicí v bouřlivých dobách 1. světové války, výrazně poznamenalo jeho soukromý život i tvorbu, zejména v paradigmatických dílech *Vestálka* (1917) a *Mauzoleum rodiny Račićů* (1920–1922). Výstava mimo jiné poukazuje na Meštrovićova setkání s dalšími významnými osobnostmi, včetně Augusta Rodina (1840–1917), a na způsob, jakým se všichni navzájem ovlivňovali. Tyto vztahy byly navíc geograficky značně rozsáhlé a zahrnovaly bezpočet evropských a amerických měst. Zásadní je také připomenout výstavy, které definovaly a následně redefinovaly Meštrovićovo umělecké a společenské postavení. Od roku 1903, kdy se sochař poprvé představil pražské veřejnosti na skupinové výstavě chorvatských umělců pořádané Spolkem výtvarných umělců Mánes, až do roku 1933, kdy se pod záštitou československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka konala za velkého zájmu veřejnosti a médií rozsáhlá prezentace umělcova díla v Letohrádku královny Anny. Ivan Meštrović zde zazářil jako jeden z nejvýznamnějších evropských sochařů své generace. Spojení s Československem, ale i dalšími evropskými, severoamerickými a jihoamerickými zeměmi dokládá, že Meštrović byl pravý světoobčan. V mnohotvárnosti a šíři jeho vlivu je nicméně třeba vyzdvihnout slovanskou, středoevropskou kulturní a politickou identitu, jež nacházela svůj odraz v dialogích s českými politiky, umělkyněmi a umělci, kterých si hluboce vážil. Výstava nově kriticky zhodnocuje tvorbu Ivana Meštroviće ve středoevropském kontextu.

Poslední velká souborná výstava v Čechách se uskutečnila v tehdejší Oblastní galerii Olomouc v roce 1970 a ještě téhož roku, osm let po sochařově smrti, také ve Valdštejnské jízdárně. Jednalo se o putovní výstavu, která započala svoji cestu v Musée Rodin v Paříži v roce 1969.

Aktuální pražská retrospektiva zhodnocuje Meštrovičovu tvorbu od rakousko-uherského mocnářství až po konec druhé světové války. Je pojata jako mapa Evropy, v jejímž rámci Meštrovič vystavoval a tvořil (Praha, Vídeň, Paříž, Londýn, Řím, Záhřeb, Bělehrad, Split, Cavtat...). Kromě Evropy pracoval Meštrovič i ve Spojených státech amerických. Architektura výstav, která většinou funguje jako služební podpora, nyní roste do podoby inkluzivních struktur vycházejících ze specifického výstavního prostoru 2. patra Městské knihovny. Dominik Lang se stává jakýmsi „průvodcem“ prostředím, ale i vrstvami minulosti (Meštrovič jako sochař v pohybu) i přítomnosti (výtvarné intervence Anny Fiedlerové, živé obrazy edukačního oddělení). Audiosložku mělo na starosti sdružení Kinetikon, které zdramatizovalo a profesionálními herci nechalo namluvit dopisy mezi Meštrovičem (Kryštof Krhovják) a Růženou Zátkovou (Marie Švestková), Bohumilem Kafkou a Augustem Rodinem (Přemysl Rut). Výstavní projekt *Ivan Meštrovič (1883–1962). Sochař a světoobčan* představil umělcovo dílo ze sbírek Muzeí Ivana Meštroviče v Záhřebu a Splitu, Srbského národního muzea v Bělehradu a Národní galerie Praha v souvislosti s dílem francouzského sochaře Augusta Rodina (Musée Rodin v Paříži). Meštrovičova tvorba byla doplněna o práce českých sochařů z kolekcí Národní galerie Praha a Galerie hlavního města Prahy (František Bílek, Jaroslav Horejc, Jan Štursa, Ladislav Kofránek, Josef Mařatka a Bohumil Kafka) a rakouského sochaře českého původu Antona Hanaka (Moravská galerie v Brně).

Pohled do výstavy *Ivan Meštrovič (1883–1962). Sochař a světoobčan* v Městské knihovně, vstupní část s časovou osou, foto: Tomáš Souček

Pohled do výstavy *Ivan Meštrović (1883–1962)*. *Sochař a světoobčan* v Městské knihovně, studie pro *Indiána na koni*, 20. léta 20. století, foto Tomáš Souček

Pohled do výstavy *Ivan Meštrović (1883–1962)*. *Sochař a světoobčan* v Městské knihovně na instalaci Dominika Langa, v popředí plastika Augusta Rodina *Kovový věk* (1875–1877) ze sbírky Galerie hlavního města Prahy (P 77) , foto Tomáš Souček

Dům fotografie

Věštění z noční oblohy částečně zakryté mraky. Role fotografie v postmediální době

24. 5. – 18. 9. 2022

Autorka projektu a kurátorka: Jitka Hlaváčková

Spoluautoři koncepce: Palo Fabuš, Lucia Gregorová Stach, Jitka Hlaváčková, Hana Janečková, Václav Janoščík, Jen Kratochvil, Andrea Průchová Hružová, Vojtěch Márc, Barbora Trnková, Pavel Vančát, Filip Vančo

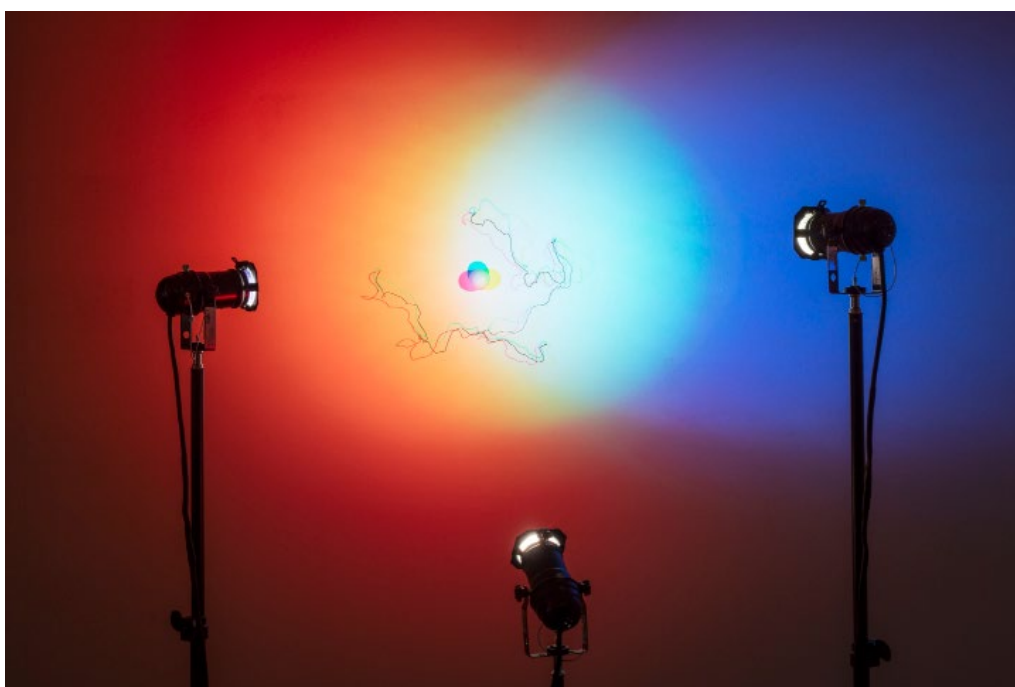
Základní půdorys výstavy a katalogu tvořily příspěvky dvanácti spoluautorů, kteří odpověděli na kurátorskou anketu na téma „postmediální fotografie“. Jejich příspěvky ukázaly, jak se vizuální umění vyrovnává se zrychlujícím se prolínáním fyzického a digitálního světa a jejich propojováním s globálními sítěmi a procesy. Tento proces výrazně mění způsoby tvorby obrazů, jejich výsledné podoby, i způsoby jejich uchovávání a manipulace s nimi. Technologie vybavené umělou inteligencí za nás vylepšují, svévolně mění, a dokonce samy tvoří obrazy zdánlivé reality, statické obrazy mění na pohyblivé, animují je a s pomocí 3D tisku vyrábí realitu samotnou. Na základě psychologicko-sociálních analýz a algoritmů efektivně třídí informace a vytvářejí individuální reality na míru každému uživateli. Čím dál více se tak stávají soběstačným uměleckým médiem.

Výstava nebyla výsledkem vzájemné spolupráce, ale spíše nahodilou strukturou, která do jisté míry přejala principy postdigitální reality. Na nespojitém vzorku uměleckých přístupů řešila otázky spojené s rolí fotografie ve zrychlujícím se procesu fragmentace, multiplicity a manipulovatelnosti vizuálních médií i vliv tohoto procesu na „uměleckou fotografii“. Zabývala se otázkou vztahu digitálního archivu a emocionální paměti umění i sociální rolí umění v systému, jenž se díky své bezhraničnosti vymyká jakékoliv kontrole. Fragmentárnost, která uveřejněné sondy charakterizovala, se zdá být určujícím znakem současného vnímání. Spektrum odpovědí vytvořilo plastickou mozaiku, jejíž jednotlivé díly pojmenovávaly různé aspekty postmediálních přístupů, zatímco fotografie sama se nenápadně rozpouští v nespočetných formátech a nekonečné rozpínavosti digitálního prostoru. Zkoumání tohoto vesmíru prostřednictvím lidských smyslů a emocí se podobá věštění z noční oblohy z velké části zakryté mraky. A tak jako dříve reprezentovala nadpozemskou dimenzi, respektive nekonečnost prostoru a času především noční obloha, dnes se tato očekávání upínají podobným způsobem k digitálním sítím. Je tak stále přirozenější obracet se k virtualitě s pohledem tázajícím se na to, co nám sděluje nejen o nás v přítomnosti, ale i o naší budoucnosti. Na úvod výstavy bylo zařazeno společné dílo brněnského kurátora a editora Františka Kalivody a avantgardního umělce László Moholy-Nagye: časopis *Telehor* z roku 1936. Tento čtyřjazyčný výpravný časopis je vynikající ukázkou modernistické tendence k dekonstrukci média i historického kánonu umění. Zároveň je i určitým prohlášením o nezbytnosti vědomého přijetí role umění jako nástroje sociálně angažovaného hnutí třicátých let. Podobný potenciál má i současné umění reflektující digitální sféru, která propojuje svět napříč světadíly, národnostními, politickými a sociálními komunitami a nastavuje zrcadlo o tisících plošin všem bolestem i radostem lidského světa. Ze současných autorů byli dále představeni dva multimediální umělci mladší generace: Matěj Smetana a Markéta Magidová, kteří ve svých dílech materializují efemérní technologické a postdigitální fenomény, podobně jako Jiří Thýn, jehož do výstavního kontextu uvedl teoretik fotografie Pavel Vančát. Odlišnými uměleckými cestami směřují k podobnému cíli také Markéta Othová s Aleksandrou Vajd, jejichž společnou instalaci kreseb a fotogramů okomentoval umělec a kurátor Vojtěch Márc. Teoretická vizuální kultura Hana Janečková ukázala na dílech Lucie Rosenfeldové a britské autorské dvojice Davida Blandyho

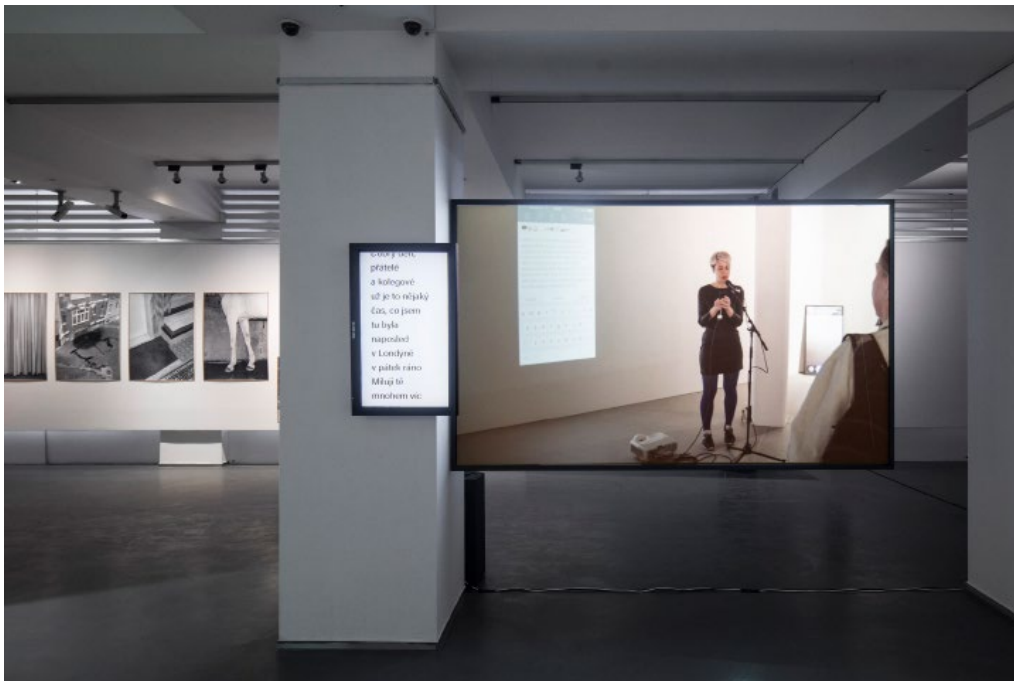
a Larryho Achiamponga různé formy reprezentace tělesnosti ve vztahu k technologiím. Podobným prizmatem, ale z logiky skupinového autorství daleko širší škálou zaměření představil Jen Kratochvíl tvorbu sedmi studentů z ateliéru Nové estetiky pražské FAMU, který vede společně s fotografem Hynkem Altem. Filozof a teoretik Václav Janoščík představil na dílech Hynka Alta a Jonáše Strouhala detailní pohledy do zázemí techno-politických sítí a infrastruktury, která je zároveň i reprezentací nepostradatelné fyzické a vztahové infrastruktury společnosti. Podobně jako Altovu sérii odhalených potrubí, kde je objekt z 3D transformován do 2D a znovu zpět do 3D, nám představil teoretik Palo Fabuš dílo původem litevského fotografa Ivarse Gravlejsa. Kurátorka a teoretička nových médií Barbora Trnková vybrala pro postmediální téma dva inspirativní autory tvořící pomocí mobilních telefonů: v Oslu žijícího Petra Svárovského a řeckou umělkyni Ericu Scourti. Teoretička v oblasti současných vizuálních studií Andrea Průchová Hrůzová vybrala jako důležitou referenci současného procesu dekonstrukce média fotografie video londýnské umělkyně Ruth Beale. Slovenskou scénu, která je s českou stále nedílně spojena, reprezentovala kurátorka Lucia Gregorová Stach výběrem z tvorby nestora řady postmediálních přístupů Stana Filka, jehož zacházení s asociativitou, obsesivním vrstvením vizuálního materiálu, jeho preparací a systematickou sebeprezentací poukazuje ke klíčovým principům postmediální éry. Vrstvu současné tvorby obracející se zpět k jedinečnosti a materialitě klasické fotografie skrze zkušenost instagramové estetiky představuje fotograf a kurátor Filip Vančo na sérii mladé umělkyně Jany Ilkové. K výstavě vyšel obsáhlý katalog s texty všech spolukurátorů a doprovodila ji série debat, v nichž se představila většina účastníků; diskutována byla témata, kterých se jednotlivé kurátorské celky dotýkají.

Vystavující umělci:

Larry Achiampong a David Blandy, Hynek Alt, Ruth Beale, Stano Filko, Ivars Gravlejs, Jana Ilková, Nikol Czuczorova, Richard Janeček, Andrej Kiripolský, Alena Kotzmannová, Zuzana Markéta Macková, Markéta Magidová, László Moholy-Nagy, Markéta Othová, Lucie Rosenfeldová, Erica Scourti, Matěj Smetana, Jonáš Strouhal, Petr Svárovský, Ezra Šimek, Jiří Thýn, Leevi Toija, Aleksandra Vajd, Max*ine Vajt

Jiří Thýn, bez názvu, z cyklu *Kresba světlem*, 2010, instalace, kombinovaná technika,
foto Tomáš Souček

Erica Scourti, *Think You Know Me*, 2015, záznam performance, video, 6:51 min,
foto Tomáš Souček

Ruth Beale, *Their Constructive Materials/Layers*, 2016, performance pro kameru,
video, 18:56 min, foto Tomáš Souček

Dům fotografie

Pražská Pallas a Moravská Hellas 1902: Auguste Rodin v Čechách a na Moravě

25. 10. 2022 – 29. 1. 2023

Kolektiv autorů: Hana Dvořáková, Magdalena Juříková, Helena Musilová, Vít Vlnas

Kurátorka: Magdalena Juříková, Helena Musilová

Projekt vznikl ve spolupráci s Etnografickým ústavem Moravského zemského muzea v Brně

V roce 1902 navštívil Prahu a Moravu francouzský sochař Auguste Rodin. Tato cesta, spojená s jeho tehdy největší zahraniční výstavou, byla důležitá nejen pro sochaře samotného, ale zanechala nesmazatelné stopy i v místě návštěvy. Rodin přijížděl do města, o němž neměl sebemenší představu a jehož obyvatelé jej vítali sice s okázalostí hodnou krále, avšak viděli v něm především velkého Francouze; jeho uměleckému jazyku rozuměli jen nemnozí. V roce 120. výročí této památné události jsme chtěli okolnosti, které ji doprovázely, podrobit hlubší analýze a oprostít ji od patosu, jenž ovládl dobové zprávy o ní. Až do výstavy *Pocta Rodinovi* v roce 1992 na půdě GHMP chyběl objektivnější vhled „za scénu“, který jsme tímto chtěli ještě rozšířit a podat s dalším odstupem co nejpresnější charakteristiku tohoto příběhu. Příjezd Augusta Rodina byl významný pro tehdejší generaci malířů a zejména sochařů, kterým pomohl ujasnit cestu k modernímu výtvarnému směřování, ale také předznamenal budoucí orientaci výtvarné scény k francouzskému umění. Na druhou stranu, z toho, co tehdejší umělecká a společenská elita považovala za důležité této významné návštěvě ukázat, můžeme dovodit i podstatné informace o prioritách a charakteru té doby. V první polovině roku 1902 tak došlo ke krátkému a účelovému propojení politických zájmů české národní politické reprezentace s ambicemi mladých a sebevědomých výtvarníků sdružených ve spolku Mánes. Pražská radnice, bez jejíž finanční a organizační podpory by se tehdejší výstavní projekt nemohl uskutečnit, zde viděla především vítaný podnět k pokračování reprezentativních akcí s mezinárodní účastí, jimiž se Praha zviditelňovala jak v habsburském mocnářství, tak v cizině. Podobně na Moravě se některá převážně německá města, například Hodonín, velkolepým přivítáním Rodina snažila poukázat na přítomnost svých českých obyvatel. Výstavní a publikační projekt se systematicky věnoval „doprovodnému programu“, který byl Rodinovi připraven. Na základě studia archivních pramenů, tj. fotografií, časopisů, korespondence, osobních archivů aj. jsme se pokusili zmapovat očekávání a výsledky, které cesta (tedy nejen vlastní výstava) Augusta Rodina do Prahy a na Moravu přinesla. Výstava byla rozdělena do několika kapitol – krátce představila Rodinovu monografickou výstavu otevřenou 10. května 1902, která také poskytla důvod k jeho návštěvě. Dále jsme sledovali jeho cestu po nejrozličnějších pražských lokacích, kde se střídaly návštěvy kulturních akcí, banketů a památek, a následně odjezd na Moravu, kde, po návštěvě propasti Macocha, vypukla v Hroznové Lhotě téměř všelidová folklorní slavnost. Skrze dobové fotografie, časopisy a díla výtvarného umění, ale i současnou uměleckou instalaci se výstava snažila zpřítomnit Rodinův pobyt a vjem, který si z něho sochař odnesl.

V podtextu celé výstavy byla snaha odpovědět si na otázky související s tehdejší politickou orientací klíčových představitelů domácí scény, s rolí tzv. folkloru, tedy tím, jak byl domácím či zahraničním nemoravským návštěvníkům prezentován a jak se měnila jeho role, respektive jak byl využíván ve smyslu národní reprezentace. Díky novým výzkumům vyšlo najevo, jak mimořádně organizačně a finančně náročná celá akce byla a jak velké množství lidí do ní bylo zapojeno – to vše s vírou, že se české umění a česká společnost dostanou do Evropy.

Na výstavě se vedle Galerie hlavního města Prahy podílelo i Moravské zemské muzeum a Galerie výtvarného umění v Hodoníně, v nichž bude v roce 2023 výstava reprízována.

Souběžně s výstavou v nakladatelství Stará pošta z.ú. Brno vyšla stejnojmenná publikace s odbornými texty, v nichž jsou kromě brněnského a moravského pobytu analyzovány i další otázky, jako například role fotografie, tedy média, díky kterému vizuálně vnímáme Rodinovu návštěvu, nebo důvody zakoupení slavné Rodinovy plastiky *Kovový věk*, která je dnes jedním z významných exponátů GHMP, Magistrátem města Prahy. Podobně se také snažíme zachytit mechanismy společenských struktur, jak se utvářely na přelomu století a jejichž velká část přetrvala i do vzniku samostatného Československa.

Pohled do instalace výstavy *Pražská Pallas a Moravská Hellas*, část *Pražská Pallas*, po pravé straně mapa rekonstruující pohyb Augusta Rodina po Praze, po levé straně portrét Augusta Rodina od Maxe Švabinského ze sbírky Západočeské galerie v Plzni, foto Tomáš Souček

Pohled do instalace výstavy *Pražská Pallas a Moravská Hellas*, část *Moravská Hellas*, po pravé straně fotografie tančícího Augusta Rodina od Rudolfa Bruner-Dvořáka, v popředí instalace Johany Pošové a Barbory Fastrové, foto Tomáš Souček

Kobka – Smíchovská náplavka

Invaze

28. 4. – 22. 5. 2022

Kurátorky: Oksana Maslova (Oděsa, Ukrajina) a Sandra Baborovská (Galerie hlavního města Prahy)

Spolupracující instituce: Galerie hlavního města Prahy v rámci programu Umění pro město
a České centrum Kyjev

Více viz kapitola věnovaná projektu Umění pro město na straně 92.

Zámek Troja

Suška – Kameny / Škoda – Objekty

6. 4. – 30. 10. 2022

Kurátorka: Magdalena Juříková

Každoročně věnujeme sezónu v Troji sochařské výstavě. Tentokrát jsme opět zvolili dvojici umělců, kteří k sobě sice nemají generačně blízko, nicméně jsou si blízcí svým zaměřením na redukované geometrické tvary, které ovšem nemusí být za všech okolností jen ryze abstraktní. Oba hledají inspiraci ve svém bezprostředním okolí a často čerpají ze svých spirituálních zážitků. Čestmír Suška dnes patří ke známým osobnostem naší výtvarné scény. Byl členem legendární skupiny Tvrdohlaví, která se přes svůj oficiálně deklarovaný rozpad čas od času vrací do výstavního provozu a bilancuje práci svých členů. Čestmír Suška vzešel z tohoto podhoubí, brzy však postmoderní repertoár odsunul stranou a zabýval se řadou aktivit, které jeho pozornost odvedly ke zcela odlišným konceptům. Stal se aktérem pohybového divadla, pořádal neoficiální setkání a sympozia a jeho vlastní práce postupně začala nabývat méně romantické a více konstruktivní rysy. Poetika jeho sochařských děl se transformovala v určitý specifický druh racionální krásy, která vězí v na první pohled jednoduchých strukturách a tvarech odvozených z organické i neživé přírody. Tento princip dále modifikoval v různých materiálech, u kterých vždy dokázal plně využít odlišnosti jejich fyzikálních vlastností. Vyzkoušel kromě sádky, keramiky, skla a dřeva i nedávno ve veřejném prostoru tak často viděné prořezávané cisterny všeho druhu. Od krajových těchto objektů se dnes vrátil s nebývalou intenzitou ke kameni. V komornější linii recykluje odvržené náhrobky a v té monumentální převažuje čerstvě vytěžená žula. Jedním z dominantních motivů je kříž. Je to pro něj i pro všechny z nás mnohoznačný symbol, který může být spojnicí protikladů, nebo může naopak členit a oddělovat plány či poukazovat k víře v Boha, víře v něco, co přesahuje naši pozemskou existenci. Vedle takto fundamentálních témat však dokáže myslet i hravě a s nadhledem jako v každém z materiálů, které kdy podrobil své imaginaci. V Troji vystavil Čestmír Suška v exteriéru své rozměrné práce v kameni a v interiéru naopak komornější objekty převážně z nalezených mramorových fragmentů.

Michal Škoda působí mnoho let v Domě umění v Českých Budějovicích jako kurátor, který dokázal bez nadsázky tuto regionální instituci povznést z lokální úrovně na mezinárodně respektovanou galerii s programem, který může závidět i metropole. Vedle toho však nikdy nezanedbal ani svou vlastní uměleckou práci a o jeho nezaměnitelnou a velice koncentrovanou tvorbu projeví a projeví stále narůstající zájem domácí i zahraniční galerie. Začínal jako keramik a už tehdy se věnoval objektům, v nichž šlo o uzavřený prostor, schránku s tajemným obsahem. Vždy intenzivně kreslil, jeho kresby však také řeší otázky prostoru a koexistence člověka s jeho rozvrhem, atmosférou i duchovním obsahem a často i velmi osobním kontextem, v němž se prolínají různé každodenní zkušenosti i zážitky mimořádného významu. Své myšlenky zaznamenává po léta v denících, které jsou také odrazem jeho úvah o prostoru, místě a jeho významu pro něj samotného i pro nás všechny a jsou tak výmluvným pandánem jeho volných prací, mezi kterými se mohly uplatnit i v rámci jeho minulých výstavních projektů. V současnosti se vrátil po více než patnácti letech opět k objektům, které nyní konstruuje ze dřeva, pokrývá je vrstvou křídý a finišuje černou barvou. Povrch je tak lehce strukturovaný a navozuje dojem, že je objekt modelován. Jemná vibrace není nepodobná té, kterou pozorujeme na jeho kresbách, jež vznikají trpělivým nanášením několika vrstev grafitu. Tento senzitivní prvek umocňuje magický účinek posledních Škodových objektů, které – jak sám vždy zdůrazňuje – nejsou odvozeny z architektury, i když jej architektura extrémně zajímá. Jeho zájmem je princip architektury, která má sloužit jako místo pro život, a život člověka má mnoho charakteristik – od každodenních rituálů až po silné duchovní prožitky. Na rozdíl od

jeho raných objektů jsou ty nyní mnohem prostorově rozvinutější, odkrývají svá vnitřní zákoutí, otvírají se průhledy nebo stoupají stupňovitě vzhůru, aby zachytily mnohoznačnost a různorodost myšlenek křižujících mentální krajinu autorovy mysli.

Pohled do instalace – exteriér, práce Čestmíra Sušky, foto Tomáš Souček

Pohled do instalace – interiér, práce Michala Škody, foto Tomáš Souček

Zámek Troja

Bio Troja

Bio Troja je kontinuální projekt GHMP, který postupně s jednotlivými partnery a spolupracovníky vytváří platformu pro širokou škálu programů a diskuzi témat spojených s environmentálním uměním, ekologií a klimatickou změnou. V galerii běží již druhou sezónou a je lokalizován především do areálu Zámku Troja a jeho přilehlého okolí. V uplynulém roce vzniklo hned několik výstupů programu. Více v kapitole věnované Oddělení komunikace, programů a ediční činnosti na straně 139.

Bílkova vila

Otevření stálé expozice

Spoluautoři konceptu: Martin Krummholz, Magdalena Juříková

Krátce před letními prázdninami roku 2022 se pro veřejnost znovu otevřela pražská Bílkova vila, uzavřená od podzimu 2021 kvůli přípravě nové stálé expozice. Autorem této pozoruhodné stavby z let 1910–1911 je sám sochař František Bílek (1872–1941), jeden z nejoriginálnějších českých umělců přelomu 19. a 20. století. Objekt se nachází ve správě Galerie hlavního města Prahy od roku 1963. Mimořádné je už samotné umístění pražské Bílkovy vily nad někdejší Chotkovou silnicí. Z tehdy zastavovaného prostoru hradčanských barokních bastionů si totiž sebevědomý umělec úmyslně zvolil největší a pohledově exponovanou parcelu, do jejíhož středu umístil své velkolepé obydlí evokující starověký chrám. Původní ideální podobu anticko-egyptizující ruiny se zborceným zdívkem i sloupy bylo nutné po výhradách stavebního úřadu racionalizovat, aby mohla být zkolaudována. Budova tak byla ze středu zahrady přisunuta k Mickiewiczově ulici a získala svůj blokovitý kompaktní charakter, který se zřejmě inspiroval nedalekou usedlostí Zátorka, o jejíž koupi Bílek předtím usiloval. Přestože se jedná o jeden z prvních tuzemských rodinných domů s plochou střechou, odráží jeho zevnějšek především Bílkovo hluboké náboženské založení. Z promyšlené symboliky vychází i atypický půdorys stavby, který má tvar segmentu a je odvozený od záseku kosou během sklizně. Do středu pomyslné kružnice, v němž je dnes umístěn Komenského pomník, sochař původně situoval sochu Mojžíše – starozákonního rozsévatele a předobrazu Krista –, se kterým se ostatně sám identifikoval. Právě myšlenky duchovní orby, setby, zrání a úrody byly stěžejními alegoriemi Bílkovy spirituality. Obdobný význam mají ostatně i betonové egyptizující klasové sloupy, které kontrastují s tmavým rezným zdívkem stavby.

Podstatou Bílkova mysticismu, prostupujícího celým jeho rozmanitým dílem, byl specifický synkretismus námětů a idejí vycházejících z křesťanství, starověkých civilizací, východních náboženství a posléze husitství. Umělec sám se stylizoval do role kněze; svou dílnu vnímal i zobrazoval jako chrám, vlastní díla pak označoval jako modlitby. Vyhraněný náboženský charakter Bílkovy tvorby vyvolával již za jeho života četné kontroverze, nepochopení a kritiku. Jižní část Bílkovy vily obsahuje vysoký sochařský ateliér, zatímco v severní polovině objektu se nacházel dvoupodlažní byt umělcovy rodiny. Žádná z místností není pravoúhlá, okosením jejich nároží vzniká uvnitř labyrint menších komunikačních prostor a intimních zákoutí. Autentickou atmosféru osobitých interiérů dotvářejí kromě původního, Bílkem navrženého a částečně i jeho vlastní rukou řezaného nábytku četné symbolicky pojímané detaily, které koncipoval v široké škále materiálů. Kromě vkládaných samostatných reliéfů jsou v kameni či štuku plasticky pojednána dveřní a okenní ostění, interiérové konzole či lucerny. Dveře pak přikrášlují dřevorezby sestávající z biblických a kosmologických figurálních námětů, přírodních či ryze symbolických motivů doprovázených signifikantními a nesnadno čitelnými nápisy. Bílek ovšem navrhoval též interiérové prvky v kovu, jak dokládají především původní lustry a dveřní kliky vesměs přírodních tvarů. Jedinečný charakter takto komplexně utvářeného obydlí a ateliéru tohoto originálního umělce – mystika je umocněn zde prezentovanými díly představujícími to nejcennější z Bílkovy objemné sochařské a grafické tvorby. Cílem nové stálé expozice bylo odstranění rušivých a nepůvodních prvků vytvořených v rámci předchozí instalace a citlivější přístup k interiéru Bílkovy vily. V nich vystavená díla tvoří přehlednější tematické celky. Na rozdíl od chýnovského domu, kde lze spatřit převážně pozdní umělcovu tvorbu a jeho práce s husitskou tematikou, prezentuje expozice v pražské vile zejména sochařova exaltovaná raná díla, nabitá intenzivním mysticismem. V někdejší prostorné dílně jsou vystaveny monumentální sochy a figurální kompozice charakteristické svými organickými formami, výraznými vertikalizujícími siluetami a patetickými gesty. Prostoru dominují tmavě mořené figury *Úzasu* (1907),

Mojžíše (1904) a kolosální návrh pražského *Husova pomníku* (1901). Nejpůsobivější jsou Bílkovy práce ve dřevě – materiálu, který jeho naturelu nejvíce konvenoval. Pozoruhodná je ovšem také umělcova grafická a keramická tvorba doplňující sochařská díla rozmístěná v prostorech rodinné jídelny, Bílkovy pracovny a dalších místnostech, v nichž jsou tematicky prezentovány umělcovy počáteční práce, pomníkové návrhy a podobizny. Největší místnost prvního patra domu je věnována pozoruhodnému modelu *Žižkova pomníku* (1912–1925). Výstavní prostory v podkroví, kde byla otevřena výstava připomínající přátelství a spolupráci Františka Bílka s Otokarem Březinou, prezentují a tematizují Bílkův originální *Národní pomník* (1908).

Pohled do nové stálé expozice v Bílkově vile, jídelna a ateliér, foto: Tomáš Souček

Výstavy mimo objekty GHMP

Budova Evropského parlamentu, Brusel (Spinelli Building)

Fyziognomie současnosti. Figurální tendence v současném českém vizuálním umění

Kurátorky: Magdalena Juříková, Helena Musilová

12. 7. – 31. 12. 2022

Česká republika se 1. července ujala předsednictví v Radě Evropské unie, což je jedna z klíčových rolí vyplývajících z členství v EU. Přípravy na české předsednictví probíhají několik let, soustředí se na důležitá politická, hospodářská a reprezentační témata. Nedílnou součástí aktivit souvisejících s předsednictvím je i celá řada kulturních akcí, které mají představit české umění v jeho nejrůznějších podobách, a to jak přímo v Česku, tak na různých místech v zahraničí. Jedním z nich je i Brusel, sídlo řady evropskounijních institucí.

Magistrát hlavního města Prahy a Galerie hlavního města Prahy byly Kulturním výborem EP skrze Úřad vlády České republiky osloveni pro uspořádání výstavy českého současného umění v jednom z výstavních prostorů Spinelli Building.

Výstavy současného umění pořadatelských zemí mají v této budově dlouhou tradici, danou i tím, že samotný Evropský parlament vytváří vlastní kolekci složenou z děl všech unijních zemí, v jejímž podtextu je moto EU: „jednota v rozmanitosti“. Sbíрка začala vznikat v roce 1980, její založení vycházelo ze sdílené představy, že umění má jedinečnou roli v komunikaci a propojení jednotlivců i celých zemí. Spravovaná kolekce je velmi pestrá, jak je možné se dočíst v oficiálních materiálech: „sbírka symbolizuje úspěchy, spolupráci, aspirace a jednotu za téměř půl století – od integrace současných členských států po základní hodnoty, jako je svoboda projevu, lidská důstojnost a proměny životního prostředí“, a to včetně akcentu na významné osobnosti, které utvářely Evropskou unii. Sbíрка nyní tvoří více než 500 děl ze všech médií a je průběžně stále doplňována. Ve sbírce je i několik děl z České republiky, vedle busty Václava Havla nebo série Havlových portrétů od Tomkiho Němce jsou zde práce od Stanislava Kolíbala, Petra Písaříka, Petra Pastrňáka, Marka Meduny, Jana Šerých i dalších autorů.

Výstava připravovaná GHMP měla vycházet z této kolekce a doplnit ji o další díla. Jako kurátorky jsme byly při koncipování výstavy a výběru děl postaveny před řadu omezení – výstava není volně přístupná veřejnosti, „výstavní prostor“ je spíše širokou chodbou, na zdech je celá řada výrazných prvků jako ochranné lišty, osvětlení, jedna část je pokryta výrazně barevným kobercem. Cílem bylo tedy vybrat taková díla, která si budou schopna i v tomto nesnadném prostoru nalézt své místo a dobře komunikovat s divákem. Východiskem byl jeden z obrazů ze Sbířky současného umění EU, dílo *Ideální zářící IV* Jana Mertty, mimořádná práce plná napětí a mnoha významů. To nás vedlo k rozhodnutí postavit celou výstavu na různých formách figurativního ztvárnění, které provází lidstvo prakticky od počátků umění, respektive zrodu lidské kreativity.

Pochopitelně nebylo možné nějak systematictěji představit to podstatné ze současného českého umění, které nějakým způsobem využívá figurativní zobrazení. Výstava spíše v základním přehledu ukázala široké spektrum děl využívající figurativní zobrazení jako reflexi současného světa. Výběr respektoval jak generační, tak genderovou vyváženost, měl ukázat, jak různá témata procházejí napříč tvůrčí komunitou. Řada současných autorů reaguje na problémy a traumata dnešního

člověka (Jakub Janovský, Eva Kořátková), jejich díla jsou dialogem s obdobím moderny, které se zásadním způsobem propsalo do vizuální podoby současnosti (Anna Hulačová), dotýkají se obecnějších problémů spojených s ekologií a udržitelností (Tadeáš Kotrba). Někteří autoři se vrací k médiu malby, ukazují, že přes mnoho proklamativních prohlášení v minulých letech malba jako taková není překonaná a je důležitým způsobem vyjádření – ve výběru jsme představily vysokou výtvarnou kvalitu současného českého závěsného obrazu, často spojeného s přístupem, který by se dal nazvat osobní mytologií (Jan Merta, Patricie Fexová, Jiří Žáček) aj., a také malbu ovlivněnou přístupem jiných médií, například filmu (Daniel Pitín). Instalace Dominika Langa vycházela z vlastních vzpomínek (a vzbudila i pozornost ochranky parlamentu EU, která považovala jednu část instalace – nákupní tašku – za někým zapomenuté zavazadlo a z instalace ho nakrátko odstranila). Do výběru jsme vřadily i práce zdánlivě bez lidí (Ivan Pinkava, Pavel Dušek), které ale svým charakterem reagují na člověka, respektive na jeho nepřítomnost a zároveň rámuji jeho životní prostor. Ve vybraných dílech můžeme nalézt jak tradici české grotesky (Kryštof Kintera, Jiří Petrbok), tak odrazy existenciální linie českého umění (Eva Kořátková). Zajímavou pozici zaujímá v českém umění angažovaný přístup, respektive přímá reakce na aktuální dění – vzhledem k mnoha historickým událostem panovala v našem prostředí vždy spíše nedůvěra k deklarativním postojům a vztah k žité současnosti byl spíše abstrahován –, dobře to dokládají například práce Kateřiny Vincourové či Daniela Balabána.

Většina publika, která výstavu viděla, byli lidé nějakým způsobem spjatí s administrativou Evropské unie. Europoslanci, asistenti, úředníci, politici z unijních zemí... Jsme přesvědčeny, že právě nejrůznější výrazné figurativní práce vyvolávající okamžitou názorovou reakci jsou cestou, jak něco sdělit jak o českém současném umění, tak hlavně o tématech, která jsou v něm řešena. Současné figurativní umění, české, evropské i světové, je mnohohrstevnaté. Pro diváka je dobrodružstvím, nenabízí líbivé příběhy či jednoduchá sdělení, ale znejišťuje, dotýká se krajních poloh, osobních hranic, hledá systém v chaosu a náhodu v řádu.

Pohled do instalace v prostorách Evropského parlamentu, díla Igora Korpaczewského a Pavla Duška, foto Dáša Křenová

Pohled do instalace v prostorách Evropského parlamentu, díla Daniela Pitína, Jiřího Žáčka a Daniela Balabána, foto Dáša Křenová

Pohled do instalace v prostorách Evropského parlamentu, dílo Jakuba Janovského, foto Dáša Křenová

NÁVŠTĚVNOST

V následující tabulce je uvedena návštěvnost jednotlivých výstav a akcí GHMP, které proběhly roku 2022. Termín některých z nich přesáhl do roku předešlého nebo následujícího, uvedena je však návštěvnost pouze v roce 2022.

objekt	výstava	trvání	počet návštěvníků v roce 2022
Colloredo-Mansfeldský palác	Erika Bornová: Šílenství je stráž noci	13. 8. 2021 – 9. 1. 2022	310
Dům fotografie	No Art Today? nová díla ze sbírek Galerie hlavního města Prahy	16. 11. 2021 – 10. 4. 2022	1 579
Dům fotografie	Věštění z noční oblohy částečně zakryté mraky. Role fotografie v postmediální době	24. 5. – 18. 9. 2022	2 373
Dům fotografie	Pražská Pallas a Moravská Hellas – 1902: Auguste Rodin v Praze a na Moravě	25. 10. 2022 – 29. 1. 2023	1 275
Dům U Kamenného zvonu	Frida Kahlo – Fotografie	15. 10. 2021 – 16. 1. 2022	5 263
Dům U Kamenného zvonu	The Club as a Shelter (Light Underground III) – výstava světelných instalací	26. 10. 2021 – 4. 1. 2022	80
Dům U Kamenného zvonu	Heroin Crystal. Generace devadesátých let v GHMP	14. 4. – 28. 8. 2022	10 423
Dům U Kamenného zvonu	John Wehrheim: Paradise Lost – Fotografie	12. 10. 2022 – 8. 1. 2023	8 066
Dům U Kamenného zvonu	Pět nejistých situací	9. 12. 2022 – 1. 1. 2023	1 991
Městská knihovna	No Art Today? nová díla ze sbírek Galerie hlavního města Prahy	6. 10. 2021 – 30. 1. 2022	1 385
Městská knihovna	Světy Jindřicha Chalupeckého	16. 3. – 19. 6. 2022	4 253
Městská knihovna	Bienále Ve věci umění 2022	21. 7. – 23. 10. 2022	4 690
Městská knihovna	Ivan Meštrović (1883–1962). Sochař a světoobčan	24. 11. 2022 – 26. 2. 2023	1 216
Zámek Troja	Kamenné poklady pražských zahrad	6. 4. – 27. 11. 2022	19 472
Zámek Troja	Suška – Kameny / Škoda – Objekty	6. 4. – 27. 11. 2022	19 472
Stálé / dlouhodobé expozice			
Dům Františka Bílka v Chýnově	František Bílek v Chýnově	5. 7. – 30. 10. 2022	750
Bílková vila	František Bílek a Otokar Březina	21. 6. 2022 – 31. 12. 2023	5 676
Colloredo-Mansfeldský palác	Historické interiéry Colloredo-Mansfeldského paláce	27. 6. 2013 – 3. 4. 2022	2 357
Jiné			
Zámek Troja	Art Book Fair	24. – 25. 9. 2022	1 282
Návštěvnost celkem			72 441

AKVIZIČNÍ ČINNOST

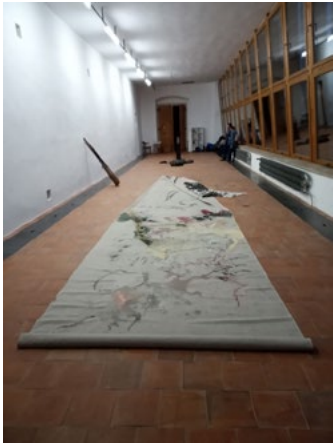
I v roce 2022 se podařilo částečně navázat na z hlediska akviziční činnosti velmi úspěšné roky 2020 a 2021 a pokračovat v sérii nákupů zejména aktuálního umění. Na nákupy bylo vyčleněno přes 6,5 mil. korun. Z této částky jsme zakoupili některé práce, které byly schváleny Poradní komisí ředitelky GHMP pro sbírkotvornou činnost již v roce 2021, a doplnili další díla. Obdrželi jsme také několik darů do naší kolekce (soubor *Zatmění Slunce* od Jana Jedličky, knihu dokumentace akcí od Karla Milera aj.).

V souladu s Akviziční strategií GHMP (tj. nákupy aktuálních děl přímo z ateliérů nebo současných výstav; doplňování děl zejména z období 60. až 80. let 20. století; akcent na sbírku fotografie a nových médií) byl kladen důraz na nákupy doplňující sbírkový fond reprezentující autory od šedesátých let do současnosti, v širokém záběru všech využívaných médií. Největší kolekce získaných děl představuje rozvíjení těžiště naší sbírky, fondu současného umění. Získali jsme nové práce od autorů, kteří již jsou ve sbírkách GHMP zastoupeni a kde je záměrem jejich tvorbu sledovat průběžně (Zbyněk Baladrán, František Fekete aj.), ale i od autorů, kteří se v naší kolekci objevují poprvé (Šárka Koudelová, Vladimír Houdek aj.). Jako i v minulých letech část konvolutu tvořily práce, které byly vystaveny na některé z výstav GHMP posledních let – například obrazy Jana Jedličky či reliéf Moniky Immrové. Mezi nejvýznamnější akvizice patří instalace Jána Mančušky *Sebraný odlesk* z roku 2008, která významným způsobem doplnila další dvě Mančuškovy práce ve sbírkách GHMP. Sbírkou GHMP jsme doplnili o díla několika klasiků – o aktuální práci malíře a skláře Vladimíra Kopeckého, legendární *Hůlky* Zdenka Hůly či dvě velkoformátové fotografie Adély Matasové. Do sbírek byly zakoupeny i dvě práce vystavené v Bruselu na výstavě *Fyziognomie současnosti* (Jakub Janovský, Patricie Fexová, v jejím případě také doplňujeme kolekci jejích prací v GHMP), další práce z této výstavy se budeme snažit získat v roce 2023.

Podařilo se získat několik klíčových alb, která vznikla v období tzv. normalizace jako kolektivní díla, svým způsobem nahrazující nemožnost svobodně vystavovat (zejména legendární *Album 76*). Z tohoto období jsme získali i fotodokumentaci několika zásadních akcí Vladimíra Havlíka a Tomáše Rullera a krajinně-konceptuální práce Milana Maura.

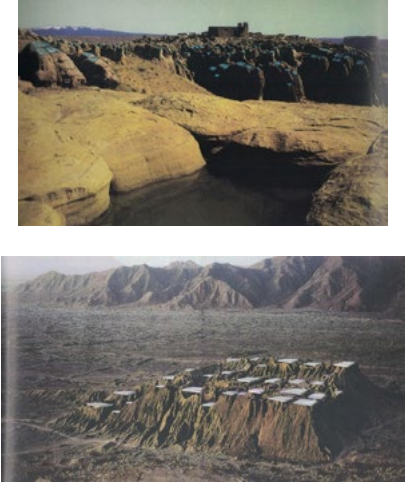
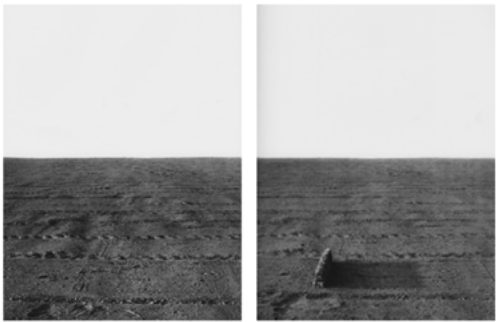
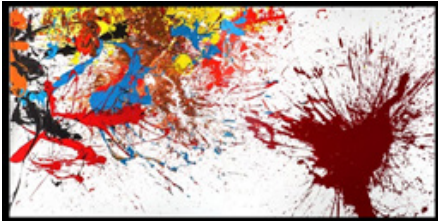
Poradní sbor pro akviziční činnost GHMP pracuje ve složení:
doc. PhDr. Alena Pomajzlová, Ph.D.; Mgr. Terezie Petišková; Mgr. Zdeněk Freisleben; Mgr. Marcel Fišer, Ph.D.; MgA. Tomáš Svoboda, Ph.D.;
doc. MgA. Dominik Lang; doc. MgA. Milena Dopitová; Mgr. Katarína Trnovská, ArtD. a PhDr. Jiří Jůza, Ph.D.; za GHMP její ředitelka PhDr. Magdalena Juříková a šéfkurátorka Mgr. Helena Musilová.

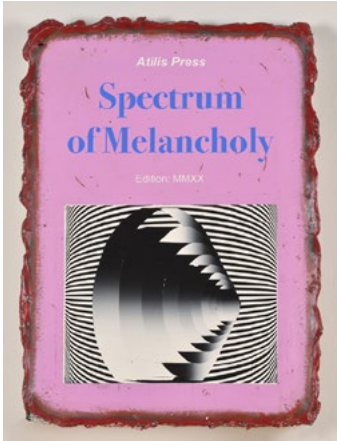
autor	název / popis	obrázek
Monika Immrová	Bez názvu, 2015, beton, 60 × 62 × 8 cm	
Tomáš Ruller	<i>OBČAS PROSTĚ ZDE</i> , Staroměstské dvorky, Praha 1982, 6× vintage čb foto, 18 × 18 cm, vintage záměr (strojopisy s kontakty z Malost. dvorků) 2 ks A4, vintage projekt (2× koláž, strojopis a 4× foto 20 × 20 cm) na kartonu (2 × 60 × 47) 60 × 94 cm, vintage objekt + lešenářská trubka	
Šárka Koudelová	<i>Charms 'Remember to live'</i> , 2019, 3 objekty cca 20 cm na výšku, řetěz, hlína, laminát, umělé nehty, umělé perly, drát, malba olejem	
Šárka Koudelová	<i>You Will Fade</i> , 2019, 3× 50 × 40 cm, akryl a olej na dřevě, řetěz	

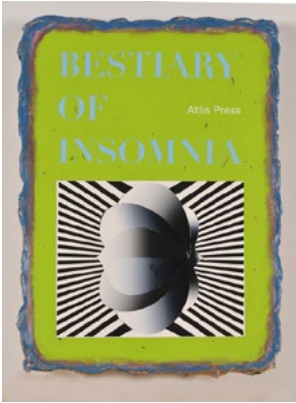
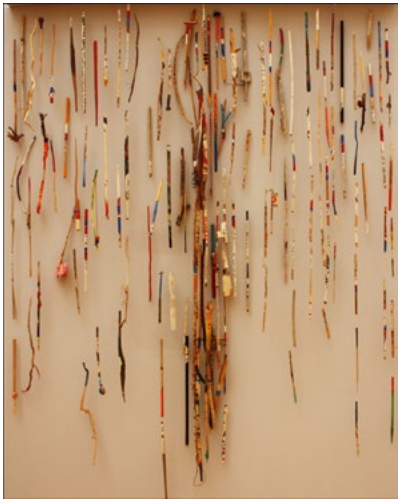
Martin Zet	<i>Amor / Skener</i>, 2015, instalace/rotující mechanický objekt, video 5:11 min	
Martin Zet	<i>Roh (Pravý úhel)</i>, 2005-2006, dřevo, kov, sádra, gáza a dokumentace autor. performancí k objektu	
Miloš Šejn	<i>Místo</i>, 18. 9. 2009 - 27. 9. 2021, reinterpretace původních kreseb ze Zebína (kolem 2000) vrstvou pigmentů z Břevnovské zahrady, 2021, prostorová instalace, plátno, akryl, přírodní pigmenty, hlína, třešňové dřevo, kovová lopatka, text, celkový rozměr instalace variabilní cca 300 × 1600 cm × 180 cm, rozměr dvou pláten 1000 × 206 cm + 428 × 52 cm	
Jan Steklík	<i>Šaty</i>, 70. léta, koláž, propalování, kombinovaná technika, papír, 150 × 28 cm sign.	

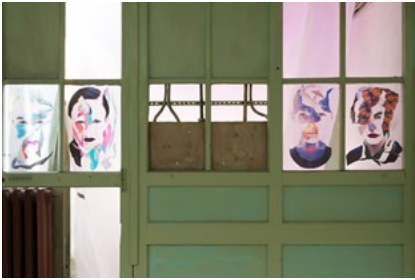
Kateřina Šedá (+ obyvatelé Nošovic)	<i>Nedá se svítit X.</i>, cyklus <i>Stuhy</i>, edice 1/1, 2012, 42 dřevěných špulek, z toho 30 s navinutými vyšívánými a kreslenými stuhami + soubor autorské dokumentace: 6 kreseb, koláží a asambláží + dřevěná truhla 120 × 50 × 50 cm	
Kateřina Štenclová	<i>S odlesky I</i>, 2007, igelit, 190 × 150 cm	
Kateřina Štenclová	<i>S odlesky II</i>, 2007, plátno, akryl, 190 × 140 cm	
Krištof Kintera	<i>Památník prošílého světla č. 1</i>, 2019, beton, ocelová konstrukce, zářivky, v. 355 cm	

Krištof Kintera	<i>Plumbař</i>, 1995, video, čas 16:23 min	
Vladimír Havlík	<i>Otisk v dešti</i>, 1981, fotografie, papír, 2 ks: 18 × 13 cm	
Vladimír Havlík	<i>Svatba</i>, 1982, fotografie, papír, 9 ks: 18 × 24 cm	
Vladimír Havlík	<i>Zahřívání stromu (Vítání jara)</i>, 1980, 3 ks: 9 × 13 cm	

Adéla Matasová	<i>Fiktivní krajiny</i>, 1999-2000, manipulované fotografie, 90 × 120 cm série dvou kusů	
Ivan Kafka	<i>Sebraný odlesk</i>, 1982-1984, hlína a slunce, 12:00 hod, Praha 1984	
Ivan Kafka	<i>Zachycený stín</i>, 1984-1987, hlína, kamínky a slunce, 20:00 hod, Českomoravská vysočina 1987, 120 × 120 cm	
Milan Maur	<i>V proudu řeky</i>, 1991, nalezený přírodní pigment, plátno, 140 × 70 cm (5 ks)	
Vladimír Kopecký	<i>Hosana</i>, 2020, akryl, plátno, 200 × 400 cm	

Album 12	kolektiv autorů (Rudolf Fila, Pavel Holouš, Milan Knížák, J. H. Kocman, Stanislav Kolíbal, Pavel Rudolf, Jan Steklík, Jiří Valoch, Jan Wojnar) kombinovaná technika, kombinace materiálů, v papírové krabici v. 32,5 × 23 cm	
Album 15	kolektiv autorů (Karel Adamus, Rudolf Fila, Pavel Holouš, Dalibor Chatrný, J. H. Kocman, Jan Kubiček, Ladislav Novák, Marian Palla, Pavel Rudolf, Jan Steklík, Petr Ševčík, Adriena Šimotová, Jiří Valoch, Jan Wojnar, Stanislav Zípe), kombinovaná technika, kombinace materiálů, v papírové krabici v. 32 × 23 cm	
Zbyněk Baladrán	<i>Orientační atlas exoměsíců / An Orientational Atlas of Exomoons</i>, 2020 tisk na lepence / print on cardboard, 69 × 42 cm Ed. 2/3 , Inv. #ZB073	
Vladimír Houdek	<i>Spectrum of Melancholy</i> (Atilis Press), 2021, akryl na plátně, 120 × 80 cm	

Vladimír Houdek	<i>Bestiary of Insomnia</i> (Atilis Press), 2021, akryl na plátně, 120 × 80 cm	
Zdeněk Hůla	<i>Hůlky</i>, 1989, dřevěné hůlky, nalezené materiály - papír, provázky, přírodniny, kov a další, rozměry variabilní	
Ján Mančuška	<i>Odlesk / Reflection</i>, 2008, dřevěný nábytek, sklo, videoprojekce cca 15 min	
Daniel Vlček	<i>Transmitter</i>, 2011, pigment, akryl, olej na plátně, 140 × 190 cm	

František Fekete	<i>Studie biomorfního modelingu</i>, 2018, digitální tisk na plexiskle, 6 ks	
Album 76	různí autoři, 1975-1976, různé techniky, papír, desky, cca 52 × 36 cm	
Jakub Janovský	<i>Kroužek</i>, 2022, akryl, olej, plátno, 200 × 160 cm	
Patricie Fexová	<i>Pravé oko PF, Levé oko PF</i>, 2008, akryl na plátně a dřevotříse, 2 ks (1 ks průměr 135 cm)	
Federico Díaz	objekt <i>Blob</i> (3 objekty z původních 3D tisků), SLS rapid prototyping, polyamid, rozměry cca 40 × 50 cm	

Karel Miler	<i>Kniha dokumentace akcí</i> , 1997, kniha, 50 fotografií, papír, 42,2 × 58,9 × 11,5 cm	DAR
Jan Jedlička	<i>Zatmění Slunce (Maremma)</i> , 1999, album, leporelo, lept	DAR
Peter Bartoš	Album děl (Peter Bartoš, Jiří Kocman, Ľubomír Ďurček, Ivan Štěpán, Július Koller), kombinovaná technika, kombinace materiálů, 31,5 × 27,7 × 3,8 cm	DAR
Peter Bartoš	1/ <i>Podhradie</i> , nedatováno, fotografie, kuličkové pero, 20 × 24,4 cm 2/ <i>Podhradie</i> , nedatováno, fotografie, xerox, kuličkové pero, 18,6 × 29,4 cm 3/ <i>Podhradie</i> , nedatováno, fotografie, kuličkové pero, papír, 7,6 × 13,6 cm	DAR
Skupina Rafani	kresby ze série <i>Rozmělnění</i> , 2020, tisk, tužka, 32,5 × 23 cm, 3 ks	

ODBORNÁ SPRÁVA SBÍRKY,
ČINNOST REGISTRU A
SYSTÉMOVÁ PŘÍPRAVA NA
REKONSTRUKCI DEPOZITÁŘE V
BUŠTĚHRADĚ

V oblasti správy sbírek došlo k významnému zkvalitnění – na podzim roku 2021 začala na pozici registrarky pracovat Katarína Garčárová, která začala provádět revizi všech forem a stupňů evidence sbírkových předmětů.

V oblasti správy sbírky byly v prvním pololetí zkontrolovány a porovnány dvě databáze: Museion s databází Centrální evidenci sbírek, na základě čehož došlo ke konsolidaci údajů v Centrální evidenci sbírek. Aktualizace CES byly realizovány v prosinci 2022, kdy došlo také k zápisu nejnovějších akvizicí sbírkových předmětů.

V letních měsících proběhla na příkaz ředitelky GHMP mimořádná inventarizace podsbírky plastika, která měla předcházet stěhování z důvodů rekonstrukce objektu depozitáře. V rámci této hloubkové kontroly bylo navštíveno i několik detašovaných pracovišť GHMP a objektů cizích institucí s dlouhodobými zápůjčkami sbírkových předmětů. Kromě evidence byl spolu s restaurátory zkontrolován i fyzický stav předmětů a některé sbírkové předměty byly odborně očištěny nebo zrestaurovány.

V říjnu a listopadu začaly přípravy pro stěhování sbírky z depozitářů na Bouchalce (plánovaný přesun do náhradních depozitářů proběhne na jaře roku 2023), při tom byl nakoupen potřebný materiál na bezpečný transport a následné uložení a nutné odpovídající technické vybavení pro manipulaci se sbírkovými předměty. V prosinci proběhla na odborném oddělení kontrola ke správě sbírky, kterou provedl Samostatný odbor muzeí MK ČR. Díky této kontrole, která v závěrečné zprávě konstatovala velmi kvalitní správu sbírky jako celku, byly nicméně odhaleny drobné nedostatky v evidenci sbírky, na základě čeho byla spuštěna komparace prvostupňové a druhostupňové evidence od začátku založení galerie. Tento úkol bude dlouhodobý a bude závislý na fyzických inventarizacích jednotlivých podsbírek. V prosinci rovněž začaly přípravy na další mimořádnou inventarizaci podsbírek, dlouhodobě uložených v objektu plánované rekonstrukce depozitáře.

V roce 2022 bylo na odborném oddělení GHMP realizováno 39 krátkodobých výpůjček, z toho 3 vývozy sbírkových předmětů do zahraničí. Agenda výpůjček i akvizic je svědomitě vedena asistentkou oddělení Danou Haltufovou, která se podílí také na administrativě související s výstavními projekty.

ODBORNÁ ČINNOST SBÍRKOVÉHO ODDĚLENÍ

Náplní činnosti Oddělení sbírek je odborné zpracování sbírkového fondu GHMP, jeho další rozšiřování na základě dlouhodobé akviziční strategie, následné zveřejňování formou výstav, publikací, textů, přednášek a dalších aktivit pro odbornou i laickou veřejnost. GHMP spravuje fondy od středověku po současnost s tím, že hlavní odborný zájem instituce směřuje k období od druhé poloviny 19. století k aktuální výtvarné scéně. Ve svých projektech se oddělení snaží reagovat a předjímat různé metodologické přístupy a otázky, usiluje o interdisciplinaritu i propojení institucí i jednotlivců. Důležitou součástí práce všech odborných pracovníků je vnímání a chápání města Prahy (tedy místa, které do jisté míry určuje činnost GHMP) jako přirozeného uměleckého centra České republiky i v širším kontextu Evropy. S tím souvisí i obrat k veřejnému prostoru, jeho umělecké, sociální a komunikační funkci.

V roce 2021 se odborní pracovníci a pracovnice GHMP vedle své běžné činnosti související s přípravou výstav a správou sbírkových fondů věnovali i další odborné činnosti, navazující na jejich vlastní odborný zájem.

Členové Odborného oddělení se na konci srpna zúčastnili Generální konference ICOM, kde bylo proneseno mnoho podnětných příspěvků a mj. došlo k odhlasování nové definice muzea. V GHMP v Domě U Kamenného zvonu se 25. září uskutečnil jeden z offsite meetingů – zasedl zde COMCOL (komise věnující se různým formám sběratelství), pro kterou tým GHMP připravil celodenní program, kombinující prohlídku výstavy *Heroin Crystal*, setkání se současnými umělci a diskuzi o možnostech sbírání současného umění, prohlídku *Bienále Ve věci umění* a velkou diskuzi nad etikou sběratelské praxe. Předsedkyně komise Danielle Kuijten v následném dopise ocenila svědomitou přípravu celého dne a nasazení všech pracovníků, zejména z Odborného oddělení a z Oddělení komunikace.

Sandra Baborovská se věnovala zejména intenzivní práci na přípravě velkého mezinárodního projektu věnovaného Ivanu Meštrovičovi a s ním související publikace. Kromě dalších výstavních projektů v GHMP se věnovala i přednáškám o kurátorské praxi na UMPRUM v rámci oboru Teorie a dějiny moderního a současného umění a na AVU v ateliéru Nových médií I.

Katarína Garčárová se průběžně vzdělává v aktuálních postupech souvisejících s pokročilou administrativou správy sbírek a návaznou legislativou. V září se zúčastnila konference uživatelů databáze Museion organizované firmou Axiell a v listopadu konference *Archivy, knihovny a muzea v digitálním světě*, kde byly prezentovány projekty digitalizace a její výstupy v jednotlivých fondových institucích.

Jitka Hlaváčková se vedle řady galerijních aktivit věnovala i celé řadě dalších činností, souvisejících s jejím odborným zaměřením a zájmem o dění ve veřejném prostoru a na umělecké scéně. Byla řešitelkou grantového úkolu Ministerstva kultury ČR v rámci Národního plánu obnovy ČR, Komponenty 4.5. Rozvoj kulturního a kreativního sektoru, Reformy č. 1: Status umělce/umělkyně – výzkum pro segment výtvarné umění. Pro grantový úkol MK ČR zpracovávala v září až prosinci 2023 spolu s Helenou Musilovou průzkum

stávajících forem finančního ocenění umělecké práce ze strany kulturních institucí výtvarného zaměření v rámci platné legislativy ČR a přístupů institucí k odměňování umělecké práce. Řešitelský tým GHMP v rámci řešení grantu zorganizoval rozsáhlé dotazníkové šetření mezi galerijními institucemi a dalšími výstavními subjekty v ČR. Jeho cílem byl sběr podkladů pro realizaci souboru opatření vedoucích k definování a následnému zlepšení postavení umělců/kyň a kulturních a kreativních pracovníků/ic v ČR. Úkolem bylo připravit a realizovat opatření v oblasti finanční podpory ve smyslu systémových změn v dotačních programech a v oblasti legislativní ve smyslu vypracování a prosazení zákonné definice statusu umělce/kyně. Závěrečnou zprávu zahrnující vyhodnocení a analýzu dat dotazníkového šetření odevzdá tým do 31. 1. 2023.

Jitka Hlaváčková se také od roku 2021 účastní evropského grantového projektu SPACEX, což je čtyřletý grantový projekt Evropské unie z programu Horizon 2020 (začátek byl kvůli pandemii přesunut na leden 2022) s názvem „Spatial Practices in Art and Architecture for Empathetic Exchange“. SPACEX je zaměřen především na podporu evropského uměleckého výzkumu. Cílem projektu je zkoumat, komunikovat a rozšiřovat „spatial practices“, tedy umělecké postupy v oblasti veřejného prostoru, vycházející z překryvů mezi teorií a praxí, uměním a architekturou a veřejným a soukromým, a také mapovat způsoby, jakými „spatial practices“ podněcují veřejný dialog a podporují vzájemně empatické a inkluzivní způsoby soužití v městském prostoru. Hlavním nástrojem je přitom zprostředkování výměn pracovníků mezi akademickými institucemi a organizacemi třetího sektoru napříč Evropou. Za GHMP se projektu účastní dvě řešitelky, Jitka Hlaváčková a Marie Foltýnová. Součástí výzkumu v roce 2022 bylo zejména společné setkávání na videokonferencích s řešiteli ze všech třiatřiceti partnerských institucí ze sedmnácti zemí, případně účast na některém z vícedenních setkání (Northampton, UK; Florencie, IT). V dalších letech mají řešitelky realizovat měsíční pobyty v partnerských institucích v Amsterdamu (NL) a Helsinkách (F), přijmout řešitele z partnerských institucí (z University of Amsterdam a University of Northampton) a účastnit se dalších společných setkání (Dublin, UK; Amsterdam, NL).

Třetím významným počinem byla spolupráce s festivalem *Prague Biennale: Re-connect Art*, konaném ve dnech 15.–19. 9. 2022, na kterém kurátorsky působila spolu s Elis Unique. Jedná se o druhý ročník festivalu performance ve veřejném prostoru (zejména v centru Prahy), mezinárodně etablované přehlídky současného umění, organizované nadací Prague Biennale Foundation. Ta pracuje s celosvětově založenou sítí uměleckých aktérů a v současnosti se zaměřuje především na prezentaci site-specific projektů a realizací zaměřených na transformaci veřejného prostoru. Aktuální ročník zkoumal téma digitální identity a specifika sebeprezentace ve virtuálním prostoru. Projekt po dobu pěti dnů oživil veřejný prostor města prostřednictvím živých uměleckých intervencí a digitálních projekcí na dvou desítkách obrazovek a úspěšně se pokusil o instrumentaci prostoru a vytvoření sítě míst, cest a osob. Na piazzettě Národního divadla vystoupil Martin Zet, na Letenské pláni František Kowolowski, na nábřeží Vltavy

Karíma Al-Mukhtarová, na nádvoří Colloredo-Mansfeldského paláce italská umělecká dvojice AnimaNoctis. Živé akce střídaly živé streamy performancí, které se uskutečňovaly v reálném čase, ale v jiných místech: v Rotterdamu, Londýně nebo New Yorku.

Jakub Král se věnuje rozvíjení svého odborného směřování, které se týká tématu konceptuálního a akčního umění sedmdesátých a osmdesátých let ve střední Evropě a dále také situace na domácí scéně devadesátých let. Jakub Král v květnu roku 2022 složil rigorózní zkoušku (KTF UK) a ve zvyšování své odborné kvalifikace nadále pokračuje doktorským studiem na FUD UJEP. Do září zároveň přednášel na Katedře výtvarné výchovy a kultury na Pedagogické fakultě Západočeské univerzity v Plzni, kde se zabýval teorií a dějinami umění druhé poloviny 20. století a uměním současným a jeho provozem. V rámci svých kurátorských aktivit v GHMP připravil znovuuvedení výstavy *Sníh, kámen, hvězda, strom* autorů Vladimíra Havlíka a Rudolfa Sikory ve Stredoslovenské galérii v Banskej Bystrici.

Olga Malá se primárně věnovala výzkumu na poli umění v Česku v devadesátých letech, což souviselo s přípravou výstavy *Heroin Crystal* mapující uměleckou scénu té doby. Pro Malou je to i jakési introspektivní zkoumání, protože sama byla důležitou aktérkou umění té doby – vlastní zainteresovanost, ale zároveň odstup daný časem i dalšími odbornými zkušenostmi umožňují nahlížet na situaci té doby novým pohledem. Její výborná znalost umění období devadesátých let se mj. odrazila i v dílech předkládaných do akvizičního řízení v roce 2022.

Helena Musilová se ve své mimogalerijní činnosti věnuje soustředěnému výzkumu středoevropské výtvarné scény šedesátých až osmdesátých let 20. století. Jedním z jeho výstupů je i článek *Cayc a výstava 121 grabados checoslovacos* ve sborníku příspěvků ze VII. sjezdu historiček a historiků umění Infrastruktury (dějin) umění, vydaném koncem roku 2022. Vedle toho připravila několik výstavních projektů – pro Museum Kampa výstavu Eva Kmentová – Olbram Zoubek: *Lidská důstojnost*, výstavu Stanislava Kolíbala pro Galerii Miroslava Kubíka v Litomyšli či výstavu Jakuba Roztočila pro 8smičku v Humpolci. Musilová se od roku 2000 podílí na spoluorganizaci Festivalu Boskovice, kde je kurátorkou a dramaturgickou výstav a vizuálních projektů. V roce 2022 tam zorganizovala tři výstavy a deset instalací ve veřejném prostoru.

Spolu s Jitkou Hlaváčkovou se podílela na zpracování grantového úkolu Ministerstva kultury ČR v rámci Národního plánu obnovy ČR, Komponenty 4.5. Rozvoj kulturního a kreativního sektoru, Reformy č.1: Status umělce/umělkyně – výzkum pro segment výtvarné umění.

Helena Musilová začala od ledna 2022 působit jako poradkyně ministra kultury Martina Baxy pro vizuální umění, což souvisí s řadou aktivit reflektujících současný stav na scéně vizuálního umění, například s přípravou podkladů pro revizi grantového systému MKČR, s účastí v řídicím výboru Národního plánu obnovy nebo s členstvím v Garanční radě Národní galerie Praha.

V roce 2023 čeká Odborné oddělení celá řada úkolů a projektů – vedle výstav se bude soustředit na stěhování sbírek související se stěhováním jejich části do externího depozitáře. Pokračovat budeme v přípravě dlouhodobého výstavního programu a v systematickém průzkumu ateliérů v rámci akviziční činnosti. Důležitým krokem je přesnější ukotvení projektu věnovaného Troji a trojské kotlině, záměrem je získat vícezdrojové financování pro realizaci nejširšího spektra programů.

ODDĚLENÍ SPRÁVY VEŘEJNÉ PLASTIKY

Péče a restaurování uměleckých děl ve veřejném prostoru

Správa svěřených veřejných plastik je rozmanitá a nikdy nekončící činnost. Zahrnuje celou řadu úkonů běžné péče od čistění uměleckých děl ve veřejném prostoru od různých forem nečistot, odstraňování tagů a nápisů či náletové zeleně po drobné opravy architektonických součástí, například spárování podstavců, stupňů nebo ochranných prvků okolní architektury, jako jsou mříže, řetězy či skleněné výplně. Snažíme se včas předcházet větším destrukcím, drobné degradace a poškození sanovat dříve, než se vlivem povětrnostních a klimatických podmínek zvětší a zasáhnou do podstaty památky nebo uměleckého díla. Pravidelným monitoringem a dokumentací během inventury v terénu sledujeme každoročně stav všech svěřených veřejných plastik. Mimo tyto kontroly nám pomáhá součinnost s městskými organizacemi nebo zainteresovanou veřejností, kdy se díky jejich podnětu včas dozvíme i o akutních poškozeních nebo vandalských činech, které bychom jinak odhalili až při následné inventurní prohlídce.

Péče a restaurování ročně stojí finanční prostředky v řádu milionů korun, které Galerie hlavního města Prahy dostává formou investičních příspěvků poskytovaných zřizovatelem.

Během pravidelných kontrol a prohlídek veřejných plastik je vždy aktualizován předchozí výhled podle aktuálního zjištěného stavu veřejné plastiky a připraven je závazný plán na restaurování v následujícím roce.

Příprava každé restaurátorské akce zahrnuje potřebné restaurátorské průzkumy, které je nutné v případě restaurování kulturních památek nechat schválit odborem památkové péče. V roce 2022 bylo podáno celkem 14 žádostí o vydání závazného stanoviska OPP MHMP na restaurování nemovitých kulturních památek, které byly zařazeny do plánu na restaurování na rok 2022 a 2023. V posledních letech do správy Galerie hlavního města každoročně přibývají další veřejné plastiky, které buď nebyly evidovány ve správě u žádného subjektu, nebo jejich správa nebyla v minulosti administrativně vyřešena. Díky průběžnému doplňování databáze Katalogu veřejné plastiky programu Umění pro město jsme odhalili na území Prahy desítky takových případů. Postupně se s odborem majetku MHMP snažíme o zajištění nápravy. Neevidovaná díla z pozemků ve správě magistrátu přecházejí do souboru spravovaných veřejných plastik GHMP. V roce 2022 bylo do správy GHMP rozhodnutím RHMP nově svěřeno celkem 10 veřejných plastik – obkladové panely tubusu výdechu tunelu Blanka od Federica Díaze na Praze 7, *Sbratření* od Karla Pokorného na Praze 2, *Dvojreliéf* od Josefa Šimka na Praze 9, *Pegas* od Michala Gabriela na Praze 5, *Rodina* od Milana Váchy na Praze 13, *Sloup* od Věry Janouškové na Praze 4, *Tenista* od Ladislava Janoucha na Praze 7, *Hokejista* od Zdeňka Němečka na Praze 7 a *Koupaliště* od Bohumila Zemánka na Praze 8. Mezi nově svěřené plastiky patří i socha sv. Jana Nepomuckého při kostele sv. Jana Křtitele Na Prádle na Praze 1, kterou bylo nutné ihned zajistit a restaurovat právě kvůli zanedbané údržbě v minulých desetiletích. Socha včetně podstavce byla sejmuta a odvezena do ateliéru restaurátora. Předpokládaný termín ukončení restaurátorských prací a znovuosazení sochy s podstavcem na původní místo je naplánován do druhé poloviny roku 2024.

Obkladové panely tubusu výdechu tunelu
Blanka, Federico Díaz, Letná, Praha 7, foto Jan
Kuděj

Jan Nepomucký, Michal Jan Brokoff, Říční,
Praha 1, před restaurováním, foto Jan Kuděj

Podle plánu a v řádném termínu byly letos dokončeny pokračující restaurátorské akce z roku 2021:

- restaurování sv. Jana Nepomuckého ve Spálené ulici na Praze 2,
- sousoší mužů s býky před Pražskou tržnicí v Praze 7.

Ve směru hodinových ručiček:

*Sv. Jan Nepomucký, Matěj Václav Jäckel,
Spálená, Praha 2, po restaurování,
foto Jan Kuděj*

*Apis, Bohuslav Schnirch, Pražská tržnice,
Praha 7, po restaurování, foto Jan Kuděj*

*Chov, Čeněk Vosmík, Pražská tržnice, Praha 7,
po restaurování, foto Jan Kuděj*

V roce 2022 bylo vypsáno celkem 7 výběrových řízení na výběr dodavatele restaurátorských prací. Restaurování pomníku Karoliny Světlé na Karlově náměstí na Praze 2 a pomníku Josefa Dobrovského v Parku Kampa na Praze 1 bylo v tomto roce také úspěšně dokončeno. Zbylé započaté restaurátorské práce se týkají soch a sousoší na Karlově mostě, kde bylo zahájeno restaurování sousoší Piety, sousoší sv. Františka Xaverského a sochy sv. Václava. U všech jmenovaných sousoší na Karlově mostě bude restaurování pokračovat i v roce 2023. U sochy sv. Jana Nepomuckého a sochy Bruncvíka byly provedeny rozšiřující restaurátorské průzkumy a na jaře 2023 bude zahájeno jejich restaurování.

Pomník Karoliny Světlé, Augustin Zoula, Karlovo náměstí, Praha 2,
po restaurování foto Jan Kuděj

V roce 2022 se nám podařilo u příležitosti Dne české státnosti a svátku svatého Václava obnovit atributy u jezdecké sochy sv. Václava na Vyšehradě. Rekonstrukce chybějících atributů proběhla podle dochovaných archivních záznamů. Památka byla doplněna o dřevce s korouhví, jezdeckou uzdu a zlatý křížek na koruně Václava.

Sv. Václav, Jan Jiří Bendl, Jiří Novák, NKP Vyšehrad, Praha 2, po restaurování, foto GHMP

Ve spolupráci s Technologiemi hl. m. Prahy byla provedena revize elektrického zařízení u kubistického uličního osvětlení na Jungmannově náměstí na Praze 2. Revize odhalila, že je nutná výměna kabeláže lucerny a repase vnitřní rozvodové skříňky, která byla silně degradována. Kopie kovové lucerny byla během výměny elektrického zařízení sejmuta a odvezena do ateliéru restaurátora k očištění, výměně poškozených skel a konzervaci. Osazena zpět bude na počátku roku 2023.

V druhé polovině roku 2022 začalo dlouho očekávané osazování sekané kopie sousoší sv. Vincence Ferrerského a sv. Prokopa. Byla osazena spodní etáž sousoší, která zahrnuje dvoudílný dřík soklu s čelními reliéfy s náměty posledního soudu a scénou „Svatý Prokop orající“, trojici termovek a horní římsu. Během roku 2023 dojde k osazení vrcholových partií sousoší včetně figur světců, sv. Vincence Ferrerského a sv. Prokopa.

Na Karlově mostě stále postrádáme sousoší sv. Luitgardy. Dokončení rekonstrukce nosného polopí-
líře pod sochou světice bylo posunuto do roku 2023. Sousoší je umístěno v areálu depozitářů GHMP a před osazením bude odborně očištěno a restaurováno.

Parallels

Evropský festival o umění ve veřejném prostoru

30. 9. – 23. 11. 2022 / Bratislava – Vídeň – Berlín – Brusel – Lodž

Hlavní město Praha a Galerie hlavního města Prahy u příležitosti předsednictví ČR v radě EU v roce 2022 přispěli do oficiálního programu HMP mezinárodní diskusí o úloze současného umění ve veřejném prostoru. Ve spolupráci s nezávislými pražskými festivaly *m3 / Umění v prostoru* a *Landscape*, které se dlouhodobě věnují umění ve veřejném prostoru, se uskutečnil evropský festival zaměřený na umění ve veřejném prostoru a výměnu vzájemných zkušeností s realizací uměleckých intervencí a ožíváním opomíjených míst s účastí místních partnerů ve vybraných evropských městech.

Festival *Parallels* byl realizován Galerií hlavního města Prahy s podporou Hlavního města Prahy, byl také součástí oficiálního programu HMP v rámci předsednictví ČR v radě EU a konal se pod záštitou Ministra pro evropské záležitosti doc. PhDr. Mikuláše Beka, Ph.D.

Festival *Parallels* probíhal v pěti evropských městech, a propojil tak Prahu s Bratislavou, Vídní, Berlínem, Bruselem a Lodží. Festival se zabýval několika tématy a rovinami diskuze. Jedním z hlavních témat byla otázka revitalizací nevyužívaných nádraží a okolí zrušených vlakových tratí. Do Bratislavu, Vídně a do Berlína jsme vypravili speciální zážitkové vlaky, umělecké intervence pro jedoucí publikum a experimentální zvukové jízdy. Účelem nebyl pouze přesun z místa na místo, samotná cesta byla cílem a prostředkem k poznávání s akcentem na udržitelné cestování.

Ve všech lokalitách jsme navázali spolupráci s místními partnery a program přizpůsobili místním specifikům tak, aby byl zajímavý a přínosný pro české i zahraniční účastníky. V jednotlivých městech vznikly dočasné umělecké site specific intervence českých umělců na základě jejich předchozích rezidencí. Vždy měly být reflexí místních podmínek a nabídnout nový úhel pohledu na vybrané místo.

Mobilní verze výstavy z Galerie Jaroslava Fragnera *Z galerie ven!* představila spolu se stejnojmenným filmem zahraničnímu publiku průřez vývojem umění ve veřejném prostoru v České republice po roce 1989. Projekce dokumentární série *Umění na periferii* přiblížila projekty programu Umění pro město.

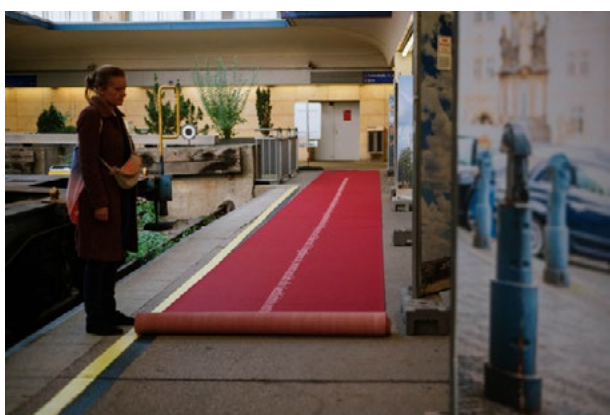
K projektu byly založeny webové stránky <https://www.parallelsfestival.eu/cs>.

Zážitkový vlak do Bratislavy, foto Jan Hromádko

Umělecká intervence Petry Hudcové, Bratislava,
foto Jan Hromádko

Umělecká intervence Richarda Loskota, Vídeň,
foto Jan Hromádko

Experimentální zvuková jízda do Berlína,
foto Jan Hromádko

Výstava Z galerie ven!, Lodž, foto Karim Tarakji

Program Umění pro město

Katalog veřejných plastik a web Umění pro město

Trvalý úkol GHMP, pasportizace veřejných plastik na území hlavního města Prahy, spočívá především ve vedení a stálém doplňování katalogu, který je od roku 2020 umístěn na webových stránkách programu Umění pro město: <https://umenipromesto.eu/katalog> a slouží jako informační nástroj určený veřejnosti i příslušným správcům veřejných plastik.

Pasportizací se rozumí identifikace objektu, místa, autora, názvu a současného stavu objektu nezávisle na určené správě. Do databáze jsou postupně zanášeny všechny nalezené a existující veřejné plastiky. Tento datový soubor slouží k lepší identifikaci, vyhledávání a jako podklad pro řádnou péči a správu či opravy uměleckých děl ve veřejném prostoru.

Databáze obsahuje jen veřejně dostupné informace, které jsou také zveřejňovány na portálu <https://opendata.praha.eu/>. Oddělení SVP s pomocí externistů doplňuje katalog o nové terénní nálezy, veřejně přístupné informace a fotografie současného stavu evidovaných veřejných plastik a uměleckých děl. V roce 2022 se databáze rozšířila o dalších 88 uměleckých děl zachycených při terénním průzkumu. Ke konci roku 2022 obsahovala celkem 1091 záznamů.

Díky tomuto soupisu se daří postupně v součinnosti s magistrátními odbory napravovat stav dlouhodobě neudržovaných plastik, což byl důsledek rychlé změny ve vlastnických strukturách a právech po roce 1990. Řada uměleckých děl ve veřejném prostoru zůstala bez učení řádného správce nebo vlastníka. Takto „nalezené“ veřejné plastiky na pozemcích HMP byly postupně převedeny do správy GHMP nebo jiných pověřených správců. Veřejné plastiky na pozemcích městských částí se postupně zapisují do příslušných evidencí majetku, aby mohla být zajištěna pravidelná péče a údržba těchto uměleckých děl ve veřejném prostoru.

Sloup, Věra Janoušková, foto Ondřej Surový

Hokejista, Zdeněk Němeček, foto Jiří Thýn

Nově vytvořené kanály pro propagaci programu Umění pro město a edukaci veřejnosti

ForUM – nový internetový magazín

Ambicí programu Umění pro město je podporovat živou diskuzi a výměnu informací, podněcovat možnosti mezioborových kontaktů a spolupráce mezi uměleckými i vědeckými disciplínami. Proto jsme se rozhodli rozšířit web programu Umění pro město a spustit ForUM

<https://forum.umenipromesto.eu/> – otevřenou platformu k diskusi o umění ve veřejném prostoru.

Internetový magazín ForUM představuje živý prostor pro témata věnující se umění ve veřejném prostoru a souvisejícím disciplínám. V magazínu jsou k dispozici články, recenze, rozhovory, kalendář akcí, ale i databáze proběhlých projektů a výzev vyhlášených Galerií hlavního města Praha v rámci programu Umění pro město. ForUM by se mělo stát otevřenou platformou pro doplňující obory a rozšiřovat tak rámec pojmu umění ve veřejném prostoru.

Podcast Umění pro město

Od června 2022 byl spuštěn nový podcast *Umění pro město*, který mapuje aktivity stejnojmenného programu systematické podpory současného umění ve veřejném prostoru hlavního města Prahy. V roce 2022 bylo odvysíláno 9 dílů tohoto podcastu. Multimediální umělec a pedagog AVU Roman Štětina v něm hovoří s umělci, architekty, teoretiky, historiky a dalšími lidmi, jimž je blízké umění, které vzniká s ohledem na okolí, charakter místa, jeho historii nebo místní komunitu.

Odkaz na pořad: <https://soundcloud.com/umenipromesto>

Dokumentární cyklus Umění na periferii na MALL.TV

Osm dílů tohoto cyklu postupně představilo pět lokalit a celkem 13 umělců a architektů pracujících na rozhraní města a přírody. Cílem seriálu je prostřednictvím jejich prací přiblížit místa na okraji, přehlížená nebo neobjevená a zároveň představit současné podoby uměleckých realizací, které nemusí vždy končit sochou nebo obrazem. Projekt s původním názvem CirculUM2020 vznikl v rámci programu Umění pro město a je realizován ve spolupráci s transdisciplinární platformou Neolokator.cz.

Odkaz na pořad: <https://www.mall.tv/umeni-na-periferii>

Konference Kámen, město, papír

9.–10. 11. 2022

Dvoudenní odborná konference *Kámen, město, papír*, pořádaná za účelem evaluace čtyřletého období od založení programu Umění pro město v Praze, proběhla v Domě U Kamenného zvonu v listopadu 2022 ve spolupráci s organizací Kreativní Praha. Konference si kladla za cíl propojit aktéry z veřejné i soukromé sféry, kteří v českém prostředí rozvíjejí umění ve veřejném prostoru z pozice veřejného i nezávislého sektoru. Nabídla aktérům prostor prezentovat svou práci a navzájem se inspirovat a učit z chyb i úspěchů ostatních. Věnovala se mapování různých přístupů k umění ve

veřejném prostoru a jeho systematické a systémové podpoře ze strany měst a obcí, poukázala na příklady zdařilé praxe v českých městech, ale dala nahlédnout i do zahraničních příkladů.

Během dvou dnů se představilo 29 přednášejících z uměleckého prostředí – od samospráv a politické reprezentace až po umělce a nezávislé kulturní organizace z celého Česka – a 4 zahraniční hosté, kteří svůj příspěvek předtočili. Skrze příspěvky tito iniciátoři umění ve veřejném prostoru prezentovali své různorodé aktivity trvalého i dočasného charakteru a zasadili je do širšího kontextu. Součástí programu byl také diskusní panel na téma bariéry v realizacích umění do veřejného prostoru.

První den se konference zúčastnilo 92 návštěvníků. Druhý den konference bylo přítomno 89 návštěvníků.

Konference byla zdokumentována a záznam je přístupný veřejně na adrese: <https://www.youtube.com/watch?v=nLp5jdqgxwQ&list=PL1uDzgooCGRzc3FR7phF2tYeltjpr80p0>

Konference Kámen, město, papír, foto Eva Kořínková

UMĚNÍ PRO MĚSTO – nové trvalé instalace současného umění v Praze

GHMP vykonáváním činností městského kurátora umění ve veřejném prostoru, které jsou od roku 2020 součástí její odborné činnosti dle čl.VI-2-d Zřizovací listiny GHMP, pomáhá v naplňování Strategického plánu hl. m. Prahy v oblasti podpory současného výtvarného umění ve veřejném prostoru a na veřejných prostranstvích města Prahy.

Soutěže a výběrová řízení

Pro Komisi pro umění ve veřejném prostoru je Galerie hlavního města Prahy hlavním odborným garantem a je součástí pracovní skupiny, která pracuje na přípravě podkladů pro rozhodování Komise. Zároveň přebírá funkci investora v projektech, které vypisuje město Praha nebo jeho investiční odbory. Jedním z takových úkolů je i vyhlášení mezinárodního soutěžního dialogu na umělecké dílo při rekonstrukci podchodu metra Florenc. V roce 2021 bylo vypsáno výběrové řízení na administrátora soutěžního dialogu. V roce se 2022 ve spolupráci s Dopravním podnikem a jeho na základě výběrového řízení vybraným dodavatelem na rekonstrukci podchodu na Florenci připravovalo zadání a podmínky soutěžního dialogu, na jehož konci bude vybrán vítězný návrh k realizaci.

Umění pro město 2022 – program pro dočasné umělecké intervence ve veřejném prostoru

Stejně jako v minulých letech bylo z rezervy programu Umění pro město v roce 2022 rozhodnutím Rady HMP uvolněno 10 mil. Kč na naplňování funkce kurátorské činnosti pro dočasné a krátkodobé intervence a projekty ve veřejném prostoru Prahy. Z pozice odborného garanta programu Umění pro město připravila GHMP řadu uměleckých nebo výzkumných projektů venku, mimo bezpečnou zónu galerie. Řada projektů navazovala na již osvědčené formáty z minulých ročníků UM, ať už to byly exteriérové výstavy, festivaly umění ve veřejném prostoru nebo nové velkoplošné malby, tzv. muraly.

GHMP již tradičně v rámci UM 2022 spolupracovala s dalšími městskými institucemi a stakeholdery, jako jsou Dopravní podnik a.s., TSK, městské části, TCP, PCT, *Landscape festival* a festival *m3/umění v prostoru*.

Spolupráce s Dopravním podnikem

Galerie Vltavská

Venkovní Galerie Vltavská vznikla v roce 2020 na místě, které v nejbližší době projde revitalizací a kompletní rekonstrukcí v souvislosti s plánovanou stavbou koncertní haly. Záměrem Dopravního podniku hl. m. Prahy (DPP) a Galerie hlavního města Prahy bylo využít kaskádovitě opěrné zdi jako prostor pro dočasné umělecké intervence. Výstavní projekty podpořené z programu Umění pro město byly vybrány odbornou komisí na základě otevřených výzev pro kurátory a umělecké skupiny.

To není víla, to je máma

Markéta Magidová

Kurátorka: Karina Kottová

10. 11. 2021 – 4. 3. 2022

Výstava Markéty Magidové *To není víla, to je máma* se vztahovala k veřejnému prostoru u stanice metra Vltavská, kde je umístěna kašna s figurálním sousoším Fauna a Vltavy Miroslava a Olgy Hudečkových z roku 1984. Autorka konstruovala jejich nový příběh a rozehrála alternativní podoby sociálních rolí obou mytologických postav.

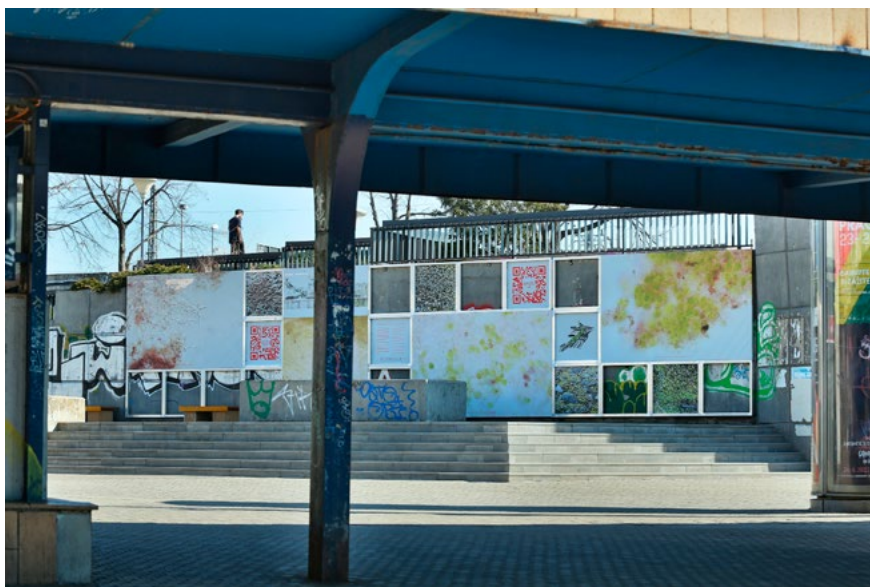
Markéta Magidová se ve své práci snažila zamíchat kartami mytologických archetypů i mnohem současnějších společenských a genderových stereotypů a ukázat Fauna a Vltavu v nových konstelacích. Ve svých velkoformátových digitálních obrazech, které umístila do těsné blízkosti původního sousoší, například zaměnila Faunovu flétnu za láhev s kojeneckým mlékem a do náručí mu vložila nemluvně, aby si Vltava/máma na chvíli odpočinula a mohla dělat cokoli, co pro sebe chce.

To není vila, to je máma, foto Martin Micka

Noční můra přetvořena v sen
Adam Hudec a Adam Novotník
 10. 3. – 10. 6. 2022

Životaschopnost a hodnota architektonického díla se často posuzuje podle jeho schopnosti „zůstat čisté“, což vždy spočívá v potlačování všech forem života na jeho povrchu. Právě proto se urbánní povrchy ošetřují nátěry, které zabraňují tvorbě této organické patiny. Cílem site-specific instalace bylo oslavit tento fenomén biopatiny a odstoupit od zaužívaných principů, kdy město a architektura slouží primárně lidským potřebám, potlačujíc ostatní formy života. Ukázala, že biopatina – tenká vrstva mikroorganismů z řad sinic, řas, hub a mechů usazených na stěnách schodiště Vltavské – má schopnost absorbovat toxické látky z okolního prostředí, například znečišťující zplodiny z blízké pražské Magistrály. Jak by město vypadalo, pokud bychom biogenní růst na architektonických plochách spíše podporovali, než potlačovali? Projekt expandoval z lokality Vltavská a představil si sousedící pražskou Magistrálu jako habitat biopatiny, která využívá rozsáhlý povrch silničního díla na eliminaci jeho negativních vlivů na lokální ekosystém. Evokativní myšlenka přeměny jinak pasivních povrchů Magistrály na aktivní se stala provokací v podobě utopie – přetvoření infra-strukturálního díla na meta strukturální. Noční můra přetvořena v sen, tak jako neustále se tvořící nechtěná a potlačovaná vrstva biopatiny na schodišti Vltavské...

Noční mūra přetvořena v sen, foto Ondřej Besperát

Promoudření: Zastávka jako znamení

David Helán, Pavel Ticho(ň)

22. 6. 2022 – 30. 3. 2023

Výstava Davida Helána a Pavla Ticho(ň) nesoucí název *Promoudření* v experimentálním nadzemním prostranství stanice Vltavská bezprostředně reagovala na místní současnost. Titul výstavy je transmutačním novotvarem a vznikl v době pandemické krize, kdy se civilizace promořovala virem a apokalyptickými scénáři. Dnes je situace trochu jiná, možná s ohledem na celosvětové dění ještě více apokalyptická. Promořit se moudrostí až do promoudření je tak poslední dedikovaná rada autorů, jak přežít a přemoci nenávist, zášť a splín běžných dní a činit tak s humorem, nadhledem, pochopením a láskou. Vltavská je dopravní uzel, místo náhodného setkávání, zastávka jednotlivých životních křižovek, chvíle společného čekání na tramvaj do stanice touha. Zastávka jako znamení.

Promoudření, foto Michal Hančovský

Minulá budoucnost / Previous Future

Autor koncepce: Adam Tureček

Architektura a grafika: Adam Tureček

Kurátorky: Anna Švarc, Marie Foltýnová

18. 1. – 31. 12. 2022

Při příležitosti znovuotevření vestibulu ve stanici Anděl – Na Knížecí připravil Dopravní podnik v úzké spolupráci s Galeríí hlavního města Prahy v rámci programu Umění pro město ve stávajících, ale rekonstruovaných vitrínách výstavu *Minulá budoucnost / Previous Future*, jejímž hlavním tématem bylo pražské metro. Nešlo však o pohled na jeho dějiny, realitu ani na plánovanou budoucnost, ale na kultovní paralelní vesmír, který vybízí ke snění během běžného dne. Představy o technologických možnostech civilizace jsou fascinující i s odstupem času, kdy se pokrok vyvine zcela odlišným směrem. Někdejší, bývalá, poněkud sešlá idea futuristického metra 70. let 20. století zde byla portretována jako příběh Julese Verna a vzbuzovala nutkání se zamyslet nad tím, o jakém metru a pokroku dnes sníme my. Cílem výstavy bylo procházejícímu divákovi poskytnout jiný úhel pohledu na materiály a umělecká díla skrze sci-fi a futuristické vize pro pražské metro.

Výstava nabídla několik vjemových a optických navzájem propojených nebo se překrývajících vrstev či plánů. Pražské metro – především jeho části vybudované do roku 1989 – obsahuje prvky, které i dnes připomínají různé záhadné artefakty z budoucnosti, z jiné dimenze nebo pozůstatky jiné civilizace. Autentickou vrstvu neboli skutečnost tvořily prostorové objekty a fotografie, reálně použité materiály z pražského metra, stavební a architektonické prefabrikáty, části uměleckých děl a doplňků interiérů. Keramické, skleněné i kamenné obklady metra, kolem kterých každý cestující denně prochází během cesty do práce, do školy nebo domů a téměř nevnímá jejich estetickou hodnotu, v novém úhlu získávají nový rozměr a hodnotu díky asociativní vrstvě – výrazné grafické intervenci v lehké ilustrativní lince. Poslední informační vrstvu tvoří text, definice pojmů a popisky vystavených objektů, které divákům pomohou s orientací v čase i prostoru.

Minulá budoucnost, foto Michal Hančovský

Spolupráce s TCP – výstavy v komunitní Kobce 17 na Smíchovské náplavce

Invaze

Kurátorky: Oksana Maslova a Sandra Baborovská

28. 4. – 22. 5. 2022

Výstavní projekt *Invaze* ukázal válku očima současných ukrajinských umělců – Danyla Movchana ze Lvova, Igora Guseva a Alexandra Naselenka z Oděsy, jejichž díla vznikla v prvních týdnech válečného běsnění. Umělci museli zůstat během výstavy na Ukrajině a exponáty výstavy se tak staly reprodukce zaslaných digitálních kopií a fotografií. Dominantou výstavního projektu byly práce Danyla Movchana. Na papíře ve skvrnách akvarelu zachycuje lidská těla a osudy, které pohltila válka. Díla Igora Guseva jsou prostoupena jemnou ironií a absurditou. Gusev přehodnocuje zavedené stereotypy v umění, vytváří koláže inspirované největšími hrozbami současnosti. V galerii Kobka 17 byla vystavena díla ze série *Třetí světová válka*. Díla Alexandra Naselenka (1992, Oděsa) vznikla pár dní před totální ruskou invazí na Ukrajinu. Hlavním cílem cyklu *Nedokončené studie ukrajinského jihu* je vizuální studie antropologických, historických a environmentálních aspektů ukrajinského jihu.

Projekt byl iniciován Galeríí hlavního města Prahy a Českými centry. Ihned po začátku invaze vytvořilo České centrum Kyjev rezidenční program pro ukrajinské umělce a umělkyně v České republice.

V průběhu výstavy byla zároveň představena současná ukrajinská kultura v širším kontextu. Doprovodný program mimo jiné zahrnoval čtení moderní ukrajinské poezie za doprovodu hudby, promítání ukrajinských filmů, performance, čtení textů současných ukrajinských autorů.

Invaze, Kobka 17, foto Pavlína Šulcová

Paralelní výstava

18. 10. – 20. 11. 2022

Pro české publikum a návštěvníky Prahy jsme připravili dokumentační výstavu o mezinárodním projektu *Parallels*, aby se mohli seznámit s festivalovým děním v pěti evropských lokalitách. Festival *Parallels* pořádaný v souvislosti s předsednictvím ČR v radě EU probíhal v pěti evropských městech, a propojil tak symbolicky Prahu s Bratislavou, Vídní, Berlínem, Bruselem a Lodží.

Před Kobkou 17 na Smíchovské náplavce byla po dobu výstavy umístěna umělecká instalace *Povoz* Vladimíra Turnera, která se poprvé představila na festivalu *m3/umění v prostoru* a byla tak symbolickou spojkou pražského i evropského festivalu. Na výstavě se jako další z oslovených autorů představili Dagmar Šubrtová a Richard Loskot se svými site-specific díly pro Berlín a Lodž. Na závěr pak byla o víkendu 19.–20. 11. 2022 reprízována umělecká živá performance Petry Hudcové, která byla připravena pro předpolí bratislavské Hlavní stanice.

Součástí výstavy bylo také promítání filmu *Z galerie ven!* a dokumentární série *Umění na periferii* s projekty programu Umění pro město.

Paralelní výstava, Kobka 17, foto Eva Kořínková

Spolupráce s NKP Vyšehrad

MyslBack

4. 6. 2022

U příležitosti 100. výročí úmrtí největšího českého sochaře 19. století, Josefa Václava Myslbeka, byla v sousedství jeho monumentálních soch na vyšehradské akropoli uvedena jedinečná site-specific performance s prvky tanečně pohybového divadla, světelného designu a videa. V rámci programu Umění pro město ji připravili tvůrci ze studia Lunchmeat s dramaturgem Tomášem Žížkou a choreografkou Veronikou Knytlovou.

MyslBack, foto Michal Hančovský

Umělecký festival Slunovrat

Kurátorka: Marie Foltýnová

vyhlášení opencallu: leden–únor

realizace: letní slunovrat, 19.– 21. 7. 2022

Festival umění a přírody pro dočasné umělecké objekty a drobné umělecko-architektonické intervence pod Lahovickou estakádou v oblasti budoucího parku, *Letní slunovrat*, vznikl z otevřené výzvy programu Umění pro město v rámci výzkumného projektu Soutok ve spolupráci Galerie hlavního města Prahy a programu Umění pro město, Institutu plánování a rozvoje, Akademie múzických umění a Vysoké školy ekonomické s Technologickou agenturou ČR. Letní slunovrat se stal dalším setkáním v rámci projektu „Interpretace aspektů krajiny prostřednictvím humanitních a uměleckých věd“ a jeho tématem byla „Pastva a nová divočina“. V příměstské krajině umělkyně a umělci formou slavností, performancí, divadla či jiného umění reflektovali sociologické, přírodovědné, kulturně-historické, ekologické a ekonomické aspekty území. Snahou projektu bylo zejména prohloubit vnímání krajiny a poukázat na důležitý význam říční nivy na soutoku Berounky a Vltavy.

Slunce / Tereza Holá

Jednou z dočasných instalací, které vznikly během *Letního slunovratu* v prostoru Radotínské estakády byl chrámový prostor pro obřad slunovratu. Objekt se stal pomyslným obrazem Slunce, k jehož životodárné síle se celý obřad obrací. Autorkou je Tereza Holá.

Svěcení chrámu dopravy / Helush Yíraq

Kromě vizuálně zajímavé linie mezi silnicemi ve stropu mostu zde vzniká i linie vytvořená sluncem na zemi pod mostem. Tento jev trvá asi 25 min. Během *Letního slunovratu* Helush Yíraq uskutečnila tři skupinové performance, které tematizovaly sluneční linii a její chvilkový výskyt v „chrámu dopravy“, který tímto symbolicky posvětily.

Ladění / Michal Kindernay a David Danel

Ladění byla zvuková intervence naladěním na zvukové, hydrologické i atmosférické vrstvy specifického místa poblíž soutoku Berounky a Vltavy. Michal Kindernay se ve spolupráci s houslistou Davidem Danelem pokusil v rámci *Letního slunovratu* o interpretaci aktuálních i dlouhodobých záznamů teploty, vlhkosti a tlaku, naměřených v Českém hydrometeorologickém ústavu v pražských Komořanech i přímo na místě poblíž koryta řeky Berounky.

Dialog / Martin Janíček a Vít Kremlička

Instalace Martina Janíčka *Dialog* byla reakcí na text básníka Víta Kremličky. Bývalý absolvent Radotínského gymnasia trávil mnoho času na rybách v oblasti soutoku. Své pocity zachytil v několika básních. Instalace sestávala z plechových pramic postavených na záď. Tento způsob instalace umožnil dvěma hudebníkům dialog přes řeku.

Laboratoř proměny / Ateliér HRA

Na festivalu *Letní slunovrat* vznikl také dočasný objekt *Laboratoř proměny*. Návrh z dílny Ateliér HRA představuje otevřenou strukturu – systém, který je možné dle potřeby modifikovat, doplňovat a hlavně používat různým způsobem – dle aktuální potřeby. Otevřený konstrukční systém umožnil téměř libovolné tvarování a typologické kompozice.

Bačův úkryt / SALAŠ – Kozí dech / Oldřich Morys

Objekt bačova úkrytu spojil symbolizující historické přístupy k hospodaření s krajinou – tradiční pastevectví ve formě salaše a intenzivní a mechanizované hospodaření prezentované vlečkou traktoru. V symbolické rovině je okno salaše nejen meditativním výhledem bači do antropocenní krajiny, ale také do její budoucnosti.

Utopie něhy / Eliška Fialová, Lenka Kubelová, Adéla Márová

Spolupráce vizuálních umělkyní a toho času pastevek a sběraček v krajině pod Estakádou – Elišky Fialové, Lenky Kubelové a Adély Márové a mnoha dalších. Skupina žen po velké (a částí světa předvídané) ekologické katastrofě žila po dobu festivalu v postapo slunečním betonovém chrámu v blízkosti soutoku dvou velkých řek.

Symfonie pro Berounku / Kristýna Mikulková a David Madar

Výstava nástrojů vyrobených z nalezených fragmentů přírodních materiálů i odpadků nalezených na blízké skládce či v okolí mostu. Na tyto nástroje pak umělecké uskupení i s návštěvníky a s hudebníky ze skupiny Zrní předvedli jedinečný koncert pod titulem *Symfonie pro Berounku*.

Slunce, Tereza Holá, foto Martin Micka

Svěcení chrámu dopravy, foto Helush Yiraq

Ladění, foto Martin Micka

Dialog, foto Martin Micka

Laboratoř proměny, foto Martin Micka

Bačův úkryt, foto Martin Micka

Utopie něhy, foto Martin Micka

Symfonie pro Berounku, foto Martin Micka

Vodol léčba na Štvanici

Na ostrově Štvanice byl představen společný koncept dvou umělkyní, Terezy Silon a Efeméru (Lucie Králíkové). V podobě dočasných říčních lázní byl realizován za podpory GHMP a komunity Baden Baden. Lázeňskou architekturu vytvořili MAK! architekti. Kromě harmonizujících a léčebných účinků vody na lidský organismus se projekt Vodol léčba zabýval také otázkou vztahu obyvatel k vodním tokům ve velkých městech, který je v českém prostředí spíše odtažitý.

Vodol léčba, foto Libor Galia

Čekání proměny

Kurátorky: Lynda Zein, Eliška Málková
15. 9. – 15. 10. 2022

Festival *Čekání proměny* byl uměleckým odrazem čekání na moment změny na jihu Prahy. Umělecké intervence a živé umění, jako jsou divadlo, procházky, poutní hostina, workshopy a diskuse, vznikly v přímé reakci na lokalitu sídliště Libuše a Písnice. Do čtyř stanic metra C – Kačerov, Pankrác, Muzeum a na Nádraží Holešovice byly umístěny objekty a instalace příběhů z Libuše a Písnice.

Část odehrávající se na jihu Prahy byla sérií intervencí a akcí vytvořených pro obyvatele Libuše a Písnice. Současný stav místa se autorky snažily zakonzervovat v uměleckých dílech přizvaných umělkyň a umělců. Vznikal tak prostor pro decentralizaci umění, nový pohled na zamýšlený rozvoj a celoměstská platforma pro diskusi o tématice proměny města.

Zahájení *Čekání proměny*, foto Libor Galia

Čekání proměny, foto Martin Micka

Light Underground

Poslední dva roky se projektu *Light Underground* ve sklepení Domu U Kamenného zvonu věnovala kurátorka Sandra Baborovská. Na cyklus tanečních a světelných performancí a výstavu světelných uměleckých instalací jsme navázali pokračováním pod názvem *Light Underground IV* ve formě pohybově zvukové performance.

Light Underground IV: NEXT ROOM

Sára Vondrášková, Markéta Vacovská, Mária Júdová

Kurátorka: Sandra Baborovská

10.–11. 11. 2022

Next room vyvolává v divácích mírnou klaustrofobickou úzkost ze světa sociálních sítí, ve kterém fungujeme jako přízraky. Mezilidská komunikace v online světě s absencí dotyku a přemírou času stráveného apatickým zíráním na videa návodů na cokoli jsou důkazem naší vyprázdněnosti. Představení s projekcí od Márie Júdové, složené právě z těchto stroboskopicky sestavených „mindfuck“ videí, končí loadovacím kolečkem zářícím nad hlavami choreoграфky a tanečnice Markéty Vacovské a hudebnice a zpěvačky Sary Vondráškové. Obě improvizují v reálném čase na videokoláž, která osvětluje jejich těla. Ačkoli se podle autorek jedná o nenarativní a nemoralizující představení, tento očišťující moment je jakousi katarzí příběhu, za nějž si může každý dosadit sám sebe a po chvíli pokračovat zase dál, do „next roomu“.

Light Underground IV, foto Vojtěch Brtnický

Projekt SOKL, dočasné výstavy vybraného uměleckého díla ve veřejném prostoru, je ve všech případech instalací konkrétního uměleckého díla do kontextu veřejného prostoru a dialogem se širokým publikem.

Martin Zet: *Tvárnice*

Muzeum – mezi starou a novou budovou NM

Kurátorka: Marie Foltýnová

Tvárnice, foto Martin Micka

20. 12. 2020 – 31. 12. 2022

Instalace plastiky dočasně doplnila prostor a svým způsobem vytvořila vzpomínku na koňskou bránu, která v těchto místech stávala. Objekt původně vznikl pro přehlídku umění ve veřejném prostoru *Brno Art Open* v roce 2019. Po expozici u Národního muzea se v následujícím roce počítá s trvalejším umístěním *Tvárnice* na sídlišti Pankrác II, odkud pochází mateřská „tvárnice“ od sochaře Miloše Zeta, autora mnoha dalších uměleckých prvků a soch na tomto sídlišti.

Viktor Karlík: *Hlasy z podzemí*

před Museem Kampa, U Sovových mlýnů

Kurátorka: Magdalena Juříková

17. 11. 2021 – 15. 5. 2023

Galerie hlavního města Prahy v rámci programu Umění pro město instalovala na Kampě k výročí 17. listopadu cyklus Viktora Karlíka *Hlasy z podzemí*. Projekt vznikl ve spolupráci s Městskou částí Praha 1 a záštitu nad tímto počinem převzal starosta Petr Hejma.

Hlasy z podzemí, foto Ondřej Přibyl

Hlasy z podzemí jsou součástí rozsáhlého cyklu Karlíkových plastik, objektů a akcí s názvem *LITERATURA*. Instalace svébytných objektů litinových poklopů – kanálů – s citacemi třinácti básníků, jejichž tvorba je spojena s Prahou, je zároveň poctou osobnostem, které se v atmosféře represí komunistického a totalitního režimu vyjadřovaly svobodně a kriticky.

Jakub Nepraš: *Viditelnost / Visibility*

Kurátorka: Marie Foltýnová

6. 1. 2022 – 30. 3. 2023

Viditelnost, foto Jakub Nepraš

Fake news, falešné zprávy, dokáží ovlivňovat naši mysl i chování. Zneužívají a manipulují nás, většinou pro tržní nebo politický zájem zainteresovaných skupin, které ve fake news nerozpoznáme. V současnosti můžeme důvěřovat inteligentním algoritmům, které dokáží rychleji než člověk zachytit nežádoucí zprávy. Video-objekt připomínající městskou lampu nás symbolicky jako detektor počasí varuje před zvýšenou aktivitou českých fake news portálů.

Na vysokém soklu na úpatí Radnických schodů na Hradčanech do roku 2021 původně stál originál pískovcové sochy sv. Josefa s Ježíškem v náručí. Památka v minulém roce prošla odborným restaurátorským zásahem, při kterém bylo odhaleno její závažné poškození. Na původní místo bude umístěna sekaná kopie a originál sv. Josefa bude uložen v depozitáři GHMP.

Prázdná po světcích, foto Jan Kuděj

Třetím rokem pokračoval rovněž projekt MuralartUM na podporu vzniku dočasných streetartových intervencí, graffiti a velkoplošných maleb, muralů v Praze. Na základě otevřených výzev pro vybraná místa, ve spolupráci s městskými společnostmi a organizacemi, byla v roce 2022 realizována řada uměleckých vítězných návrhů.

Odborné komise se vždy snaží vybírat kvalitní návrhy, ve kterých jde zejména o uchopení podstaty daného místa a které fungují v kontextu městského prostředí a reagují na prostorové funkce a sociální i historické vztahy v konkrétní lokalitě.

Realizace muralů v roce 2022:

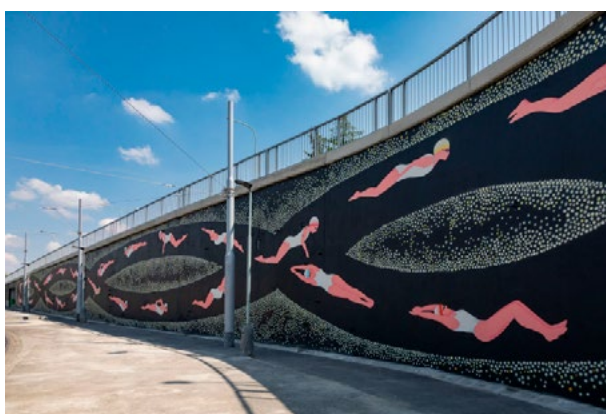
Pérák, Toybox, Praha 3, foto Martin Micka

Makovského, Jakub Bachorík a Kristýna Fingerlandová, Praha 17, foto Martin Micka

Play again, Štěpán Rubáš, Praha 11, foto Martin Micka

Plav, David Mazanec, Praha 15, foto Martin Micka

Města kraj, Tron a Domino, Praha 4, foto Martin Micka

Magic Sedlec, Aleš Novák, Praha 6, foto Martin Micka

Dědinova, Pólvara1, Praha 11, foto Martin Micka

Platónova, Tomáš Javůrek, Praha 12, foto Martin Micka

Wall Street 2022

V roce 2022 se spojily galerie The Chemistry Gallery, Villa Pellé, Karpuchina Gallery a Bold Gallery a uspořádaly streetartový festival, jehož součástí se staly velkoplošné malby podpořené z programu Umění pro město. V samotných galeriích byly během festivalu prezentovány tematické výstavy streetartu nebo streetartem se zabývajících umělců.

Chasing the Red Demon, Aec Interesni Kazki, Praha 7,
foto Petr Kopal

M-CITY, Praha 8, foto Petr Kopal

Calling, Inner Fields, Praha 8, foto Petr Kopal

RESTAURÁTORSKÉ ODDĚLENÍ

V gesci restaurátorského oddělení Galerie hlavního města Prahy je péče o institucionální sbírky, jejich konzervace a restaurování, a také odborná péče a konzervační či restaurátorské zásahy u historických objektů ve správě galerie, které jsou národně-kulturními památkami.

Ve spolupráci s Oddělením správy veřejné plastiky GHMP se Restaurátorské oddělení dle svých kapacitních možností podílí na čištění, konzervaci a restaurování sochařských děl z konvolutu veřejné plastiky, která jsou umístěna v depozitářích i ve veřejném prostoru, a to včetně dalších odborných zásahů, mezi které patří průběžná pomoc při odstraňování graffiti, restaurátorský dozor během instalací/deinstalací uměleckých děl na krátkodobých výstavách, ve veřejném prostoru apod.

Významnou součástí práce restaurátorského oddělení tvoří preventivní péče o sbírkový fond galerie.

Preventivní ochrana sbírek, konzervace a restaurování sbírkového fondu a děl ze souboru veřejné plastiky

Preventivní ochrana sbírek

Preventivní ochrana sbírek spočívá v kontrole a zajištění základních podmínek potřebných k materiálové stabilitě sbírkových předmětů, která úzce souvisí s klimatickými a světelnými podmínkami.

Restaurátoři průběžně monitorují tyto podmínky v depozitářích, ve výstavních prostorách i na restaurátorských pracovištích a také vizuálně kontrolují stav sbírkových předmětů a způsob jejich uložení.

Obecné zásady preventivní konzervace jsou důsledně kontrolovány také během každého pohybu sbírkového předmětu mimo prostory depozitářů.

Restaurátoři určují způsob ochrany při manipulaci s uměleckými díly u všech jejich přesunů mimo depozitáře; v případě výpůjček sbírkových předmětů určují způsob výběru vhodného obalového materiálu, podmínky transportu sbírkových předmětů, kontrolu v průběhu vybalování děl z přepravních obalů a také během jejich instalace, a to nejenom ve vlastních výstavních prostorách galerie, ale také v tuzemských či zahraničních galeriích a institucích.

Standardní součástí výpůjček sbírkových předmětů je zpracování evropských protokolů jejich aktuálního stavu (tzv. condition reports).

Konzervace a restaurování sbírkového fondu

Příprava sbírkových předmětů na výstavu v roce 2022:

- v průběhu roku 2022 se restaurátorské oddělení významně podílelo na přípravě nových stálých expozic sochaře Františka Bílka v Bílkově vile na pražských Hradčanech, Praha 1, a v Bílkově vile v Chýnově u Tábora;
- mezi svým rozsahem i náročností přípravy nejvýznamnější výpůjčky děl v roce 2022 patřila výstava v Galerii výtvarného umění v Náchodě s názvem *Sny Grigorije Musatova*, konaná v termínu 24. 9. – 4. 12. 2022. Výpůjčka se týkala celkem 14 ks obrazů, které byly za účelem prezentace čištěny, konzervovány nebo restaurovány.

RESTAUROVÁNÍ

interní:

sbírka malby	17 ks
sbírka plastiky	10 ks
obrazové rámy	6 ks

externí:

sbírka malby	2 ks
sbírka plastiky	9 ks
sbírka kresby a grafiky	2 ks
sbírka fotografie	6 ks
obrazové rámy	1 ks
sbírka nábytku	3 ks

KONZERVACE

interní:

sbírka malby	4 ks
sbírka plastiky	17 ks

V roce 2022 bylo ošetřeno celkem 77 ks sbírkových předmětů ze sbírek malby a plastiky, ze kterých bylo 49 ks prezentováno na tuzemských i zahraničních výstavách.

Čištění pomníku, soubor veřejné plastiky, interní restaurátoři

VP – 0099, ak. soch. G. Zoula, Josef Fanta – Pomník Karoliny Světlé, Karlovo nám., Praha 2

Péče o nemovité kulturní památky ve správě GHMP

Restaurátorské zásahy na památkových objektech se týkaly Zámku Troja, Praha 7; Colloredo-Mansfeldského paláce, Praha 1; Bílkovy vily na Hradčanech, Praha 1 a Domu fotografie, Praha 1.

Zámek Troja, Praha 7

ÚSKP 44544/1 – 1534

- **Rekonstrukce hospodářských budov, lokální obnova vnitřních degradovaných omítek konírny Zámku Troja a celoplošná výmalba svislých stěn. IA č. 42153.**

Na provedení drenážního systému v roce 2021 u paty levé hospodářské budovy/konírny, který pomohl podstatně snížit pronikání zemní vlhkosti do obvodových zdí, v roce 2022 navazovala lokální obnova (výměna) vnitřních silně zasolených omítek, a to včetně výměny elektroinstalace, integrovaného bezpečnostního systému EZS a celoplošné výmalby svislých stěn konírny.

Levá hospodářská budova, konírna, stav po lokálním otlučení zasolených omítek, severní a jižní stěna. Zhotovitel SPAK – SF s.r.o., Ing. M. Kraus. Calling, Inner Fields, Praha 8, foto Petr Kopal

- **Rekonstrukce a restaurování havarijního stavu štukových hlavic pilastrů, fasáda hlavní budovy Zámku Troja. IA č. 45363.**
Zhotovitel Konsit a.s., Ing. J. Urban
- **Obnova kamenného soklu Zámku Troja, vč. vstupního portálu a balkonu v 1. patře. IA 45361.**
Zhotovitel GemaArt International s.r.o., Ing. Justa

- Plasticky a malířsky pojednané prospekty v areálu Zámku Troja, výseky ohradních zdí.
Vzhledem k lokaci všech (celkem tří) dochovaných trojských prospektů, které jsou součástmi vnějších ohradních zdí, je nutná jejich průběžná, každoroční restaurátorská revize po zimním období.

Východní prospekt s výjevy z Herkulových činů

Restaurátorská a stavební obnova východního prospektu v Zámku Troja byla dokončena v roce 2020. V roce 2022 bylo nutné provést opětovné odsolení hmoty prospektu v jeho spodních partiích, lokálně obnovit degradovanou barevnou povrchovou úpravu a také mechanicky a chemicky ošetřit místa s výskytem řas.

Východní prospekt s Herkulovými činy. Solné výkvěty, výskyt řas, poškozená barevná úprava prospektu; detail

Odsolovací zábal, průběh restaurátorských prací, středová partie prospektu, detail.

Restaurátorka MgA. V. Svobodová

Jižní prospekt, tzv. Divadlo

Při vizuálním průzkumu po zimním období 2021–2022 byly nalezeny poruchy u štukové plastické výzdoby prospektu, projevující se hlubokými prasklinami v místě styku plastické výzdoby s vrchní omítkovou vrstvou svislé stěny, a na několika místech také lokální problémy u malířské výzdoby prospektu.

Jižní prospekt, průběh restaurátorské opravy štukové výzdoby;
pravá strana prospektu, detail.
RNDr. M. Nečásková, ak. mal., Brandl s.r.o.

Severní prospekt

Také po vizuální kontrole severního prospektu bylo potřeba revidovat jeho stav; kromě polychromie poškozené povětrnostními vlivy došlo ke vzniku hluboké trhliny u kartuše s reliéfní figurální štukovou výzdobou rámu s erbem Kláry Bernardiny z Malzanu, kterou bylo nutno odborně zajistit injektáží s následným vytmelením vzniklé spáry před nastupující zimou. Práce na dokončení restaurátorských zásahů budou pokračovat na jaře 2023, s nástupem vhodných klimatických podmínek.

Zajišťování trhliny u plastické výzdoby severního prospektu, reliéfní figurální štuková výzdoba s erbem Kláry Bernardiny z Malzanu, pravá strana prospektu, průběh prací, detail.

MgA. J. Křemenáková – Vejvodská

- Interní restaurování kamenného portálu s barokní profilací obdélného ostění vstupu, na bocích podél stojek s ornamentálním svislým pásem plastického dekoru; žehrovický pískovec.

Stav po restaurování, celkový pohled.
MgA. J. Křemenáková – Vejdovská, D. Hroník

- Interní restaurování 5 ks terakotových váz z ohradních a terasových zdí Zámku Troja, včetně externí výroby kopií 2 ks vík a 3 ks noh váz. Původní víka a nohy váz budou po svém restaurování z důvodu snížené nosnosti a odolnosti proti povětrnostním vlivům uloženy v depozitáři GHMP a nahrazeny kopiemi.

Průběh restaurátorských prací, výroba kopie nohy vázy, stav před vypálením.
Marek Hein, MgA. T. Vejdvoský

- Lokální restaurování drobných ztrát barevných vrstev nástěnných maleb vč. mechanických poškození omítkové vrstvy, Císařský sál, 1. patro Zámku Troja.
Externě: Ak. mal. J. Čech.
- Kontrola statiky, statické svislé a vodorovné praskliny u vnějších nosných zdí Zámku Troja, dlouhodobé sledování vývoje.
SURPMO, a.s.

Colloredo-Mansfeldský palác, Praha 1, nádvoří

ÚSKP 38309/1 - 97

- Dokončení interního restaurování Neptunovy kašny vč. sochařské výzdoby, nákloníků a opravy pískovcové dlažby; byly provedeny závěrečné práce: očištění kamenné dlažby, její rozebrání, provedení drenáže a znovuosazení.

MgA. J. Křemenáková – Vejnovská, D. Hroník.

- Restaurátorská oprava/obnovení funkčnosti vetknuté vchodové branky v havarijním stavu, včetně doplnění dalších spojovacích prvků v obdobném rukopise.

R. Šefr, restaurátorský atelier R.A.M.I.

Bílková vila, Praha 1 – Hradčany

ÚSKP 40396/1-1422

- Restaurátorská oprava mechanicky poškozených omítek s výmalbou.

MgA. J. Křemenáková – Vejnovská, D. Hroník.

Dům fotografie, Praha 1

ÚSKP 51991/1-2296

- Čištění a konzervace fontány, vstupní hala ředitelství GHMP, 1. p., slivenecký mramor.

MgA. J. Křemenáková – Vejnovská, D. Hroník.

Z další činnosti restaurátorského oddělení GHMP

Průzkumy, projekty, restaurátorské záměry

- Zámek Troja, hospodářská budova (konírna): materiálový průzkum krbu, Ing. Z. Valentová, Ing. M. Pech, včetně rest. záměru, MgA. J. Křemenáková – Vejdovská.
- Podána žádost o vydání závazného stanoviska k restaurování památky.
- Zámek Troja, restaurátorský průzkum a záměr na opravu poškozených omítkových vrstev východní a západní stěny Císařského sálu, ak. mal. J. Čech. Podána žádost o vydání závazného stanoviska k restaurování památky.
- Zámek Troja, materiálový průzkum, severní vstupní portál do oranžerie. Ing. Z. Valentová, Ing. M. Pech.
- Zámek Troja, určení výkvětu pod terakotovou vázou, zábradlí jižní terasní opěrné zdi. Doporučení pro postup nápravy. Ing. P. Kuneš.
- Dům U Kamenného zvonu, prampouch – spojovací chodba mezi DUKz a Týnským chrámem, 1. p., materiálový průzkum, salinita. Ing. Z. Valentová, Ing. M. Pech.

Čištění graffiti

- Zámek Troja, hlavní vnější barokní schodiště, pilíř, pískovec.
- VP – 220, ak. soch. J. Hána – *Symbol rozpuku a života*, bronz. Modřany, Praha 12.

Asistence při transporth a instalaci uměleckých děl

- Instalace a reinstalace soch ak. soch. D. Šubrtové, R. Loskota, Galerie Kobka 17, *Paralelní výstava*, 18. 10. – 20. 11. 2022., smíchovská náplavka.
- Lavička V. Havla, autor B. Šípek, Praha 1 – Maltézské náměstí. Demontáž díla, opětovné osazení po drobných úpravách stolku a renovaci.
- Transport 5 ks sádrových odlitků ze souboru veřejné plastiky, restaurátor T. Rafl / depozitář veřejné plastiky: DP – 51, J. O. Mayer – Sv. Juda Tadeáš, DP – 52, V. M. Jäckel – Sv. Dominik ze sousoší s madonou, DP – 53, J. B. Kohl – Sv. Augustin, DP – 55, K. Dvořák – Sv. Cyril a DP – 87 – Sv. Ludmila; sádrové odlitky originálů soch z Karlova mostu.

Restaurátorský dozor u externě zadávaných zakázek, pam. chráněné objekty.

Průběžná digitalizace archivu restaurátorských zpráv, sbírkových předmětů a děl ze souboru veřejné a depozitární plastiky.

V souvislosti s plánovanou rekonstrukcí depozitáře na Bouchalce proběhla inventarizace sbírky plastiky za účasti restaurátorů; byl zhodnocen stav všech sbírkových předmětů a pořízena fotodokumentace jejich aktuálního stavu.

Archiv restaurátorských zpráv navštívili v roce 2022 tři badatelé.

Účast restaurátorů na seminářích společnosti pro technologie ochrany památek STOP v roce 2022, vč. webinářů:

- Speciální užití dřeva v historických stavbách, 31. března 2022
- Chronické chyby při odvlhčování památek, 26. května 2022
- Moderní materiály ve stavbách minulého století I, 6. října 2022
- Okna III – atypický přístup k výměně oken v památkové péči, 10. listopadu 2022

ODDĚLENÍ KOMUNIKACE, PROGRAMŮ A EDIČNÍ ČINNOSTI

Aktivita Oddělení komunikace, programů a ediční činnosti jsou koncipovány na předpokladu, že na rozdíl od podniků, kde je měřitelným ukazatelem úspěšnosti zisk či jiný ekonomický ukazatel, je – při veškerém respektu k nutnosti ekonomické udržitelnosti kulturní instituce – hlavním posláním galerie vizuálního umění přinášet informace o uměleckém oboru, jenž v historii vždy reflektoval a dodnes přirozeně odráží a formuje kulturní úroveň a s ní spojený vývoj společnosti.

Tomu také odpovídá forma, jakou GHMP směrem k široké veřejnosti komunikuje a která je vystavěna mj. na přesvědčení, že dobře koncipovaný doprovodný program je vedle klasických PR nástrojů nedílnou součástí komunikace. Proto je oddělení rozšířeno o pozici manažera doprovodných programů, jehož činnost vhodně doplňuje dobře fungující edukační oddělení. Vzniká tak ve spolupráci s interními i předními externími spolupracovníky řada programů, které do GHMP přivádějí zájemce o různé umělecké obory a propojují je.

V intencích naznačeného uvažování nad smyslem a formou komunikace galerie vizuálního umění jako veřejné instituce také pravidelně vydáváme časopis *Qartal*, do nějž vedle šéfredaktora Pavla Klusáka přispívají renomovaní kulturní publicisté, teoretici umění, kulturní manažeři i samotní umělci. *Qartal* není zamýšlen jako marketingový nástroj, ale ani jako odborné periodikum určené výhradně akademické veřejnosti. Zároveň se nesnažíme suplovat práci veřejnoprávních médií. *Qartal* by měl být naopak jejich vhodným doplněním, poskytujícím poučený kritický pohled na výtvarnou scénu zevnitř z pozice instituce. V tomto smyslu se jedná v našem prostředí o unikátní koncept komunikace galerie vizuálního umění.

Uvědomujeme si, že jedním z kritérií, skrze něž lze mj. posuzovat dobře fungující galerii, je vracející se návštěvník. S ohledem na tento fakt dále rozvíjíme nedávno vytvořené benefitní programy Member a Member Plus. Program Member Patron je koncipován pro milovníky umění, kteří mají zájem finančně podpořit naše výstavy, ediční činnost, doprovodné i edukační programy a stát se tak součástí jedné z nejvýznamnějších kulturních institucí metropole. Pro všechny tři kategorie exkluzivně připravujeme program nabízející mimořádné exkurzy do světa současného umění a uměleckého provozu.

GHMP každý rok vydává několik publikací, jež odrážejí její výstavní i badatelské výstupy a které pravidelně prezentujeme na knižních veletrzích. V roce 2022 jsme už podruhé na Zámku Troja uspořádali vlastní GHMP Art Book Fair zaměřený výhradně na uměleckou a uměnovědnou literaturu. Vzhledem k úspěšnému přijetí festivalu odbornou i laickou veřejností připravujeme další ročníky včetně doprovodného programu zaměřeného na aktuální dění se zahraniční účastí.

Aktivita GHMP, které se odehrávají v sedmi objektech včetně historického paláce a zámku, jež galerie spravuje, nadále komunikujeme pomocí nedávno vytvořeného vizuálního stylu, jehož autory jsou Petr Cabalka a Filip Nerad z Anymade Studia.

Personální složení Oddělení komunikace, programů a ediční činnosti vychází z předpokladu, že komunikace kulturní instituce musí být založena na erudované práci s obsahem a zároveň by měla být schopna využít všechny způsoby jeho kvalitního zprostředkování širokému spektru veřejnosti. Náš tým i v roce 2022 tvořili absolventi univerzitních oborů dějin umění, kurátorských studií, filozofie a zároveň odborníci na arts management z Vysoké školy ekonomické. Z potřeby intenzivněji propojovat uvedené obory v galerijní praxi vznikly na našem oddělení odborně vedené stáže pro diplomanty VŠE. Mezi jejich úspěšné výstupy patří například výše uvedený GHMP Art Book Fair nebo mezioborová konference věnovaná možnostem a limitům aktivit galerie přenesených do online prostředí nejen v době lockdownu opakovaně způsobeného světovou pandemií.

PR a marketing

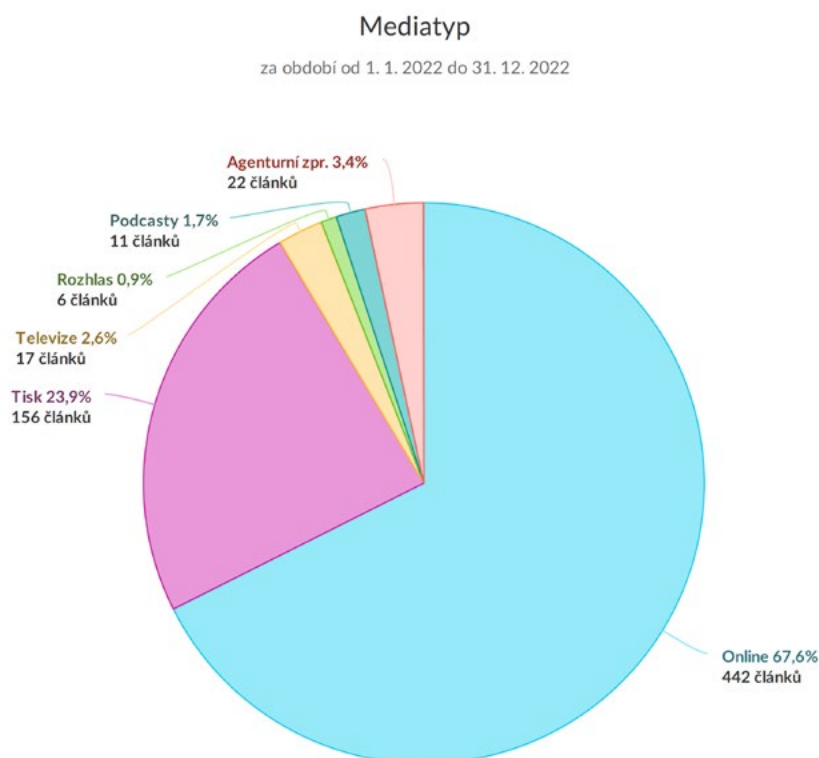
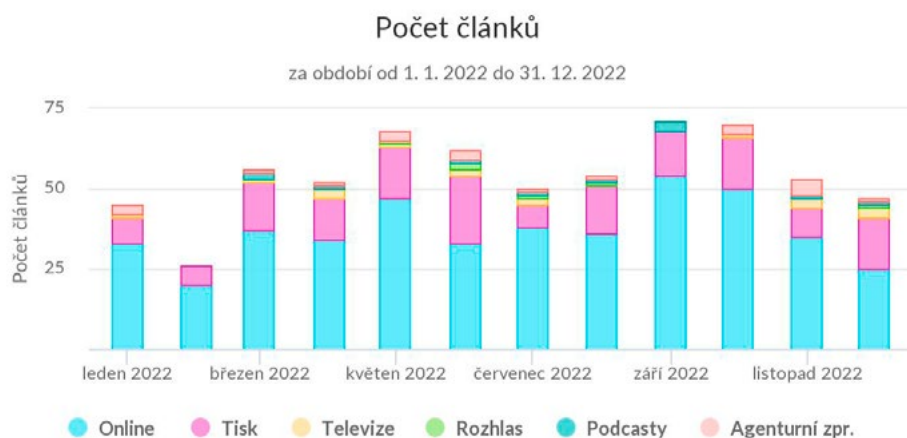
Galerie hlavního města Prahy po dvou letech covidových omezení opět naplno otevřela své dveře. Tento fakt se odrazil také na strategii PR a marketingu: v outdoorových kampaních, tištěných inzercích i online platformách se mohly opět střídat jednotlivé výstavní projekty a jejich doprovodné programy, v časopise *Qartal* byla reflektována přesahující témata k uspořádaným akcím. Jako novinku GHMP ke konci roku 2022 uvedla první díl ze série dokumentárních krátkých filmů s názvem *Spoiler Alert*, kterou pro GHMP připravuje vizuální umělec Vladimír Turner.

Mimo placenou inzerci a sociální sítě byla také v roce 2022 jedním ze stěžejních pilířů komunikace GHMP spolupráce s veřejnoprávními i komerčními médii. GHMP za celý rok uspořádala 7 tiskových konferencí a rozeslala 25 tiskových zpráv.

Tabulka mediálních výstupů

Výstavy	Online	Tisk	Televize	Rozhlas	Agenturní	Celkem
GHMP	89	45	6	2	7	149
Umění pro město	74	29	0	0	5	108
Ve věci umění 2022	46	12	1	1	1	61
Světy Jindřicha Chalupeckého	41	11	1	1	1	55
Heroin Crystal	30	14	3	0	1	48
John Wehrheim: Paradise Lost	30	11	1	1	1	44
Věštění z noční oblohy částečně zakryté mraky	20	6	1	1	1	29
Art Book Fair	28	0	0	0	0	28
Pražská Pallas a Moravská Hellas	17	7	2	0	1	27
Ivan Meštrović. Sochař a Světoobčan	16	6	0	0	0	22
Suška – Kameny / Škoda – Objekty	14	7	0	0	0	21
František Bílek	10	3	1	1	1	16
Bio Troja	10	2	0	1	0	13
Kobka 17 – Invaze / Paralelní výstava	9	2	0	0	0	11
Qartal	4	5	0	0	0	9
Viktor Karlík: Hlasy z podzemí	5	1	2	0	0	8
Pět nejistých situací	4	0	0	0	0	4
Celkem	447	161	18	8	19	653

Tabulka obsahuje orientační hodnoty, které podléhají celoročnímu výběru z médií dle kvalitativních hodnocení, nikoli kvantitativních.

Mediální podpora

GHMP uzavírá dlouhodobá partnerství s mediálními partnery, která následně umožňují výhodné inzertní podmínky v offline i online prostředí, redakční podporu i další možnosti mediální spolupráce.

Hlavními mediálními partnery výstav pro rok 2022 byli A2, Art&Antiques, Artalk, Artikl, ArtMap, Artyčok TV, CityBee, Český rozhlas, Dafilms, Dolce Vita, Economia, FlashArt, Foto, Fotograf, Proti šedi, Radio 1 a Revolver Revue. V rámci komunikace se zahraničními občany žijícími v Praze navázala GHMP nově spolupráci s platformou Prague Morning.

S Artyčok TV intenzivně spolupracujeme na videoreportážích, které vycházejí ke každé výstavě. Cílem spolupráce je upoutat širší veřejnost kvalitně zpracovanými videozáznamy z výstav včetně zajímavých komentářů kurátorů i samotných umělců.

Outdoorová kampaň

Outdoorovou reklamu v nárazových kampaních v průběhu roku částečně podpořil i Magistrát hlavního města Prahy, který galerii poskytl volné plochy městského mobiliáře. Výstavní projekty a aktivity GHMP propagovala na venkovních reklamních plochách po celé Praze a v jižních Čechách.

Rozhlasová kampaň

127 Oddělení komunikace, programů a ediční činnosti
PR a marketing

Podcasty

V roce 2022 pokračovala GHMP ve spolupráci s mediálním domem Economia na podcastu *Na dotek Petra Viziny*. Publicista Petr Vizina si do vysílání zval umělce, kurátory nebo teoretiky v souvislosti s výstavním programem GHMP. Součástí podcastové série tak byli Tomáš Glanc, Karina Kottová, Tomáš Pospiszl, Veronika Bromová, Michal Škoda, Marie Lukáčová, kolektiv Prádelna, ale i osobnosti spojené s galerií prostřednictvím projektu Umění pro město jako Marie Foltýnová a Anna Švarc a další.

Podcasty vydané v roce 2022

Pražské metro už nebude připomínat tržnici

Jak se Jindřich Chalupecký nadchl pro ruský underground

Co by tomu řekl Chalupecký? Nevíme. Naštěstí

Umění „devadesátek“ inspirovala záplava pornografie. A jinakost

Podcast Petra Viziny s Michalem Škodou

Kdyby žil, zase bychom se o Bílka hádali

Na ulici žije víc žen než mužů. A nejsou to alkoholici nebo fetišci

Ženy dnes vyhrávají válku s muži sarkasmem a ironií

Na pražský tyjatr a moravské urozené divočky nebyl Rodin připraven

Od hippies se můžete nakazit. Pocitem svobody

Kolektiv Prádelna v podcastu *Na dotek Petra Viziny*

Spoiler Alert

V druhé polovině roku 2022 navázala GHMP spolupráci s vizuálním umělcem a filmařem Vladimírem Turnerem v rámci série dokumentárních snímků s názvem *Spoiler Alert*. Jednotlivá videa vycházejí z výstavních projektů GHMP a fungují nejen jako marketingový nástroj (krátké spoty GHMP sdílí na sociálních sítích a využívá je jako inzerci v kinech), ale především mají edukační potenciál a snaží se obsahově doplnit jednotlivé výstavy a nabídnout návštěvníkům zajímavý přesah. V roce 2022 byl odvysílán první díl k výstavě *Paradise Lost* a začalo se pracovat na druhém díle, který rozvíjí výstavu *Ivan Meštrović (1883–1962). Sochař a světoobčan*.

Kampaň na sociálních sítích

GHMP intenzivně komunikuje také prostřednictvím sociálních sítí, které hrají v rámci moderní komunikace jednu ze zásadních rolí. V průběhu roku GHMP publikovala denně na Facebooku, několikrát do týdne na Instagramu i Twitteru. Zatímco Facebook GHMP považuje za edukační a informační nástroj, na kterém se snaží komunikovat spíše novinky v galerii (nové výstavy, doprovodné programy, uzávěrky a další praktické informace, rozšířené popisky k dílům a výstavám a další), Instagram nám slouží spíše jako prezentační platforma pro jednotlivé výstavní projekty a galerií pořádané akce, včetně sdílení upomínek na ně a aktuálních fotografií z nich.

Za účelem efektivnější propagace galerie využívá placenou reklamu.

Počet lidí sledujících facebookový profil galerie za rok 2022 narostl o 550, v případě Instagramu o 1 290. Celkově Facebook GHMP navštívilo 558 257 lidí, Instagram 254 580 lidí. Zdaleka nejúspěšnějšími formáty se ukázala být krátká videa a fotografie, následované odkazy na články v médiích a další. Velký úspěch mají „komunitní“ sdělení, jako například informace o možnosti sběru jablek v zahradách Zámku Troja, návrat Havlovy lavičky nebo sdílení fotografií a výtvorů z workshopů pořádaných Edukačním oddělením GHMP.

Nejúspěšnější příspěvky na Facebooku: Art Book Fair open call (organický, neplacený dosah 75 100 uživatelů), GHMP Art Book Fair (31 200), fotografie z expedice do trojských zahrádkářských kolonií (26 200), anglický newsletter GHMP (23 100), Divoká devadesátá: party v GHMP (20 800), Qartal 06: téma Q (20 900), Podcast Petra Viziny s kolektivem Prádelna (17 400), Kulturní kvašení (17 100), vernisáž Heroin Crystal (14 900), vstup na výstavu Světy Jindřicha Chalupického za 1 Kč (13 200), ledvinky k výstavě Heroin Crystal (12 000), vernisáž Věštění z noční oblohy (11 400), vernisáž John Wehrheim: *Paradise Lost* (11 200), Martin Valenta o hnutí hippies (10 000), podcast Petra Viziny s Marií Lukáčovou (9 200), vycházka s lampářem (dosah 9 000).

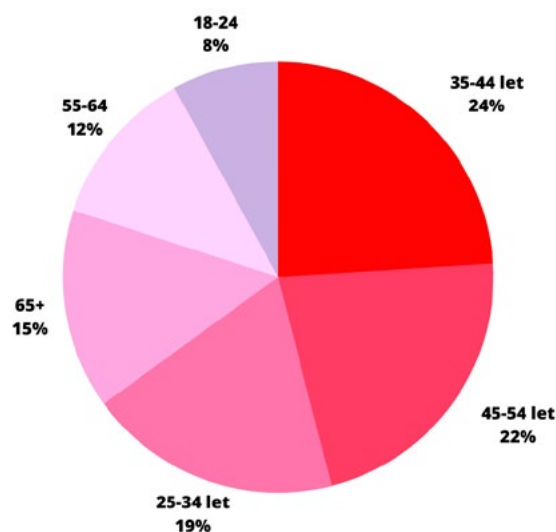
Na svém Youtube kanálu GHMP sdílela 15 nových videí, částečně z produkce Artyčok TV a částečně z produkce vlastní. V rámci prezentace grafiky galerie pokračuje ve sdílení grafických návrhů k výstavám a jiným akcím z tvorby Anymade Studio na platformě Tumblr.

Web ghmp.cz

Během roku 2022 vyhledalo web GHMP 86 320 návštěvníků v 131 905 relacích. Většina návštěv pocházela z organického vyhledávání (64 %), poté následovala návštěva na základě přímého odkazu (23 %) a návštěva ze sociálních sítí (6 %). Nejpočetnější skupinu tvořili návštěvníci stránek v České republice (téměř 85 %), v Německu (2,3 %), na Slovensku (2,2 %) a v USA (1,4 %). Celkově si stránky

prohlédli zájemci v 117 zemích světa. Nejvíce návštěv uskutečnily osoby z věkové kategorie 35–44 let, hned po nich 45–54 a 25–34.

Nejvyhledávanější stránky výstavních projektů (detaily výstav, otevírací doby, doprovodné programy a další) se týkaly výstav *Heroin Crystal* a *Paradise Lost*. Vysokou návštěvnost také zaznamenaly stránky Zámek Troja, Dům U Kamenného zvonu a Bílkova vila.

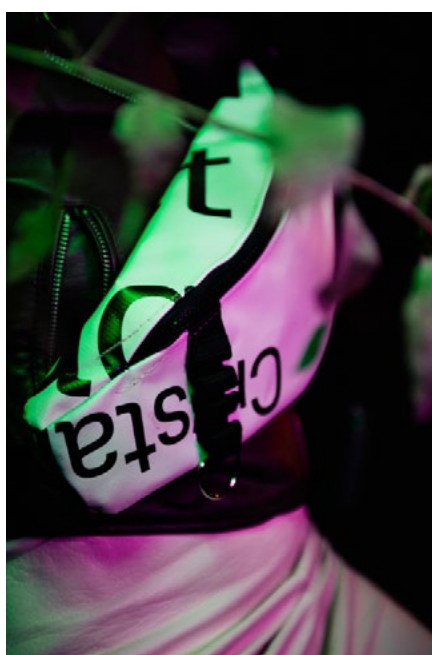

Merch

Propagační materiály k výstavám (letáky, CLV plakáty, pozvánky na výstavy) GHMP u několika výstav doplnila o prodejné upomínkové předměty. K výstavě *Heroin Crystal* tak kromě pohledů a plakátů vznikla originální řada upcyklovaných ledvinek ze starých bannerů, které vytvořila značka Mars Industries. První řada ledvinek byla natolik úspěšná, že jsme v listopadu nechali vyrobit další.

K výstavě *Bienále Ve věci umění* odkoupila GHMP 100 ks triček od kolektivu Prádelna. Trička se nyní prodávají v knihkupectvích GHMP a výtěžek z prodeje směřuje ke kolektivu Prádelna, který za něj plánuje nakoupit vybavení pojízdné prádelny a prát oblečení lidem bez domova.

K výstavě *John Wehrheim: Paradise Lost* byly vyrobeny tři motivy plakátů s fotografiemi z výstavy.

Ledvinky k výstavě *Heroin Crystal*, foto Jonáš Verešpej a Kateřina Fialová

Oddělení komunikace, programů a ediční činnosti Galerie hlavního města Prahy už druhým rokem vydává vlastní čtvrtletník s názvem *Qartal*, který si za rok 2022 získal stabilní základnu odběratelů. Přesto se z důvodu finanční krize a mj. rostoucích cen papíru musel náklad ustálit na 2 000 ks.

Do magazínu *Qartal* přispívají přední teoretici, publicisté, umělci a další odborníci z uměleckého prostředí. K pravidelným rubrikám jako je *Téma Q*, *Raději knihu*, komentář Petra Fischera a text inspirovaný dílem ze sbírky GHMP od Petra Borkovce se nově přidala také rubrika Petra Babáka. V roce 2022 do *Qartalu* přispěli: Petr Babák, Sandra Baborovská, Zbyněk Baladrán, Barbora Baronová, Jan Bělíček, Petr Borkovec, Tereza Butková, Máša Černá Pivovarová, Richard Drury, Petr Fischer, Klára Fleyberková, Jan M. Heller, Jitka Hlaváčková, Ondřej Hojda, Tomáš Hrůza, Ondřej Chrobák, Libuše Jarcovjaková, Magdalena Juříková, Pavel Klusák, Jana Klusáková, Matěj Kratochvíl, Dominik Lang, Pavla Melková, Helena Musilová, Zuzana Pištěková, Marek Pokorný, Tomáš Pospiszyl, Marek Prokůpek, Andrea Průchová Hrůzová, Jiří Ptáček, Jiří Sulženko, Anna Štičková, Dagmar Šubrtová, Karel Veselý, Kateřina Videnová, Petr Vizina, Miloš Vojtěchovský a Ondřej Vojtěchovský.

Qartal je v plném rozsahu publikován i v online podobě na webu GHMP: <https://www.ghmp.cz/qartals/>. Galerie prostřednictvím online obsahu časopisu komunikuje výstavy, projekty a témata umělecké scény na sociálních sítích.

Magazín je pro návštěvníky galerie zdarma k dispozici na pokladnách všech sedmi budov GHMP, ve vybraných institucích, knihkupectvích a kavárnách (časopis je k dostání na umělecky zaměřených školách jako UMPRUM, AVU, FAMU a další, v Klementinu, Artotéce na Chodově, v Art Map, KAVKA, Xao, Radiocafé, Studiu Hrdinů...). Držitelé Member Plus karty, vybraní VIP klienti a přispěvatelé do *Qartalu* galerie dostávají časopis do svých schránek i v čase běžného provozu galerie.

V roce 2022 vyšla pod vedením šéfredaktora Pavla Klusáka 4 čísla

Qartal 5 – s dvojobálkou z výstavy *Světy Jindřicha Chalupického*, hlavními tématy bylo mimo výstavy Jindřicha Chalupického také ohlédnutí za výstavou Fridy Kahlo nebo *No Art Today?*. V tématu Q se pět umělců a akademiků zabývalo otázkou udržitelnosti v galerii.

Qartal 6 – s obálkou z výstavy *Heroin Crystal*, hlavními tématy čísla byla výstava *Heroin Crystal* a devadesátá léta, Bio Troja, výstava *Věštění z noční oblohy částečně zakryté mraky* a ohlédnutí za výstavou *Světy Jindřicha Chalupického*. Téma Q bylo věnováno problému hranice ve vztahu soukromých sběratelů a veřejných institucí.

Qartal 7 – s obálkou z výstavy *Bienále Ve věci umění* a hlavními tématy z výstav *Věštění z noční oblohy částečně zakryté mraky*, *Škoda – Objekty / Suška – Kameny*, novým podcastem projektu *Umění pro město*, ale také výstavou ukrajinských umělců v Kobce 17, Art Book Fairem nebo *festivalem m3 / Umění v prostoru*.

Qartal 8 – s obálkou z výstavy *Ivan Meštrović (1883–1962). Sochař a světoobčan* a hlavními tématy, které přinesly výstavy *Pražská Pallas a Moravská Hellas*, *Paradise Lost*, benátské *Biennale* nebo festival *Parallels*.

Qartal 5, foto Jonáš Verešpej

Qartal 6, foto Jonáš Verešpej

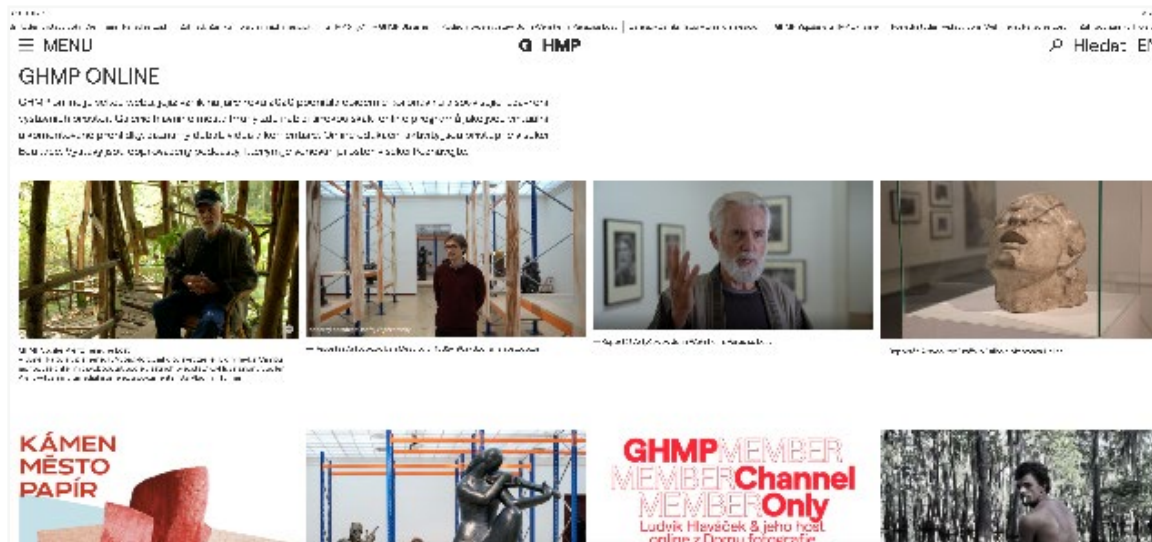
Qartal 7, foto Lukáš Hlavín

Qartal 8, foto Hana Špačková

Doprovodné programy 2022

Rok 2022 byl po dvou letech prvním, kdy pořádání doprovodných programů nebylo z převážné části omezeno protipandemickými opatřeními. Pozornost návštěvníků se znovu mohla obrátit k programům, které měli možnost zažít osobně, nejen online skrze obrazovky svých počítačů a mobilů. I přes tuto skutečnost GHMP využila navázaných spoluprací a nadále produkovala online obsah, jako jsou partnerské reportáže z výstav, záznamy debat, streamovaný pořad Member Channel a podcasty ve spolupráci s Aktualně.cz. Nadále také pokračujeme ve spolupráci se streamovací platformou DAFilms, se kterou vybíráme výstavy, ke kterým mohou vzniknout kurátorované filmové playlisty. S návratem primární pozornosti k programům, které se mohou konat v galerii živě, se tvorba online obsahu stala převážně produktem externí spolupráce.

Web GHMP, sekce GHMP online

Newsletter / News GHMP

Nepostradatelným nástrojem online komunikace je pro GHMP její newsletter, který se v roce 2022 zaměřil převážně na propagaci výstav, doprovodných programů, online obsahu a publikační činnosti galerie. Pravidelný newsletter, který GHMP rozesílá každý týden v pátek nebo sobotu, odchází zhruba na 3 000 emailových adres. V roce 2022 byla také zahájena rozesílka anglického newsletteru, který vychází rovněž pravidelně, avšak v menší frekvenci.

Online	počet	poslechů / shlédnutí
Podcasty Aktualně.cz	10	12 855
Reportáže Artyčok.tv	9	2 567
Záznamy diskuzí a přednášek	5	844
Vlastní produkce		
Spoiler Alert	1	508
Celkem	25	16 774

GHMP online je sekce webu, jejíž vznik na jaře roku 2020 podnítila epidemie koronaviru a související uzavření výstavních prostor. Galerie hlavního města Prahy zde dosud pravidelně nabízí širokou škálu aktuálních online programů, jako jsou virtuální a komentované prohlídky, záznamy debat, videa a komentáře.

Doprovodné programy „na živo“

GHMP dělí doprovodné programy na programy pořádané Oddělením komunikace, programů a ediční činnosti a programy zajišťované Edukačním oddělením. Doprovodné programy Oddělení komunikace rozvíjejí výstavní projekty ve spolupráci s tvůrci výstav, tak, aby programy nabízely hlubší porozumění, ať již skrze akce, která se k tématům výstav přímo vážou, nebo volněji rozvíjejí problematiku příbuznou. Program doprovázející výstavu je mimo jiné tvořen s cílem zasadit tvorbu umělců do historických kontextů, ale také rozvíjet chápání umělecké tvorby v kontextu současných společenských i uměnovědných otázek. K programům je přistupováno jako k aktivitám, které pomáhají zprostředkovat porozumění výstavním projektům a zároveň slouží k proniknutí do cílových skupin, které v současnosti galerii ještě nenavštěvují na pravidelné bázi.

Performance Kateřiny Olivové v rámci dernisáže výstavy *Světy Jindřicha Chalupického*,
foto Lukáš Hlavín

Základem doprovodných programů jsou komentované prohlídky výstav, kterými zpravidla provádí kurátoři a vystavující umělci. Jako zajímavý způsob, jak výstavy rozšířit o nový pohled, se ukázalo pořádání komentovaných prohlídek s teoretiky, kteří se na výstavě přímo nepodíleli. V tomto duchu pozvala GHMP Pavlínu Morganovou, Gabrielu Kotíkovou nebo Ludvíka Hlaváčka do výstavy *Heroin Crystal*. Každý z těchto teoretiků nahlédl výstavu ze své badatelské a profesionální zkušenosti. Podobně se v roce 2022 přistupovalo k formátům, jako jsou přednášky a diskuze. K výstavě *Světy Jindřicha Chalupického* vznikla série tematických diskuzí, které se věnovaly politickým postojům Jindřicha Chalupického a jeho kurátorské praxi. Pozvání na diskuze přijali Petra Hlaváčková, Marie Lukáčová, Martina Pachmanová, Karel Císař, Jiří Kovanda, Terezie Nekvindová a další. Diskuze vedli a moderovali kurátoři výstavy Tomáš Pospiszyl, Tereza Jindrová a Karina Kottová.

Komentovaná prohlídka výstavy *Ve věci umění 2022*

Jiné příležitosti nabízely výstavy *Heroin Crystal* a *Paradise Lost*. Oba tyto projekty fungovaly jako myšlenkový střed, kolem kterého vznikla řada možností, jak proniknout do oblastí, jako jsou například investigativní žurnalistika (Jaroslav Spurný), možnosti užívání psychedelik v psychiatrické praxi (Filip Tylš), historie subkultury Hippies (Martin Valenta) a další. K oběma těmto výstavám byl uspořádán audiovizuální večer hudebního publicisty Pavla Klusáka. V prvním pořadu s názvem *CS klip 90. let: Dělá dobře mně i tobě* se Pavel Klusák věnoval hudebním klipům z 90. let. Druhý program se zaměřil na hudbu sekt, kultů a tajných společností. Oba tyto pořady také Pavel Klusák reflektoval ve čtvrtletníku *Qartal*. Významný hudební program také proběhl v rámci zahájení výstavy *Suška – Kameny / Škoda – Objekty* v Zámku Troja. Během vernisáže proběhl koncert uskupení Collegium 1704 & Collegium Vocale 1704 pod vedením dirigenta Václava Lukse.

Koncert Collegia 1704 & Collegia Vocale 1704 v Zámku Troja

Z méně tradičních programů je možné jmenovat dopolední čtení z prací Jindřicha Chalupického, které bylo pojato jako veřejná snídaneň, při které se ve čtení textů střídalo obecnstvo. V polovině června 2022 se konal první galerijní pub kvíz *Co si pamatujete z devadesátek*. Deset týmů po čtyřech členech se utkalo o kartičky Member Plus ve vědomostním kvízu, který volně doprovázel výstavu *Heroin Crystal*. Po soutěžní části večera následoval hudební program s DJ ktva.

Galerijní pub kvíz *Co si pamatujete z devadesátek*

V rámci prvního týdne výstavy *John Wehrheim: Paradise Lost* jsme využili přítomnosti autora a uspořádali promítání jím produkováného filmu, po němž následovala moderovaná diskuze s Johnem Wehrheimem a jedním z kurátorů, Adamem Ligasem. Promítání se konalo v malém kinosále v Městské knihovně.

Křest publikace Tomáše Rullera ve výstavě *No Art Today?*

Akce	počet	návštěvníci
Komentované prohlídky	25	387
Přednášky/diskuse	15	333
Filmové projekce	1	73
Koncerty	2	158
Program v rámci Bio Troja	5	248
Art Book Fair 2022	1	1 500
Spolupráce s Tancem Praha	1	30
GHMP galerijní kvíz	1	55
Křest publikace Tomáše Rullera	1	55
Benefiční jóga	1	11
Brunch ve výstavě a čtení	1	27
Konference	1	50
Bílek 150	1	250
Celkem	56	3 177

Spolupráce, které GHMP rozvíjela v roce 2022, probíhaly v různých podobách a režimech. Platformě Artalk GHMP poskytla zdarma prostor pro diskuzi, která se volně vázala k bienále *Ve věci umění 2022*. Ve stejném duchu fungovala spolupráce s Cenou Věry Jirousové a platformou Fresh Eye, která v GHMP uspořádala přednášku *Jörg Heiser: Krize? Jaká krize? Nejistá budoucnost umělecké kritiky*. V září proběhlo diskuzní setkání s názvem *Nová síť. Umělecká scéna 90. let*, které vzniklo ze spolupráce institucí GHMP, Kunstahle Praha a Centra a Nadace pro současné umění Praha. Tato diskuze, pořádaná na půdě Centra pro současné umění Praha, volně doprovázela výstavy v prvních dvou jmenovaných institucích, které se vztahovaly k období 90. let na české umělecké scéně. Benefiční akce na podporu sbírky organizace Člověk v tísni s cílem pomoci lidem strádajícím kvůli válečnému konfliktu na Ukrajině proběhla ve spolupráci s instruktorkou jógy Klárou Janíčkovou v Domě U Kamenného zvonu. Na několikaletou spolupráci s organizací Tanec Praha jsme navázali uvedením workshopu *Jeden den v životě hmyzu* v zahradě Zámku Troja.

Bílek 150

Výročí Františka Bílka, který se narodil 6. listopadu 1872, tedy před 150 lety, oslavila GHMP v den autorova výročí. Na tento den byl připraven program, který začal ve 12 hodin výtvarnou dílnou edukačního oddělení GHMP. V 15 hodin následovala komentovaná prohlídka dlouhodobé výstavy *František Bílek a Otokar Březina* s jejími kurátory Hanou Larvovou a Pavlem Myslínem. V 16 hodin provedl vilou spolukurátor současné stálé expozice Martin Krumholz.

K letošnímu výročí narození Františka Bílka vznikl v koprodukcí s Českou Televizí film s názvem *V hlavě Františka Bílka* dokumentaristky Hedviky Hlaváčkové. Televizní premiéra proběhla 2. 11. 2022 na ČT Art. Film je součástí expozice ve vile Františka Bílka v Praze.

Grafika k výročí narození Františka Bílka

Bio Troja

Bio Troja je kontinuální projekt GHMP, který postupně s jednotlivými partnery a spolupracovníky vytváří platformu pro širokou škálu programů a diskuzi témat spojených s environmentálním uměním, ekologií a klimatickou změnou. Vychází za hranice území Zámku Troja a hlavně za hranice standardního pojetí funkce galerie. Projekt od začátku soustavně hledal možnost využití lokace a jejího zapojení do okolních společenských procesů.

Za velký úspěch pokládáme spolupráci s IPR na projektu Revitalizace trojské kotliny, díky níž jsme dosáhli vyčištění a vyparkování předprostoru jižní brány Zámku Troja. V nově vzniklém prostoru byla umístěna panelová výstava *Dotkni se řeky*.

Z nejúspěšnějších programů je možné jmenovat dvě výpravy do trojské divočiny pod názvem *Urban Walk: Expedice do trojské divočiny a Trojské války č. 2*. V rámci doprovodného programu ke knižnímu veletrhu Art Book Fair se Bio Troja účastnila diskuze a ve spolupráci s Metrofarm uspořádala moštování a ochutnávku fermentovaných přírodních nápojů. V září proběhla site-specific performance Antonína Brindy inspirovaná Císařským ostrovem. Šlo o součást autorova dlouhodobého uměleckého výzkumu zaměřeného na artikulaci veřejného prostoru (především městských periferií a dopravní infrastruktury měst) formou performativní akce.

Moštování v rámci Art Book Fairu 2022

Vstup jižní branou do zahrad Zámku Troja po úpravě parkoviště ZOO Praha

Ediční činnost

Galerie hlavního města Prahy v rámci své ediční činnosti vydává katalogy ke svým výstavám, monografie významných umělců a prostřednictvím publikací prezentuje své jednotlivé výstavní prostory v architektonicky zajímavých budovách. Nově galerie začala v tištěné podobě vydávat ediční plán.

SUŠKA – KAMENY / ŠKODA – OBJEKTY

Texty: Magdalena Juříková, Michal Škoda, Čestmír Suška

Grafické řešení: Studio Anymade

VĚŠTĚNÍ Z NOČNÍ OBLOHY ČÁSTEČNĚ ZAKRYTÉ MRAKY. ROLE FOTOGRAFIE V POSTMEDIÁLNÍ DOBĚ

Texty: Palo Fabuš, Jitka Hlaváčková, Andrea Průchová Hrůzová, Hana Janečková, Václav Janoščík, František Kalivoda, Jen Kratochvil, Vojtěch Márc, Lucia Gregorová Stach, Barbora Trnková, Pavel Vančát, Filip Vančo

Grafické řešení: Martin Odehnal

Katalog *Věštění z noční oblohy částečně zakryté mraky*, foto Jonáš Verešpej

HEROIN CRYSTAL. GENERACE DEVADESÁTÝCH LET V GHMP

Texty: Olga Malá, Michal Koleček, Jakub Král, Terezie Nekvindová, Miroslav Petříček

Grafické řešení: Studio Anymade

Katalog *Heroin Crystal. Generace devadesátých let v GHMP*, foto Karla Hlaváčková

IVAN MEŠTROVIĆ (1883–1962). SOCHAŘ A SVĚTOOBČAN

Texty: Sandra Baborovská, Aude Chevalier, Irena Kraševac, Hana Larvová, Marijan Lipovac, Alena Pomajzlová, Dalibor Prančević, Ondřej Vojtěchovský, Barbara Vujanović, Petr Wittlich
Grafické řešení: Robert V. Novák

Katalog *Ivan Meštrović (1883–1962). Sochař a světoobčan*, foto Karla Hlaváčková

Distribuční činnost

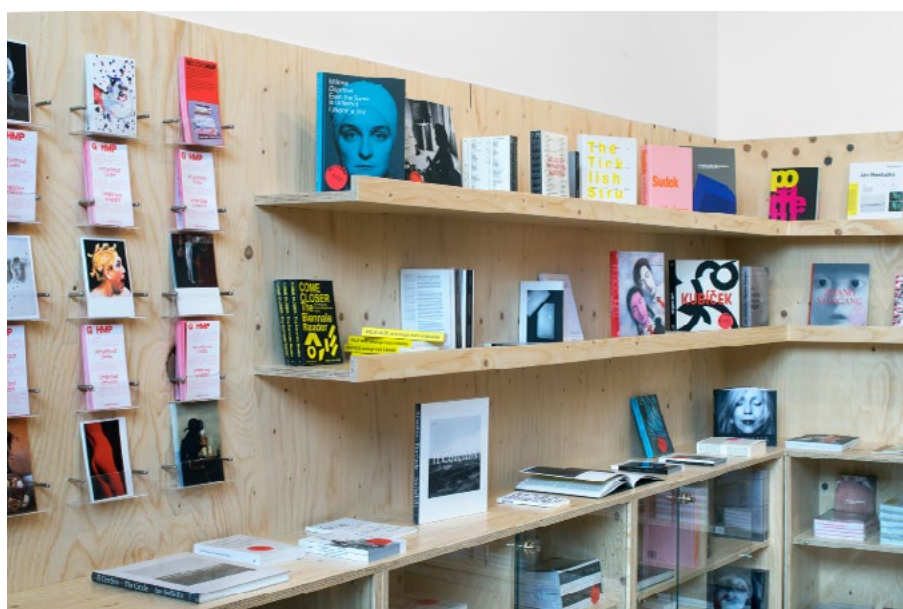
Galerie hlavního města Prahy v letošním roce pokračuje ve spolupráci s distribuční společností Kosmas jakožto výhradním distributorem pro všechny publikace vydané od roku 2020. Takto je zajištěn mnohem širší prostor pro oslovení nových čtenářů. V distribuci starších titulů galerie pokračuje prostřednictvím prodeje ve svých objektech, komisního prodeje ve spřátelených knihkupectvích a u vybraných titulů rovněž v distribuční síti společnosti Kosmas. Dalším distribučním nástrojem GHMP je e-shop, který galerie spustila v loňském roce a kde si zájemci mohou pořizovat naše tituly po celý rok, tedy i tehdy, když jsou naše knihkupectví uzavřena.

Artotéka

Galerie hlavního města Prahy i nadále pokračuje ve spravování webového portálu Artotéka. Ten je prostorem pro představení všech publikací a tiskovin, které galerie v rámci své činnosti vydala vlastními silami nebo v kooperaci s jinými organizacemi.

Knihkupectví GHMP

Stále pracujeme na rozšiřování nabídky publikací v našich knihkupectvích v Domě U Kamenného zvonu, v Domě fotografie a v Městské knihovně. Nově byly uzavřeny komisionářské smlouvy s Univerzitou Palackého, Společností Jindřicha Chalupického, Galeríí Jaroslava Fragnera a s Display – Sdružením pro výzkum a kolektivní praxi. Rovněž se i nadále snažíme o odpovídající prezentaci publikací vydaných Galeríí hlavního města Prahy. Prodej vybraných publikací a zboží probíhá i na pokladnách ostatních objektů GHMP, tedy v Bílkově vile, v Domě Františka Bílka v Chýnově a na Zámku Troja.

Knihkupectví v Městské knihovně, 2. patro, foto Tomáš Souček

E-shop GHMP

E-shop Galerie hlavního města Prahy funguje od prosince 2020, je alternativou ke kamenným knihkupectvím v Praze a má za cíl zpřístupnit publikace z produkce Galerie hlavního města Prahy i mimopražským zájemcům. Za rok 2022 galerie vyřídila 88 objednávek. Přes e-shop galerie bylo prodáno celkem 108 kusů publikací a jiného zboží (merchandise GHMP, dárkové vstupenky, členské karty a vouchery programu Member).

Publikace GHMP, foto archiv GHMP

Veletrhy

I v minulém roce GHMP zvolila jako jeden z nástrojů propagace své ediční činnosti účast na knižních veletrzích. Stejně jako v předešlých letech se Galerie hlavního města Prahy zúčastnila jarního a zimního knižního jarmarku Knihex. V rámci zimního ročníku jsme ve spolupráci s Ondřejem Vojtěchovským, jedním z editorů, připravili prezentaci publikace *Ivan Meštrović (1883–1962). Sochař a světoobčan*.

Art Book Fair

V roce 2022 Galerie hlavního města Prahy uspořádala již druhý ročník knižního veletrhu zaměřeného na uměleckou a uměnovědnou literaturu s názvem Art Book Fair.

Veletrh v průběhu dvou dnů nabídl platformu pro šest desítek vystavovatelů – galerie, umělecké školy, internetové portály, časopisy, nakladatelství, sběratele a především čtenáře. Mezi vystavovateli byli nově i zahraniční nakladatelé zabývající se uměleckou literaturou a tvůrci autorských knih a fanzinů.

Galerie hlavního města Prahy ve spolupráci s ArtMap v letošním roce umožnila účast na Art Book Fair nejen nakladatelům a institucím, ale, jak bylo zmíněno, i jednotlivým tvůrcům a skupinám, kteří se věnují tvorbě autorských knih a fanzinů. Pro tuto možnost vyhlásila Open Call, na který se mohl přihlásit kdokoli se svou autorskou tvorbou.

GHMP Art Book Fair 2022, foto Lukáš Hlavín

Součástí jedinečné oslavy literatury o umění byl pestrý doprovodný program jak pro dospělé, tak i pro děti. Dvoudenní akce byla připravena jako místo setkání vydavatelů, umělců i čtenářů k diskusi a výměně myšlenek o umělecké tvorbě, jejím publikování a dalších souvisejících tématech. Po celý víkend probíhala autorská čtení, prezentace publikací, přednášky a debaty, a to jak v režii GHMP, tak i participantů veletrhu.

V letošním roce Galerie hlavního města Prahy spolupracovala v rámci příprav doprovodného programu s Asociací malých nakladatelů a knihkupců a s platformou Artmap. Společně připravila debaty týkající se specifík oboru umělecké literatury, jako je cenotvorba knih, financování či distribuce do zahraničí.

Po celou dobu veletrhu souběžně probíhal bohatý program v Eko-ateliéru, který pro návštěvníky připravilo edukační oddělení Galerie hlavního města Prahy ve spolupráci s oslovenými institucemi, jež se účastnily veletrhu jako vystavovatelé. Jednalo se o workshopy nejen pro děti, ale i pro dospělé.

Galerie hlavního města Prahy ve spolupráci s historiky umění Sylvou Dobalovou a Martinem Mádlem rovněž v rámci veletrhu uspořádala komentované prohlídky Zámku Troja a jeho zahrady.

Za oba dny do prostor Zámku Troja dorazilo bezmála 1 500 návštěvníků. Vznikl významný svátek umělecké literatury, který si vydobyl místo mezi knižními veletrhy.

GHMP Art Book Fair 2022, foto Lukáš Hlavín

Program GHMP Member a GHMP Patron

V roce 2022 navázaly programy Member a Patron na své fungování, které bylo ve všech směrech modernizováno o rok dříve. Tento rok byl tedy obdobím, kdy jsme po pandemii mohli konečně lépe pracovat s kvalitativní návštěvností a zpětnou vazbou k tomuto programu, ač je ve společnosti stále znatelná nejistota, která vede k vyčkávání ohledně jakýchkoliv finančních závazků v podobě předplatitelských karet.

V roce 2022 byla také spuštěna nová podoba webových stránek obou programů, aby porovnávání benefitů a celková orientace na stránce byly pro návštěvníky co nejsrozumitelnější.

GHMP Member

Cílem programu je prohloubit vztah se stálým návštěvníkem prostřednictvím aktivně tvořeného programu a poskytování atraktivních benefitů.

The screenshot displays the GHMP website with a red header and navigation bar. The main content area is divided into two columns. The left column, titled 'Benefit Member', lists benefits for the Member program, including unlimited gallery access, a 20% discount on guided tours, access to the Member Channel, email newsletters, a 20% discount on catalogues, and a partnership program. The right column, titled 'Benefit Member Plus', lists benefits for the Member Plus program, including unlimited gallery access, a 1 Kč discount on guided tours, access to the Member Channel, email newsletters, a 20% discount on catalogues, a partnership program, and a 'Plus' section with additional benefits like a quarterly newsletter, special exhibitions, and a 10% discount on gallery programs. The word 'MEMBER' is displayed in large, stylized letters at the bottom of the left column, and 'PLUS' is displayed in large, stylized letters at the bottom of the right column.

Nová webová stránka programu Member

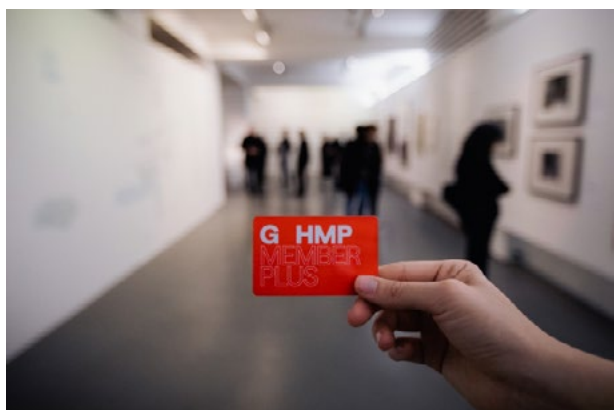
Hlavním benefitem této úrovně karty je neomezený vstup do všech výstavních prostor Galerie hlavního města Prahy, ale také je možné čerpat výrazné slevy na galerijní publikace, využít výhod od partnerů programu (jejichž seznam je aktuálně rozvíjen), ale v neposlední řadě vzít s sebou za výhodnější vstupné i doprovod. Držitel karty Member se s námi může účastnit vernisáží výstav nebo sledovat vysílání pořadu Member Channel.

GHMP Member Plus

Představuje vyšší stupeň oproti předchozí variantě, který je určen pro opravdové nadšence, ale zároveň svými benefity vychází vstříc rodinám či skupinám přátel. Na neomezený vstup na výstavy navazují benefity týkající se dalších akcí galerie (doprovodné a edukační programy), ale zároveň obsahující speciální akce právě pro držitele této karty, díky kterým mohou galerii a s ní spolupracující umělce poznat blíže. Držitelům karty Member Plus je také pravidelně zasílána tištěná verze magazínu *Qartal*.

Member Plus akce

V roce 2022 se držitelé karty Member Plus mohli účastnit nejen četných previews našich výstav (tedy exkluzivních setkání s autory výstav hodinu před oficiálním zahájením pro veřejnost), ale také například exkurze do privátní sbírky Oldřicha Šlemra, R2G Art Foundation.

Fotografie ze speciálních Member Plus akcí

Member Channel

Member Channel je program, který skrze neformální rozhovory na stanovené téma zve diváky a posluchače z řad GHMP Member a Member Plus i Patron k příjemnému online posezení s vybranými hosty nad skleničkou či hrnečkem. Série nabízí od září do června každé druhé úterý v měsíci nakouknutí pod pokličku uměleckého světa, a to ze všech úhlů pohledu. Za tímto účelem si do našeho programu zveme hosty z řad tvůrců, soukromých i veřejných galeristů, ale také kurátorů a teoretiků, kteří mají volnou ruku ve výběru svých protějšků k rozhovoru.

V první polovině roku jsme pokračovali v tématu „akvizice“ a mezi hlavními hosty, tedy moderátory daných večerů, přivítali Aleksandru Vajd, Katchu Kastner, Konstantinu Hlaváčkovou, Čestmíra Vančuru, Jiřího Kovandu a Marii Foltýnovou. Další akademický rok s přesahem do roku 2023 otevřelo téma „socha“ pod vedením následujících hostů/moderátorů: Magdalena Juříková, Jiří Švestka, Stanislav Kolíbal a Ludvík Hlaváček.

Screenshoty z vysílání vybraných dílů pořadu Member Channel

Program GHMP Patron

Program GHMP Patron si také klade za cíl prohloubení vztahu s pravidelným návštěvníkem, ale tento vztah je již specifický tím, že participací v programu GHMP Patron se návštěvník stává zároveň dárcem. Jedná se tedy zároveň o způsob zajištění určitého externího zdroje financí, které budou využity k dofinancování projektů galerie nad rámec přiděleného rozpočtu. Účast v programu GHMP Patron je možná od částky 10 000 Kč / rok a je stvrzena Smlouvou o poskytnutí daru a spolupráci s GHMP.

V roce 2022 GHMP získala dva nové patrony.

Limitované edice

Galerie hlavního města Prahy dala v roce 2022 do prodeje následující limitované edice, které jsou k zakoupení v knihkupectví GHMP. Návštěvníci si po předložení platné vstupenky do galerie mohou díla z těchto limitovaných edic koupit se slevou 10 %. Pro držitele karet GHMP Member a Member Plus je aplikována sleva 20 %, pro Patrony 30 %.

Odpověď pravdy

Autor: František Bílek

Cena: 2 500 Kč

Rok vzniku: 2020

Technika: dřevoryt

Náklad: 13 ks

Ve životě

Autor: František Bílek

Cena: 1 500 Kč

Rok vzniku: 2020

Technika: dřevoryt

Náklad: 30 ks

Jest zaujat krásou vycházejícího slunce

Autor: František Bílek

Cena: 1 500 Kč

Rok vzniku: 2020

Technika: dřevoryt

Náklad: 30 ks

Druh karty	Počet vydaných / dobitých karet
GHMP Member	268
GHMP Member Plus	72
Celkem	340

Ve životě, František Bílek, limitovaná edice GHMP

Program stáží v rámci Oddělení komunikace, programů a ediční činnosti

Stážisté jsou pečlivě vybíráni z řad studentů Katedry arts managementu Vysoké školy ekonomické v Praze. Stážisté pracují v rámci oddělení projektově, tedy si vždy po diskuzi s vedoucím stáže určí konkrétní projekt a jeho cíl, který musí být k úspěšnému absolvování stáže naplněn. Následně pracují pod supervizí odpovědného kolegy z Oddělení komunikace, programů a ediční činnosti a mají možnost své kroky kdykoliv konzultovat. Zaměření stáže je doporučeno kombinovat s tématy závěrečných prací v oboru. Po úspěšném absolvování stáže získává student doporučující dopis k uplatnění v dalších profesních krocích. Cílem projektu je nabídnout studentům možnost užití svých znalostí v praxi a konfrontace školního systému s reálným prostředím v rámci galerijní struktury v Praze.

V průběhu roku 2022 byla realizována stáž, která započala již v roce 2021. Stážistka Lucie Kropáčová měla za cíl přípravu konceptu a realizaci konference věnované rozšíření digitálních technologií v rámci prezentace výtvarného umění v době uzavření galerií a muzeí za pandemie. Výstupu stáže jsme se pro velký ohlas rozhodli věnovat samotnou kapitolu.

Konference Galerie vizuálního umění a nové technologie – Pandemie jako příležitost k invenci

Konference iniciovaná a pořádaná Galeríí hlavního města Prahy ve spolupráci s Katedrou arts managementu VŠE v Praze reagovala na situaci, kdy vypuknutí pandemie Covid-19 přinutilo muzea a galerie zcela přehodnotit, jakým způsobem naplňovat své poslání a udržet si kontakt se svými návštěvníky. Muzea a galerie po celém světě musela přes noc zavřít své brány a přerušit tak přístup ke svým fyzickým sbírkám a galerijním prostorům. Prakticky jediným prostředkem, jak mohla zůstat „otevřena“, bylo obrátit se k digitalizaci. Tato náhlá změna přiměla muzea a galerie přehodnotit své strategie, řešit důležité otázky a hledat cesty vpřed, které spoléhají spíše na virtuální než na fyzické interakce. Některé instituce využily své digitalizované sbírky, jiné šly cestou úplné inovace a snažily se najít nové přístupy a v této bezprecedentní době si osvojily dosud neprobádané nástroje.

Konference měla za cíl představit výběr z dosavadních metod a přístupů k digitálním technologiím, které byly během pandemie v muzejním a galerijním prostředí uplatněny. Konference měla také ambici poskytnout vize do budoucna a otevřít diskuzi, jak mohou muzea a galerie digitální technologie implementovat do svého řízení a využít je k vytváření společenských hodnot i po skončení pandemie.

Konference byla rozčleněna do tří bloků. V prvním z nich představili své výzkumné projekty Marek Prokůpek z Katedry arts managementu VŠE v Praze a Lucie Kropáčová. Ve druhé části se od výzkumných závěrů program přesunul ke konkrétním zkušenostem pracovníků z muzejního a galerijního prostředí. Své poznatky zde představili zástupci Národní galerie Praha, Muzea umění Olomouc, Plato Ostrava a GHMP. Ve třetí části vystoupila garantka online edukačního projektu Bez Názvu. Nedatováno., Petra Šobáňová a Lukáš Pilka, spoluiniciátor projektu Otevřené sbírky. V závěru konference měli návštěvníci na místě i online možnost klást všem řečníkům dotazy v rámci panelové diskuze moderované Petrem Vizinou.

Konference se uskutečnila v pátek 4. března v Domě U Kamenného zvonu a byla živě streamována pro širokou veřejnost. Online sborník zpracoval Marek Prokůpek, který výstupy konference zároveň shrnul v článku pro *Qartal* 6.

Konference Galerie vizuálního umění a nové technologie – Pandemie jako příležitost k invenci

Partnery konference, kteří pomohli financovat živé streamování, byly následující subjekty:

- Brainz Studios,
- More.is.More,
- PANOPRO,
- TourStories.

Partnerství

I nadále byla v roce 2022 udržována partnerství s organizacemi (nad rámec klasických mediálních partnerství):

- Art and Antiques,
- Divadlo v Dlouhé,
- Divadlo Minor,
- Dantik,
- Kavárna U Zvonu,
- Tapety Metro Florenc,
- CK Umělecký klub – Ars Auro Prior,
- Zoologická zahrada Praha,
- Botanická zahrada Praha,
- Operátor ICT,
- různá velvyslanectví relevantní ke konkrétním eventům/výstavám.

Spolupráce jednorázového charakteru byly realizovány se subjekty jako: Mapamátky, z.s.; GDSH digital; Národní divadlo; Univerzita Karlova; Vysoká škola ekonomická v Praze; studentský spolek IFMSA ad.

PR směrem do galerie

V rámci interní komunikace pořádá GHMP pravidelné komentované prohlídky pro kustody a pokladní s cílem motivovat zaměstnance k většímu zájmu o výstavu, ve které pracují. V rámci výstavy *Bienále* *Ve Věci umění* také galerie uspořádala setkání před výstavou, během kterého byl představen výstavní projekt a konzultována byla možná úskalí a změny v návštěvním řádu.

Stejně jako v minulých letech jsme pořádali snídaňová setkání, při kterých se Oddělení komunikace, programů a ediční činnosti setkávalo s kustody a dalšími pracovníky galerie stojícími v „první linii“, tedy zaměstnanci, kteří jsou nejbližší návštěvníkům.

GHMP každý pátek rozesílá pravidelný newsletter, který komunikuje program jak ven, tak dovnitř do galerie. V rámci newsletteru se tak mohou všichni zaměstnanci galerie podívat na to, jaké novinky a akce nás čekají v příštích dnech.

EDUKAČNÍ AKTIVITY A OSTATNÍ DOPROVODNÉ AKCE

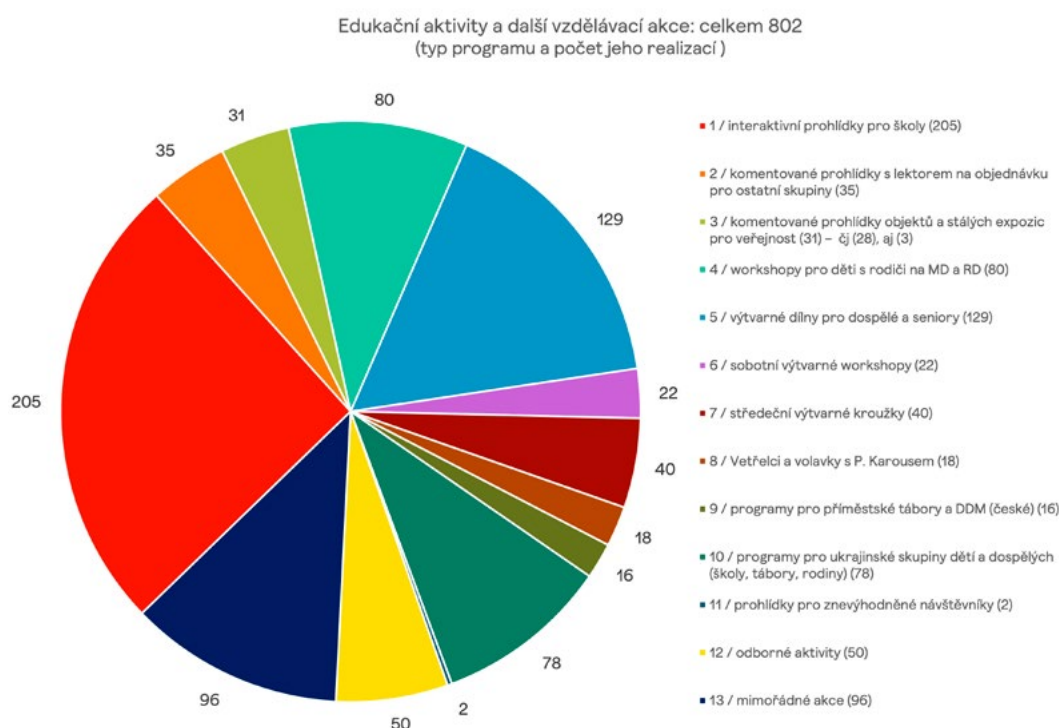
Rok 2022 byl podobně jako r. 2020 a r. 2021 v rámci činnosti edukačního oddělení výjimečný – avšak tentokrát ne kvůli pandemii koronaviru, ale z důvodu války na Ukrajině. Návštěvníci z Ukrajiny (především matky s dětmi a ukrajinské jednotřídky i adaptační skupiny) se stali jednou z nejsilnějších skupin návštěvníků. Edukační oddělení postupně vybudovalo nejen kvalitní programovou nabídku pro tyto skupiny, ale i externí tým sedmi ukrajinských lektorek a spolupracovnic, které pomáhají s realizací prohlídek a workshopů, s tlumočením, překlady atd. Vše je realizováno díky štědré podpoře organizace UNICEF, která tyto programy velmi ocenila a plánuje pro ně i trvalejší podporu. Více informací je v samostatné kapitole níže. Kromě toho se letos už naplno rozběhly vzdělávací aktivity pro školy a jejich finální součet se znovu začal přibližovat údajům před Covidem.

V mimořádném a významném rozsahu byla realizována opět rozsáhlá odborná činnost (jako je realizace odborných seminářů a konferencí, prezentace na odborných akcích, aktivní zapojení do odborných a profesních skupin i projektů, grantových komisí i připomínkování dokumentů realizovaných na úrovni města i na vládní úrovni). Tato činnost byla za tento rok zatím nejrozsáhlejší za dobu existence samostatného edukačního oddělení (za cca posledních 10 let).

V roce 2022 se konalo v GHMP celkem 802 edukačních aktivit. Jednalo se o interaktivní prohlídky pro školy, workshopy, vzdělávací cykly, procházky, lektorské prohlídky atd. Tyto edukační aktivity byly koncipovány, organizovány a realizovány přímo interními edukátorkami i stálými externími spolupracovníky Edukačního oddělení. Jejich podstatou je tedy vzdělávací rozměr.

Z celkového počtu edukačních aktivit proběhlo: 205 interaktivních prohlídek výstav pro všechny typy škol (MŠ, ZŠ, SŠ, gymnázia, ZUŠ, SŠ, SOŠ, VOŠ i VŠ) spojených s následnou výtvarnou reakcí (celková návštěvnost 4 460 osob), 16 prohlídek a workshopů pro příměstské tábory (celková návštěvnost 325 osob), 40 čtyřhodinových středečních výtvarných kroužků pro všechny věkové kategorie, 22 tematických pětihodinových sobotních výtvarných workshopů pro rodiny a veřejnost, 129 výtvarných dílen pro dospělé a seniory a 80 workshopů pro děti s rodiči na mateřské a rodičovské dovolené. V rámci programu k veřejné plastice ve správě GHMP se konalo 18 procházek z cyklu *Vetřelci a volavky s GHMP*. Konalo se také 28 komentovaných prohlídek objektů GHMP zaměřených na jejich historii (Zámek Troja, Bílkova vila, Dům U Kamenného zvonu, Colloredo-Mansfeldský palác), v září byly do programu nově zařazeny komentované prohlídky objektů pro zahraniční návštěvníky v anglickém jazyce (doposud proběhly 3 prohlídky).

Kromě těchto aktivit, které tvoří stálou nabídku programů pro veřejnost, realizovalo Edukační oddělení dalších 96 mimořádných akcí – speciální workshopy a prohlídky ve spolupráci s dalšími organizacemi a projekty atd. Většinu akcí edukační oddělení přímo koncipovalo, organizovalo a realizovalo, k některým poskytlo zázemí a organizační podporu (např. setkání MenART, akce organizace InBáze, benefiční koncert ad.).

Počet návštěvníků edukačních programů (s výjimkou interaktivních prohlídek pro školy a příměstských táborů) byl cca 7 267.

Edukační oddělení GHMP zareagovalo na aktuální situaci spojenou s válkou na Ukrajině a připravilo programovou nabídku pro ukrajinské občany – zejména prohlídky výstav a objektů GHMP spojené s následnými workshopy, procházky po Karlově mostě a Mariánském náměstí, zapojení do sobotních

výtvarných workshopů apod. Ve spolupráci s vyškolenými lektorkami z Ukrajiny proběhlo 78 akcí pro školní skupiny (ukrajinské jednotřídky), příměstské tábory, adaptační skupiny, rodiny s dětmi, ale také pro skupiny dospělých návštěvníků. Všechny programy byly poskytovány zdarma a navštívilo je 1 896 osob.

Proběhlo i 35 prohlídek na objednávku pro mimoškolní skupiny (zájezdy seniorů, klienti cestovních kanceláří, znevýhodnění návštěvníci). Prohlídky byly realizovány jak v češtině, tak v cizích jazycích a navštívilo je cca 700 osob, využíváno bylo služeb externích lektorů.

Kromě všech těchto edukačních aktivit pro veřejnost v r. 2022 edukátorky GHMP realizovaly nebo se aktivně zapojily do cca 50 významných odborných akcí.

Edukační oddělení aktuální nabídkou akcí pro školy – rozšířenou o online edukační materiály – pravidelně obesílá školy z Prahy i celé České republiky, tj. cca 10 000 kontaktů na školy a pedagogy + cca 1 000 kontaktů na učitele v rámci systematické spolupráce. Na základě této pozvánky přicházejí školy do GHMP nejen na objednávku (prohlídky s lektory), ale také samostatně bez konkrétní rezervace a objednání.

Pozvánkami na workshopy jsou podobně obesíláni návštěvníci také prostřednictvím speciálních adresářů s kontakty na rodiny s dětmi – cca 1 000 kontaktů, ale i s kontakty na dospělé, seniory a na instituce i organizace pro znevýhodněné návštěvníky. V průběhu roku Edukační oddělení shromažďovalo také kontakty na zájemce ze strany ukrajinských návštěvníků, zejména na rodiny s dětmi, ukrajinské jednotřídky, organizátory adaptačních skupin apod.

Sobotní výtvarný workshop k výstavě *Invaze* v Kobce 17, Smíchovská náplavka

Setkání platformy uMĚNÍM, Dům u Kamenného zvonu

Práce se školami a širokou veřejností

Skladba programové nabídky GHMP je tvořena tak, aby pro každou cílovou skupinu byly zajištěny co nejvhodnější podmínky pro setkání s uměleckými díly, pro osobnostní, kognitivní a kreativní rozvoj. Každá akce je vždy adekvátně přizpůsobena konkrétní věkové kategorii úrovně náročnosti. Akce jsou přizpůsobeny i časově, obsahově a tematicky konkrétním požadavkům každé skupiny. V roce 2022 došlo k výraznému nárůstu počtu realizovaných programů pro skupinu znevýhodněných návštěvníků - a to konkrétně ukrajinských občanů, kteří do České republiky utekli před válečným konfliktem na Ukrajině.

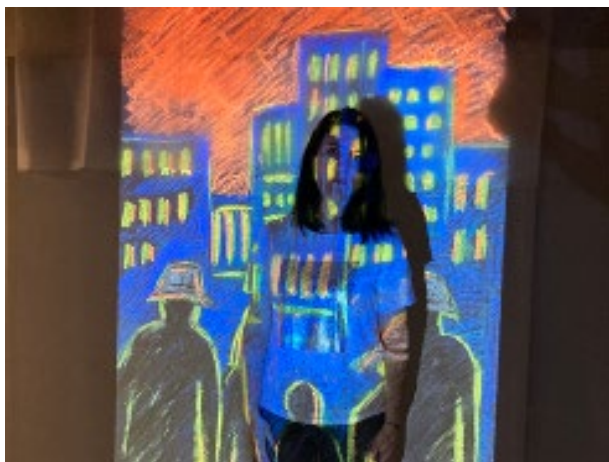
Interaktivní prohlídka pro školy, Zámek Troja

Interaktivní prohlídka pro školy, Zámek Troja

Výtvarný workshop v prostoru výstavy *Svět Jindřicha Chalupského*, Městská knihovna

Sobotní výtvarný workshop pro rodiny s dětmi k výstavě *Svět Jindřicha Chalupského*, Edukační centrum GHMP

Interaktivní prohlídka pro školy, Dům U Kamenného zvonu

Výtvarný workshop v rámci projektu *Parallels*, Bratislava

Programy pro školy

Edukační oddělení GHMP systematicky a pravidelně spolupracuje s významným podílem především pražských škol, což je vzhledem ke zdejší konkurenci velká úspěšnost. Kromě pražských škol vyhledávají GHMP a její služby také školy ze středních Čech i z celé ČR. V roce 2022 bylo realizováno 205 interaktivních prohlídek pro školy. Ze všech realizovaných vzdělávacích aktivit pro vzdělávací soustavu cca 80 % programů ke všem výstavám ve všech objektech realizují 3 interní edukátorky. Základní jádro vzdělávací nabídky pro školskou soustavu je tvořeno interaktivními komentovanými prohlídkami krátkodobých výstav s následným výtvarným workshopem. Sekundární součástí nabídky jsou interaktivní komentované prohlídky historických budov ve správě GHMP a vybraných okruhů veřejné plastiky s následným výtvarným workshopem. Dle tématu výstavy a divácké atraktivity existuje celé spektrum modifikací, které se řídí časovými možnostmi cílové skupiny i jejími požadavky na téma, obsah a úroveň náročnosti. Školám vychází edukační oddělení maximálně vstříc tak, že se přizpůsobuje jejich konkrétním podmínkám a požadavkům. Školy využívají nabídku GHMP i k naplnění tzv. projektových dnů.

V roce 2022 byl z kompletní nabídky všech doprovodných programů a vzdělávacích aktivit největší zájem o programy ke krátkodobým výstavám, tedy o interaktivní prohlídky spojené s výtvarným workshopem. Z krátkodobých výstav byly školami nejvíce navštěvovány výstavy:

- *John Wehrheim: Paradise Lost / Fotografie,*
- *Heroin Crystal / Generace devadesátých let v GHMP,*
- *Suška – Kameny / Škoda – Objekty,*
- *Světy Jindřicha Chalupického.*

Z nabídky programů k dlouhodobým výstavám, stálým expozicím a objektům bylo realizováno nejvíce prohlídek v objektech:

- Zámek Troja,
- Dům U Kamenného zvonu,
- Bílkova vila (uzavřena do konce června kvůli přípravě nové stálé expozice),
- Colloredo-Mansfeldský palác (od dubna uzavřen kvůli rekonstrukci).

Interaktivní prohlídka pro školy, Bílkova vila

Interaktivní prohlídka pro školy k výstavě *Ivan Meštrović (1883–1962). Sochař a světoobčan*, Městská knihovna

Volnočasová nabídka – mimoškolní a celoživotní vzdělávání

I v roce 2022 pořádalo edukační oddělení GHMP Letní výtvarné dílny v eko-ateliéru v oranžerii Zámku Troja. Celodenní výtvarné aktivity, které se konaly denně od úterý do neděle celý červenec a srpen po celou otevírací dobu zámku, byly již tradičně realizovány VŠ stážistkami a stážisty z pedagogických fakult, kteří si v průběhu letních prázdnin v GHMP plní svou povinnou praxi. Interní edukátorky průběžně dohlížely na kvalitu a průběh těchto aktivit, které tematicky navazovaly na prostředí barokního Zámku Troja a na sochařské výstavy (*Suška – Kameny / Škoda – Objekty, Kamenné poklady pražských zahrad*). Návštěvníkům a zájemcům byl nabídnut kontinuální program, který po celou dobu prázdnin poskytoval možnost smysluplného trávení volného času prostřednictvím vlastní tvorby v příjemném prostředí zahrady. Tyto letní prázdninové dílny v roce 2022 navštívilo 1 839 návštěvníků. Kromě toho do eko-ateliéru přicházely i děti v rámci příměstských táborů (16 skupin), letos byl obrovský návštěvnický zájem také ze strany ukrajinských adaptačních skupin a příměstských táborů, v červenci to bylo 13 objednaných skupin (365 návštěvníků) a v srpnu 14 skupin (385 návštěvníků). Mnoho dalších skupinek však přicházelo do eko-ateliéru samostatně – tzn. bez objednání. Dále dorazily i skupiny nevidomých návštěvníků na speciální haptické programy a konaly se i běžné akce – workshopy pro rodiny s dětmi a ostatní zájemce z řad široké veřejnosti, výtvarné dílny pro děti s rodiči na mateřské a rodičovské dovolené i výtvarné ateliéry pro dospělé a seniory.

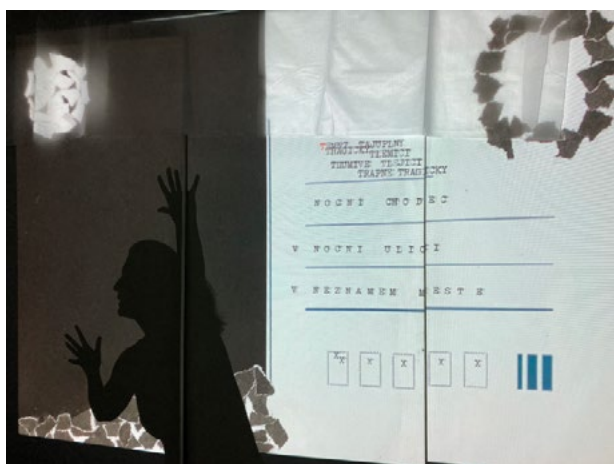
Interaktivní prohlídka výstavy a zámku pro ukrajinskou skupinu dětí, Zámek Troja

Výtvarný workshop v rámci interaktivní prohlídky pro ukrajinskou skupinu dětí, Eko-ateliér GHMP v zahradě Zámku Troja

Programy pro rodiny s dětmi a ostatní zájemce z řad široké veřejnosti

Rodinám s dětmi jsou určeny sobotní výtvarné workshopy. Tyto akce probíhají ve všech pražských objektech GHMP a jsou formálně i obsahově provázány s tématem konkrétní krátkodobé výstavy nebo stálé expozice. Podstatou těchto pětihodinových workshopů je bezprostřední výtvarná reakce účastníků na aktuální výstavy a stálé expozice GHMP (případně na umění ve veřejném prostoru). Výhodou pro studující i pracující je doba jejich konání, tzn. víkend. Čas příchodu a odchodu je v daném rozmezí individuální, což je pro rodiny velmi vstřícné a flexibilní. Workshopy probíhají především přímo v expozicích, dále ve výtvarných ateliérech (edukační centrum a eko-ateliér v oranžerii Zámku Troja). Během roku 2022 se do tohoto typu programu účastnicky úspěšně integrovali ukrajínští občané, kteří do České republiky přicestovali z důvodu války.

Sobotní výtvarný workshop pro rodiny s dětmi k výstavě Světy Jindřicha Chalupeckého, Edukační centrum GHMP

V obdobích roku 2022 bylo realizováno 22 sobotních výtvarných workshopů:

- *Fotografické stylizace II* / k výstavě *Frida Kahlo – Fotografie*
- *Možnosti těla* / k výstavě *No Art Today?*,
- *Masopustní masky* / pod vedením Dany Goldové,
- *Sochy Karlova mostu*,
- *Po stopách nočního chodce* / k výstavě *Světy Jindřicha Chalupeckého*,
- *Přírodní masky* / pod vedením Dany Goldové,
- *Světlo pro Ukrajinu I* / Kobka 17 Gallery,
- *Testování hranic umění* / k výstavě *Světy Jindřicha Chalupeckého*,

- *Světlo pro Ukrajinu II* / Kobka 17 Gallery,
- *Autoportrét, identita a fotostylizace* / k výstavě *Heroin Crystal*,
- *Tajemství v objektu* / k výstavě *Suška – Kameny / Škoda – Objekty*,
- *Atributy doby* / k výstavě *Heroin Crystal*,
- *Identita v objektu* / k výstavě *Bienále Ve věci umění 2022*,
- *Ornamenty a dekory I* / k výstavě *Kamenné poklady pražských zahrad*,
- *Pohádkový workshop s umělkyněmi Bárou Šimkovou a Johanou Novotnou* / k výstavě *Bienále Ve věci umění 2022*,
- *Multiplicita ve fotografii* / k výstavě *Věštění z noční oblohy částečně zakryté mraky*,
- *Ornamenty a dekory II* / k výstavě *Kamenné poklady pražských zahrad*,
- *Experimentální autoportrét* / k výstavě *Bienále Ve věci umění 2022*,
- *Přírodní masky* / pod vedením Dany Goldové,
- *Symbolika hippies v kresbě a malbě* / k výstavě *John Wehrheim: Paradise Lost / Fotografie*,
- *Ráj zachycený v klasické fotografii* / k výstavě *John Wehrheim: Paradise Lost / Fotografie*,
- *Sochy A. Rodina a folklorní kroje* / k výstavě *Pražská Pallas a Moravská Hellas / 1902: Auguste*

Speciální výtvarný workshop na téma *Sochy Karlova mostu*, Edukační centrum GHMP

Rodin v Čechách a na Moravě.

Rodiny s dětmi mohou navštívit i speciální workshopy, které jsou organizovány ve spolupráci s jinými institucemi, subjekty nebo projekty – v r. 2022 např. Trojské vinobraní ve spolupráci s MČ Troja, Víkend otevřených zahrad, Art Book Fair ad.

V roce 2022 se konal druhý ročník knižního veletrhu Art Book Fair v rámci kterého edukační oddělení GHMP realizovalo denní doprovodný program, který zahrnoval celkem 8 výtvarných workshopů v eko-ateliéru v zahradě Zámku Troja. Do tohoto doprovodného programu se zapojily svými výtvarnými workshopy i další instituce a osobnosti: např. Studio Bubec, Olena Laň a Viktorija Maščenko s interaktivní prezentací knihy slovanských duchů a s tvorbou ilustrací a Yana Pogrebnyk s workshopem na tvorbu ukrajinských tradičních panenek, tzv. motanek – tedy ukrajinského lidového umění. Edukační oddělení tak aktivně ke spolupráci přizvalo i ukrajinské výtvarnice a umělkyně.

Sobotní workshopy pro rodiny s dětmi a mimořádné workshopy koncipují, zajišťují a realizují interní edukátorky. Celodenní workshopy v rámci Letních výtvarných dílen v eko-ateliéru v oranžerii Zámku Troja zajišťují stážistky a stážisti z pedagogických fakult a interní edukátorky průběžně dohlíží na kvalitu a průběh programu. V roce 2022 se jednalo o studentky a studenty galerijní pedagogiky z Katedry výtvarné výchovy Univerzity Palackého v Olomouci.

Pro tuto cílovou skupinu proběhlo celkem 22 běžných sobotních workshopů, 76 mimořádných a celodenních workshopů: 7 workshopů v rámci Tvořivého týdne GHMP, 51 dílen v rámci Letních výtvarných dílen v eko-ateliéru Zámku Troja a další 18 ve spolupráci s jinými institucemi, subjekty nebo projekty (Trojské vinobraní, Art Book Fair, Den pro Trojskou kotlinu, Sametové posvícení, Festival Parallels, Festival RefuFest, Kulturně akviziční centrum pro seniory a další).

Zároveň edukační oddělení GHMP podpořilo realizaci řady dalších akcí, např. několika setkání MenART s Galinou Miklínovou, Martinem Velíškem, Milanem Caisem, Lelou Gaislerovou a absolventský koncert MenART. Dále to byla spolupráce při realizaci výtvarného workshopu se studiem Čestmíra Sušky Bubeč a výtvarný workshop v rámci Týdne uměleckého vzdělávání, benefiční koncert Brundibár. Mezi dalšími akcemi to byla prezentace ukrajinského vydavatelství knih Belka Book, spolupráce s Botanickou zahradou na výstavě *Motýli*, a to v rámci výtvarných dílen pro dospělé a seniory. Spolupráce na akcích InBáze – semináře na téma školský systém v ČR pro rodiny z Ukrajiny. Zázemí GHMP poskytla i benefičnímu koncertu ve prospěch poskytovatelů sociálních služeb a poradenství ženám a dívkám ve složitých životních situacích. Významnou akcí bylo také setkání Velvyslanectví Ukrajiny. Řada těchto mimořádných akcí se uskutečnila v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu. Více informací o mimořádných akcích je v samostatné kapitole níže.

Setkání MenArtu a žáky ze ZUŠ s Milanem Caisem, Dům U Kamenného zvonu

Akce v rámci Týdne uměleckého vzdělávání, Dům U Kamenného zvonu

Benefiční představení Brundibár, Dům U Kamenného zvonu

Programy pro děti s rodiči na mateřské a rodičovské dovolené

Vzhledem k tomu, že současným trendem v kulturních institucích je vytvářet specializovanou nabídku pro nejmenší děti s rodiči na mateřské a rodičovské dovolené, kteří nechtějí ztratit společenský kontakt s okolím, realizuje GHMP cykly tvořivých workshopů pro děti s rodiči na mateřské a rodičovské dovolené. Této skupině se věnuje externí lektorka.

Výtvarné workshopy pro rodiče s dětmi jsou velmi oblíbenou aktivitou celé řady rodičů s dětmi, často se workshopů účastní rodiče ze zahraničí, výjimkou nebývá ani pravidelná účast prarodičů s vnoučaty a workshopy se stávají vzácným mezigeneračním setkáváním.

V roce 2022 bylo realizováno celkem 80 výtvarných workshopů s celkovým počtem cca 1 200 návštěvníků. Prostřednictvím těchto specializovaných dílen pro nejmenší návštěvníky lze velmi pozitivně ovlivňovat rozvoj dětské představitivosti, kreativity a smyslové zkušenosti od nejútlejšího věku a budovat si postupně nejmladší publikum.

Cílem a smyslem cyklu je podnítit u dětí pozitivní vztah k umění. Zároveň je to i jedna z cest k motivaci dospělých návštěvníků (rodičů a prarodičů) k návštěvám výstav. Potenciál pro tento typ akcí má nejen edukační centrum s relaxačním koutem a odpočinkovou zónou s polštáři pro děti, eko-ateliér v zahradě Zámku Troja, ale i plánovaná velká reprezentativní čítárna v Colloredo-Mansfeldském paláci (přesun z Bílkovy vily), kde je záměrem vybudovat i dětský kout s polštáři.

Všechny workshopy jsou koncipovány jako interaktivní prohlídky aktuálních výstav a veřejné plastiky GHMP s následnou výtvarnou dílnou. Workshopy probíhají ve všech objektech GHMP. Každý workshop je koncipován jako jedinečný. Řada workshopů je zaměřena na rozvoj haptiky a pokračování v keramické tvorbě s následným dekorováním výrobků.

Neustálý rozvoj výtvarných workshopů je podporován pestrostí navštěvovaných objektů a výstav. V zimních měsících byly workshopy obohaceny o kresbu podle živého modelu u stojanů v Edukačním centru GHMP v Colloredo-Mnsfeldském paláci. Dále byla výtvarná dílna doprovázena interaktivní výtvarnou hrou, při výtvarné realizaci tak byl poskytnut prostor pro tvorbu obou věkových skupin – tzn. nejmenším návštěvníkům i rodičům.

V jarních měsících byla pozornost věnována interaktivním prohlídkám výstavy *No Art Today?* s následnou výtvarnou tvorbou v EC v CMP, externí lektorka pro tuto výtvarnou akci vytvořila zvukovou pozvánku, která byla odvysílána na Radiu Wave.

Řada workshopů je zaměřena na rozvoj haptiky, v letních workshopech byla zařazena malba hlínou, velkoformátová malba i pokračování v keramické tvorbě s následným dekorováním a glazováním výrobků.

Vysoká návštěvnost byla zaznamenána k prohlídkám: *Světy Jindřicha Chalupeckého*, *Bienále Ve věci umění* a především k výstavě *František Bílek a Otokar Březina*.

Externí edukátorka, která vede tyto workshopy, spolupracuje s GHMP cca 10 let. Jejím zaměřením jsou kromě toho i programy pro znevýhodněné skupiny návštěvníků všech typů. Příležitostně se věnuje vlastní tvorbě a připravuje studenty ke studiu na umělecké škole. Vystudovala užitou malbu na Střední umělecko-průmyslové škole v Uherském Hradišti. Studium obohatila kurzy figurální kresby na VŠUP pod vedením profesora Borise Jirků, vystudovala speciální pedagogiku na Pedagogické

fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Workshopy lektorky pravidelně navštěvuje široký okruh významných osobností české umělecké scény (architekti, spisovatelky, kurátorky, umělkyně, fotografové).

Interaktivní prohlídka pro děti s rodiči na mateřské a rodičovské dovolené, Zámek Troja

Interaktivní prohlídka pro děti s rodiči na mateřské a rodičovské dovolené, Bílkova vila

Interaktivní prohlídka pro děti s rodiči na mateřské a rodičovské dovolené k výstavě *Bienále Ve věci umění 2022*, Městská knihovna

Interaktivní prohlídka pro děti s rodiči na mateřské a rodičovské dovolené k výstavě *Světy Jindřicha Chalupeckého*, Městská knihovna

Aktivity pro dospělé a seniory

V rámci edukačních aktivit pro dospělé a seniory, které jsou zaměřeny na zprostředkování výstavních programů a objektů GHMP, se konalo celkem 129 výtvarných dílen (celková návštěvnost cca 1 256 osob), které jsou stěžejním programem.

Galerijní edukaci pro zvolenou sociální skupinu se zaměřením na výtvarné programy dlouhodobě utváří externí lektorka a neustále rozvíjí její koncepci. Soustředí se na galerijní animaci pro lidi vyšší věkové kategorie, vychází ze specializace v klasických výtvarných médiích nebo uplatňuje metody z oblasti umění spolupráce a participace (spolupráce s odbornými pedagogy, s umělci, se studenty v rámci odborné praxe nebo mezigenerační spolupráce s pravidelnými návštěvníky akcí). Účastníci jsou obesíláni pozvánkami a aktuálními informacemi prostřednictvím adresáře pro tuto sociální skupinu – cca 491 kontaktů.

Výtvarné dílny se soustředily na tvůrčí skupinovou práci a na výtvarné reflexe. Cílem bylo vyzkoušet si nejrůznější techniky a metody inspirované formálním, obsahovým pojetím výstavy nebo tvůrčím postupem zvoleného autora. Interaktivní workshopy byly realizovány v širokém rozpětí od klasických výtvarných technik (kresba, malba, grafika) přes médium fotografie až po metody knižní vazby, tradiční rukodělné práce (textilní tvorba) nebo experimentální postupy. Tradiční tříhodinové výtvarné dílny pro komorní počet návštěvníků se konaly především v ateliéru edukačního centra v Colloredo-Mansfeldském paláci nebo v eko-ateliéru v Zámku Troja. Tento edukační program je adekvátně přizpůsoben starší generaci, kdy je upřednostněn trpělivý a koncentrovaný přístup pro výtvarnou práci. V průběhu roku byly také pořádány dva pětihodinové výtvarné programy pro větší počet návštěvníků, které probíhají za doprovodu živé hudby ve spolupráci s pravidelnými účastníky dílen, jsou interaktivní a zaměřeny na jednotlivé objekty GHMP. Byla uskutečněna slavnostní výtvarná dílna pod názvem *Zahradní slavnost* v eko-ateliéru a v zahradě Zámku Troja. V závěru roku proběhla druhá výtvarná dílna pro velký počet lidí pod názvem *Znaky a principy gotiky* v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu, která byla podpořena kooperací s výtvarnou lektorkou Kristýnou Adámkovou.

Na začátku roku se rozvinula spolupráce s Kulturně aktivizačním centrem pro seniory Prahy 9. Byly realizovány celkem dvě komentované prohlídky s navazujícím workshopem v Colloredo-Mansfeldském paláci a také v areálu Zámku Troja. Na půdě centra pro seniory na Praze 9 byly také uskutečněny dvě přednášky, které byly soustředěny na téma samotné instituce GHMP a dále se zaměřením na osobnost A. Muchy a jeho *Slovanskou epopej*.

V tomto roce byla vedle tradičních tvůrčích dílen realizována akce *Motýlí čas* (8. 4. – 22. 5. 2022) ve spolupráci s Botanickou zahradou hl. města Prahy. Do výstavní akce byli zapojeni účastníci výtvarných dílen pro dospělé a seniory i členové výtvarného kroužku GHMP. Edukační aktivity byly zaměřeny na široké spektrum výtvarných technik (akvarelová malba, grafická technika suché jehly a prostorová realizace) a soustředily se na instalaci výsledných děl do vstupní haly skleníku Fata Morgana k výstavě *Motýlí*. Na výstavní realizaci v BZ HMP se také podílely dvě studentky VŠ (PedF UK, Art and Design Institut v Praze), které v průběhu roku docházely na výtvarné dílny v rámci plnění odborné praxe. Během spolupráce s Botanickou zahradou hl. města Prahy se rozvinul nový formát edukačních programů pro areál Zámku Troja a pro BZ HMP – cyklus plenérů. Trojské plenéry představují spolupráci edukačního oddělení GHMP s Botanickou zahradou hl. města Prahy v Troji. Koncept vzájemné komunikace a kooperace se orientuje na propojení dvou inspirujících sfér: zahrady a umění.

Neustálý rozvoj výtvarných workshopů je podporován různými formami spolupráce. V jarních

a podzimních měsících byly realizovány výtvarné dílny ke stálé expozici *Kamenné poklady pražských zahrad* ve spolupráci s keramikem Janem Pospíšilem v eko-ateliéru Zámku Troja, které se pohybovaly v rozmezí od jednoduchého modelování přes točení na hrnčířském kruhu až po vypalování v peci a dekorování výrobků. Proběhly také interaktivní dílny k umělecké tvorbě sochaře Čestmíra Sušky v součinnosti s Kristýnou Adámkovou, hlavní lektorkou výtvarného studia Bubeč, které založil právě Čestmír Suška.

Externí edukátorka, která realizuje tyto aktivity v GHMP už mnoho let, má značné a pestré zkušenosti s aktivitami pro tuto cílovou skupinu. V minulosti realizovala akce pro seniory i v rámci jiných institucí (GASK ad.), má praxi i v rámci asistenčních služeb pro seniory. Organizovala akce pro Městskou knihovnu, Muzeum hl. m. Prahy a rozvíjí i vlastní lektorskou, kurátorskou a uměleckou činnost. Její tvorba byla prezentována na samostatných i skupinových výstavách (Galerie NTK, Galerie Školská, Wannieck Gallery, Galerie VŠUP, Galerie Jelení). Vystudovala malbu na VŠUP (J. Černický, S. Diviš), absolvovala stáž na AVU (V. Kokolia), na Universidad Politecnica de Valencia a pedagogické minimum na VŠUP. Dokončila doktorské studium oboru Vizuální komunikace na FUD UJEP. Tématem disertační práce byly sociálně angažované projekty v kolaborativním umění.

Pro tuto cílovou skupinu jsou také vhodné Sobotní výtvarné workshopy pro rodiny s dětmi, kde je nezastupitelný rozměr mezigeneračního setkávání. Těmito návštěvníky jsou také vyhledávány procházky po veřejné plastice – mj. i v rámci cyklu *Příběhy pražských soch a sousoší*.

Výtvarné dílny pro dospělé a seniory, Edukační centrum GHMP

Výstava prací z dílen pro dospělé a seniory, Botanická zahrada

Výtvarné dílny pro dospělé a seniory, Edukační centrum GHMP

Výtvarné dílny pro dospělé a seniory zaměřené na keramickou tvorbu, Eko-ateliér GHMP v zahradě Zámku Troja

Skupiny znevýhodněných a handicapovaných

GHMP realizuje a rozvíjí aktivity pro tyto skupiny znevýhodněných návštěvníků:

- návštěvníci s mentálním postižením,
- návštěvníci se smyslovým postižením – se zrakovým a sluchovým postižením,
- návštěvníci s duševním onemocněním,
- návštěvníci s tělesným postižením,
- návštěvníci se zdravotním postižením,
- sociálně znevýhodnění – děti z dětských domovů,
- sociálně znevýhodnění – děti z konfliktních oblastí,
- sociálně znevýhodnění – menšiny,
- sociálně znevýhodnění – přistěhovalci,
- senioři,
- rodiče na mateřské a rodičovské dovolené.

Kromě mateřských, základních a středních speciálních škol navštěvují GHMP často i organizace pro znevýhodněné. Programy pro tuto cílovou skupinu koncipuje, připravuje a realizuje externí lektorka GHMP se specializací na znevýhodněné a handicapované návštěvníky. Speciálním a praktickým školám, dětským domovům, sdružením pro mentálně postižené a zařízením, zabývajícím se volnočasovými aktivitami, zasílá pravidelnou emailovou pozvánku a aktuální nabídku akcí. Systematicky si buduje adresáře, které se neustále rozrůstají a aktualizují. Akce pro znevýhodněné se konají průměrně cca 2x měsíčně. V rámci dlouhodobé spolupráce se speciálními školami proběhlo několik klasických výtvarných workshopů s klasickou komentovanou prohlídkou uzpůsobenou věku a aktuálnímu stavu návštěvníků s následnou výtvarnou tvorbou.

Výtvarný workshop pro děti s rodiči na mateřské a rodičovské dovolené, Edukační centrum GHMP

Výtvarný workshop pro děti s rodiči na mateřské a rodičovské dovolené, Eko-ateliér GHMP

Vánoční dílny pro dospělé a seniory, Dům u Kamenného zvonu

Výtvarné dílny pro dospělé a seniory zaměřené na fotogram, Edukační centrum GHMP

Programy pro návštěvníky se zrakovým postižením

Již od roku 2017 edukační oddělení zavedlo systematické programy pro návštěvníky se zrakovým postižením. GHMP se díky tomu podařilo navázat spolupráci s těmito institucemi a sdruženími: Tyfloservis Praha, Konzervatoř Jana Deyla, Tyflocentrum Brno, Tyfloservis Cheb, Tyfloservis Plzeň, Tyfloservis Teplice, Sdružení SONS, Sdružení LORM a s mnoha dalšími. V roce 2021 byla součástí nabídky GHMP opět realizace programů pro skupinky nevidomých a slabozrakých návštěvníků. V roce 2022 opět probíhala v Zámku Troja výstava soch s názvem *Kamenné poklady pražských zahrad*. V rámci ní zde bylo prezentováno několik exponátů pro nevidomé návštěvníky určených k haptickému vnímání. Jednou z doprovodných akcí byla haptická výstava v eko-ateliéru – prezentace fragmentů veřejné plastiky z různých sochařských materiálů. Na haptické komentované prohlídky navazovaly výtvarné workshopy v zázemí ateliérů. Dále byly v nabídce i haptické programy ke Colloredo-Mansfeldskému paláci, zaměřené na poznávání barokních a rokokových ornamentů, a haptické programy k objektu Bílkovy vily.

Těmto projektům předcházely konzultace a školení od odborníků ze sdružení Hapestetika a z organizace Tyfloservis, takže výstavy splňovaly parametry nutné pro akce tohoto typu. Interní edukátorky, které tyto akce koncipovaly a realizovaly, byly profesionálně vyškoleny k vhodnému a správnému přístupu i komunikaci s nevidomými návštěvníky.

Na webu GHMP v Artotéce je ke stažení odborná publikace s názvem *Práce s návštěvníky se specifickými potřebami v muzeích umění*, která je výstupem z velkého grantového projektu Komory edukačních pracovníků Rady galerií ČR a kde má GHMP k tomuhle tématu velkou samostatnou kapitolu s příklady dobré praxe a fotodokumentací.

Interaktivní prohlídka pro nevidomé návštěvníky, Zámek Troja

Výtvarný workshop pro nevidomé návštěvníky, Eko-ateliér v zahradě Zámku Troja

Integrační workshopy pro cizince žijící v ČR

I v r. 2022 byly realizovány edukační aktivity v rámci rozvoje integrace cizinců – ve spolupráci s mnoha významnými organizacemi a především s Oddělením národnostních menšin a cizinců Odboru kultury Magistrátu hl. m. Prahy, s nimiž dlouhodobě edukační oddělení spolupracuje. S jejich podporou byl přeložen text o Edukačním centru v Collordo-Mansfeldském paláci (EC CMP) do pěti jazyků nejvýznamnějších komunit cizinců v ČR (hrazeno z grantu MHMP: *Praha – metropole všech*). Byly opět zpropagovány i Letní výtvarné dílny v eko-ateliéru, které mají velký potenciál pro úspěšnou integraci – mj. cizinců dlouhodobě žijících a pracujících v Praze – především z důvodu, že tvoření je srozumitelné všem bez nutnosti překladu (jde o univerzální, „mezinárodní“ jazyk). Texty o EC v CMP byly přeloženy do angličtiny, ukrajinštiny, vietnamštiny, španělštiny (pro mexickou, hispánskou a guatemalskou komunitu) a ruštiny – v souladu s materiály MHMP (grafika, obsah) v rámci projektu *Praha – metropole všech*. Část vytištěných letáků byla umístěna v EC v CMP, část byla umístěna na pracovištích spolupracujících institucí. Byla zajištěna i propagace na sociálních sítích těchto organizací a prostřednictvím jejich adresářů s kontakty na cizince dlouhodobě žijící v ČR. Také GHMP má tyto informace umístěny na webových stránkách. Kromě toho jsou využívány i letáky k eko-ateliéru, které byly do zmíněných pěti jazyků přeloženy v r. 2021. Kromě toho byl navržen a zrealizován i obecný leták o všech objektech a edukačních pracovištích GHMP (záměrně z pohledu edukátora) pro cizince a zahraniční návštěvníky. Důvodem bylo mj. to, aby snadněji pochopili, které budovy GHMP spravuje a lépe se v nich orientovali. V roce 2022 však došlo k zásadní politické události, kvůli které se celé téma integrace cizinců v ČR stalo jedním z nejaktuálnějších. V únoru 2022 začala válka na Ukrajině vyvolaná Ruskem. Protože Praha přijala nejvíce uprchlíků a protože šlo nejvíce o matky s dětmi, mělo to velký vliv na edukační aktivity. Tato cílová skupina se stala jednou z nejsilnějších cílových skupin v rámci edukačních aktivit a výtvarných workshopů GHMP.

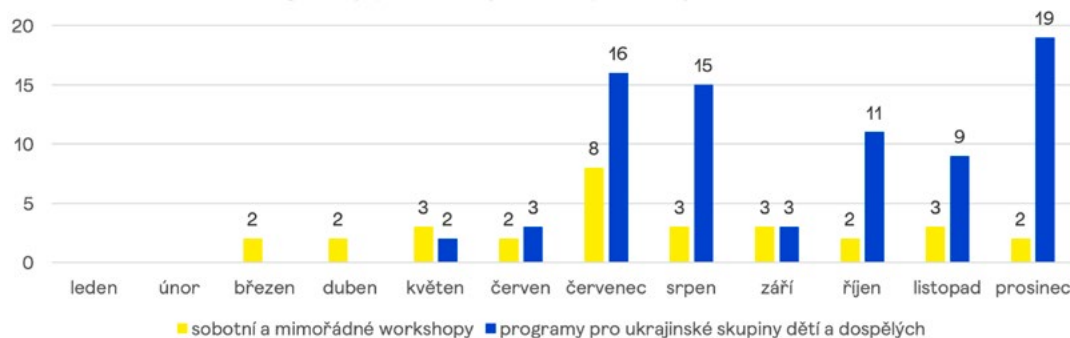

Letáky realizované ve spolupráci s Oddělením národnostních menšin a cizinců Odboru kultury Magistrátu hl. m. Prahy

Edukační aktivity, doprovodné programy a služby GHMP pro uprchlíky z Ukrajiny

Galerie hlavního města Prahy jako jedna z prvních institucí začala krátce po vypuknutí války na Ukrajině nabízet mnoho služeb a edukačních aktivit pro ukrajinské uprchlíky. Pokračovala v nich celý rok 2022, v jehož průběhu byly tyto akce realizovány s výrazně stoupající intenzitou. Nejvíce akcí bylo realizováno během prosince. Programů koncipovaných a realizovaných přímo v ukrajinštině pro ukrajinské skupiny dětí a dospělých (školní skupiny, příměstské tábory, adaptační skupiny, programy pro rodiny) se uskutčnilo 78 (jejich návštěvnost byla cca 1 896 lidí). Kromě toho se ale návštěvníci z Ukrajiny ve velké míře přirozeně integrovali do běžných workshopů a akcí pro veřejnost (například sobotních výtvarných workshopů) a téměř v každé běžné české třídě byly integrovány ukrajinské děti. V těchto případech bylo i žádoucí, aby byly v rámci snahy o úspěšné zapojení motivovány učit se mluvit a rozumět česky. Organizace a realizace aktivit začala být čím dál intenzivnější a systematictější. Tento trend se rozvíjí i v r. 2023. Koncem roku 2022 došlo k realizaci podpory těchto aktivit z fondu UNICEF (OSN). Podpora byla a nadále je realizována prostřednictvím Magistrátu hl. m. Prahy (Oddělení národnostních menšin a cizinců Odboru kultury MHMP). UNICEF proplatilo aktivity za 4. kvartál r. 2022 (říjen, listopad a prosinec) a plánuje tuto podporu zachovat i stabilně a dlouhodobě. Finance jsou nyní čerpány primárně na aktivity pro uprchlíky z Ukrajiny, ale vztahují se obecně na všechny akce, které podporují integraci cizinců a týkají se dětí a mládeže. Ještě v r. 2022 byly navíc zahájeny přípravy na rozvoj nových speciálních programů, které budou akcentovat mezigenerační a integrační aspekty. Z příspěvku byly hrazeny především honoráře ukrajinským lektorkám a spolupracovnícím (za realizaci prohlídek a workshopů pro ukrajinské jednotlivce a adaptační skupiny, za tlumočení akcí, překlady textů, pomoc s přípravou workshopů atd.). Edukátorky GHMP také realizovaly průzkum pro Národní pedagogický institut – analýza toho, kolik a jaké aktivity pro uprchlíky z Ukrajiny realizují podobné instituce (galerie, muzea) v Praze i v celé ČR. Z výsledků vyplynulo, že GHMP realizuje intenzivně a systematicky vysoce kvalitní vzdělávací programy pro ukrajinské uprchlíky v podstatě nejvíce ze všech podobných institucí. Z dalších institucí v Praze jsou to např. také MKP, DOX, NG, v rámci ČR např. galerie a muzea ve větších městech jako Plzeň, Olomouc, Ostrava, Brno, Kutná Hora atd. Dokládá to vše nenahraditelnou a významnou roli edukace v galeriích a muzeích – např. během letních prázdnin se galerie staly těžištěm volnočasových aktivit pro ukrajinské děti. Edukátorky GHMP měly již cca 17 let zkušeností s akcemi v rámci integrace cizinců, z toho 8 let s aktivitami pro ukrajinskou komunitu. Zároveň absolvovaly školení realizované Poradnou pro integraci, za které získaly certifikáty a které se týkalo práce se zahraničními návštěvníky v muzeích a galeriích. Od r. 2014, kdy vypukl rusko-ukrajinský konflikt na východní Ukrajině, realizovaly ve spolupráci s Ukrajinско-евropskou perspektivou několik výtvarných workshopů v rámci letních a zimních dětských táborů pro děti, které přišly o rodiče. Ve spolupráci s UEP se konalo v tomto období (2014 – 2022) například i autorské čtení ukrajinských pohádek ukrajinským dětem, koncert ukrajinské hudby, diskuse s raněnými vojáky, beseda s mladými aktivisty podporujícími vstup Ukrajiny do EU.

Programy pro ukrajinské uprchlíky v roce 2022

Služby a aktivity GHMP pro návštěvníky z Ukrajiny:

- vstup na všechny výstavy GHMP za 1 Kč, doprovodné akce a edukační programy pro děti i dospělé zdarma,
- přeložené texty postupně o jednotlivých objektech a některých výstavách GHMP do ukrajinštiny,
- samostatná stránka v ukrajinštině a češtině na webu GHMP:
<https://www.ghmp.cz/ghmp-ukrajine/>,
- edukační listy v ukrajinštině a češtině pro děti a školy ke stažení i vytištěné (Karlův most, Dům U Kamenného zvonu, Sochy na Mariánském nám., Vítej v ČR + postupně přibývají další),
- stálá nabídka edukačních aktivit – workshopy + prohlídky výstav,
- další typy edukačních aktivit – čtení ukrajinských pohádek, besedy, debaty, diskuse, přednášky atd.,
- poskytnutí prostor GHMP: zdarma prostory GHMP k pořádání kulturních či benefičních akcí na podporu Ukrajiny + dalších akcí (7 budov, 2 ateliéry),
- prohlídky a workshopy pro ukrajinské jednotřídky a adaptační skupiny během školního roku,
- sobotní workshopy pro rodiny s dětmi a veřejnost (mnohdy až 80 % návštěvníků těchto akcí pochází z Ukrajiny), cca 2–4 workshopy měsíčně,
- příměstské tábory pro děti z Ukrajiny – až 8 denně (průměrně cca 2–3 denně) – nejvíce v Zámku Troja, dále v Edukačním centru v Colloredo-Mansfeldském paláci, v Domě U Kamenného zvonu, v Bílkově vile, na Karlově mostě atd.,
- Letní výtvarné dílny – celý červenec a srpen – workshopy v Eko-ateliéru GHMP – denně v otvírací době zámku, otevřené ateliéry pro všechny věkové kategorie, cca 8 hod. workshopy, velké množství ukrajinských rodin, denně 30–90 lidí, – návštěvníci ze 14 zemí (Ukrajina, Německo, Slovensko, Anglie, Polsko, Rusko, Bělorusko, Maďarsko, Itálie, Francie, USA, Vietnam, Španělsko, Dánsko – z toho nejvíce Ukrajina),
- Tvořivý týden GHMP – 7 dní, 7 budov, 7 výstav, 7 témat, 7 workshopů (pětihodinové workshopy, velká účast návštěvníků z Ukrajiny),
- ubytování pro ukrajinské uprchlíky v Colloredo-Mansfeldském paláci,
- webové stránky ghmp, podstránka „GHMP UKRAJINĚ“ s nabídkou v ukrajinštině:
<https://www.ghmp.cz/ghmp-ukrajine/>.

Dále úspěšně realizováno pro návštěvníky z Ukrajiny:

- Trojské vinobraní – workshop na téma ukr. lidové umění s ukr. lektorkou,
- Art Book Fair GHMP – workshopy v rámci knižního veletrhu s ukrajinskými umělci a lektory – téma: přesahy obrazu a textu (lettrismus, street art a graffiti, obří společné leporelo, experimentální knižní obálky, kniha – objekt, ex-libris, iniciály, experimentální herbář, ukrajinské lidové umění atd.),
- vybudována ukrajinská knihovnička v Edukačním centru GHMP v Colloredo-Mansfeldském paláci, cca 100 knih – knihy o umění v ukrajinštině a ruštině pro návštěvníky workshopů a akcí (rodiny s dětmi, školní skupinky) – pozůstalost ukrajinského umělce, část byla GHMP nabídnuta Národní knihovnou,
- spolupráce s externisty z Ukrajiny – překlady textů i edukačních listů, prohlídky výstav i objektů v ukrajinštině, realizace workshopů (poskytnutí pracovních míst), tlumočení atd. – tým cca 7 externích spolupracovníků,
- zapojení GHMP do RefuFestu – prezentace edukačních aktivit GHMP v rámci integrace cizinců,
- výstava tvorby umělců z Ukrajiny *Invaze*, Smíchovská náplavka, galerie Kobka, kurátorka: publicistka a bloggerka Oksana Maslová z Oděsy, v rámci programu Umění pro město, doprovodný program a edukační aktivity,

- tématy spojenými s Ukrajinou se zabývala i výstava GHMP *Světy Jindřicha Chalupeckého* v Městské knihovně,
- úspěšná spolupráce s těmito organizacemi: Oddělení národnostních menšin a cizinců Odboru kultury Magistrátu hl. m. Prahy, Integrační centrum Praha, Sdružení pro integraci a migraci, Poradna pro integraci, Ukrajinsko-evropská perspektiva, In Báze, RefuFest, Regionální poradní platforma (Praha), *Praha – metropole všech 2022* (projekt hl. m. Prahy na podporu integrace cizinců spolufinancovaný MV ČR).

Interaktivní prohlídka Karlova mostu pro ukrajinskou skupinu dětí

Výtvarný workshop pro ukrajinskou skupinu dětí, Edukační centrum GHMP

Sobotní výtvarný workshop k výstavě *Invaze* v Kobce 17, Smíchovská náplavka

Interaktivní prohlídka pro ukrajinskou skupinu dětí, Dům u Kamenného zvonu

Výtvarný kroužek

V tomto roce probíhal opět tradiční středeční čtyřhodinový výtvarný kroužek – celoroční cyklus tvůrčích dílen pro návštěvníky všech věkových kategorií, který se koná v edukačním centru v Colloredo-Mansfeldském paláci každou středu kromě období letních prázdnin. Zájemcům byly prostřednictvím vlastní tvorby zprostředkovávány aktuální výstavy GHMP. Účastníci si mohli vyzkoušet klasické i netradiční výtvarné techniky z oblasti kresby, malby, grafiky, fotografie, prostorové tvorby, ale i intermediální, konceptuální a akční tvorby. Zapojování digitálních technologií, které GHMP pořádala pro edukační oddělení v minulých letech, se stalo pevnou součástí výtvarné práce, jejíž náplní je např. digitální kresba, postprodukce fotografií, projekce a animace (v kombinaci s animačním stolem, který byl v rámci oddělení vyvinut – viz kapitola Prostor pro edukaci). Tento typ akce poskytuje vhodný prostor také k přípravě na talentové přijímací zkoušky na střední i vysoké umělecké školy. Po dvou letech částečně omezeného konání díky pandemii koronaviru mohl výtvarný kroužek v roce 2022 probíhat v klasické intenzitě, po celý školní rok, a mohlo se tak uskutečnit 40 setkání.

Výtvarné aktivity na téma *Možnosti těla*, Edukační centrum GHMP

Veřejná plastika a její zpřístupňování

V roce 2022 byly opět realizovány aktivity v rámci zpřístupňování veřejné plastiky, jedné z priorit rozvoje edukace GHMP. Pokračoval cyklus procházek po novodobé plastice – *Vetřelci a volavky s GHMP s MgA. Pavlem Karousem* – odborníkem na soudobou plastiku především ze 70. a 80. let 20. století. Tyto procházky, trvající 3,5 hodiny, jsou koncipovány na základě okruhů zaměřených vždy na konkrétní čtvrť, lokalitu nebo část Prahy. V r. 2022 proběhlo 18 těchto procházek.

Nadále pokračuje práce na edukačních listech k jednotlivým okruhům veřejné plastiky ve správě GHMP (Praha 1, Karlův most, Malá Strana, Vyšehrad, Petřín, Zámek Troja atd.) a tyto okruhy jsou zahrnuty v nabídce školám, které si je mohou objednat. Největší zájem ze strany škol byl opět o edukační program *Sochy Karlova mostu* – prohlídky soch na Karlově mostě spojené s následným výtvarným workshopem v edukačním centru v Colloredo-Mansfeldském paláci. O tento program byl v roce 2022 enormní zájem, a to i z důvodu jeho propagace v rámci Festivalu FUK – Festival umění a kreativity ve vzdělávání. Ukrajinské adaptační skupinky dětí a jednotřídky z Ukrajiny měly také velký zájem o edukační programy k sochám na Karlově mostě a k uměleckým instalacím v okolí Mariánského náměstí, programy realizovaly proškolené externí lektorky z Ukrajiny. Zpřístupňování veřejné plastiky je zahrnuto i do nabídky haptických programů, určených pro nevidomé a slabozraké návštěvníky (např. schodiště Tartar + dekorativní sochy a vázy v zahradě Zámku Troja).

Interaktivní prohlídka pro školy k sochám a sousoším Karlova mostu

Výtvarný workshop pro školy na téma sochy a sousoší Karlova mostu, Edukační centrum GHMP

Mimořádné akce

Edukační oddělení GHMP v roce 2022 koncipovalo, organizovalo a realizovalo 96 mimořádných akcí:

- 51 workshopů v rámci tradičních Letních výtvarných dílen (červenec + srpen): 8hodinnové workshopy v Eko-ateliéru GHMP v Zámku Troja denně v otevírací době zámku,
- 7 workshopů v sedmi objektech v rámci tzv. Tvořivého týdne – 7 dní, 7 objektů, 7 výstav, 7 témat, 7 workshopů,
- 1 workshop + 2 prohlídky v rámci Trojského vinobraní,
- 8 výtvarných workshopů v rámci Art Book Fair v Zámku Troja,
- 1 workshop v rámci projektu *Parallels* v Bratislavě – projekt k předsednictví ČR v EU (putovní výstavy o umění ve veřejném prostoru v několika evropských metropolích),
- 1 workshop v Bílkově vile ke 150. výročí narození Františka Bílky,
- 2 workshopy v rámci Sametového posvícení – výroba masek do průvodu Sametového posvícení 17. listopadu 2022 – téma: ukrajinská mytologie a lidové umění Ukrajiny,
- programy (2 x workshop, 2 x přednáška) – spolupráce s Kulturně akvizičním centrem pro seniory Praha 9,
- 1 adventní setkání seniorů „Mezi námi“ (organizace pro aktivní seniory, která pořádá čtení pohádek dětem v dětských domovech) v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu,
- 1 setkání MenARTu s Galinou Miklínovou v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu (mentoring umění, podpora uměleckého vzdělávání a síť ZUŠ v ČR, umělec jako mentor pro talentované děti, vyhledávání mladých talentů),
- 1 setkání MenARTu s Martinem Velíškem v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu (mentoring umění, podpora uměleckého vzdělávání a síť ZUŠ v ČR, umělec jako mentor pro talentované děti, vyhledávání mladých talentů),
- 1 setkání MenARTu s Milanem Caisem v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu (mentoring umění, podpora uměleckého vzdělávání a síť ZUŠ v ČR, umělec jako mentor pro talentované děti, vyhledávání mladých talentů),
- 1 setkání MenARTu s Lelou Gaislerovou v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu (mentoring umění, podpora uměleckého vzdělávání a síť ZUŠ v ČR, umělec jako mentor pro talentované děti, vyhledávání mladých talentů),
- 1 workshop v rámci spolupráce se studiem Bubec (workshop k výstavě Č. Sušky),
- 1 workshop v rámci Týdne uměleckého vzdělávání v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu,
- 1 benefiční představení *Brundibár* v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu – Dismanův dětský rozhlasový sbor – výtěžek pro organizaci Sdružení Ukrajinců a příznivců Ukrajiny v České republice (SUPU),
- 1 absolventský koncert MenART v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu,
- 1 prezentace ukrajinského vydavatelství knih Belka Book v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu,
- 1 výstava výtvarných prací na téma motýli v rámci spolupráce s Botanickou zahradou hl. m. Prahy (během dubna 2022) / některé workshopy pro dospělé a seniory souvisely se spoluprací s BZ HMP – tvorba artefaktů pro výstavu *Motýli* v BZ, plenéry – kresba a malba v exteriérech Zámku Troja a Botanické zahrady HMP,
- 3 akce InBáze – semináře na téma školský systém v ČR a zapojení do něj – pro rodiny z Ukrajiny,
- 1 účast na festivalu RefuFest (stánek GHMP), Střelecký ostrov, prezentace edukačních aktivit a služeb GHMP pro cizince a hlavně uprchlíky z Ukrajiny,
- 1 benefiční koncert v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu – výtěžek ve prospěch poskytovatelů sociálních služeb a poradenství ženám a dívkám ve složitých životních situacích,
- 1 prezentace Velvyslanectví Ukrajiny v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu,

- 1 workshop v rámci Dne s Trojskou kotlinou,
- 1 prohlídka a prezentace v rámci Letní školy historie UK pro učitele (prohlídka Zámku Troja + prezentace o činnosti edukačního oddělení pro cca 100 pedagogů).

V souvislosti s mimořádnými akcemi je důležité zmínit zapojení edukačního oddělení GHMP do Festivalu umění a kreativity, v rámci něhož do GHMP proudilo mnoho škol na program *Sochy Karlova mostu* (tyto školy jsou započítané v interaktivních prohlídkách pro školy).

Výtvarný workshop v rámci doprovodného programu k veletrhu Art Book Fair, Eko-ateliér GHMP v zahradě Zámku Troja

Prezentace GHMP a výtvarný workshop v rámci festivalu RefuFest, Střelecký ostrov

Setkání seniorů „Mezi námi“, Dům U Kamenného zvonu

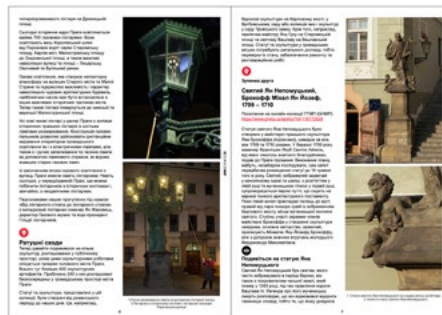
Po dvou letech omezení v souvislosti s pandemií koronaviru, které edukační oddělení řešilo rozvojem a posilováním online edukace, byl rok 2022 návratem k plnohodnotnému a přímému kontaktu s uměleckými díly. Online edukační prostor ovšem nezůstal nerozvíjen a naopak byl obohacen o další edukační materiály. V souvislosti s vypuknutím války na Ukrajině byl záhy vytvořen edukační list *Vítej v České republice*, který byl nejen online dostupný, ale také byl distribuován do Krajského asistenčního centra pomoci Ukrajině v Praze v Kongresovém centru. Vybrané, již publikované edukační listy pak byly postupně přeloženy do ukrajinštiny a staly se stálou online nabídkou pro Ukrajince nově přicházející do České republiky. Na webu GHMP v sekci Artotéka jsou volně ke stažení všechny edukační a metodické materiály, které jsou tvořeny z online edukačních listů a úkolů, edukačních videí a metodických publikací. Online edukačních listů a úkolů je momentálně k dispozici na webu galerie 32 – z toho 27 česky a 5 ukrajinsky. Jsou doplněny o fotografie, ilustrace a videa. Tyto materiály jsou vhodné pro všechny cílové skupiny a věkové kategorie. Zadání, úkoly a návody lze nejrůzněji modifikovat a variovat (tematicky, obsahově, časově, úrovní náročnosti – možnost přizpůsobit různým věkovým kategoriím). Workshopy jsou realizovatelné doma, ve škole a některé i ve veřejném prostoru či objektech GHMP, s běžně dostupnými materiály a vybavením. Jde o pestrou škálu témat a okruhů: např. fotografie, veřejná plastika, animovaný film, sochařství a písmo, architektura, konceptuální umění atd. Východiskem jsou díla ze sbírek, expozice nebo objekty GHMP. Také byly vytvořeny edukační listy s názvem *Naslouchejte sochám II* jako doprovodný materiál k druhému ročníku sochařské výstavy ve veřejném prostoru s názvem *Místa '22 / Sochy pro Zbraslav*.

Součástí nabídky pro online vzdělávání jsou i dvě online metodické publikace – metodické příručky, které jsou zdrojem inspirace, podnětů, tipů a nápadů na výtvarné úkoly i hry. Hlavním cílem je smysluplné a kreativní využití nových médií v edukaci k efektivnímu zprostředkování kvalitního vzdělávacího obsahu. Jde o výstup z mezinárodního edukačního projektu „App Your School“, na kterém se podíleli edukátoři z osmi evropských zemí, včetně ČR (GHMP). Národní toolkit obsahuje koncepty k 15 vybraným nejlepším digitálním ateliérům, Evropský manuál tvoří 40 konceptů těchto workshopů. Vše je doplněno fotodokumentací, návody i odkazy na videa z realizovaných akcí. Workshopy jsou interdisciplinární, týkají se například propojení výtvarné výchovy s dalšími předměty, takže je lze využít nejen pro VV, ale i pro další obory.

Edukační videa – vzdělávací tutoriály pro rodiny s dětmi, žáky, studenty a pedagogy, ale i pro ostatní věkové kategorie, které vznikly v období koronavirové pandemie, jsou i nadále dostupné a využívány. Jde o návody ve stylu „krok za krokem“ k zajímavým výtvarným úkolům a workshopům, které jsou inspirovány především vybranými díly ze sbírek GHMP. Videa obsahují teoretickou a následně výtvarnou část, jejichž prostřednictvím se mohou zájemci seznámit blíže se sbírkami galerie, naučit se nové výtvarné techniky, postupy a metody. Zadání je realizovatelné doma nebo ve škole, s běžně dostupnými materiály a vybavením. Tutoriály jsou koncipovány ve 2 liniích na základě inspiračních podnětů a východisek: výrazní autoři a jejich rukopis a styl a výtvarné náměty. Tato videa mohou efektivně podpořit a obohatit distanční i klasickou výuku nebo zpestřit dětem náplň volného času. K dispozici jsou momentálně na webu galerie v Artotéce a na Youtube kanálu GHMP 3 videa: Alena Kučerová, Jiří Sopko a Zátíší. Narůstající počty zhlédnutí ukazují, že i bez cílené propagace zájem o tato videa přetrvává, a tím potvrzují účinnost tohoto formátu v současné době. Proto by edukační oddělení chtělo tento formát online edukace nadále rozvíjet. S tím souvisí i schopnost realizovat videa na profesionální úrovni především díky vybavení (digitální zrcadlovka, stabilizátor, světla, softwary), které se daří systematicky edukačnímu oddělení pořizovat v posledních letech v rámci mimořádných investičních prostředků. Edukátorky GHMP v r. 2022 také vyvinuly 2 vzdělávací videa ke dvěma objektům – ke Colloredo-Mansfeldskému paláci a k Domu U Kamenného zvonu. Videa

se týkají interiérů těchto budov. Do historických prostor CMP se nyní není možné z důvodu rekonstrukce dostat, takže video supluje částečně jejich prohlídku. Video k Domu U Kamenného zvonu je zase fikcí, jak mohly interiéry a jejich vybavení v době středověku vypadat.

Souhrnné představení online edukace GHMP proběhlo v rámci konference *Galerie vizuálního umění a nové technologie – Pandemie jako příležitost k invenci*, která měla za cíl představit výběr z dosavadních metod a přístupů k digitálním technologiím uplatněných během pandemie v muzejním a galerijním prostředí.

Едукаційний лист Вітеж в Чеській республіці в українській мові

Приклади з едукаційних листів Скульптури, об'єкти та інсталяції: Маріанська площа та околиці та Від ліхтарного стовпа до ліхтарного стовпа: Маршрут для сімейної прогулянки старою Прагою в українській мові

Актуалізовані едукаційні листи до нової експозиції в Білковіх будинках в Чхіннові

Едукаційні листи до виставки Міста'22 / Скульптури для Збраслава

Odborná činnost edukačního oddělení

Interní edukátorky GHMP vyvíjejí kromě běžné agendy i nadstandardní odbornou a výzkumnou činnost, která byla v tomto roce opět výrazně rozvíjena. V roce 2022 pracovaly na odborných projektech, realizovaly konference, semináře a prezentace o edukaci, zapojovaly se do pracovních skupin, profesních asociací, grantových komisí, připomínkovaly nejrůznější strategické dokumenty na úrovni městské i vládní. V roce 2022 realizovaly nebo se aktivně zapojily do cca 50 významných odborných akcí a aktivit. Většina odborných akcí a aktivit byla realizovaná přímo edukačním oddělením GHMP. Pro některé bylo poskytnuto zázemí a organizační i realizační podpora.

Konference, semináře, projekty a další odborné aktivity

V r. 2022 v rámci edukace GHMP úspěšně proběhly tyto odborné akce, aktivity a projekty, které edukátorky ve většině případů přímo realizovaly nebo do kterých se aktivně zapojily:

- setkání Komory edukačních pracovníků Rady galerií ČR v Galerii výtvarného umění v Ostravě,
- 1 setkání Komory edukačních pracovníků Rady galerií ČR – v Oblastním muzeu a galerii v Mostě,
- 1 setkání Komory edukačních pracovníků Rady galerií ČR v Galerii Klatovy / Klenová,
- 1 setkání Komory ředitelů Rady galerií ČR v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu,
- 1 setkání Komory odborných pracovníků Rady galerií ČR v Edukačním centru v CMP,
- 1 prezentace o koalici KOMPAS na setkání Komise pro kulturu Asociace krajů ČR v Ústí nad Labem (přítomna většina vedoucích odborů kultury ze všech krajů),
- 1 účast edukátorek na debatě *Umění bez bariér* (setkání v rámci Festivalu umění a kreativity), Veletržní palác,
- 1 prezentace příspěvku o online edukaci v GHMP na konferenci *Galerie vizuálního umění a nové technologie – Pandemie jako příležitost k invenci* v GHMP v Domě U Kamenného zvonu,
- 1 účast na mezinárodní konferenci ICOM v Praze,
- 1 celostátní setkání členů Asociace výtvarných pedagogů v GHMP v Domě U Kamenného zvonu, v Městské knihovně a v Colloredo-Mansfeldském paláci,
- 1 účast na mezioborovém setkání kateder výtvarné a hudební výchovy, Pedagogická fakulta UK,
- 1 účast na semináři k projektu *Edukační systém řeky* (Institut plánování a rozvoje HMP), cca 40 aktérů z oblasti edukace – z organizací, spolků a institucí v okolí řeky Vltavy, ambice založit „největší školu pod širým nebem v Evropě“,
- 1 návštěva vzdělávacího programu v galerii DOX – v rámci projektu mentoringu – projekt Platformy uMĚNÍM, vzájemný mentoring, podpora: Národní plán obnovy,
- 1 setkání Koalice KOMPAS – Koalice mezioborových pedagogických asociací a skupin v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu (účast: cca 15 členských asociací),
- 1 projekt IKAP (setkání mentorů a pedagogů) v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu,
- 1 setkání projektu Školy pro budoucnost v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu,
- 1 přednáška v rámci mezinárodního festivalu o vědě (téma: Staroměstský orloj, Jan Kepler, hvězdárství s předsedkyní Jednoty českých matematiků a fyziků, doc. Alenou Šolcovou) v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu,
- 1 odborný seminář Společnosti pro kreativní vzdělávání v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu,
- 1 kulatý stůl v rámci Týdne kreativity v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu (Platforma UměníM a Společnost pro kreativitu ve vzdělávání),

- 1 pracovní skupina Platformy uMĚNÍM v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu,
- 1 valná hromada Platformy uMĚNÍM v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu,
- 1 setkání umělců a pedagogů z projektů Školy pro budoucnost a Dětský Think Tank v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu,
- 1 setkání Jednoty českých matematiků a fyziků v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu,
- 1 účast edukátorek v odborné komisi – soutěž ve 3D tisku – Gymnázium Arabská – ve spolupráci s Tiskárnou Průša,
- 1 účast na Umělecké radě Muzea umění a designu v Benešově za edukaci,
- 1 účast na Ediční radě Galerie moderního umění v Hradci Králové za edukaci,
- 14 účastí na setkáních online pracovní skupiny na MŠMT k propojování formálního a neformálního vzdělávání,
- 5 účastí na setkáních online pracovní skupiny na Národním pedagogickém institutu k RVP – Oblast umění a kultura,
- 1 účast v grantové komisi na Ministerstvu kultury ČR za edukaci,
- 1 exkurze edukátorek v Národním filmovém muzeu – NaFilm – v rámci edukace,
- 1 účast edukátorek na mezinárodní konferenci ICOM (Mezinárodní rady muzeí) – hl. v sekcích k edukaci – účast více než 3000 členů ICOM,
- 1 prezentace aktivit pro ukrajinské uprchlíky v GHMP na online Regionální poradní platformě,
- 1 porada Migračního konsorcia v DKZ.

Edukátorky se v minulých letech účastnily pracovních skupin IPR MHMP – projektu „Živé město“ nebo „Portál kulturní nabídky Prahy“ (Kreativní Praha). V roce 2021 nastudovaly a připomínkovaly dokument Kulturní politika HMP 22+, kde akcentovaly podporu neformálního a uměleckého vzdělávání v kulturních a paměťových institucích a potřebu motivovat školy k návštěvám těchto institucí směrem od zřizovatele, což by mělo být uplatněno v následujícím akčním plánu. V r. 2022 se zapojily do projektu Edukační systém řeky (IPR HMP, CAMP).

Edukátorky GHMP se neustále vzdělávají (např. doktorské studium). Jsou aktivními členkami těchto asociací: INSEA – International Society for Education Through Art, Komora edukačních pracovníků Rady galerií ČR a Asociace výtvarných pedagogů, Platformy uMĚNÍM – Platformy pro kreativní učení (pracovní skupiny advokacie a komunikace) a za KEP RG ČR Koalice KOMPAS – Koalice

Celostátní setkání členů AVP, Dům U Kamenného zvonu

Celostátní setkání členů AVP, Edukační centrum GHMP

mezioborových pedagogických asociací a skupin. Platforma uMĚNÍM sdružuje instituce ze všech oblastí umění, podporuje kreativní a umělecké vzdělávání. V jejím rámci se konaly online porady skupin advokacie i komunikace, 1 valná hromada v GHMP a několik setkání pracovních skupin.

Významnou a rozsáhlou odbornou aktivitou bylo pokračování v aktivním zapojení do činnosti KOMPASu – Koalice mezioborových pedagogických asociací a skupin. Jde o volné seskupení oborových a profesních asociací, spolků a skupin, které spojuje zájem o vzdělávání a proměny českého vzdělávacího systému. Hlavním záměrem je zapojit se do aktuálního procesu revizí RVP tak, aby změny byly koncepční, smysluplné a aby vzniklo vyvážené a konsensuální kurikulum pro 21. století, které bude respektovat potřeby dětí, učitelů a společnosti v podmínkách a trendech současného světa. Cílem je také podpora inovace obsahu vzdělávání i rozvoje digitálních kompetencí a informačního myšlení, nikoliv však na úkor ostatních předmětů. Záměrem je v souladu se zahraničními progresivními trendy zapojovat kreativní a progresivní metody do vzdělávacích procesů, podporovat využívání možností neformálního vzdělávání v paměťových a kulturních institucích, implementovat a integrovat digitální gramotnost a informační myšlení do stávajících etablovaných předmětů. Aktuálně je zapojeno 22 asociací a skupin z přírodovědné, společenskovední a uměnovýchovné oblasti i z oblasti neformálního, uměleckého a kreativního vzdělávání: ČS INSEA, Platforma uMĚNÍM, KEP RG ČR, AMG, UHS, ASFAV, SKIP apod. Vznik této koalice způsobily nekvalitně provedené tzv. malé revize RVP, kvůli nimž byla predimenzována informatika na školách a zredukovány předměty ze třech výše uvedených oblastí, s čímž souvisí i dopad na neformální a umělecké vzdělávání v kulturních a paměťových institucích. Redukce časové dotace těchto předmětů může mít negativní dopad na návštěvy zmíněných institucí (nedostatek času na jejich realizaci). Mezi hlavní aktivity patří prohlášení, stanoviska, dopisy, tiskové zprávy, průběžné informování členských základů jednotlivých asociací, účast na kulatých stolech a diskusích, expertním panelu a odborných skupinách, síťování, komunikace s dalšími odborníky a prezentace na konferencích a odborných akcích. V r. 2022 pracovali všichni členové především na připomínkování tzv. hlavních směrů RVP ZV. Vedoucí edukátorka zastupovala také KEP RG ČR a KOMPAS na setkání RG ČR s ministrem kultury Martinem Baxou na MK ČR. Řešily se především revize RVP, podpora edukace v kulturních a paměťových institucích a integrace cizinců (především aktuálně ukrajinských uprchlíků) do vzdělávacích programů v muzeích a galeriích.

Vedoucí edukátorka je členkou v grantové komisi MK ČR v programu *Podpora výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví* pro hodnocení vzdělávacích projektů a edukačních aktivit v muzeích a galeriích pro následující 3 roky (čestná funkce bez honoráře), dále členkou Ediční rady Galerie moderního umění v HK jako garantka pro publikace zaměřené na edukaci a členkou Umělecké rady Muzea umění a designu v Benešově.

Edukátorky GHMP se účastnily již po páté poroty studentské soutěže v 3D tisku na Gymnáziu Arabská na Praze 6. Studenti prezentovali modely architektury a uměleckých děl, ze kterých se vybíraly ty nejzdařilejší. Takovéto modely lze uplatnit i v rámci galerijní edukace, a to jako haptické pomůcky ke zprostředkování umění slabozrakým nebo nevidomým návštěvníkům.

Edukátorky GHMP se snaží rozvíjet i publikační činnost. Artotéka v rámci webu GHMP je neustále rozšiřována o edukační listy, vzdělávací videa – tutoriály a metodické a odborné příručky (2 publikace z mezinárodního projektu App Your School, publikace *Práce s návštěvníky* se specifickými potřebami v muzeích umění apod.). V r. 2022 bylo několik nejdůležitějších edukačních listů přeloženo do ukrajinštiny. Byla vytvořena 2 vzdělávací videa – o Colloredo-Mansfeldském paláci a o Domu U Kamenného zvonu. Edukátorky se také snažily rozšiřovat o další materiály i Edukační knihovnu GHMP, která je umístěna v EC v CMP a jejíž součástí je Centrální knihovna KEP RG ČR, která obsahuje edukační a metodické materiály z významných českých galerií, strategické dokumenty od PhDr. Alexandry Brabcové, publikace z kateder VV i z konferencí a projektů i cenné zahraniční odborné zdroje.

Spolupráce s Komorou edukačních pracovníků Rady galerií ČR

Důležitá je také spolupráce s Radou Galerií ČR a Komorou edukačních pracovníků RG ČR. Edukátorky GHMP se v r. 2022 zúčastnily 3 setkání Komory edukačních pracovníků Rady galerií ČR: v Galerii výtvarného umění v Ostravě, v Oblastním muzeu a galerii v Mostě, v Galerii Klatovy / Klenová.

Členové KEP jsou v intenzivním kontaktu – neustále konzultují aktuální problémy – letos se jednalo především o konzultace ohledně aktivit pro ukrajinské uprchlíky. Edukátorky GHMP zmapovaly pro Národní pedagogický institut ČR, jaké edukační aktivity v rámci KEP RG ČR pro uprchlíky vznikají. Logicky byly nejvíce realizovány ve větších městech (Praha, Ostrava, Plzeň, Brno, Kutná Hora atd.), kde byl největší podíl uprchlíků z Ukrajiny.

GHMP má zastoupení v Předsednictvu RG ČR za Komoru edukačních pracovníků (již cca 10 let zde měla místopředsdkyni a nyní už cca 4 roky předsdkyni).

Dále GHMP poskytla zázemí pro konání těchto 2 akcí RG ČR: setkání Komory ředitelů Rady galerií ČR v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu a setkání Komory odborných pracovníků Rady galerií ČR v Edukačním centru v CMP.

Setkání Komory edukačních pracovníků RG ČR, Ostrava

Setkání Komory edukačních pracovníků RG ČR, Klatovy, Klenová

Setkání Komory edukačních pracovníků RG ČR, Most

Odborné praxe a stáže pro studenty VŠ a SŠ, další spolupráce s VŠ

Mezi externí spolupracovníky edukačního oddělení GHMP patří kromě externích lektorů i praktikanti a stážisté. Edukační oddělení GHMP a jeho činnost využívají k realizaci odborných praxí a stáží studenti z mnoha středních uměleckých a vysokých pedagogických škol.

Jde o tyto typy praxí: praktikanti – studenti středních uměleckých škol v rámci povinné praxe, praktikanti – VŠ studenti pedagogických fakult v rámci realizace modelových prohlídek, studenti VŠ pedagogických a uměleckých v rámci náslechnů, stážisté – VŠ studenti pedagogických fakult, kteří realizují letní výtvarné dílny v eko-ateliéru, stážisté: zahraniční studenti na delší pobyt v rámci programů ERASMUS + apod., dobrovolníci.

V r. 2022 proběhly konkrétně tyto praxe, stáže, exkurze, prezentace a semináře:

- praxe pro studenty středních uměleckých škol: studenti SUPŠ Žižkov, OA Hovorčovická, SŠ oděvního designu Kateřinky, SŠ Náhorní a SŠ zahradnické Litomyšl – celkem 29 studentů,
- stáže pro VŠ studenty v rámci Letních výtvarných dílen v eko-ateliéru – jako dozor a lektori zde pracovalo 6 stážistů z vysokých škol z kateder výtvarné výchovy pedagogických fakult,
- návštěvy studentů vysokých škol v GHMP (prezentace o činnosti edukačního odd. v EC v CMP, popř. prohlídky výstav s workshopy): pro studenty z KVV PdF ZČU Plzeň, z KVV PdF UK, KVV PdF UP v Olomouci,
- exkurze studentů Fakulty architektury ČVUT – prohlídky sklepů v Domě U Kamenného zvonu + program s jejich pedagogem v koncertním sále + skicování prostoru (1. Ročníky FA ČVUT).

V červenci a srpnu 2022 v rámci Letních výtvarných dílen v eko-ateliéru v oranžérii Zámku Troja studenti denně v otvírací době zámku návštěvníkům workshopů představovali provoz eko-ateliéru, poskytovali základní informace o zámku a zahradě, přiblížili zdejší výtvarné techniky a asistovali návštěvníkům při tvorbě.

V září 2022 si úspěšně splnili v GHMP svojí odbornou praxi mj. studenti ze Střední školy zahradnické a technické v Litomyšli – obor Výstavnictví a floristický design. Pomáhali s přípravou materiálu a předloh pro workshopy (především v eko-ateliéru), navštívili aktuální výstavy GHMP a prozkoumali grafické i architektonické koncepty výstav. Zapojili se i do příprav na knižní veletrh Art Book Fair v Troji – vytvořili předlohy k workshopům: obří experimentální herbář.

GHMP navštívily skupiny studentů výtvarné pedagogiky ze Západočeské univerzity v Plzni, z Univerzity Palackého v Olomouci a Univerzity Karlovy v Praze – šlo o prezentaci edukačních aktivit, o prohlídku edukačního centra a o prohlídku aktuálních výstav.

Edukační oddělení GHMP aktivně poskytuje údaje a informace do nejrůznějších dotazníků, výzkumů a analýz, umožňuje konzultace se studenty – např. v rámci jejich bakalářských, diplomových a disertačních prací. Důležitým zázemím i zdrojem informací pro školy a studenty je i čítárna odborné literatury a časopisů (více v samostatné kapitole).

Interaktivní prohlídka v rámci praxe studentů středních uměleckých škol, Dům U Kamenného zvonu

Prezentace edukačních aktivit GHMP studentům pedagogiky, Edukační centrum GHMP

Praxe studentů středních uměleckých škol, Edukační centrum GHMP

Praxe studentů středních uměleckých škol, Eko-ateliér GHMP v zahradě Zámku Troja

Praxe studentů středních uměleckých škol, Edukační centrum GHMP

Spolupráce s externisty a tým edukačního oddělení

Pro edukační oddělení je klíčová spolupráce s externisty a specialisty. Stěžejní je ale činnost interních edukátorů. Interní edukátorky musí umět flexibilně a univerzálně realizovat programy pro všechny cílové skupiny, ovládat většinu výtvarných technik a komplexně se orientovat v dějinách především moderního a současného umění. V současné době tvoří tým edukačního oddělení 3 interní edukátorky (VŠ vzdělání – výtvarná pedagogika v kombinaci s dalšími obory – dějiny umění na KTF, bohemistika na FF, umělecké obory – malba, textilní tvorba, grafika atd.) a cca 10 externích lektorů (s různými specializacemi – jazyky, speciální pedagogika, znevýhodnění, senioři, veřejná plastika atd.). Součástí týmu edukačního oddělení je i knihovnice (střední knihovnická škola, pedagogické minimum a rozsáhlá praxe) + její zástupkyně a asistentka edukačního oddělení (absolventka obchodní akademie a Vyšší odborné školy informačních studií – specializace: služby muzeí a galerií), jejíž hlavní agendou je objemná administrativa tohoto oddělení.

Hlavní činností je zprostředkovávat umění tvořivými metodami všem typům škol a ostatním cílovým skupinám (rodiny s dětmi, dospělí, senioři) včetně znevýhodněných návštěvníků – v souladu se zahraničními trendy a prioritami uměleckého vzdělávání – tzn. naplňovat dostupnost umění všem. To je realizováno prostřednictvím vzdělávacích aktivit: interaktivních prohlídek výstav, workshopů, výtvarných dílen a ateliérů i dalších formátů – především skrze vlastní tvorbu a interakci s originály uměleckých děl s cílem efektivně, úspěšně a atraktivně předávat kvalitní vzdělávací obsah a podporovat pozitivní vztah k umění. Záměrem je snaha rozvíjet umělecké, kreativní a neformální vzdělávání a propojovat ho s tím formálním. Edukátorky sledují progresivní mezinárodní vzdělávací modely na úrovni EU, čerpají ze zahraničních odborných zdrojů, reflektují nejnovější trendy v uměleckém vzdělávání: interdisciplinarity, intermedialitu, interaktivitu, rozvoj literární, mediální, informační, vizuální, kulturní a emoční gramotnosti i kreativního myšlení a společenské angažovanosti. Mezi rozvojové priority patří podpora aktivit pro seniory a znevýhodněné, rozšíření vzdělávacích programů k umění ve veřejném prostoru. Edukační oddělení splňuje podmínky pro získání statutu metodického pracoviště v oboru. Je jedním z nejvýznamnějších center dění v této oblasti – realizuje odborné konference, semináře, mezinárodní výzkumné projekty, spravuje Centrální knihovnu Komory edukačních pracovníků Rady galerií ČR, kde má i zastoupení v nejvyšší funkci v předsednictvu (předsedkyně KEP RG ČR). Interní edukátorky koncipují, organizují a realizují v 7 objektech GHMP vzdělávací aktivity pro všechny cílové skupiny s důrazem na školy všech typů. Jsou členkami několika významných profesních asociací a odborných pracovních skupin, které se mimo jiné věnují advokacii k podpoře kreativního vzdělávání, a to i na vládní úrovni. Na pozicích oddělení jsou vysoce kvalifikované a erudované osoby s mnohaletou praxí ve svém oboru – jde o více než 15 let praxe (edukační aktivity k více než 300 výstavám) i o bohaté zkušenosti ze spolupráce s významnými mezinárodními institucemi, organizacemi a projekty – např. Česká centra, Leica Gallery Prague, 4+4 dny v pohybu, App Your School ad. Na základě svého studia a praxe mají různé specializace – přesahy VV směrem k literatuře, písmu a textu, k ekologii a environmentu, k novým médiím, filmu, divadlu a fotografii atd. Jsou autorkami Vzdělávací strategie GHMP a Koncepce online edukace. Rozsáhlá je i odborná činnost – edukační oddělení realizuje odborné konference a semináře, praxe a stáže pro SŠ a VŠ studenty, spolupracuje s vysokými školami, s dalšími institucemi a projekty, aktivně se zapojuje do významných výzkumných vzdělávacích grantových projektů ve spolupráci s dalšími organizacemi a profesními skupinami, kterých jsou edukátoři členy, i ve spolupráci se zřizovatelem, jsou také členy týmů mezinárodních projektů. Oddělení realizuje cizojazyčné výklady, koncipuje a realizuje (včetně postprodukce) online edukační aktivity, získává sponzory pro výtvarný materiál (více informací v kapitole o odborné činnosti).

GHMP spolupracuje na vzdělávacích aktivitách a doprovodných programech s externisty – kromě

příležitostné spolupráce na jednorázových odborných programech a mimořádných akcích má GHMP i tým stálých externích lektorů, především pro realizaci prohlídek a workshopů pro znevýhodněné a seniory a prohlídek veřejné plastiky, který se snažíme dle potřeby optimalizovat a v případě potřeby rozšiřovat. Akce v GHMP zajišťují a realizují nejen interní edukátoři a externí lektoři s nejrůznějšími specializacemi, ale v programu je zahrnuta i spolupráce přímo s umělci – v návaznosti na prezentace jejich tvorby v rámci výstav či jejich zastoupení ve sbírkách GHMP nebo v souvislosti s objekty GHMP.

V r. 2022 byl postupně vybudován tým externích lektorek a spolupracovnic z Ukrajiny. V souvislosti s válkou na Ukrajině a s příchodem velkého množství ukrajinských uprchlíků do Prahy bylo potřeba vytvořit tým externistů, kteří umí ukrajinsky a případně i rusky. Tyto lektorky byly vyškoleny postupně v jednotlivých objektech a expozicích – především v Zámku Troja, v Bílkově vile, v Domě U Kamenného zvonu a v Colloredo-Mansfeldském paláci. Jejich hlavní činností je realizace prohlídek a workshopů pro ukrajinské jednotřídky a adaptační skupiny v ukrajinštině, tlumočení akcí a workshopů pro veřejnost, překlady textů do výstav i edukačních listů k nim, pomoc s přípravou workshopů (výtvarného materiálu i předloh). Honoráře i výtvarný materiál jsou hrazeny z fondu UNICEF (OSN).

Interaktivní prohlídka Karlova mostu pro ukrajinské děti, Karlův most

Výtvarný workshop pro ukrajinské děti, Edukační centrum GHMP

Prostory pro edukaci

Edukační oddělení má k dispozici 3 prostory pro vzdělávací aktivity: edukační centrum v Colloredo-Mansfeldském paláci, eko-ateliér v Zámku Troja a čítárnu odborné literatury a časopisů v Bílkově vile spojenou se specializovanou badatelnou Františka Bílka. Kromě těchto prostor jsou také využívána variabilní a „mobilní“ (dočasné) edukační zázemí v rámci některých výstav ve formě interaktivních zón. Často jsou tedy workshopy realizovány právě i přímo ve výstavách GHMP a to z důvodu nutnosti přímé inspirace jednotlivými díly. Edukační oddělení GHMP se specializuje na interdisciplinární přesahy výtvarného umění směrem k dalším oborům a využívá k tomu 3 již zmíněné specializované prostory pro edukaci, které nabízejí vhodné podmínky pro realizaci konkrétních workshopů a akcí:

- edukační centrum GHMP: film, divadlo, fotografie a nová média,
- eko-ateliér GHMP: ekologie a environment,
- čítárna odborné literatury GHMP: literatura, písmo, text.

Výtvarné dílny pro dospělé a seniory, Edukační centrum GHMP

Výtvarný workshop v rámci interaktivní prohlídky pro školy, Eko-ateliér GHMP v zahradě Zámku Troja

Interaktivní edukační zóna ve výstavě *Ivan Meštrović (1883–1962). Sochař a světoobčan*, Městská knihovna

Sobotní výtvarný workshop pro rodiny s dětmi k výstavě *Paradise Lost*, Dům U Kamenného zvonu

Edukační centrum v Colloredo-Mansfeldském paláci

Edukační centrum je vhodné zázemí k realizaci kreativních workshopů s výraznými přesahy do oblasti nových médií, fotografie, filmu a divadla (experimentální fotografické techniky, animovaný film, užitá grafika, světelný design, kostýmní tvorba, intermediální tvorba, street art). Vybavení ateliéru umožňuje experimentovat s množstvím technik z různých oblastí výtvarného umění (kresba, malba, grafika, fotografie, prostorová, intermediální, akční i konceptuální tvorba apod.), prostor funguje jako kreativní výtvarná laboratoř. Realizují se zde aktivity pro všechny věkové kategorie včetně seniorů a znevýhodněných. Konají se zde i nejrůznější setkání oborníků, asociací výtvarných pedagogů apod. V roce 2018 byla dokončena dostavba nové části edukačního centra, takže původní prostor (cca 90 m²) se rozrostl (na 180 m²). Prostor je v současnosti tvořen hlavním ateliérem (interaktivní zónou), čítárnou odborné literatury (relaxační „chill-out“ zónou), dále fotografickým ateliérem s temnou komorou, doplněným příruční knihovnou zaměřenou na českou i zahraniční fotografii, film, divadlo a nová média. Dalšími prostory jsou grafická dílna s tiskařským lisem a malířský ateliér se stojany. Součástí čítárny je i Centrální knihovna Komory edukačních pracovníků Rady galerií ČR s dokumenty a materiály z významných projektů KEP RG ČR, ale i z jednotlivých galerií, takže je knihovna zdrojem cenných materiálů pro pedagogy, studenty a odborníky z oblasti galerijní edukace. Edukační centrum je bezbariérové.

V edukačním centru se v roce 2022 uplatnilo používání edukační pomůcky – animačního stolku, který během lockdownu v roce 2021 edukační oddělení navrhlo a realizovalo ve spolupráci s Proudem studio. Východiskem bylo maximální využití iPadů a technické dovybavení Digilabu Edukačního centra GHMP v souladu se vzdělávací strategií – rozvoj přesahů k novým médiím. Jedná se o unikátní vybavení na míru pro potřeby Edukačního oddělení GHMP s integrovaným LED osvětlením a podsvícením, které je možné regulovat a i barevně měnit. Kromě celého spektra „stop motion“ animačních technik (plošková animace, pixilace, animace objektů aj.) je možné stolek využít i pro tvorbu obrazů / koláží / scén se zapojením světla jako důležitého výrazového prostředku a pro jejich digitální záznam. Vedle toho je možné v kombinaci s projektořem realizovat i liveview projekce v podobě audiovizuálních experimentů nebo stínového divadla. Zároveň se při umístění nekonečného pozadí dá využít i jako lightbox (fotografická pomůcka pro produktovou fotografii) pro fotografování drobných předmětů a výtvarných prací. Anebo v kombinaci s různými aplikacemi se dá docílit skeneru. Animační stolek tak ve výsledku je spíše multifunkční nástroj, který umožňuje edukaci v GHMP dále rozvíjet a posouvat na další úroveň. Digilab rozšířený o animační stolek tak nabízí další způsoby zapojení digitálních technologií, jimiž může zvyšovat a podporovat digitální gramotnost. A také snižovat nerovnost a být prevencí digitální propasti a tzv. digitálního vyloučení.

Edukační centrum GHMP, pohled do hlavního ateliéru

Edukační centrum GHMP, pohled do fotokomory

V závěru roku 2022 se edukačnímu oddělení opět podařilo dovybavit zázemí ateliéru Edukačního centra v Colloredo-Mansfeldském paláci, jedná se o kvalitní fotoaparát, nezbytný pro profesionální práci s novými médii, zvyšující možnosti tvorby během akcí zaměřených na reflexi moderního a současného umění. Toto vybavení je v současné době potřeba také k realizaci online edukačních aktivit na profesionální úrovni.

Animační stolek

Animování prostřednictvím animačního stolku v rámci výtvarného kroužku GHMP

Program pro skupinu ukrajinských dětí na téma Slovanští duchové, Edukační centrum GHMP

Eko-ateliér v oranžérii Zámku Troja

V roce 2022 byl opět intenzivně využíván i eko-ateliér v oranžérii. Prostor eko-ateliéru v oranžérii Zámku Troja je unikátem v rámci celé Prahy. Tento sezónní kreativní prostor slouží k realizaci edukačních programů s významným rozměrem, se zaměřením na environmentální a ekologický kontext ve vztahu k umění. Ateliér splňuje podmínku bezbariérovosti, a proto je ideální také pro aktivity určené znevýhodněným a handicapovaným (např. vozíčkáři, nevidomí návštěvníci ad.) i pro maminky s kočárky. Zároveň jde o relaxační zónu, kterou mohou návštěvníci využít k oddychu v turisticky rušné části Prahy. Realizují se zde nejrůznější techniky a principy založené na zpracování přírodních materiálů (většinou i přímo ze zdejší zahrady), které umožňují přiblížit principy recyklace (výroba ručního papíru, práce s keramickou hlinou, textilní tvorba, vosková batika, haptické a akustické aktivity, výroba objektů z přírodních materiálů, land-art, aranžování květin atd.). Prostor byl i v roce 2022 využíván také k mimořádným projektům (Letní výtvarné dílny, Trojské vinobraní, Den pro Trojskou kotlinu, knižní veletrh Art Book Fair). Ve školním roce (letní sezóna) byl navštěvován školami a ostatními skupinami. Celý červenec a srpen probíhaly po celou otevírací dobu zámku celodenní Letní výtvarné dílny (návštěvnost za červenec a srpen celkem + příměstské tábory). V rámci těchto akcí si plnili praxe a stáže studentky a studenti VŠ. Po celou sezónu zde byly realizovány edukační aktivity pro všechny věkové kategorie včetně znevýhodněných. V roce 2022 byl eko-ateliér intenzivně navštěvován ukrajinskými dětmi a rodinami, které se do České republiky dostaly z důvodu útěku před válečným konfliktem na Ukrajině.

V roce 2022 se edukačnímu oddělení dařilo dále rozvíjet výtvarné aktivity spojené s využitím zázemí pro tvorbu keramiky v eko-ateliéru v oranžérii Zámku Troja. Tato výtvarná činnost je realizována v návaznosti na barokní keramické dekorativní vázy umístěné v zahradě zámku a na dlouhodobou výstavu s názvem *Kamenné poklady pražských zahrad*, která se nachází ve sklepích Zámku Troja. Jedná se o vybavení, jako je keramická pec, hrnčířský kruh, glazury, nástroje a pomůcky, regály na sušení výrobků atd.

Eko-ateliér GHMP, pohled do hlavního prostoru

Čítárna a studovna odborné literatury a časopisů v Bílkově vile

Součástí edukačního oddělení GHMP je prezenční čítárna a studovna odborné literatury a časopisů, která zde byla opět i v r. 2022 zájemcům k dispozici. Návštěvnost, kterou denně řádně monitoruje hlavní knihovnice i její zástupkyně, činila v letošním roce cca 1 281 osob. Je však potřeba zohlednit, že z důvodu přípravy nové expozice byla Bílkova vila do konce června 2022 uzavřena veřejnosti kvůli přípravě nové expozice. Čítárna byla v tomto období veřejnosti otevřena, uzavření expozice však logicky snížilo návštěvnost samotné čítárny. Počet nových přírůstků za r. 2022 byl 31. V listopadu 2022 by František Bílek oslavil 150 let od narození, a to byl důvod, že GHMP připravila na ten den bohatý doprovodný program (workshop, komentované prohlídky atd.).

Čítárna je zaměřena na současné výtvarné umění, architekturu a design. Byla do Bílkovy vily umístěna v r. 2016. V letech 1998–2016 byla situována v Domě U Zlatého prstenu, který je od r. 2016 ve správě Muzea hl. m. Prahy. Čítárna nabízí zájemcům uměnovědnou literaturu, rozsáhlé spektrum katalogů k výstavám GHMP i časopisů o výtvarném umění. Přímo v čítárně se aktuálně nachází cca 1 500 titulů, celkově je však čtenářům k dispozici cca 6 000 knižních publikací, které jsou z převážné části umístěny v externím skladu. Část fondu čítárny je věnována osobnosti Františka Bílka. Vedle studovny je na vyžádání zpřístupněna specializovaná badatelna. Seznam dostupných knih a publikací je k dispozici v čítárně a na webových stránkách GHMP v sekci edukace a její části o čítárně. Část knih byla umístěna v externím skladu v Domě fotografie. Proběhly všechny plánované inventury čítárny i příručních knihoven.

Odborná knihovna a studovna je jedním ze základních standardů každé větší galerie (což se zjistilo i v rámci výzkumu Rady galerií ČR) a měla by tak být v provozu bez ohledu na její návštěvnost, tedy bez ohledu na to, zda se to instituci finančně vyplatí. Čítárna a studovna v Bílkově vile nyní funguje jako provizorní prostor pro udržení kontinuity provozu.

Plánována je velká reprezentativní čítárna a studovna v Colloredo-Mansfeldském paláci, která by měla mít dostatečně velkou prostorovou kapacitu (prostor v Bílkově vile je totiž původně koncipován jako badatelna s malou kapacitou) a byla by umístěna na dostupnějším místě.

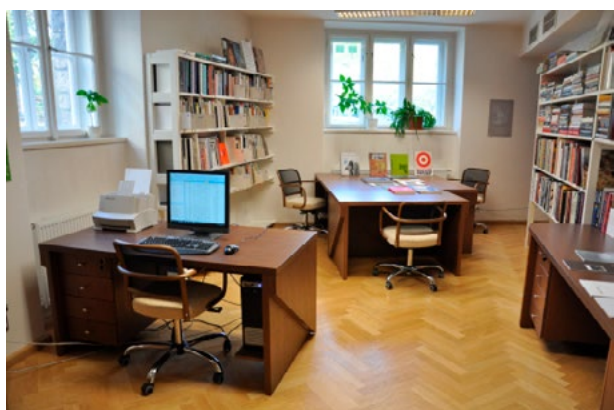
Vstupné je zde minimální (vstřícné lidem, tzn. cílem zde tedy není výdělek pro GHMP, ale jde o službu veřejnosti). V souladu s vzdělávací strategií GHMP je čítárna nutná součástí edukace a významným rozměrem edukačního oddělení.

V čítárně v Bílkově vile byla v minulosti také realizována odborná exkurze pro knihovníky ze SKIP (Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR), kteří se zajímali o fungování čítárny i o systém evidence knih – vše hodnotili velmi pozitivně. Prostory v Bílkově vile v ateliéru Františka Bílka i ve zdejší čítárně a studovně jsou vzhledem k zaměření expozice ideální pro realizaci mezioborových přesahů směrem k literatuře a textu.

Hlavní knihovnice odborné čítárny, studovny a knihovny GHMP je na své pozici již 16 let. Její činnost zahrnuje zajišťování prezenčních zápůjček pro širokou veřejnost, zejména pro studenty uměleckých oborů. Umožňuje zápůjčky interního charakteru odborným pracovníkům GHMP. Stará se o knižní fond čítárny a příruční knihovny jednotlivých oddělení, periodicky inventarizuje knižní fond, nakupuje literaturu a zařazuje přírůstky publikací za zápůjčky děl i nejnovější katalogy z výstav GHMP. Vede administrativní agendu kompletního knižního fondu GHMP. Iniciovala zprovoznění čítárny a studovny v Bílkově vile po přesunu z Domu U Zlatého prstenu, zachovala tak kontinuitu jejího provozu. Prezentuje čítárnu školním skupinám i odborníkům. Má mnoho let praxe v knihovnictví. Její praxe zahrnuje

i pedagogické zkušenosti. Vystudovala střední odbornou školu se zaměřením na knihovnictví a knihkupectví.

V r. 2022 byla v návaznosti na předchozí rok rozšiřována Edukační knihovna GHMP. V souladu s vzdělávací koncepcí a strategií GHMP i v souvislosti s plánovanou novou velkou reprezentativní čítárnou a studovnou GHMP v Colloredo-Mansfeldském paláci bylo záměrem GHMP vybudovat specializovanou Edukační knihovnu GHMP. Podobná knihovna s edukačními materiály z nejvýznamnějších českých galerií a dalších zdrojů zatím v ČR neexistuje. Tvoří ji 2 sekce: 1/ Centrální knihovna KEP RG ČR: vzdělávací materiály, dokumenty, odborné publikace a edukační listy ze společných výstupů z významných projektů KEP RG ČR i edukační materiály a publikace z jednotlivých členských galerií (většina materiálů je v elektronické formě, menší část je i v tištěné formě – např. z důvodu vyčerpání zásob jednotlivých galerií a distribuce kompletně celého nákladu školním skupinám) + odkazy na on-line projekty + nejrůznější strategické materiály a dokumenty od odborné konzultantky RG ČR, PhDr. Alexandry Brabcové, 2/ Mezinárodní edukační knihovna: publikace, metodické příručky, edukační listy apod. z dalších významných nejen českých, ale i zahraničních galerií a muzeí, publikace z kateder VV z významných českých univerzit, diplomové a disertační práce apod., publikace z odborných vzdělávacích projektů. Záměrem a cílem je shrnutí maxima dostupných materiálů o galerijní edukaci a vytvoření významného zdroje informací pro odborníky z tohoto oboru, příp. i pro veřejnost. Tato knihovna má sloužit nejen členům KEP RG ČR, ale i dalším edukátorům, lektorům, učitelům i studentům – např. při tvorbě seminárních, diplomových a disertačních prací i k dalšímu výzkumu (tzn. budoucím pedagogům v kulturních institucích – galerie, muzea, knihovny, památníky atd.). Jde o cenný zdroj informací především pro odbornou, ale i pro širokou veřejnost. Projekt má tedy velký přínos, smysl a dopad. Tato knihovna je záměrně umístěna v Edukačním centru GHMP v Colloredo-Mansfeldském paláci v centru Prahy z důvodu výborné dostupnosti. V současné době je i oficiální adresa RG ČR uvedená v GHMP a v EC v CMP se konají pravidelná setkání odborných komor včetně předsednictva RG ČR (KŘ, KOP, KEP) i dalších organizací orientovaných na galerijní edukaci a umělecké vzdělávání (Asociace výtvarných pedagogů, Národní pedagogický institut atd.) a realizují se zde odborné praxe a stáže studentů ze středních a vysokých uměleckých a pedagogických škol, takže budou materiály výborně dostupné i těmto praktikantům a stážistům. V souladu se strategií GHMP a záměrem přesunout oficiální odbornou čítárnu a studovnu GHMP do Colloredo-Mansfeldského paláce, kde je v plánu velký reprezentativní prostor a intenzivnější provoz i rozšíření služeb, je umístění knihovny KEP v CMP také ideální (tzn. koncentrace knih GHMP v jednom místě, včetně současného externího skladu).

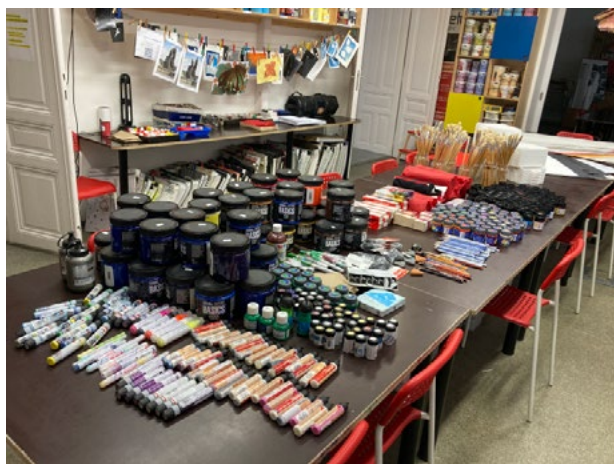
Čítárna a studovna odborné literatury GHMP v Bílkově vile

Sponzoři a vícezdrojové financování

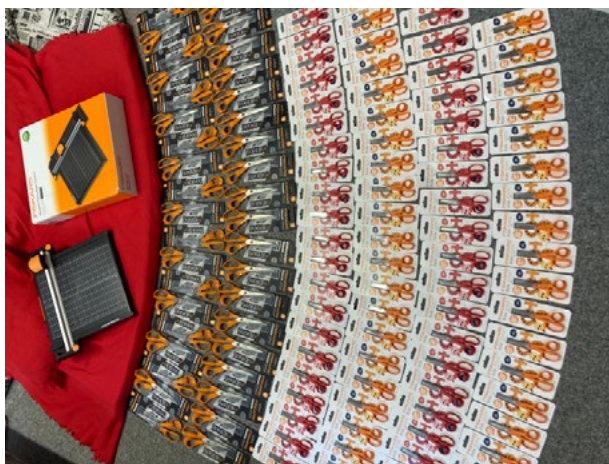
Edukační oddělení GHMP se snaží každoročně úspěšně rozvíjet vícezdrojové financování. Kromě čerpání financí z vlastního rozpočtu oddělení a z mimořádných finančních prostředků Magistrátu hl. města Prahy také úspěšně rozvíjí materiální sponzoring a získává výtvarný materiál od řady firem. Atraktivní prostory edukačních pracovišť a jejich smysluplné a přínosné využití pro širokou veřejnost jsou skvělou příležitostí a motivací k podpoře od sponzorů, se kterými se spolupráce pozitivně rozvíjí. Vedle klasických výtvarných pomůcek edukační oddělení využívá i další zbytkový materiál, který lze alternativně a nápaditě využít i umělecky recyklovat.

V roce 2022 edukační oddělení obdrželo finančně hodnotné materiální sponzorské dary od prodejny výtvarných potřeb Zlatá loď – a to v hodnotě cca 80 000 Kč – a nůžky a řezačky papírů od firmy Fiskars v hodnotě cca 60 000 Kč, primárně určené na realizaci výtvarných workshopů pro děti z Ukrajiny, ale samozřejmě i pro ostatní návštěvníky. Velmi užitečné byly také dary od prodejny Tapety metro Florenc – velké množství papírových a samolepicích tapet, tvůrčím způsobem využitelných během výtvarných workshopů k výstavám GHMP. Díky firmě VersaCo – MC PEN byla po celý rok čerpána sleva 25 % na nákup výtvarného materiálu v obchodech této společnosti. Zároveň edukační oddělení nadále pracovalo s materiálními sponzorskými dary z předchozích let, a to např. od firmy Preciosa – barevné korálky mnoha druhů, HET color – široká škála akrylových barev a S.O.S dekorace – dekorativní předměty k tvorbě instalací.

Aktivity edukačního oddělení – především v rámci integrace cizinců (hlavně uprchlíků z Ukrajiny) byly významně podpořeny fondem UNICEF. Tyto aktivity budou od UNICEF významně a systematicky podporovány v dalších letech. V plánu je, že by tato podpora mohla být trvalá – v rámci integrace všech cizinců (hlavně dětí). Více informací je v samostatné kapitole o aktivitách pro ukrajinské uprchlíky.

Sponzorský dar od prodejny výtvarných potřeb Zlatá loď

Sponzorský dar od firmy Fiskars

Vize a plány pro další období

Mezi stěžejní priority a plány pro následující období patří další rozvoj online edukace a zapojení nových médií na ještě vyšší a profesionálnější úrovni (mj. i v souvislosti s navýšením informatiky na školách, v rámci níž mohou školy některé programy galerií a muzeí také navštěvovat). Stěžejní prioritou je ještě intenzivnější a systematičtější realizace a rozšiřování programů a projektů na téma integrace cizinců – aktuálně ukrajinských uprchlíků. Kromě již stávajících i velmi úspěšných a intenzivních akcí pro cizince, menšiny, komunity a uprchlíky bude v r. 2023 zahájen nový cyklus mezigeneračních a integračních aktivit. Plánujeme maximální využití finanční podpory z fondu UNICEF. Nadále plánujeme posilovat spolupráci s vysokými školami, rozvíjet odborné aktivity, rozšiřovat Edukační knihovnu GHMP v EC v CMP, podporovat advokacii v rámci uměleckého, kreativního a neformálního vzdělávání, pokračovat v aktivitách pro znevýhodněné a seniory.

KOMENTÁŘ K ROZBORU HOSPODAŘENÍ PRO ROK 2022

NEINVESTIČNÍ PŘÍSPĚVEK GHMP PRO ROK 2022 ČINIL CELKEM 127 383,7 TISÍC KČ.

INVESTIČNÍ PŘÍSPĚVEK GHMP PRO ROK 2022 ČINIL CELKEM 99 650 TISÍC KČ.

ODPISOVÝ PLÁN PRO ROK 2022 BYL STANOVEN NA 8 512 TISÍC KČ.

Hlavní činnost

Galerie hlavního města Prahy ukončila hospodaření v hlavní činnosti s kladným hospodářským výsledkem ve výši 4 354 tisíc Kč. Tento výsledek byl dosažen zejména díky úpravám rozpočtu od našeho zřizovatele v průběhu celého roku a zároveň úspornému nakládání s rozpočtem organizace. Ve výsledku hospodaření jsou zahrnuty neprofinancované účelové prostředky, čemuž se věnujeme v samostatné kapitole tohoto komentáře.

Výnosy celkem činily ve sledovaném roce 9 850 tisíc Kč. Vzhledem k postupnému návratu do běžného provozu po Covidu-19 představuje tato částka maximální možnou výši.

Nejvíce návštěvníků přilákaly výstavy v Domě U Kamenného zvonu (23 tisíc), dále pak v Zámku Troja (20 tisíc) a v Městské knihovně (11 tisíc).

Tržby ze vstupného celkem činily 4 022 tisíc Kč a průměrná cena vstupenky korespondovala s plánem pro rok 2022, za všechny objekty představuje částku ve výši 37 Kč.

Tržby za zboží v roce 2022 činily 1 457 tisíc Kč. Tato částka zahrnuje tržby za veškeré zboží, které Galerie hlavního města Prahy prodává na svých pokladnách, na eshopu nebo fakturuje, a tato položka je o 231 tisíc Kč vyšší oproti roku 2021.

Ostatní výnosy z hlavní činnosti GHMP činily 4 371 tisíc Kč, tato položka zahrnuje zaúčtování náhrad od pojišťoven, výnosy z výtvarných kurzů organizace, čerpání fondů, úroky a kurzové zisky a provize.

Součet návštěvníků v tabulce Výkonové ukazatele nezahrnuje návštěvníky výstav, které byly organizací pořádány mimo prostory Galerie a v rámci doprovodných programů. Celkový počet návštěvníků jednotlivých výstav naleznete ve Výroční zprávě v kapitole Návštěvnost.

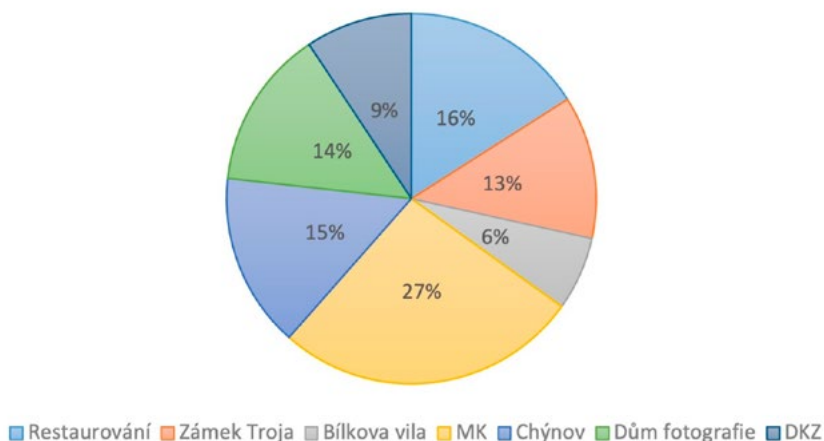
Náklady celkem činily ve sledovaném roce 134 124 tisíc Kč a u žádné položky nedošlo k překročení oproti upravenému rozpočtu.

Odůvodnění vybraných položek:

- Spotřebované nákupy: tato položka byla čerpána ve výši 15 080 tisíc Kč a zahrnuje spotřebu materiálu (zejména k výstavní činnosti a programu Umění pro město) a spotřebu energie organizace. Spotřeba materiálu byla čerpána téměř totožně jako v roce předešlém.
- Přestože došlo k výraznému navýšení cen energií, není tato skutečnost ještě promítnuta do tabulky rozboru hospodaření – důvodem jsou rozpuštěné dohadné položky z roku 2021, které jsme během roku proúčtovali a jež byly nastaveny výše než skutečná potřeba. Vyúčtování energií za některé objekty se koná v pololetí, a z tohoto důvodu je třeba náklady na konci roku odhadnout a vytvořit dohadné položky.
- Služby: položka byla čerpána ve výši 44 251 tisíc Kč. Významnou část této skupiny rozpočtu tvoří náklady na výstavní činnost a náklady na program Umění pro město, letos je čerpání oproti roku 2021 vyšší o 5 996 tis. Kč, a to z důvodu zaúčtování nákladů na projekt *Parallels*.
- Položka cestovné se oproti loňskému roku liší z důvodu znovu uskutečňovaných cest za svozem exponátů, v loňském roce jsme tak činit nemohli z důvodu pandemie Covid-19, letos se už tato agenda vrátila do běžného režimu.
- Stejně tak položka náklady na reprezentaci: jedná se zejména o náklady na galerijní vernisáže, které jsme mohli opět realizovat při zahájení jednotlivých výstav.

- Nájemné a služby: tato nákladová položka vzrostla oproti roku 2021 o 753 tis. Kč. Důvodem je nová povinnost organizace hradit nájemné za pozemek č. 12 a stavbu č.p. 6 v areálu Zámku Troja, kterou musíme plnit na základě výsledku soudního sporu. Tato skutečnost také významně ovlivní rozpočet GHMP v roce 2023 a bude třeba hledat vhodné financování těchto nákladů.
- Opravy a udržování: tato položka představuje náklady ve výši 2 077 tisíc Kč a nejvíce prostředků (496 tisíc Kč) bylo čerpáno na údržbu Městské knihovny. Další náklady byly vynaloženy relativně rovnoměrně mezi restaurování soch ve správě organizace (298 tisíc Kč), údržbu Chýnova (284 tis. Kč), Domu fotografie (259 tis. Kč) a Zámku Troja (232 tis. Kč).

Údržba objektů GHMP v roce 2022

- Prostředky na platy: u této položky došlo k úspoře ve výši 4 722 tisíc Kč oproti upravenému rozpočtu, k čemuž dochází v důsledku nenaplněného počtu zaměstnanců. Situace kopíruje rok 2021. U některých pozic došlo během roku k ukončení pracovního poměru – tyto pozice opět postupně naplníme. Souhrn přepočtených pracovních míst ke konci roku je jako vždy ovlivněn sezonními pracovníky GHMP, převážně v Zámku Troja.
- Do položky ostatní osobní náklady patří zejména náklady spojené s personálním obsazením Galerie kustody. Ti dohlíží ve výstavních prostorách na provoz a na každou výstavu se mění počet kustodů dle náročnosti dohledu nad exponáty. Dále do položky patří osobní náklady spojené s programem Umění pro město.
- Odpisy: plán pro rok 2022 činil 8 512 tisíc Kč a byl dodržen.
- Ostatní náklady: tato položka zahrnuje zejména pojištění objektů a výstav organizace a také koeficient DPH. Celkem byly ostatní náklady vyčísleny ve výši 3 520 tisíc Kč, což koresponduje s rokem předešlým.

Doplňková činnost

Galerie hlavního města Prahy ukončila hospodaření v doplňkové činnosti s kladným hospodářským výsledkem ve výši 2 031 tisíc Kč. Tento výsledek je stále ovlivněn situací související s pandemií Covid-19 ve světě a očekáváme také stagnaci činnosti z důvodu inflace a úsporného hospodaření firem (potencionálních klientů) v dalším roce.

Náklady na doplňkovou činnost absolutně korespondují s rokem předešlým (představují výši 4 269 tis. Kč pro rok 2022 a 4 260 tis. Kč za rok 2021).

Tržby pro rok 2022 činily 6 300 tis. Kč. Převážnou část těchto tržeb tvoří výnosy z komerčních pronájmů, mezi komerčně nejatraktivnější prostory aktuálně patří Zámek Troja a Dům U Kamenného zvonu. V těchto místech realizujeme zejména firemní večírky, konference, svatby a koncerty vážné hudby. V uplynulých letech byly vykazovány vyšší tržby z doplňkové činnosti také z důvodu pronájmů Colloredo-Mansfeldského paláce. Tento prostor byl pro klienty velmi atraktivní při pořádání koncertů, svatebních obřadů, filmových natáčení i večírků – pronájmy však pozastavila nutná rekonstrukce.

Výnosy z doplňkové činnosti jsou ovlivněny výší poptávky po našich objektech, zároveň jsme povinni minimalizovat omezení provozní doby našich výstav, a tedy omezení činnosti hlavní.

V rámci finančního vypořádání organizace navrhla rozdělit tento zisk mezi fond rezervní a fond odměn.

Komentář – účelové prostředky

GHMP bylo v roce 2022 poskytnuto hned několik účelových neinvestičních příspěvků:

- Usnesení č. 4229 a 4676 – částka v celkové výši 10 500 000 Kč na financování provozních nákladů spojených s inflací a nárůstem energií – z této položky došlo k profinancování částky ve výši 7 120 916,28 Kč,
- Usnesení č. 4115 – částka 10 000 000 Kč na program Umění pro město – došlo k profinancování částky ve výši 9 214 839,49 Kč. U zbylé částky bylo požádáno k převedení do roku 2023,
- Usnesení č. 4194 – částka 6 000 000 Kč na program Parallels – došlo k profinancování částky ve výši 5 976 725,23 Kč.
- Usnesení č. 4836 – částka v celkové výši 490 000 Kč jako humanitární pomoc Ukrajině – byly nám poskytnuty jak prostředky z rozpočtu HMP, tak finance od UNICEF, které jsme v tomto financování čerpali prioritně. Z poskytnuté částky bylo vyčerpáno 323 340,09 Kč.

Inventarizace

Inventarizace majetku a závazků ke dni 31. 12. 2022 byla provedena v souladu s Metodickým pokynem.

Nejsou vykazovány žádné inventarizační rozdíly.

Investiční příspěvek

Celkové čerpání fondu investic vykazuje GHMP k 31. 12. 2022 ve výši 38 155 689,12 Kč.

Investiční fond vykazuje ke dni 31. 12. 2022 zůstatek ve výši 122 102 636,36 Kč.

Fond odměn

Fond odměn vykazuje ke dni 31. 12. 2022 zůstatek ve výši 5 586 000 Kč a v rámci finančního vypořádání roku 2022 navrhujeme přiděl do fondu ve výši 1 000 000 Kč (část zisku z doplňkové činnosti).

Rezervní fond

GHMP v roce 2022 čerpala rezervní fond ve výši 87 tis. Kč a k 31. 12. 2022 fond vykazuje zůstatek ve výši 14 788 599,97 Kč. V rámci finančního vypořádání roku 2022 navrhujeme přiděl do fondu ve výši 1 031 176,31 Kč (část zisku z doplňkové činnosti) a tyto prostředky plánujeme využít v případě potřeby úpravy rozpočtu během roku 2023.

Ing. Eva Koláčková
ekonomická náměstkyně

BĚŽNÁ ÚDRŽBA OBJEKTŮ

V roce 2022 byly prováděny běžné činnosti k zajištění řádného provozu objektů GHMP, jejích výstavních a provozních prostor. Prováděny byly rekonstrukce a stavební úpravy za účelem zlepšení stavebně technických vlastností našich objektů. V chodu jsou významné rekonstrukce Colloredo-Mansfeldského paláce a areálu Bouchalka, které si vyžádají významné zásahy do konstrukcí a objemné stavební práce.

Depozitáře Buštěhrad-Bouchalka

V rámci údržby byla prováděna pravidelná kontrola střech a dešťosvodů, pravidelné revize a deratizační opatření proti hlodavcům, pravidelné zahradnické práce.

Pokračovaly práce na celkové rekonstrukci areálu, během které bude areál přebudován na moderní depozitáře, s jejichž nedostatkem se dlouhodobě potýkáme. Byly provedeny práce na zřízení přípojky vysokého napětí a trafostanice. Nyní probíhá výběrové řízení na generálního dodavatele rekonstrukce.

Zámek Troja

V areálu proběhla každoroční generální příprava na novou výstavní sezonu, v zahradách stříh buxusů, obnova trávníku, výsadba letniček a nových stromků. Byly provedeny pravidelné revize EZS a EPS, revize kotlů, údržba osvětlení, řešena byla oprava vodovodu, údržba a modernizace zahradní techniky. Na podzim stříh všech habrových živých plotů v areálu, doplnění mobiliáře zahrady.

Byly dokončeny práce na stavební a restaurátorské obnově terasových zdí. Na hlavní budově zámku probíhá restaurátorská obnova kamenného soklu a vstupního portálu, restaurovány jsou také ozdobné hlavice pilastrů na fasádách. Byla dokončena příprava obnovy střešního pláště. V brzké době bude vypsána nová soutěž na provozovatele restauračního zařízení ve zrekonstruovaném domu zahradníka. Řešili jsme možnost nadále využívat provozní budovu v jižní části areálu, u které byla ukončena smlouva k zápůjčce.

Colloredo-Mansfeldský palác

V objektu byla prováděna běžná údržba, revize plynových zařízení a spalinových cest, proběhla pravidelná revize EZS, údržba osvětlení, revize elektrospotřebičů. Bylo zahájeno zajištění a restaurování fresky stropu tanečního sálu jižního křídla, dokončena je etapa základního očištění a zpevnění malby. Tyto práce jsou nutné k provedení rekonstrukce krovů a střešního pláště, nyní probíhá výběr dodavatele těchto obsáhlých stavebních prací. Pokračuje předprojektová příprava celkové rekonstrukce objektu.

Dům fotografie

V objektu byla prováděna běžná údržba, drobné opravy. V součinnosti se Společenstvím vlastníků byla řešena havarijní oprava vnitřního kanalizačního potrubí.

Dům U Kamenného zvonu

Byla prováděna běžná údržba, pravidelný servis klimatizace. Vnitřní rozvody splaškové a dešťové kanalizace jsou na hranici životnosti, což se projevuje častým výskytem netěsností a průsaků. Je připravena celková obnova těchto vnitřních rozvodů kanalizace, obnovou projdou také rozvody vodovodního potrubí.

Městská knihovna

Byla provedena revize elektronické zabezpečovací signalizace a požárních čidel, běžná údržba.

Dochází k poruchám systému měření a regulace prvků vzduchotechniky, která zabezpečuje optimální prostředí pro výstavní činnost galerie. Výrobce v současnosti již nemá na tento systém náhradní díly, což při poruše jednotlivých elektronických prvků zvyšuje nebezpečí havárie, již nepůjde odstranit. V nejbližší době bude nutné celý systém nahradit novým.

Týnská 8

V objektu byla prováděna běžná údržba, pravidelné revize.

Bílkova vila

Byla provedena úprava kamerového systému a EZS, tlaková zkouška chladícího zařízení klimatizace, pravidelná revize hasicích přístrojů. Obnovena byla vnitřní výmalba, v exteriéru zahradnické práce.

Dům Františka Bílka v Chýnově

V objektu byla prováděna běžná údržba.

Ateliér Hany Wichterlové

Nově svěřený objekt do správy GHMP je v havarijním stavu a vyžaduje celkovou rekonstrukci. Bude nutné provést statické zajištění základů, doplnění izolací, výměnu konstrukce střechy a krytiny, obnovu podlah a povrchů stěn a fasád, výměnu oken, dveří a dřevěných prvků, veškeré instalace a rozvody energií. Vně budovy pak vybudování přípojek vodovodu, kanalizace a elektra, obnovu historické zahrady. Z důvodu nesouhlasu správců městského majetku a vlastníků okolních pozemků ohledně možnosti přístupu na pozemek však musela být rekonstrukce ateliéru dočasně přerušena.

STAVEBNÍ PRÁCE A OBNOVA OBJEKTŮ – KAPITÁLOVÉ VÝDAJE A ÚČELOVÉ INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY K INVESTIČNÍM AKCÍM

Byly dokončeny finální úpravy. Následně bylo vypsáno výběrové řízení na provozovatele restauračního zařízení, ze kterého vzešel vybraný nájemce a byla podána žádost na MHMP o schválení navrhovaného smluvního vztahu. Protože ke kolaudaci objektu je nutné i finální vybavení kuchyně, kterou si však provozovatel již bude zajišťovat sám, je nutné zatím ponechat investiční akci otevřenou z důvodu možné potřeby dílčích úprav.

Palác Colloredo-Manfeld je v péči GHMP od roku 2011, od té doby se intenzivně pracuje na jeho obnově. V předchozích letech byla otevřena kavárna a informační centrum GHMP, byly dokončeny úpravy ve 3. a 4. NP pro otevření výstavních prostor a historického patra – piana nobile, v přízemí bylo dokončeno edukační centrum a prostory programu Start Up pro začínající umělce. Koncepce analýzy byla rozvinuta do portfolia funkčního využití. Celá revitalizace je plánována postupně po částech na několik let s dokončením v roce 2027–2028.

V roce 2021 byla dopracována projektová příprava rekonstrukce krovů a střešního pláště, které se nacházejí v havarijním stavu, je nutné zahájit jejich obnovu. S rekonstrukcí krovů souvisí zajištění a restaurování fresky stropu tanečního sálu, díla mimořádné výtvarné a historické hodnoty. Na tyto restaurátorské práce byla vyhlášena soutěž o návrh, vybraný dodavatel zahájil práce v polovině roku 2022, dokončena je první etapa prací spočívající v základním očištění a zpevnění malby fresky. Následně bude vybudována podpůrná konstrukce nutná k zajištění stropu v průběhu provádění stavebních prací nad freskou. Nyní probíhá opakované výběrové řízení na dodavatele stavebních prací, zahájení stavební části rekonstrukce plánujeme na duben 2023, dobu provádění odhadujeme na 2,5 roku.

Sousoší sv. Vincence Ferrerského se sv. Prokopem od Ferdinanda Maxmiliána Brokoffa z roku 1712 bylo zahrnuto již dříve do výběru soch k rekonstrukci pro silně havarijní stav – rozsáhlou destrukci a statické poruchy. Sekaná kopie sousoší čeká na osazení zatím v rozebraném stavu v ateliéru restaurátorů. Po prověření stability a technického stavu polopíliře správcem TSK mostní stavby bylo možné zahájit osazování dokončovaného díla. Osazení vrcholových figur bude pokračovat v roce 2023.

Mariánský (zároveň morový) sloup Panny Marie na Hradčanském náměstí od Ferdinanda Maxmiliána Brokoffa byl před zahájením rekonstrukce v silně havarijním stavu. Bylo dokončeno restaurování všech prvků v dobrém stavu zachovaných in situ. V roce 2022 byly dokončovány kopie figur světců, které budou osazovány najednou po dokončení všech figur v roce 2023. Žádáme o ponechání finančních prostředků do roku 2023, kdy budou čerpány, a po dokončení díla budou uvolněny pozastávky.

Rekonstrukce za účelem komplexního řešení stavu objektu probíhá od roku 2015.

V roce 2021 byly dokončeny práce na obnově izolací spodní stavby konírny k omezení pronikání vlhkosti do zdiva. V roce 2022 byly finanční prostředky použity na obnovu vnitřních zasolených degradovaných omítkových vrstev konírny a přípravu restaurování nástropní malířské výzdoby. Ta je nyní celoplošně znečištěna usazenými nečistotami, objevují se nesoudržná místa, kde je malba uvolněna od podkladu a kde dochází k lokálním ztrátám. Tyto restaurátorské práce jsou v plánu na rok 2023. Dále pokračuje projektová příprava obnovy severních zdí podél ulice Trojská.

Terasové zdi jsou opěrné zdivo, které drží v areálu Zámku Troja vrstvu horního parteru mezi francouzskou zahradou a štěpnicí. Před zahájením obnovy bylo zdivo ve velmi špatném stavu, omítky provlhlé a oprýskané, zasolené, kamenné prvky degradované. V roce 2020 bylo dokončeno restaurování kamenných prvků zdí včetně vstupního portálu do sklepů a schodiště zdi východní, stavebně byla dokončena obnova zdí jižních. V roce 2021 byly zahájeny práce na poslední etapě – východní terasové zdi. Byly provedeny zemní práce a izolace proti vlhkosti, tyto práce pokračovaly i v roce 2022 a závěrem roku byly venkovní práce dokončeny. V roce 2023 budou provedeny úpravy navazujících vnitřních prostor sklepa a inženýrská činnost související s kolaudací.

V roce 2022 byly provedeny rekonstrukční a restaurátorské práce na následujících pomnících a veřejných plastikách ve správě GHMP:

VP-0253 RESTAUROVÁNÍ, REKONSTRUKCE A KOPIE SV. JANA NEPOMUCKÉHO S VÝKLENKEM – SPÁLENÁ ULICE, PRAHA 1

V roce 2019 byla převezena socha sv. Jana Nepomuckého do ateliéru restaurátora, kde byla postupně v průběhu roku 2020 a 2021 restaurována. V roce 2021 byl administrativně dokončen převod pozemku s podstavcem ve Spálené ulici do správy GHMP. Po svěření celého objektu do správy GHMP bylo možné na podzim 2021 zahájit obnovu sochařského podstavce. Osazení sochy a dokončení restaurátorských prací bylo provedeno v roce 2022.

VP-0251 A VP-0252 – SOUSOŠÍ MUŽŮ S BÝKY PŘED PRAŽSKOU TRŽNICÍ NA PRAZE 7

Dvě monumentální sousoší mužů s býky stojící před vstupem do Pražské tržnice v Praze Holešovicích

získala GHMP do své správy na začátku roku 2021. Vzhledem ke špatnému stavu obou památek bylo rozhodnuto o neodkladném zahájení restaurátorských prací. Bylo zjištěno, že několik bloků kamenného podstavce je v havarijním stavu, kamenná hmota se drolí a odpadá v kusech. Byla provedena částečná rekonstrukce a havarijní kamenné bloky byly vyměněny za nové. V roce 2022 byly restaurátorské práce dokončeny.

VP-0099 KAROLÍNA SVĚTLÁ, PRAHA 2, KARLOVO NÁMĚSTÍ

Pomník Karolíny Světlé byl očištěn od smogových polutantů a biologického znečištění. Byly zabezpečeny uvolněné spáry, kterými zatékala voda do architektury podstavce. Byla obnovena soklová partie a plastická retuš.

VP-0054 PIETA, PRAHA 1, KARLŮV MOST

Sousoší Emanuela Maxe z r. 1859, na němž se pod prázdným bronzovým křížem nachází skupina figur z pískovce, je znečištěné, povrch kamene je rozrušený, drolí se. Probíhají práce na čištění, prekonsolidaci materiálu, rekonstrukci odloučených částí, obnově kovových doplňků. Rozsáhlejší zásah vyžaduje partie kříže. Práce budou pokračovat i v roce 2023.

VP-0078 – SV. VÁCLAV, PRAHA 1, KARLŮV MOST

Sochu sv. Václava vytesal na objednávku Klárova ústavu slepců sochař Josef Kamil Böhm, žák E. Maxe. Podstavec z hrubozrnného pískovce se drolí, dožilé vysprávkky vypadávají. Probíhá nutná rekonstrukce detailů, osazení chybějících atributů a ztracených prvků, zpevnění povrchu, následně konzervace.

VP-0058 FRANTIŠEK XAVERSKÝ, PRAHA 1, KARLŮV MOST

Autorem dnešní kopie, provedené nejspíše z doubravského pískovce, jež byla na místo zříčeného sousoší osazena na konci roku 1912, je Čeněk Vosmík. Ne zcela prvotřídní kámen trpí v extrémním klimatickém umístění nad řekou v proudění vzduchu mezi pravým a levým břehem Vltavy. Kámen je na povrchu navětralý, místy chybí detaily díla i kvůli atakům vandalů. Probíhá čištění celého sousoší, konsolidace povrchu, doplnění poškozených míst.

VP-0013 POMNÍK JOSEFA DOBROVSKÉHO, PRAHA 1, KAMPA

Pomník byl očištěn od biologického napadení, síranové krusty a nevhodných druhotných doplňků. Původní tmely byly odstraněny a nahrazeny novými. Nově doplněná místa byla opticky barevně sjednocena s originálním materiálem tak, aby působila kompaktně s původním přírodním kamenem.

VP-0059 ERB SOCHY SV. JANA KŘTITELE, PRAHA 1, KARLŮV MOST

Poničený erb na podstavci sochy sv. Jana Křtitele na Karlově mostě byl sejmут. Po konzultaci se zástupci památkové péče bylo rozhodnuto o zhotovení jeho kopie, protože značná část erbu byla zničena a druhotné doplňky z předchozích restaurátorských zásahů neodpovídaly původní podobě. V současné době probíhají restaurátorské přípravy na sekání kamenné kopie erbu.

IA Č. 0044379 OBNOVA ZABEZPEČOVACÍHO SYSTÉMU – TROJSKÝ ZÁMEK

V letech 2018–2020 proběhla rozsáhlá obnova zařízení EZS, EPS a CCTV. Vzhledem k rozlehlosti areálu Zámku Troja a počtu zde pořádaných akcí bylo nutné objekt vybavit odpovídajícím zabezpečovacím zařízením. Nové systémy jsou variabilní, snadno rozšiřitelné, kamery mají vysoké rozlišení a disponují pokročilými obrazovými analýzami. Požární signalizace byla rozšířena o samozhášecí zařízení v elektrických rozvodných skříních, napojena do nového centrálního řídicího centra a umožňuje identifikaci hlášení požáru s určením přesné polohy v řídicím centru.

V roce 2023 budou finanční prostředky použity na rozšíření zabezpečovacího systému o modul umožňující evidenci návštěvnosti v zahradách zámku.

IA Č. 0045171 REKONSTRUKCE AREÁLU BOUCHALKA

Areál Bouchalka se nyní nachází v neutěšeném stavu, některé části lze považovat za havarijní. Rekonstrukcí bude areál přetvořen na moderní a plně funkční depozitáře, s jejichž nedostatkem se dlouhodobě potýkáme.

Stavební zásahy budou významné, v objektech budou provedeny demontáže a demolice stávajících konstrukcí, provedeny nové prostupy a propojení budov, nové svislé a vodorovné konstrukce, bude provedena nástavba patra nad halou č. 1 a tím zvětšena užitná plocha areálu. Dále budou provedeny ležaté a hlavní rozvody instalací, hydroizolace a tepelné izolace, osazení fotovoltaických panelů, vybavení technologiemi atd. Na plochách areálu budou provedeny zemní práce areálových rozvodů, tepelná čerpadla země-voda, obnova konstrukcí rampy a opěrné stěny, položení páteřních vedení kanalizace a vodovodu, zařízení retence a zpětného využití dešťových vod.

V roce 2021 byly finanční prostředky použity na dopracování dokumentace pro provedení stavby. V roce 2022 byly provedeny práce na zřízení přípojky vysokého napětí a trafostanice. Nyní probíhá výběrové řízení na generálního dodavatele rekonstrukce, zahájení stavebních prací plánujeme na duben 2023 a dokončení stavebních prací v roce 2025.

IA Č. 0045205 OBNOVA OSVĚTLENÍ VÝSTAVNÍCH PROSTOR OBJEKTŮ GHMP

Osvětlení výstavních prostor GHMP je na hranici životnosti. Kritická je situace zejména v Domě

U Kamenného zvonu a v Městské knihovně, kde byly světelné soustavy instalovány v 90. letech minulého století a některá svítidla již musela být vyřazena a nahrazena moderními LED svítidly. Většina těchto starých svítidel již má různá poškození bránící správnému a bezpečnému užívání a u některých svítidel se dokonce vyskytuje více neopravitelných poškození současně. Kompletní výměna osvětlovacích soustav s využitím moderních LED svítidel zajistí kvalitnější a šetrnější osvětlení s nižšími provozními náklady na energii a výměnu světelných zdrojů. Náhrada osvětlení bude finančně náročná, ale je nutná a nové osvětlovací prvky budou svou funkci plnit řadu let.

V roce 2021 došlo z důvodu epidemické situace, dlouhodobé nemoci hlavního osvětlovacího technika a potíží s výběrovým řízením k posunutí původních termínů a nová soutěž byla realizována až koncem roku, dodavatel byl vysoutěžen a byla s ním uzavřena smlouva. Obnova osvětlení Domu U Kamenného zvonu byla dokončena v první polovině roku 2022. Nové expoziční osvětlení splňuje požadavky na užití v prostorách moderní expozice a zajišťuje kvalitní plošné i bodové osvětlení, splňuje požadavky světelně technických parametrů.

IA Č. 0045361 OBNOVA KAMEN. SOKLU A VSTUP. PORTÁLU – TROJSKÝ ZÁMEK

Cílem restaurátorské obnovy soklu a kamenného vstupního portálu ze severního nádvoří hlavní budovy Zámku Troja je zastavení degradačních procesů pískovcových bloků, jejich restaurování a konzervace, včetně výměny vytipovaných kamenů jižní strany fasády. Součástí prací bude restaurování severního vstupního portálu hlavní zámecké budovy. Půjde o celoplošné čištění, výměnu hloubkově poškozených kamenných kvádrů, odstranění nevhodných druhotných doplňků a dožilého spárování, nové tmelení a obnovu spár, barevné sjednocení, konsolidaci/zpevnění kamenné hmoty a hydrofobizační úpravu.

V roce 2022 byly finanční prostředky použity na rekonstrukci a restaurování vstupního portálu s balkonem na severní straně Zámku Troja a první část restaurátorské obnovy soklu, práce budou v roce 2023 pokračovat.

IA Č. 0045363 OBNOVA STŘEŠNÍHO PLÁŠTĚ TROJSKÉHO ZÁMKU

Jedná se o obnovu střešního pláště Zámku Troja. Na místech, kde je krytina přístupná z vikýřů či oken, bylo zjištěno, že cca 30–40 % kůrek prejzu je uvolněných. Taktéž malta vykazuje prvky zvětvování a nesoudržnosti. Stávající krytina se díky stavu spojující malty dostala na hranici své životnosti a je potřeba ji vyměnit za novou. Střešní krytina je tvořena Jirčanským prejzem malého formátu, z důvodu změny výroby a odlišného formátu malého prejzu bude nutná i výměna latí a kontralatí. Na základě zkušeností z obnovy hospodářských budov bude možné ponechání některých klempířských výrobků, jako jsou pultové vikýře, oplechování komínů apod. Ostatní prvky, jako jsou žlaby či úžlabí, bude nutné vyměnit za nové.

V rámci této investiční akce bude provedena také rekonstrukce a restaurování degradovaných, bohatě plasticky zdobených íónských hlavic pilastrů a sloupů na fasádě hlavní budovy Zámku Troja. Jejich stav je havarijní, v roce 2020 museli být hlavice zajištěny proti opadávání štukové hmoty sítěmi. Součástí bude sejmutí vybraných hlavic pro zhotovení forem pro výrobu a výměnu nejvíce degradovaných prvků.

V roce 2022 byly finanční prostředky použity na restaurátorskou obnovu hlavic pilastrů. Práce budou dokončeny v prvním pololetí roku 2023. Z důvodu souběhu restaurování hlavic pilastrů s restaurátorskou obnovou soklu a rekonstrukcí vstupního portálu a z důvodu nedostatečných zásob na trhu s prejzovou střešní krytinou bylo rozhodnuto zahájit obnovu střešního pláště až ve stavební sezoně roku 2023.

IA Č. 0045982 AKVIZIČNÍ ČINNOST V 2022 – NÁKUP VÝTVARNÝCH DĚL

GHMP má ve statutu jako hlavní činnost doplňování sbírkového fondu o díla 19., 20. a 21. století. Tak jako v minulých letech, investiční prostředky byly využity ke kvalitativně významným nákupům děl, která vhodně rozšíří naše sbírky. Na základě doporučení nákupní komise byla pořízena díla od Krištofa Kintery, Vladimíra Houdka, Jána Mančušky, Zbyňka Baladrána, Martina Zeta, Vladimíra Havlíka, Jana Steklíka, Daniela Vlčka, Kateřiny Štenclové, Milana Maura, Františka Fekete, Miloše Šejna, Šárky Koudelové, Borise Kršňáka, Vladimíra Kopeckého, Jakuba Janovského, Patricie Fexové, Šárky Koudelové, Kateřiny Šedé, Tomáše Rullera, Adély Matasové, Moniky Immrové, Zdeňka Hůly, Ivana Kafky a Federica Diaze.

IA Č. 0045983 REKONSTRUKCE ATELIÉRU HANY WICHTERLOVÉ – ÚJEZD

GHMP má nově ve své správě svěřen ateliér Hany Wichterlové na Malé Straně. Objekt je velmi zchátralý, pro jeho využití je nutná celková rekonstrukce. Bude nutné provést statické zajištění základů, rekonstrukci zdiva, doplnění izolací, výměnu konstrukce střechy a krytiny, obnovu podlah a povrchů stěn a fasád, výměnu oken, dveří a dřevěných prvků, veškeré instalace a rozvody energií. Vně budovy pak bude nutné vybudování přípojek vodovodu, kanalizace a elektra, rekonstrukce historické zahrady.

V roce 2021 probíhala předprojektová a projektová příprava stavby, byla vyhotovena studie, odhad nákladů stavby, inženýrská činnost ke zpřístupnění objektu od Petřínských sadů.

V roce 2022 mohly být finanční prostředky použity pouze na dílčí přípravné práce, z důvodu nesouhlasu správců městského majetku a vlastníků okolních pozemků musely být další práce na rekonstrukci přerušeny. Předmětem nesouhlasu je možnost přístupu na pozemek, bez něhož nelze rekonstrukci objektu provést. Proběhla četná jednání, věc však ještě není definitivně uzavřena. V roce 2023 očekáváme posun v této záležitosti a doufáme, že bude možné v rekonstrukci ateliéru pokračovat.

ZDŮVODNĚNÍ PONECHÁNÍ
NEVYČERPANÝCH PROSTŘEDKŮ
– KAPITÁLOVÝCH VÝDAJŮ Z
ROKU 2022 A JEJICH PŘEVOD
DO ROKU 2023

Finanční prostředky nebyly plně vyčerpány převážně z důvodu technické a výtvarné náročnosti přípravy restaurování fresky stropu tanečního sálu jižního křídla, dokončena je první etapa prací spočívající v základním očištění a zpevnění malby fresky. Prostředky potřebujeme ponechat na provedení zasmluvněných restaurátorských prací a zahájení stavební části rekonstrukce krovů a střešního pláště, které se nacházejí v havarijním stavu a musí být provedena jejich obnova, projektová příprava byla dopracována a máme veškerá potřebná souhlasná stanoviska dotčených orgánů státní správy. Nyní probíhá opakované výběrové řízení na dodavatele stavebních prací, zahájení stavební části rekonstrukce plánujeme na duben 2023, dobu provádění odhadujeme na 2,5 roku.

Schválený rozpočet r. 2022	20 000 000,00 Kč
Upravený rozpočet r. 2022	20 000 000,00 Kč
Čerpáno	0,00 Kč
Nedočerpáno	20 000 000,00 Kč

O ponechání a převedení nedočerpaných finančních prostředků do FI GHMP roku 2023 z výše uvedených důvodů žádáme.

V roce 2022 pokračovaly práce na rekonstrukcích veřejných plastik a sousoší z minulých let. Podařilo se připravit a zahájit nové restaurátorské projekty na pomníku Karolíny Světlé, pomníku Josefa Dobrovského a jezdecké sochy sv. Václava na Vyšehradě. Práce probíhají na sousoší Pieta na Karlově mostě, sousoší sv. Františka Xaverského na Karlově mostě a soše sv. Václava tamtéž. Tyto rekonstrukční a restaurátorské práce budou pokračovat i v roce 2023.

Schválený rozpočet r. 2022	5 500 000,00 Kč
Upravený rozpočet r. 2022	5 500 000,00 Kč
Čerpáno	2 168 861,99 Kč
Nedočerpáno	3 331 138,01 Kč

O ponechání a převedení nedočerpaných finančních prostředků do FI GHMP roku 2023 z výše uvedených důvodů žádáme.

Areál Bouchalka se nachází v neutěšeném stavu, některé části lze považovat za havarijní. Rekonstrukcí bude areál přetvořen na moderní a plně funkční depozitáře, s jejichž nedostatkem se

dlouhodobě potýkáme.

V roce 2022 byly provedeny práce na zřízení přípojky vysokého napětí a trafostanice. Nyní probíhá výběrové řízení na generálního dodavatele rekonstrukce, zahájení stavebních prací plánujeme na duben 2023 a dokončení stavebních prací v roce 2025.

Schválený rozpočet r. 2022	30 000 000,00 Kč
Upravený rozpočet r. 2022	30 000 000,00 Kč
Čerpáno	0,00 Kč
Nedočerpáno	30 000 000,00 Kč

O ponechání a převedení nedočerpaných finančních prostředků do FI GHMP roku 2023 z výše uvedených důvodů žádáme.

IA Č. 0045361 OBNOVA KAMEN. SOKLU A VSTUP. PORTÁLU – TROJSKÝ ZÁMEK

Cílem restaurátorské obnovy soklu a kamenného vstupního portálu ze severního nádvoří hlavní budovy Zámku Troja je zastavení degradačních procesů pískovcových bloků, jejich restaurování a konzervace, včetně výměny vytipovaných kamenů jižní strany fasády.

V roce 2022 byly finanční prostředky použity na rekonstrukci a restaurování vstupního portálu s balkonem na severní straně Zámku Troja a první část restaurátorské obnovy soklu, práce budou v roce 2023 pokračovat.

Schválený rozpočet r. 2022	3 500 000,00 Kč
Upravený rozpočet r. 2022	3 500 000,00 Kč
Čerpáno	3 026 788,28 Kč
Nedočerpáno	473 211,72 Kč

O ponechání a převedení nedočerpaných finančních prostředků do FI GHMP roku 2023 z výše uvedených důvodů žádáme.

IA Č. 0045363 OBNOVA STŘEŠNÍHO PLÁŠTĚ TROJSKÉHO ZÁMKU

Jedná se o obnovu střešního pláště Zámku Troja. V rámci této investiční akce bude provedena také rekonstrukce a restaurování degradovaných, bohatě plasticky zdobených íonských hlavic pilastrů a sloupů na fasádě hlavní budovy Zámku Troja. V roce 2022 byly finanční prostředky použity na restaurátorskou obnovu hlavic pilastrů. Práce budou dokončeny v prvním pololetí roku 2023. Z důvodu souběhu restaurování hlavic pilastrů s restaurátorskou obnovou soklu a rekonstrukcí vstupního portálu a z důvodu nedostatečných zásob na trhu s prejzovou střešní krytinou bylo

rozhodnuto zahájit obnovu střešního pláště až ve stavební sezoně roku 2023.

Schválený rozpočet r. 2022	24 000 000,00 Kč
Upravený rozpočet r. 2022	24 000 000,00 Kč
Čerpáno	4 119 198,92 Kč
Nedočerpáno	19 880 801,08 Kč

O ponechání a převedení nedočerpaných finančních prostředků do FI GHMP roku 2023 z výše uvedených důvodů žádáme.

IA Č. 0045983 REKONSTRUKCE ATELIÉRU HANY WICHTERLOVÉ – ÚJEZD

GHMP má nově ve své správě svěřen ateliér Hany Wichterlové na Malé Straně. Objekt je velmi zchátralý, pro jeho využití je nutná celková rekonstrukce.

V roce 2022 mohly být finanční prostředky použity pouze na dílčí přípravné práce, z důvodu nesouhlasu správců městského majetku a vlastníků okolních pozemků musely být další práce na rekonstrukci přerušeny. Předmětem nesouhlasu je možnost přístupu na pozemek, bez něhož nelze rekonstrukci objektu provést. Proběhla četná jednání, věc však ještě není definitivně uzavřena. V roce 2023 očekáváme posun v této záležitosti a doufáme, že bude možné v rekonstrukci ateliéru pokračovat.

Schválený rozpočet r. 2022	8 000 000,00 Kč
Upravený rozpočet r. 2022	8 000 000,00 Kč
Čerpáno	215 450,00 Kč
Nedočerpáno	7 784 550,00 Kč

O ponechání a převedení nedočerpaných finančních prostředků do FI GHMP roku 2023 z výše uvedených důvodů žádáme.

ZDŮVODNĚNÍ NEDOČERPÁNÍ
PONECHANÝCH INVESTIČNÍCH
PROSTŘEDKŮ V FI GHMP V ROCE
2022 – S ŽÁDOSTÍ O JEJICH
PONECHÁNÍ KE STEJNÉMU
ÚČELU V ROCE 2023

Finanční prostředky nebyly plně vyčerpány převážně z důvodu technické a výtvarné náročnosti přípravy restaurování fresky stropu tanečního sálu jižního křídla, dokončena je první etapa prací spočívající v základním očištění a zpevnění malby fresky. Prostředky potřebujeme ponechat na provedení zasmluvněných restaurátorských prací a zahájení stavební části rekonstrukce krovů a střešního pláště, které se nacházejí v havarijním stavu a musí být provedena jejich obnova. Projektová příprava byla dopracována a máme veškerá potřebná souhlasná stanoviska dotčených orgánů státní správy. Nyní probíhá opakované výběrové řízení na dodavatele stavebních prací, zahájení stavební části rekonstrukce plánujeme na duben 2023, dobu provádění odhadujeme na 2,5 roku.

Ponecháno v FI r. 2022	11 360 886,50 Kč
Čerpáno	3 325 286,60 Kč
Nedočerpáno	8 035 599,90 Kč

O opětovné ponechání a převedení nedočerpaných finančních prostředků do FI GHMP roku 2023 z výše uvedených důvodů žádáme.

Sousoší sv. Vincence Ferrerského se sv. Prokopem od Ferdinanda Maxmiliána Brokoffa z roku 1712 bylo zahrnuto již dříve do výběru soch k rekonstrukci pro silně havarijní stav – rozsáhlou destrukci a statické poruchy. Sekaná kopie sousoší čeká na osazení zatím v rozebraném stavu v ateliéru restaurátorů. Po prověření stability a technického stavu polopíliře správcem TSK mostní stavby bylo možné zahájit osazování dokončovaného díla. Osazení vrcholových figur bude pokračovat v roce 2023.

Ponecháno v FI r. 2022	1 081 879,00 Kč
Čerpáno	0,00 Kč
Nedočerpáno	1 081 879,00 Kč

O opětovné ponechání a převedení nedočerpaných finančních prostředků do FI GHMP roku 2023 z výše uvedených důvodů žádáme.

Mariánský (zároveň morový) sloup Panny Marie na Hradčanském náměstí od Ferdinanda Maxmiliána Brokoffa byl před zahájením rekonstrukce v silně havarijním stavu. Bylo dokončeno restaurování všech prvků v dobrém stavu zachovaných in situ. V roce 2022 byly dokončovány kopie figur světců, které budou osazovány najednou po dokončení všech figur v roce 2023. Žádáme o ponechání finančních prostředků do roku 2023, kdy budou čerpány a po dokončení díla budou uvolněny pozastávky.

Ponecháno v FI r. 2022	1 329 915,95 Kč
Čerpáno	0,00 Kč
Nedočerpáno	1 329 915,95 Kč

O opětovné ponechání a převedení nedočerpaných finančních prostředků do FI GHMP roku 2023 z výše uvedených důvodů žádáme.

IA Č. 0044379 OBNOVA ZABEZPEČOVACÍHO SYSTÉMU – TROJSKÝ ZÁMEK

V letech 2018–2020 proběhla rozsáhlá obnova zařízení EZS, EPS a CCTV. Vzhledem k rozlehlosti areálu Zámku Troja a počtu zde pořádaných akcí bylo nutné objekt vybavit odpovídajícím zabezpečovacím zařízením. Nové systémy jsou variabilní, snadno rozšiřitelné, kamery mají vysoké rozlišení a disponují pokročilými obrazovými analýzami. Požární signalizace byla rozšířena o samozhášecí zařízení v elektrických rozvodných skříních, napojena do nového centrálního řídicího centra a umožňuje identifikaci hlášení požáru s určením přesné polohy v řídicím centru.

V roce 2023 budou finanční prostředky použity na rozšíření zabezpečovacího systému o modul umožňující evidenci návštěvnosti v zahradách zámku.

Ponecháno v FI r. 2022	198 421,42 Kč
Čerpáno	0,00 Kč
Nedočerpáno	198 421,42 Kč

O opětovné ponechání a převedení nedočerpaných finančních prostředků do FI GHMP roku 2023 z výše uvedených důvodů žádáme.

IA Č. 0045171 REKONSTRUKCE AREÁLU BOUCHALKA

Areál Bouchalka se nachází v neutěšeném stavu, některé části lze považovat za havarijní. Rekonstrukcí bude areál přetvořen na moderní a plně funkční depozitáře, s jejichž nedostatkem se dlouhodobě potýkáme.

V roce 2022 byly provedeny práce na zřízení přípojky vysokého napětí a trafostanice. Nyní probíhá výběrové řízení na generálního dodavatele rekonstrukce, zahájení stavebních prací plánujeme na duben 2023 a dokončení stavebních prací v roce 2025.

Ponecháno v FI r. 2022	11 635 123,00 Kč
Čerpáno	5 196 158,74 Kč
Nedočerpáno	6 438 964,26 Kč

O opětovné ponechání a převedení nedočerpaných finančních prostředků do FI GHMP roku 2023 z výše uvedených důvodů žádáme.

Dům U Kamenného zvonu Stone Bell
House Městská knihovna, 2. patro
Municipal Library 2nd floor Colloredo
Mansfeldský palác Colloredo-Mansfeld
Palace Dům fotografie House of
Photography Bílkova vila Villa Bílek Dům
Františka Bílka v Chýnově František
Bílek's House in Chýnov Zámek Troja
Troja Château